

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISOONA
I CONCA DEL·LÀ

**Estudi per a la comercialització dels productes turístics
del PALLARS JUSSÀ**

Document final de les actuacions realitzades

Febrer 2013

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

DCB.

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

ÍNDEX

1. Presentació.....	4
Antecedents	
Consolidació dels productes turístics	
Estudi per a la comercialització dels productes turístics	
Justificació	
2. Accions realitzades en el marc de l'estudi	9
3. Resum dels indicadors.....	30

Annexos:

Annex 1. Dossier professional en català

Annex 2. Dossier professional en castellà

Annex 3. Dossier professional en francès

Annex 4. Dossier professional en anglès

Annex 5. Documents de resum dels esdeveniments/fires en els què s'ha participat

Annex 6. Fitxes descriptives dels operadors prioritariis

1. PRESENTACIÓ

Antecedents

Durant els mesos d'octubre a desembre del 2010 es va portar a terme el SEMINARI PRODUCTIU PER AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC DEL PALLARS JUSSÀ, en el qual es va posar en comú entre els participants (agents públics i privats) alguns aspectes directament relacionats amb la gestió i promoció turística de la comarca del Pallars Jussà, incloent els productes agroalimentaris locals. Fruit d'aquest Seminari es va preparar un document de treball amb una proposta de Pla d'Acció per al desenvolupament del turisme a la comarca.

Les conclusions van ser entre d'altres, que la comarca disposa d'un patrimoni natural i cultural important però que necessita d'una major coordinació entre els seus actors.

Les línies estratègiques que es van definir són:

Treball en xarxa	La cooperació entre tots els agents locals i la integració de l'oferta local com a base per l'articulació del sector turístic
Diversificació	La creació i promoció de productes s'orienta cap a la consolidació d'una oferta diversificada com a estratègia de reducció de les fluctuacions estacionals i setmanals de la demanda
Segmentació	Com a complement i reforçament de l'estratègia de diversificació, la creació d'oferta s'adreça a públics i mercats objectiu específics i diferenciats
Internacionalització	El creixement del sector turístic de la comarca es fonamenta en la promoció de la mateixa en els mercats internacionals més pròxims
Informació	La gestió de la informació com a recurs estratègic per a la presa de decisions, la coordinació d'accions i el treball en xarxa
Formació	La formació contínua com a estratègia d'impuls al desenvolupament d'una oferta de qualitat

A partir d'aquí es va preparar un Pla d'acció a curt i mig termini establert a partir de les següents prioritats:

- 1) Crear un grup de treball dels actors públics i privats de la comarca.
- 2) Nomenar una persona professional del turisme per a les funcions principals.
- 3) Creació i difusió del butlletí intern periòdic com a element de comunicació.
- 4) Creació de material bàsic d'informació turística comarcal.
- 5) Creació de nous productes turístics.
- 6) Comercialització dels productes turístics creats.
- 7) Difusió de les activitats turístiques a nivell ciutadà.

En definitiva, es tractava de donar més visibilitat turística als recursos de la comarca a partir de recolzar les iniciatives que estan en una fase més avançada d'execució, perquè actuïn com a element motor.

Consolidació dels productes turístics

Durant el primer semestre del 2012 es va realitzar una nova actuació sota el títol ***Estudi per a la consolidació dels productes turístics del Pallars Jussà que*** pretenia concretar el pla d'acció previst en el Seminari Productiu del 2010, donant suport al teixit empresarial en el procés de creació de producte turístic, identificatiu de la comarca que a més de fomentar la cooperació entre els diferents actors públics i privats i el treball en xarxa, servís per concretar les potencialitats turístiques del Pallars Jussà a través d'un catàleg representatiu de les ofertes turístiques.

Es tractava de tenir un primer document, com a base de l'estratègia de comercialització turística de la comarca, que permeti en el futur implicar a nous agents turístics en tot aquest procés de cooperació en la dinamització turística.

Les actuacions realitzades en el marc d'aquest projecte es van concretar de la forma següent:

- Jornades de treball amb els agents públics i privats de la comarca. Es van fer 14 jornades d'assessorament en les què van participar 103 persones de 29 empreses, institucions i entitats diferents.
- Documentació preparada per a les Jornades. Es van presentar 51 documents diversos per donar resposta a l'assessorament específic als participants en les jornades de treball.
- Identificació d'operadors de turisme de natura considerats com a prioritaris. Es van identificar 118 operadors de 7 països diferents i es van analitzar 38 productes de referència de la zona o que podrien ser fàcilment adaptables a les característiques del Pallars Jussà.
- Anàlisi de la presència del Pallars Jussà en els mercats turístics. Es van analitzar 35 webs i 14 documents diversos per identificar el seu posicionament.
- Dossier professional de presentació dels productes turístics de la comarca. Com a conseqüència de les Jornades de treball realitzades i de l'assistència tècnica, es va poder confeccionar un catàleg amb 52 productes turístics, susceptibles de ser comercialitzats.

En alguns casos, es tractava de productes individuals, generats per una sola empresa i d'altres col·lectius, generats per diverses empreses o amb la combinació de serveis proveïts conjuntament per administracions i empreses.

Aquest primer dossier professional en català porta per títol ***Pallars Jussà un món per descobrir*** i consta de dues parts diferenciades. Un primer bloc de presentació dels principals atractius turístics de la comarca i un segon, on s'incorporen els 52 productes preparats i susceptibles de ser comercialitzats.

Estudi per a la comercialització dels productes turístics

A partir del segon semestre del 2012, s'ha portat a terme l'Estudi objecte d'aquesta justificació recollint els resultats de les accions anteriors, i d'una forma molt específica, del catàleg de productes turístics,

Els objectius generals i específics que s'havien previst eren:

Objectiu general:

Desenvolupar un programa d'acompanyament al grup de treball per a la dinamització turística de la comarca del Pallars Jussà, molt especialment a aquells emprenedors que estan dissenyant productes turístics transversals, per tal de portar a terme conjuntament les accions necessàries per a la promoció i comercialització d'aquests productes, en els mercats potencials.

Objectius específics:

- Enfortir la cooperació públic-privada pel que fa a la dinamització turística de la comarca.
- Acompanyar als emprenedors que han creat productes turístics transversals, en el disseny i posta en marxa d'accions de promoció i comercialització.
- Reforçar el posicionament de la comarca del Pallars Jussà dins les marques turístiques de Pirineus i Catalunya.
- Ampliar el nombre i la gamma de productes turístics de la comarca, que es posen a l'abast de les entitats de promoció turística, mitjans de comunicació i operadors turístics.
- Disposar d'eines per dur a terme les accions de comunicació i de promoció d'ofertes turístiques -basades en els productes de turisme actiu i de descoberta integral dels valors territorials- adaptades als diferents públics i mercats.
- Acompanyar als promotors dels productes en la seva presentació en fires i esdeveniments específics prèviament seleccionats.

Justificació

En els manuals sobre gestió dels destins turístics (Destination Management Organizations) es parla de que cada destinació ha de identificar les seves oportunitats per assolir una posició competitiva en el mercat, apostant per la diversificació i segmentació dels productes que més s'adaptin a les seves característiques i a l'evolució de la demanda.

Davant l'estandardització evident de molts destins turístics tradicionals, es percep una exigència cada vegada més notable per part dels consumidors cap a productes més singulars, que siguin representatius del territori, de la seva estructura socioeconòmica i que generin noves experiències als visitants. Així, veiem que alguns productes que es van començar a desenvolupar d'una forma tímida a partir de la dècada dels noranta com a complement a les estades tradicionals de vacances, s'estan transformant en productes substitutius que atrauen l'interès de segments creixents de consumidors.

Per a la recerca d'una posició competitiva per al Pallars Jussà, va ser molt important el treball realitzat en les fases anteriors i que ha quedat descrit a les planes 4 i 5, a l'apartat d'antecedents, en el qual a través del Seminari Productiu inicial, es va poder consensuar amb els agents turístics del territori, públics i privats,

- quins eren els principals recursos i valors turístics de la comarca,
- l'estructura de recursos tècnics i humans existents,
- els tipus de productes que es podien generar a partir d'aquests recursos i estructura,
- la demanda potencial existent i
- la forma d'accedir-hi.

Així mateix, es van identificar quins haurien de ser els passos necessaris per poder desenvolupar aquests productes.

L'evolució i tendències en el consum vacacional, i per tant en el comportament de la demanda, han estat elements destacats de la present actuació i per aquest motiu, s'han tingut presents estudis i documents de referència com ara els publicats per l'OCDE en què es diu que el turisme a nivell mundial s'enfronta a diversos reptes, entre els quals hi ha dos que són especialment adients en el context que ens ocupa.

Un d'ells correspon a la globalització i de quina forma afecta als mercats turístics. Es fa èmfasi a que entre els nínxols que es detecten com a **emergents hi ha el turisme de natura, actiu i que busca una major participació**, els viatges de luxe i de plaer, una recerca d'experiències úniques i la demanda d'autenticitat. Els clients són cada vegada més experimentals, volen provar nous productes, gastronomia i activitats i no atorgaran una segona oportunitat a destins que ofereixin productes o serveis de poc interès.

Un altre dels reptes està relacionat amb la productivitat i competitivitat de l'activitat turística, en el sentit de que la creixent fragmentació de la demanda, l'augment de productes i serveis únics així com les noves tecnologies de la informació han permès que operadors petits i de *nínxol* continuïn tenint un paper fonamental i fins i tot que augmenti el seu nombre. I això succeeix malgrat la forta concentració empresarial que també imposa aquesta globalització.

Davant d'aquesta situació, volem destacar la importància que té el suport a la creació de productes turístics i la creació d'instruments de comercialització en projectes com el que ens ocupa. El Pallars Jussà és un territori on el turisme encara és incipient i amb un teixit empresarial format per micro i petites empreses, que no disposen dels recursos suficients, a nivell individual, per posar en marxa tot aquest procés de posicionar la comarca en els mercats de demanda emergents.

És important també tenir present la necessitat d'augmentar el nombre de pernoctacions que es generen en els allotjaments existents, és a dir desestacionalitzar la temporada turística, a través de la captació de nous visitants que generin estades fora dels períodes més convencionals del turisme de proximitat. D'aquesta manera es podran assentar les bases per generar més rendibilitat per a les empreses (en tenir més ocupació) i una major estabilitat laboral.

Un factor que s'ha tingut present és l'avantatge competitiva que significa la millora de la mobilitat cap a la comarca a través de les noves línies de tren d'alta velocitat que connecten des de França fins al sud d'Espanya, les millores en la xarxa viària, especialment en l'eix transversal C-25 o l'A-2 i l'aposta per la mobilitat sostenible que representa el Tren dels Llacs. La utilització del transport públic en els desplaçaments vacacionals i per tant, la reducció de la petjada ecològica, està estretament lligada als nous corrents de consum turístic sostenible que busquen molts dels operadors especialitzats, emergents tal com indica la OCDE en el seu informe, i els consumidors a qui s'adrecen.

2. ACCIONS REALITZADES EN EL MARC DE L'ESTUDI

Partint d'aquestes premisses i havent identificat en les actuacions anteriors, els operadors i líders d'opinió que ens podien acostar a aquests nínxols de mercat, el procés que s'ha seguit en aquest Estudi de comercialització s'ha concretat en les següents actuacions:

1. Selecció de fires i esdeveniments per presentar la comarca i els productes dissenyats.
2. Traducció i maquetació del dossier professional als idiomes castellà, francès i anglès.
3. Suport a les entitats i empreses del territori i organització de les visites a fires i esdeveniments.
4. Assistència a fires professionals.
5. Seguiment dels contactes amb aquests operadors i suport a les empreses en el desplegament de nous productes.
6. Actuacions per donar a conèixer el dossier professional als organismes de promoció turística de referència i propostes per millorar la informació de la comarca i dels productes turístics, en la seva documentació promocional.

Selecció de fires i esdeveniments

Es va fer un procés per identificar fires i esdeveniments de turisme de natura, ecoturisme, a Catalunya, Espanya i als principals països europeus que poguessin ser d'interès per a la presentació de productes del Pallars Jussà. El nombre de fires i esdeveniments analitzats ha estat de 17 corresponents a

- Estat espanyol 3
- França 3
- Regne Unit 5
- Bèlgica i Holanda 2
- Alemanya 4

La relació és la següent:

ESTAT ESPANYOL

FITUR Madrid	Gener 2013	<p>Fira de caràcter generalista, amb una presència important de destins turístics de tot el món. El cost per als expositors és molt elevat i per tant no hi ha operadors de nínxol, que puguin interessar-se pel Pallars Jussà.</p> <p>És un bon marc per fer contactes amb altres professionals que hi assisteixen com a visitants, i en aquest sentit es va aprofitar la última edició per presentar al nou tècnic del Consell Comarcal en l'àmbit del turisme, Ramon Iglesias, a diversos representants d'empreses i institucions.</p> <p>L'assistència és d'utilitat per conèixer què fan altres territoris i per recollir informació de mitjans de comunicació als quals es pugui enviar notícies de la comarca.</p>
SIT – Saló Internacional del Turisme Barcelona	Abril 2013	Adreçat al públic local de Catalunya. No es té en compte per tema de dates i també pel fet que l'estudi que s'està portant a terme està enfocat a un públic menys proper, interessat a visitar el Pallars Jussà fora dels dies / temporades de major ocupació turística.
Trek and Walk Barcelona	Novembre 2011	<p>S'assisteix amb en Ramon Iglesias per veure l'oportunitat de participar més endavant en el marc del projecte que s'estava dissenyant per al Pallars Jussà.</p> <p>El nombre reduït d'expositors i els comentaris que vam rebre per part d'ells van desaconsellar participar en aquesta Fira en l'edició del 2012. De fet ja no s'ha tornat a repetir tot i que es manté un portal web http://www.trekandwalk.com/es/</p>

FRANÇA

Destination Nature París	<p>Març-Abril 2012</p> <p>Dates 2013: 5 a 7 Abril</p>	<p>Fira molt interessant en anys anteriors pel que fa a establir contactes amb mitjans de comunicació i operadors, a més d'aprendre d'un dels principals països europeus receptius de turisme de natura.</p> <p>Degut a la similitud de moltes de les regions franceses i d'altres països que hi exposen, amb el Pallars Jussà representa una oportunitat per conèixer quines iniciatives i quines estratègies es porten a terme per desenvolupar el turisme de natura.</p>
-----------------------------	---	---

		<p>Es va visitar durant la fase de l'Estudi per a la consolidació de productes turístics i s'hi van fer contactes d'interès, entre els quals amb La Balaguère, que mostrava una línia de formació a destins i empreses amb visita a les seves instal·lacions.</p> <p>Es conclou però, i tal com manifesten alguns dels expositors, que segurament degut a l'elevat cost de participació amb stands, el nombre d'expositors ha baixat molt tant pel que fa a operadors/agents de viatges com per part de les institucions. Per exemple, no hi havia stand de l'Agència Catalana de Turisme, tot i que el mercat francès és segurament el de major importància per al nostre país, pel que fa a senderisme i cicloturisme.</p> <p>Per aquest motiu i en quedar les dates fora del període de realització de l'estudi el 2013, es descarta incloure'l en el programa a visitar i es decideix fer una reunió a la seu de l'operador La Balaguère, al Pirineu francès.</p>
Salon du Randonneur Lyon	22-24 març 2013	<p>L'any 2012 es va celebrar una setmana abans del Destinations Nature de Paris.</p> <p>El nombre de visitants va ser de 11.300 segons els organitzadors i el d'expositors, 102. Es va analitzar que la major part són destins i/o establiments de la pròpia França. De fet, un dels interessos de la fira és promocionar la zona Rhône-Alpes.</p> <p>No s'ha pogut tenir accés a la llista d'expositors del 2013 (encara no s'ha fet pública) i es va descartar incloure'l en el programa de visites tenint en compte les dates de celebració, fora del període de realització de l'estudi.</p>
SITV Colmar	Novembre 2012	<p>Fira internacional de turisme i viatges generalista, a la zona d'Alsàcia, fronterera amb Alemanya, amb un apartat de turisme solidari i comerç just.</p> <p>El nombre de visitants va ser de 26.000 i 400 expositors, segons els organitzadors.</p> <p>Una petita part del saló està dedicada al senderisme i turisme actiu.</p> <p>Es va descartar tenint en compte el nombre d'expositors – operadors a qui hi hauria la possibilitat d'adreçar-se així com el tipus de públic que hi assisteix, interessat principalment per viatges en general i, en el cas del turisme actiu, per destinacions properes de França i Alemanya.</p>

REGNE UNIT

World Travel Market Londres	Novembre 2012	<p>Amb la de Berlín, són les principals fires professionals del turisme a Europa.</p> <p>L'àmbit mundial de les destinacions i operadors que s'hi presenten van fer descartar l'opció d'assistir-hi per a la presentació del Pallars Jussà.</p>
Outdoors Show	Gener 2013	<p>Saló dedicat a activitats a l'aire lliure.</p> <p>Tradicionalment es celebrava a Birmingham però des de fa</p>

Londres		<p>uns anys té lloc a Londres L'experiència prèvia de visita quan es celebrava a Birmingham és que bona part de l'atractiu per al públic era la venda de material esportiu, i l'especialitat en activitats com caiac i vela. Es van analitzar els operadors que hi exposaven i es va descartar en ser un nombre molt reduït.</p>
Birdfair Rutland	Agost 2012	<p>Fira especialitzada en l'ecoturisme i principalment en l'observació d'ocells, organitzada per la principal associació anglesa The Royal Society for Protection of Birds en una zona protegida.</p> <p>Atrau a més de 20.000 visitants anualment, interessats en aquesta activitat i hi assisteixen com expositors moltes zones turístiques especialitzades.</p> <p>Tot i que el Pallars Jussà té un potencial enorme en aquest sentit, en aquests moments no hi ha prou oferta estructurada per oferir a operadors especialitzats. De fet, el contacte en aquest cas és convenient fer-ho a partir dels guies naturalistes que coneixen bé el territori, molts d'ells estrangers que viuen a Catalunya, que treballen de guies en programes d'aquests operadors.</p>
Destinations Londres	Gener 2013	<p>Fira generalista de destins de tot el món adreçada al públic general, amb una afluència d'uns 50.000 visitants en els 4 dies de durada.</p> <p>S'analitzen els expositors i es decideix assistir-hi degut a que són nombrosos els operadors turístics que sabem que són presents en zones properes al Pallars Jussà o de característiques similars.</p> <p>Aquesta selecció es veu corroborada pels comentaris que es llegeixen de que alguns dels operadors que s'han identificat com de major interès, asseguren que és a la única fira en la que participen com a expositors.</p> <p>Tal com es pot comprovar en el resum de contactes realitzats, el resultat ha estat excel·lent i ha permès presentar el dossier professional i els productes de la comarca personalment a 12 operadors turístics especialitzats en turisme actiu i de descoberta dels territoris, així com a mitjans de comunicació. Es va obtenir el nom de la persona responsable de productes a Espanya, de 4 operadors més que no ens van poder atendre a la fira.</p> <p>En alguns casos, s'havia intentat fer un contacte previ per mail sense haver obtingut resposta i en canvi, es va poder parlar personalment amb els interessats en els stands.</p>
Destinations Manchester	Gener 2013	<p>Fira organitzada per la mateixa entitat, el grup editorial THE TIMES i que es celebra a Manchester el cap de setmana previ al de Londres.</p> <p>Es descarta l'assistència.</p>

BÈLGICA I HOLANDA

Fiets –en Wandelbeurs Amsterdam	Febrer 2012 I	<p>Fira molt interessant i en creixement, al contrari del que succeeix en altres de similars a altres països, com a França. Un gran nombre d'operadors i mitjans de comunicació hi assisteixen.</p>
---------------------------------------	------------------	---

	Febrer 2013	<p>Es va fer una visita el febrer del 2012 que va permetre avaluar l'interès que podia tenir el presentar un catàleg de productes del Pallars Jussà i parlar amb els responsables de l'Agència Catalana de Turisme in situ.</p> <p>L'edició del 2013 ha ratificat l'interès a assistir com a professional per presentar la zona a operadors i mitjans de comunicació tal com es pot comprovar en el resum que es presenta dels contactes realitzats.</p> <p>De la mateixa manera, el fet de poder establir contacte amb la responsable al Benelux de la promoció turística de Catalunya a la mateixa fira, creiem que és molt útil per ajudar a posicionar el Pallars Jussà entre les ofertes que rep de tot el país així com per estar atents a les seves recomanacions per enviar-li informació.</p>
Fiets –en Wandelbeurs Mechelen (Bèlgica)	Febrer 2013	<p>Una fira similar es presenta a Bèlgica però amb un format més petit.</p> <p>Es descarta per l'interès primordial del mercat holandès i el major nombre d'expositors.</p>

ALEMANYA

CMT Stuttgart	Gener 2013	<p>Fira de viatges i caravàning.</p> <p>El fet que dura 9 dies s'explica per la importància de la fira a l'exposició de material de caravàning i no tant al de viatges de natura i descoberta del territori.</p> <p>Es descarta la seva visita entre d'altres raons per no disposar del catàleg de productes en alemany, la qual cosa dificulta l'acceptació per part dels operadors.</p>
Tour Natur	Agost – setembre 2012	<p>Fira de caravàning també de 9 dies però en aquest cas complementada amb un saló de 3 dies dedicat al turisme de natura.</p> <p>Es fan contactes a partir de productes individuals d'alguns agents de la comarca que han preparat material en idioma alemany i es fa un sondeig amb operadors i mitjans de comunicació sobre l'interès a fer producte a la comarca.</p> <p>El resultat és positiu pel que fa als contactes i a la visualització de la comarca davant els responsables de l'Agència Catalana de Turisme a Alemanya tal com es pot comprovar pel resum redactat.</p> <p>Es descarta la possibilitat d'assistència a l'edició del 2013 per les dates en què es realitza així com per la disminució de la presència d'operadors alemanys, respecte a anteriors edicions.</p>
Associació Forum Anders Reisen	Diversos mesos	<p>Per tal de fer arribar els productes de la comarca a un segment d'operadors que poguessin estar realment interessats, per diverses vies s'ha anat establint contacte amb el Director d'aquesta associació Johannes Reissland.</p> <p>Són operadors que aposten pel turisme sostenible i sempre que poden, per la mobilitat en transport públic. El fet que alguns productes de la zona estiguin vinculats al Tren dels Llacs pot ser un factor d'atracció interessant per ells.</p>

		<p>S'ha pogut mantenir una reunió de treball a partir de la qual el Sr. Reissland ha proposat enviar ell mateix un mail de presentació a alguns dels 140 operadors associats que, per la tipologia dels seus productes, podrien estar interessats a programar al Pallars Jussà.</p> <p>També s'han seleccionat 17 operadors als quals se'ls ha enviat una presentació des del Pallars Jussà per invitar-los a conèixer les possibilitats de la comarca i oferir els serveis dels establiments privats i/o de les agències de receptiu, que poden atendre'ls en idioma alemany.</p>
ITB Berlin	6-10 2013 març	<p>Fira generalista de caire internacional i com s'ha dit, similar o de majors dimensions que la Worlt Travel Market de Londres.</p> <p>Hi ha però una part adreçada a turisme de natura però pel cost que representa instal·lar-hi un stand no hi són presents els petits operadors de nínxol als quals ens adrecem.</p> <p>En canvi, sí resulta un lloc molt adient per connectar amb professionals (per exemple, operadors associats a Forum Anders Reisen) que hi assisteixen com a visitants, en la mateixa línia del què s'ha explicat de FITUR.</p> <p>La pròpia associació esmentada Forum Anders Reisen hi té un stand.</p>

Traducció i maquetació del dossier professional als idiomes castellà, francès i anglès.

La realització d'un document adreçat a professionals de la promoció, dels mitjans de comunicació i principalment de la comercialització, va ser una de les recomanacions sorgides del Pla d'Acció consensuat durant el 2010, en el marc del Seminari Productiu per al Desenvolupament Turístic del Pallars Jussà.

Es van incorporar a aquest dossier 52 productes de la comarca i s'ha completat amb una introducció de presentació de la comarca de 22 pàgines, encarregada a una escriptora reconeguda i que ha treballat a la comarca fent guions, articles de premsa i textos diversos, col·laborant així mateix en els guions dels audiovisuals que es preparen per al Centre de Visitants.

Des del primer moment es va buscar una utilitat plural a aquest document i per exemple, la part de descripció i presentació de la comarca s'ha redactat amb diferents nivells de lectura (títol, subtítol) que permetran nodrir la plana web turística del Pallars Jussà, fent èmfasi així mateix en les paraules clau que poden ajudar en el seu posicionament.

Un cop editat, s'ha pogut comprovar que s'està utilitzant per part de les entitats i empreses de la comarca com a suport en la redacció d'articles de premsa i de guia per a la presentació dels seus propis establiments i productes.

Es va tenir especial interès en que el dossier permetés als tècnics del Consell Comarcal poder modificar i ampliar els textos i els productes que s'incorporaven, sense haver de comptar amb programes específics de maquetació i edició professional, la qual cosa podia fer més feixuc qualsevol modificació a fer.

El resultat ha estat molt satisfactori i des del primer moment ha despertat l'interès de les entitats i empreses de la comarca, en utilitzar-ho i a afegir-hi productes. Els operadors, mitjans de comunicació i entitats de promoció turística supracomarcal als quals s'ha pogut presentar el dossier en aquests primers mesos de vida, han valorat molt positivament aquesta iniciativa.

Un cop finalitzada l'edició en català, es va procedir a adaptar el seu contingut per tal que fos entenedor en la resta d'idiomes als quals es volia traduir.

L'edició en castellà pel que fa a la presentació de la comarca, és pràcticament igual a la catalana i va ser redactada per la mateixa persona que va fer el text en català. Això va permetre adaptar aquells conceptes que podien portar a dubtes per algú que no conegués la terminologia pròpia.

En canvi, per als idiomes anglès i francès, es va analitzar en detall per part de l'equip de DCB Turisme i Desenvolupament Local quin era el contingut més adient i es van adaptar alguns paràgrafs que podien resultar poc entenedors per a un públic que potser no coneix Catalunya. Així mateix, es va reduir el nombre de productes a 47 dels 52 de l'edició en català, seleccionant aquells que realment podien ser d'interès per a operadors d'altres països.

Abans de procedir a la traducció dels textos, es va contactar de nou a 17 entitats i empreses de la comarca per tal que confirmessin la idoneïtat i actualització dels productes que es presentaven. Aquesta acció es va portar a terme a partir de mails individualitzats i de contactes telefònics, i va permetre rebre fotografies, realitzar

canvis en els textos de què ja es disposava en català, i per tant l'aprovació dels continguts pels propis interessats.

Un cop rebudes les traduccions es va fer el procés de maquetació, seguint les mateixes característiques de l'original, però adaptant cada una de les planes a la diferent mida que ocupen els textos en castellà, anglès i francès. Es tracta d'una tasca que ha resultat molt laboriosa, superior a la què s'havia previst en un principi tant pel que fa a l'edició original en català com a les posteriors en idiomes.

Les primeres presentacions realitzades van ser a entitats de promoció turística supracomarcal, principalment a l'Agència Catalana de Turisme que van aportar algunes propostes que es van tenir en compte i es van adaptar a les versions en els 4 idiomes.

Malgrat doncs el treball que ha representat, el resultat obtingut ha estat molt positiu i principalment, com s'ha explicat, cal valorar la facilitat d'anar adaptant a partir d'ara els continguts per part de qualsevol tècnic del Consell Comarcal, sense necessitat de conèixer eines d'edició professionals.

Als annexos s'incorporen els dossiers en els idiomes català, castellà, francès i anglès.

AQUEST DOSSIER HA ESTAT ELABORAT AMB EL SUPORT DE:

PALLARS JUSSÀ UN MÓN PER DESCOBRIR

DOSSIER PROFESSIONAL

Consell Comarcal del Pallars Jussà Tremp Ajuntament de la Pallars Jussà Ajuntament d'Orrià i Conca del Bèl·ler

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya Governament de Catalunya Departament d'Empresa i Ocupació Fons Europeu per a les regions

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

PALLARS JUSSÀ Pirineus CATALUNYA

Realització
DIB TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

CONTACTE:
Consell Comarcal del Pallars Jussà
C/ Soldevila, 18. 25620 Tremp
Tel. 973 650187
turisme@pallarsjussa.cat
www.pallarsjussa.net

Portada i contraportada de l'edició en català

3. EL MILLOR DEL PALLARS JUSSÀ

L'ESPECTACLE DE LA NATURA

El Pallars Jussà no ofereix una sola postal, n'ofereix moltes i variades. La serra del Montsec, la serra de Carreu, la del Bourmort i fins als cims més alts de la Vall Fosca, com el Sabaró (2.900 m. d'altitud) ofereixen quadres ben diferents, cadascun amb els seus colors i amb una flora i una fauna també ben diferenciades.

Tant és si el recorrem en cotxe, a peu pels nombrosos camins i rutes o en BTT, el Pallars és sempre únic. La Vall Fosca i la Vall de Manyanet ens conviden a visitar més de trenta estanyes, uns paisatges d'alta muntanya, amb cims que voregen els 3000 m. d'altitud, i que poden esdevenir ideals per als excursionistes. El Parc Nacional d'Alpilles i l'Estany de Sant Maurici és un lloc de visita obligada pels amants de la natura. La porta d'entrada de la comarca a l'Únic Parc Nacional que hi ha a Catalunya, és el telefèric de Salente-estany Gento que supera un desnivell de 450 m. en 13 minuts, a una velocitat ideal per gaudir del paisatge.

Aquestes terres són domini del pi negre, dels prats alpins, i a una altitud un xic menor, dels faigs, dels trèmols, dels aurons, dels arços o del roure martinenc. El trús pinenc, la granota roja, la fruita o aus com el voltor, el trençaló o l'àguila daurada i mamífers com el talpó, la musaranya, la llúdriga, la marta, l'ermíni o els isards ofereixen un al·licient per als amants de la naturalesa i testimonien el bon estat de l'entorn natural del Pallars.

El Pallars, però, també és el sorprenent paisatge de la serra del Montsec i els seus penya-segats. Són terres aspres, amb una vegetació formada per roures de fulla petita, garrigues, fenassars, joncades i pastures. S'hi poden veure aus rapinyaires com el voltor, l'austrany, l'àguila daurada i la cuabarrada o el trençaló. Els rius constitueixen un eix que concentra espècies d'aus migratòries com les grises. També hi trobareu mamífers com la guineu, la fagina, el texó, el cérvol, el cabriol, la dama o el porc senglar.

El Congost de Montrebei s'ha declarat refugi de fauna salvatge. És l'únic congost de Catalunya que es manté pràcticament verge i que podreu recórrer per un antic camí de ferradura. A l'Estret de Collegats hi ha l'anomenada Argentina. Diuen que la seva visió va inspirar Gaudí en el disseny de la façana de la Pedrera.

L'estany de Montcorès, com els de Basturs, és un dels estanyes d'origen càrctic que hi ha al Pallars. Està inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural i a més d'ànecs col·lverds, àguiles i diversitat de peixos, també és l'origen d'una llegenda que us explicaran si el visiteu. Sant Antoni i Terradets són dos pantans construïts per a la producció d'energia elèctrica. Des d'aquí es poden seguir nombroses rutes i participar en activitats esportives com el caic o l'espeleologia. **L'aigua és una de les grans atraccions del Pallars.**

També podeu assaborir el civet, d'isard o de senglar, un estofat d'origen medieval elaborat amb carn de cabra, o el volís, un embottit de carn de porc d'elaboració hivernal, o els gossets, un altre embottit d'aprofitament que es faia als masos després de la mataça. La botifarra traidora és una sabrosa botifarra crua que es menjava tot just acabada de fer. Altres plaers de la gastronomia pallaresa són els formatges, destacant el de tupí i el brossat. La coca d'ençomi o el mostillo, uns postres elaborades amb most de raïm, nous i farina, lligat a la verema i que compta amb una fira que se celebra a Llimiana pel mes d'octubre.

Un dels productes estrella del Pallars són els bolets. En trobareu gran varietat d'espècies que s'escampen per nombrosos plats de la gastronomia del país especialment a la tardor, quan també podreu visitar les Jornades Gastronòmiques i les Jornades Micològiques que se celebren a Tremp. A la primavera, les herbes boscanes concentren les aromes i protagonitzen fires.

Hi ha iniciatives ben interessants, com ara els programes "Amb els 5 sentits" i "Al teu gust", que donen a conèixer la diversitat d'una gastronomia de qualitat, elaborada per mestres artesans i amb tots els sabors d'aquestes terres.

Cisteller, Fira Promopallars de la Pobla de Segur. Formatges pallaresos. El tupí i el brossat són les seves estrelles. Els vins, blancs o negres, del Pallars Jussà tenen el caràcter que els hi proporciona l'altitud de la collita on es cultiven.

ELS NOSTRES VINS

Els fruits de la terra també s'aprofiten per l'elaboració de ratafies i licors, una tradició que arrenca de lluny, quan la comarca era exportadora d'aiguardents. El Pallars també és, naturalment, terra de vins des de fa segles, uns vins nascuts de vinyes situades a les conques, a cotes altes, amb un clima mediterrani i amb contrastos forts de temperatura que li atorguen caràcter i qualitat. **Molts d'ells s'acullen a la DO Costers del Segre creada el 1986.**

El Pallars Jussà és ple de cellers artesans. L'elaboració de vins, que comença amb els romans i que s'ha mantingut arelada a les cases, assolí un alt nivell aquests darrers anys gràcies a l'impuls de joves elaboradors que aposten per la qualitat i per treure el millor de les vinyes més altes de Catalunya. Podeu visitar aquests cellers, tastar els seus vins, conèixer el procés d'elaboració en els mateixos cellers o a les fires que es celebren.

4. PROPOSTES PER DESCOBRIR LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ

La comarca del Pallars Jussà, rica en patrimoni natural i històric, ofereix un ampli ventall de possibilitats adequades a tots els públics. Els amants de l'ecoturisme i la natura, els més esportius i aventurers, els més gourmets i selectes, els amants de la història, la llegenda i la tradició, el turisme familiar, amb nens, o dels senyors trobaran a la comarca diverses rutes per fruit d'uns dels paisatges més màgics de Catalunya.

Senderisme: caminant he constata. La diversitat de paisatges que converteixen en el Pallars Jussà el converteixen en un dels millors territoris per recórrer a peu, amb camins clarament senyalitzats i de diversa dificultat i durada.

Esportisme. Coneixerem els espais naturals de manera sostenible i responsable, tot promovent la conservació i la reducció de l'impacte ambiental de les diverses activitats, i propiciant una implicació social i econòmica beneficiosa per a les poblacions locals.

Turisme actiu. La comarca compta amb immenses possibilitats per la pràctica de l'esport (muntanyisme, barranquisme, caic, etc.), en paisatges de gran bellesa.

Rutes pels paisatges. Aquestes rutes estan pensades per mostrar al visitant el majestuós espectacle natural i paisatgístic del Pallars Jussà.

Repercussió a l'història. Terra rica en costums i tradicions, en oficis oblidats, quan la societat funcionava a un altre ritme i la principal font de riquesa era la natura.

Conèixer els nostres pobles. Conèixer la riquesa cultural dels pobles de la comarca, transformats al llarg dels anys, transmesa a través de rutes i visites guiades per La Pobla de Segur, Tremp o Talam.

Conèixer els castells de frontera. En la seva qualitat de terra fronterera a l'època medieval, el Pallars Jussà conserva un nombre de patrimoni d'arquitectura militar, amb una vintena de torres de defensa o els castells, com els de Mur i Llordà.

Gastronomia, enologia i productes locals. La gastronomia del Pallars Jussà, vins i productes locals (embottits, formatges, bolets i guisats de caça) és un veritable plaer per als que saben gaudir de les excel·lències de la bona taula.

Touring i escapades per a totom. La riquesa geogràfica i paisatgística del Pallars Jussà fa que en trajectes curts, de pocs quilòmetres, el visitant visqui grans contrastos, de les conques properes a les valls d'alta muntanya, adequades per a tots: singles, famílies i senyors.

SENDERISME: CAMINANT LA COMARCA

EL CINQUÈ LLAC

El Cinquè Llac és una sorprenent travessa circular de senderisme de mitja muntanya, assequible a tot tipus d'aficionats, que transcorre pels Pallars i l'Alta Ribagorça, als peus del Parc Nacional d'Alpilles i Sant Maurici, a través d'un itinerari senyalitzat d'uns 100 km. Durant les cinc etapes del recorregut, anireu superant l'orografia canviant que ofereix la natura tot descobrint el llac de Montcorès, el Cinquè Llac.

La gran diversitat paisatgística, les llegendes, la gastronomia i la flora i fauna en el seu estat pur, faran que el record de l'experiència de caminar el Cinquè Llac us acompanyi durant molt de temps.

Turisme responsable. El Cinquè Llac ha estat dissenyat des dels paràmetres del turisme responsable, un turisme que crea millors llocs on viure i millors llocs per ser visitats. Fruit de la iniciativa d'empresadors locals, el Cinquè Llac fomenta el desenvolupament socioeconòmic de la zona a través d'una activitat de baix impacte mediambiental que a la vegada que permet posar en valor antics camins, busca la implicació del visitant amb el territori, potenciant la descoberta dels valors locals mitjançant la gastronomia, la cultura, l'intercanvi, i el contacte humà.

La divisió de la ruta en 5 etapes també permet que els visitants que no vulguin fer el trajecte sencer puguin escollir les etapes que preferixin. Participa-hi seguint el [blog](#), el [Twitter](#) i el [Facebook](#) del Cinquè Llac. La previsió és que en el futur el Cinquè Llac també es pugui realitzar a cavall, amb BTT o amb ruc català.

Travessa assequible per a tots els públics dividida en 5 etapes: "La geganta adormida", "L'Aquelarre de Serraspiña", "El pont del Diable", "La Casa Encantada" i "L'estany de Montcorès", que ens permetran descobrir la natura, les llegendes, la cultura i la història de bona part del Pallars.

ECOTURISME

MONTSEC I EL CONGOST DE MONT-REBEI, UNA AULA PRIVILEGIADA DE LES FORMACIONS GEOLÒGIQUES

Amb la idea d'oferir excursions geoturístiques per al públic en general, Geoplay organitza sortides amb contingut principalment geològic (sedimentació marina, formació dels Pirineus, dinosaures...) on s'hi incorporen elements d'interès cultural com l'arqueologia i la història (homo neandertal, romans, castells medievals, guerra civil, la Canadencia...).

La majoria dels indrets visitats no figuren entre les excursions turístiques convencionals.

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial els interessats en aprendre a interpretar el territori a partir de la geologia.
Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, geologia.
Època de l'any: tot l'any.
Per més informació: [Geoplay](#).
Amb guia.

L'espectacularitat del congost de Mont-rebei embadalida als visitants: natura verge amb un singular recorregut excavat a la roca.

RUTES PELS PAISATGES

Aquestes rutes estan pensades per mostrar al visitant l'espectacle natural i paisatgístic de la comarca.

MONT-REBEI CAMÍ DE LES ESTRELLES

Proposta de senderisme guiat per l'únic congost verge de Catalunya. Accessible per tot tipus de senderistes, aquesta excursió d'1 dia permet conèixer un dels racons més espectaculars de Catalunya acompanyats d'un guia intèrpret. L'excursió inclou esmorzar i dinar, i el transport d'anada i tornada al punt d'inici de la ruta.

La jornada acaba amb la visita del Centre d'Observació de l'Univers.

Adequat per: per tot tipus de visitants.
Punt de sortida: Ager.
Paraules clau: paisatge i natura, congost, espectacle natural.
Època de l'any: tot l'any amb reserva prèvia.
Per més informació: [Pirineu Emoció](#).
Amb guia.

La Noguera Ribagorçana s'obre pas pel mig del Montsec, regalant-nos una de les excursions més espectaculars de la muntanya catalana.

Exemple de planes de productes

Exemple de planes de productes

Organització de les visites a fires i esdeveniments i suport a les empreses.

Les actuacions es concreten en:

1. Visites prèvies.

Tal com s'ha explicat, es van fer visites a dues fires rellevants per tal d'avaluar la idoneïtat de les actuacions que s'anaven realitzant per a la preparació del catàleg de productes turístics.

- a. Fiets- en Wandelbeurs Amsterdam febrer 2012
- b. Destination Nature Paris març 2012

Es van fer els primers contactes amb operadors i es va analitzar la presència d'aquells que havien estat identificats en les actuacions realitzades en l'Estudi de consolidació de productes turístics.

2. Tour Natur – Dusseldorf.
3. Destinations – Londres
4. Fiets- en Wandelbeurs – Amsterdam
5. FITUR – Madrid

En aquest cas l'actuació va consistir a donar suport a la preparació de la visita a la fira per part del Consell Comarcal, contactant operadors i mitjans de comunicació.

6. Altres actuacions no emmarcades en l'assistència a fires. Es tracta d'entrevistes amb:
 - o Johannes Reissland, Director de l'associació de Tour operadors alemanys Forum Anders Reisen.
 - o David Sérano, responsable de l'operador francès especialista en el Pirineu La Balaguère.
 - o Callum Christie, director de l'agència britànica Frontier Holidays.
 - o Mariana Mier, representant a Espanya de l'operador Intravel.
 - o Bruno Marin, director de l'operador francès Randonades amb seu al Pirineu.

Les actuacions portades a terme han estat complexes pel gran nombre d'agents contactats en les fases prèvia, durant i post als esdeveniments. El fet que es preveia que l'acostament als operadors d'alguns països podia no obtenir els fruits que s'esperaven en un principi, va fer necessari intensificar les actuacions amb contactes directes com els que s'assenyalen en el punt 6, que sovint no es concreten fins després de molta insistència per part de DCB.

S'ha de tenir en compte així mateix la complexitat de comunicar-se amb els interlocutors en els diferents idiomes i la necessitat d'adaptar els continguts dels escrits que s'enviaven, de forma personalitzada.

Pel que fa al suport a les empreses i entitats, s'ha concretat en la preparació de la informació sobre les fires, prèvia al viatge per tal que poguessin adequar el material

més adient. En la major part dels casos, el fet de disposar del catàleg de productes (dossier professional) del Pallars Jussà va facilitar molt aquesta tasca.

En tot els casos es comprova quins són els operadors i mitjans que figuren com a expositors a cada una de les fires i en el cas de tenir dubtes, s'entra a la plana web per verificar si poden resultar d'interès.

En els casos que es va considerar més oportú, des de DCB es va contactar via mail i telefònicament a alguns dels operadors que es volia visitar. Les actuacions van ser múltiples en cada un d'ells (missatges, trucades per saber la persona de referència, resposta, ...) Es tracta dels següents:

TourNatur – Düsseldorf – 1 mitjà de comunicació i 1 associació de 140 operadors contactats prèviament i anàlisi dels expositors

Eva Hakes	Wandermagazin
J. Reissland	Forum Anders Reisen

DESTINATIONS – Londres - 12 operadors contactats prèviament i anàlisi dels expositors.

Mariana Mier	Inntravel
Mark Wright	Chameleon, Walks Worldwide
Aisling Rasekh	Ramblers
Thomas Power	Pura Aventura
Spencer Neal	Peregrine
David Holmes	Sherpa
Alison Boorer	Hf Holidays
Kerrie Warburton	Naturetrek
Jim Eite	Exodus
Callum Christie	Frontier Holidays
Sarah Moore	Great Rail Journeys
Maria Cook	Ffestiniogtravel

FIETS – en Wandelbeurs – 1 operador contactat prèviament i anàlisi dels expositors.

Anne Middlekemp	Ardanza
-----------------	---------

En aquest cas es van revisar els contactes realitzats l'any 2012 i es va verificar que hi serien presents com a expositors a la fira. Degut a que es celebra únicament en cap de setmana és difícil poder concretar cites amb els expositors i s'ha d'esperar els moments en què estan lliures.

Es tracta dels operadors:

Oliva Travel
Sawadee
Arke Reizen
Eigen Wijze Reizen
VOS TRAVEL
KRAS
Aktiva Tous
Stap Reizen

Snp Naturreizen
Treinreiswinkel
De Jong Intravakanties
Pharos Reizen
Cycletours
Djoser
Fietsvakantiewinkel
Nimsjoe Reizen

I dels mitjans de comunicació:

Fietsen - cicloturisme
Op Pad – Turisme actiu i a l'aire lliure
Toeractief – senderisme
del grup ANWB
BIKE & TREKKING
LIFT. Get up get out
TE Voet

SALT people, planet, passion, play
Wandel & Fiets wijzer
DOMINICUS
Het Grote Fietsvakantieboek
Wereldfietser
Wandelnet
www.hiking-site.nl

FITUR – 9 operadors i 2 mitjans de comunicació contactats prèviament i anàlisi dels expositors

Operadors

Javier Bartolomé	viajesactivos.com
Barbra Fogarty y Maria Knaapen	S-cape
Cristina González	Ismalar Rutas
	Club Marco Polo
	Rutas Pangea
Rubén Díaz	Tee-Travel
	Alua
	Tierra de Fuego
	Nuestros caminos

Mitjans de comunicació

Jordi Bou	Le petit futé
Meritxell Moreno	Lonely Planet

També es recomana visitar els stands dels següents mitjans de comunicació que s'ha detectat que hi són presents a partir del llistat d'expositors:

Ediciones Desnivel
Ediciones Jaguar
Expocultur
FVW
Motor y viajes.com
Revista Aire Libre

Gastronautas
Masviajes
Viajes
The Tourist Newspaper
Viajar con hijos
Viajeros.com

Assistència a fires professionals

Com s'ha indicat la relació de fires professionals centrades en el turisme actiu i de natura a les que DCB ha assistit, en algunes acompanyats per professionals de la comarca del Pallars Jussà han estat 5:

- Fiets- en Wandelbeurs – Amsterdam 2012
- Destinations Nature – Paris 2012
- Tour Natur – Düsseldorf 2012
- Destinations – Londres 2013
- Fiets- en Wandelbeurs – Amsterdam 2013

Els professionals de la comarca participants en les actuacions han estat:

- Casa Leonardo
- Cinquè Llac
- Hotel Terradets
- Pirineu Emoció
- Ajuntament de Tremp - Turisme
- Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Vall Fosca. Ajuntament de Torre de Capdella
- Estació Biològica del Pallars Jussà
- Associació Cases Rurals del Pallars Jussà
- Club Esquí Pobla Segur associació que promou curses de muntanya.
- SAM Tremp, associació de suport a les activitats de senderisme.

El nombre d'operadors i mitjans de comunicació contactats en aquestes fires ha estat de 47 directament i 63 de forma indirecta, per no poder atendre la visita o no comptar amb un stand propi sinó en algun de col·lectiu, sense una persona responsable de l'entitat, que hi fos present.

A aquesta xifra s'ha d'afegir Frontier Holidays del Regne Unit, a més dels membres contactats de l'associació Forum Anders Reisen (17), en ambdós casos a través d'altres vies que s'han explicat anteriorment.

Per tant, es justifica un total de 128 operadors i mitjans contactats en el marc del present Estudi per a la comercialització dels productes del Pallars Jussà.

A l'annex s'incorporen els informes a les 5 fires a les que s'ha assistit i que en resum han permès:

- Presentar les actuacions que en matèria de desenvolupament turístic s'estan portant a terme des de la comarca i la concreció en un dossier professional amb 52 productes turístics, a diversos representants de l'Agència Catalana de Turisme: Rosalia Pont (Barcelona), Isabel Ballestín (Benelux) i Montserrat Sierra (Alemanya). Ha estat molt útil així mateix escoltar quines són les seves

necessitats quant a informació i productes turístics, per fer arribar als agents turístics dels països en els què operen.

- Presentar la comarca i les oportunitats que s'ofereixen a 128 operadors i mitjans de comunicació de 6 països europeus: Espanya, França, Holanda, Bèlgica, Regne Unit i Alemanya. Tant important com això, ha estat tenir l'oportunitat d'establir contacte amb ells i preguntar-los quins són els seus principals interessos i actuacions de futur, per tal de intentar adequar els productes a les seves necessitats.
- Disposar d'una base de dades d'operadors, amb els noms de les persones que més poden influir en què alguns dels productes del Pallars Jussà es puguin comercialitzar a partir d'aquests canals preferents. Aquesta base de dades permetrà així mateix anar enviant informació que els pugui resultar d'interès.
- Fer arribar als professionals de la comarca, tant als que hi han participat directament com als que han anat rebent els resums de les fires, les tendències que es detecten en les preferències dels consumidors quant a productes i tipologia de les vacances.
- Donar eines als tècnics de turisme del Pallars Jussà i a les mateixes empreses per elaborar productes turístics d'interès per als mercats internacionals tenint en compte que, tot i que la comercialització a través d'operadors és sovint minoritària en moltes zones, representa
 - una excel·lent font d'informació per detectar els canvis en les tendències dels consumidors
 - un bon exemple de com s'elaboren productes turístics de forma professional, ajustats a cada un dels mercats
 - una plataforma immillorable de promoció per ser presents en els mercats europeus ja que sovint els seus catàlegs són utilitzats com a referència per a viatgers que s'organitzen les vacances per compte propi.

Els resultats dels contactes realitzats en cada una de les fires és el següent:

- Fiets- en Wandelbeurs – Amsterdam 2012

Contactes directes - 9	Operadors	Oliva Travel Topo-Aktief Sawadee Arke Reizen Stap Reizen SNP De Jong Intravakanties
	Mitjans de comunicació	Revistes del ANWB Bike & Trekking
Agència Catalana de Turisme		Rosalía Pont Inma Ballestín

Altres operadors i mitjans presents a la fira, a seguir - 18	Operadors	Eigen Wijze Reizen Vos Travel Kras Aktiva Tours Treinreiswinkel Pharos Reizen Cycletours Djoser Fietsvakantie Winkel Nimsjoe
	Mitjans de comunicació	Lift Te Voet Salt Wandel & Fiets Dominicus Het Grote Fietsvakantieboek Wereldfietser Wandelnet

- Destinations Nature – Paris 2012

Contactes directes - 7	Operadors	La Balaguère Grand Angle Randonades Montagne Evasion
	Mitjans de comunicació	Voyagez Rando A/R Magazine Voyages Lonely Planet Magazine
Altres operadors i mitjans presents a la fira, a seguir -	<p>Com s'ha explicat, el nombre d'operadors era més reduït que en edicions precedents.</p> <p>Altres operadors presents com expositors anaven adreçats a</p> <ul style="list-style-type: none"> o destins de llarga distància (exòtics) o o bé estaven integrats en algunes de les associacions d'operadors: Vagabondages o Sentiers Croisés, dels quals La Balaguère i Randonades respectivament, són els responsables de la programació a la zona del Pirineu. 	

- Tour Natur – Düsseldorf 2012

Contactes directes - 7	Operadors	Rucksack Reisen Gebeco Weltweitwandern Eurohike Wanderreisen
	Mitjans de comunicació	Wandermagazin Outdoor Welten

		Wanderlust
Agència Catalana de Turisme		Montserrat Sierra
Altres operadors i mitjans presents o representats indirectament a la fira, a seguir - 23	Operadors	Krauland Wanderflügel Ameropa Asi Biketeam Hürzeler Radsportferien Pedalo Velociped Velotours Wikinger Reisen Solos Forum Anders Reisen a&e Erlebnis Reisen Lupe Reisen Natours One World Schulz-Aktiv Reisen Elch Adventure Tours
	Mitjans de comunicació	Tambiente Natur Gucker i 3 editorials de guies de viatges

- Destinations – Londres 2013

Contactes directes - 14	Operadors	Brightwater Holidays Explore! Exodus Ffestiniog Travel G Adventures Headwater Holidays Intravel Naturetrek Ramblers Worldwide Holidays Adagio The Travelling Naturalist Trip Feast
	Mitjans de comunicació	Food and Travel Wanderlust
Altres operadors i mitjans presents o representats indirectament a la fira, a seguir - 5	Operadors	Peregrine Trafalgar Tours Voyages Jules Verne WALKS WORLDWIDE i Chameleon Worldwide
	Mitjans de comunicació	Stanfords

- Fiets- en Wandelbeurs – Amsterdam 2013

Contactes directes - 10	Operadors	Aktiva Tours Arke Reizen Kras Oliva Travel Sawadee puur Reizen Treinreiswinkel Vos Travel Terra Diversions (Barcelona)
	Mitjans de comunicació	ANWB (3 publicacions) BIKE & TREKKING
Agència Catalana de Turisme		Inma Ballestín
Altres operadors i mitjans presents o representats indirectament a la fira, a seguir - 17	Operadors	Cycletours Djoser Fiets relax Fietsvakantie Winkel Fital Vakantie Lauwers Reizen SNP Naturreizen Thomas Cook Belgium
	Mitjans de comunicació	LIFT Wereld voor Fietsers TE Voet SALT people, planet, passion, play DOMINICUS Wereldfietser HIKING SITE PIED A TERRE FIETSEN MIT KINDEREN

Seguiment dels contactes amb aquests operadors i suport a les empreses en el desplegament de nous productes.

El nombre d'operadors i mitjans de comunicació contactats permet avançar en les accions de promoció i comercialització de la comarca amb una base sòlida de coneixement mutu que afavoreix les possibilitats d'introduir productes. Tot i això s'ha de tenir present que en molts casos, els operadors no tenen previst incorporar noves zones a la seva programació a curt termini i per aquest motiu, és necessari continuar una tasca de "pluja informativa" intentant fer-los arribar notícies i novetats que realment puguin ser del seu interès.

Una altra de les tasques del tècnic encarregat de la dinamització turística de la comarca, és la d'actuar de canalitzador tant de les ofertes que es vagin dissenyant en el territori, cap als operadors com d'animar els agents turístics (establiments, guies i també ajuntaments) a que donin resposta a les intencions de programació que es detectin per part dels operadors.

Degut a la complexitat d'aquesta tasca, es va preveure en el plantejament d'aquest estudi, realitzar una selecció de quins podien ser els operadors prioritaris, als quals s'hauria de mirar de fer un seguiment continuat al llarg de l'any. La primera qüestió ha estat establir un model de comunicat estàndard però que servís de base per anar-lo adaptant en cada un dels casos.

Aquest comunicat, redactat en castellà, català, anglès i alemany s'ha enviat ja a 45 operadors, agraïnt l'atenció rebuda a les fires o presentant la zona en cas de no haver pogut establir un primer contacte, indicant quins són els centres d'interès que poden ser atractius per als seus clients i invitant a consultar el dossier professional un cop penjat a la web del Pallars.

Estem segurs que amb el material editat i el coneixement que en pocs mesos s'ha pogut obtenir de la programació dels operadors turístics més adients, les empreses, ajuntaments i el propi Consell Comarcal podran participar de forma molt més activa i professional, en les actuacions que en matèria de promoció turística lideren les entitats supracomaricals com Ara Lleida, la marca Pirineus i l'Agència Catalana de Turisme (workshops, recepció de press trips i fam trips, incorporació de productes turístics en presentacions, etc.)

De fet, aquesta afirmació es pot verificar si comparem els catàlegs del Club de Turisme Actiu de l'Agència Catalana de Turisme l'any 2012 que es van veure a les fires Fiets- en Wandelbeurs i Tour Natur i els d'aquest any. En aquell moment no hi havia productes del Pallars Jussà i actualment s'hi troben diversos i per exemple El Cinquè Llac, ha merescut un tracte especial com a producte "innovador" en el què s'ha preparat per a la fira d'Holanda.

També la incorporació de fins a 4 productes específics del Pallars sobre observació d'ocells en la recopilació que la mateixa agència està preparant per a una fira internacional de birdwatching a Extremadura és un excel·lent exemple de la millora en la dinamització turística de la zona i les possibilitats per tant, d'incrementar la rendibilitat de les empreses, mantenint i si és possible, augmentant els llocs de treball que poden generar i les possibilitats de creació de noves empreses.

Les plataformes on-line Catalunya Experience amb un apartat específic de propostes <http://www.catalunya.com/propostes> que es poden veure en català, castellà, francès, anglès, alemany i rus poden anar acollint així mateix els productes que vagin sorgint des del territori, tenint en compte que la comarca està adherida a alguns dels Clubs de Producte, requisit necessari per poder-hi integrar-les. Aquesta plataforma es veu reforçada amb comptes de Facebook, twitter, youtube i altres i per tant, permet anar interactuant i millorar el coneixement i posicionament turístic de la comarca.

El portal de Ara Lleida www.lleidatur.com també incorpora la possibilitat d'introduir propostes en alguns apartats, com per exemple a "Ofertes de la quinzena", en l'apartat què fer o a través de la plataforma de reserves. La web està traduïda a diversos idiomes.

Actuacions per donar a conèixer el dossier professional als organismes de promoció turística de referència i propostes per millorar la informació de la comarca i dels productes turístics, en la seva documentació promocional.

En el document de justificació de l'Estudi per a la consolidació dels productes turístics del Pallars Jussà es van analitzar portals de promoció turística supracomarcal i també les de la zona per analitzar els continguts i possibilitats d'ampliació de la informació que presentaven sobre el Pallars Jussà.

El document inclou un quadre-resum en què es mostren les principals activitats esportives, lúdiques i culturals i les webs en les que queden reflectides.

Una de les actuacions a realitzar havia de ser la de preparar comunicats a les entitats que gestionen les pàgines web per demanar la incorporació o revisió d'informació. En aquell moment es va creure oportú fer-la en una segona fase, un cop estigués totalment enllestit i traduït el dossier de presentació de la comarca.

Per aquest motiu, una de les primeres accions que ha realitzat el nou tècnic responsable de la dinamització turística del Pallars Jussà, amb l'assessorament de DCB, ha estat el de contactar amb els responsables de l'Agència Catalana de Turisme, la marca Pirineus i Ara Lleida i mostrar el nou dossier professional preparat en el marc d'aquesta actuació, tant personalment com posteriorment, a través d'un comunicat via mail. En el cas de Turespaña, el contacte ha estat via telèfon i mail.

En una segona etapa s'ha enviat un escrit que incorpora informació que s'ha detectat en les seves plataformes de promoció, susceptible d'ampliació o millora en els textos. S'han realitzat en total 8 comunicats a aquestes entitats.

3. RESUM DELS INDICADORS

A continuació es mostren els indicadors assolits en l'Estudi per a la comercialització dels productes turístics del Pallars Jussà

CONCEPTE	Assolit	Previst
Idiomes als què es tradueix el dossier del territori	3 Castellà, anglès i francès També s'ha pogut portar a terme una traducció a l'alemany	<i>Mínim 3</i>
Identificació de fires i esdeveniments d'interès	17	<i>No determinat</i>
Contactes realitzats previ a les fires	26 agents	<i>No determinat</i>
Nombre d'accions promocionals i/o fires a les què es participa	5 fires a més de 2 reunions de treball amb 1 operador de referència de França 1 associació de 140 agències, a Alemanya	<i>Mínim 3</i>
Informes de les fires/esdeveniments	5	<i>Mínim 3</i>
Nombre d'entitats/ emprenedors/ associacions que participen en aquestes accions	11 directament Indirectament 17 que presenten els 52 productes en el dossier professional	<i>No determinat</i>
Nombre d'operadors, mitjans de comunicació i prescriptors contactats	128 de 6 països	<i>No determinat</i>
Operadors considerats com a prioritaris per fer-ne el seguiment	55 operadors de 6 països	<i>No determinat</i>
Comunicats a entitats de promoció turística	8	<i>Mínim 5</i>

ANNEXOS

Annex 1. Dossier professional en català

Annex 2. Dossier professional en castellà

Annex 3. Dossier professional en francès

Annex 4. Dossier professional en anglès

Annex 5. Documents de resum dels esdeveniments/fires en els què s'ha participat

Annex 6. Fitxes descriptives dels operadors prioritaris

DCB.

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Platja 38. 17258 L'Estartit
Tel. +34 972750747 www.decaba.com
capella.ballbe@decaba.com

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISO
I CONCA DEL·LÀ

**Estudi per a la comercialització dels productes turístics
del PALLARS JUSSÀ**

**Document final de les actuacions realitzades
Annexos**

Febrer 2013

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

Estudi per a la comercialització dels productes turístics del Pallars Jussà.
Document final de les actuacions realitzades. Febrer 2013

DCB.

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Annex 1. Dossier professional en català.....	4
Annex 2. Dossier professional en castellà	70
Annex 3. Dossier professional en francès.....	136
Annex 4. Dossier professional en anglès	193
Annex 5. Documents de resum dels esdeveniments/fires en els què s'ha participat	250
Annex 6. Fitxes descriptives dels operadors prioritaris	297

PALLARS JUSSÀ UN MÓN PER DESCOBRIR

DOSSIER PROFESSIONAL

PALLARS
JUSSÀ

www.lleidatur.com

Aquest dossier ha estat possible gràcies a la col·laboració dels empresaris, entitats i associacions que han participat en les sessions de desenvolupament turístic del Pallars Jussà.

ÍNDIX

1. PALLARS JUSSÀ. UN MÓN PER DESCOBRIR

Una terra acollidora

Oficines de turisme i centre de visitants

Climatologia. Els colors del Pallars Jussà

2. SITUACIÓ I ACCESSOS

Situació i accessos

Mobilitat suau i accessibilitat

3. EL MILLOR DEL PALLARS JUSSÀ

L'espectacle de la natura

El Pallars Jussà en viu

Fascinació geològica. La ruta dels Dinosauris

Un patrimoni construït al llarg dels anys

Aigua i energia

El Tren dels Llacs

Parc Astronòmic del Montsec

Una terra amb mil històries

Festes i tradicions

Sabors de sempre

Els nostres vins

4. PROPOSTES PER DESCOBRIR LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ

SENDERISME: CAMINANT LA COMARCA

Camins del Jussà

Municipis pel senderisme

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

El Cinquè Llac

Rutes guiades des dels allotjaments rurals i hotels

Guiatges de senderisme

Curses, esdeveniments i altres propostes

ECOTURISME

Birdwatching / Observació d'ocells

Papallones a l'embassament de Terradets

Rutes temàtiques: herbes remeieres / bolets

Sortides per conèixer la natura

Montsec i el congost de Mont-Rebei, una aula privilegiada de les formacions geològiques

A la cova dels muricecs amb caiac

La brama del cérvol a Boumort

Propostes d'ecoturisme a la Terreta, Serra de St. Gervàs, Nerets, Santa Engràcia i Gurp

TURISME ACTIU

BTT

Caiac per aigües tranquil·les

Especial famílies

Setmana multi-actiu natura

Escalada

Altres activitats d'aventura

RUTES PELS PAISATGES

Mont-Rebei camí de les estrelles

Telefèric de la Vall Fosca

REMEMORANT LA HISTÒRIA

Pallars Nostàlgic

Les botigues-museu de Salàs i el Centre d'Interpretació de l'Antic
Comerç

Museu Hidroelèctric de Capdella

Museu dels Raiers

Parc Cretaci

Pobles oblidats, sabors retrobats

CONÈIXER ELS NOSTRES POBLES

Visites culturals als nuclis urbans

Visites amb el Tren dels Llacs

CONÈIXER ELS CASTELLS DE FRONTERA

GASTRONOMIA, ENOLOGIA I PRODUCTES LOCALS

Propostes de cultura, gastronomia i enologia

Cap de setmana enològic al Pallars

Estada gastronòmica a la Fonda

Camins entre formatges

Ruta del Vi de Lleida

TOURING I ESCAPADES PER A TOTHOM

Vacances pensades per sèniors

Vacances actives en família

1. PALLARS JUSSÀ. UN MÓN PER DESCOBRIR

UNA TERRA ACOLLIDORA

Situada a mig camí entre els cims més alts del Pirineu i la plana de Lleida, si hi ha un adjectiu que caracteritza la comarca del Pallars Jussà és el contrast, i encara podem afegir que aquestes són unes terres i uns paisatges genuïns i amb caràcter.

Els contrastos vénen donats per una varietat de paisatges que ens permeten visitar des de planes agrícoles fins a boscos intensos, penya-segats agosarats, alta muntanya com les que formen part del Parc Nacional d'Aigüestortes-Estany de Sant Maurici, estanys d'origen glacial o càrstic i els rius impetuosos que s'hi han anat obrint camí. Tots aquests paisatges tan diversos acullen una flora i una fauna rica i diversa on carronyaires i rapinyaires hi tenen un paper ben destacat.

Però la genuïnitat i el caràcter vénen donats pel pòsit que hi ha deixat el pas del temps i el pas de la història. El Pallars Jussà és comarca de referència per aquells que s'interessen per la geologia, per la formació de la Terra mateixa, però també és un lloc de visita obligada pels que tenen interès en l'origen de la vida: els seus jaciments paleontològics ens permeten recular 65 milions d'anys, quan per aquesta comarca s'hi passejaven els dinosaures i els Pirineus tot just començaven a formar-se.

Una terra amb mil històries. Des del Pallars podem seguir pràcticament tot l'esdevenir de la història d'Europa, perquè hi trobem des de jaciments d'època neolítica, ibera o romana, fins a un patrimoni arquitectònic i artístic indiscutible. Ara fa mil anys Europa va debatre les seves fronteres contra els sarraïns en aquestes muntanyes: eren els límits de Marca Hispànica. D'aquella època en queden castells de frontera, pobles medievals, joies del romànic... i fins als nostres dies, perquè les aigües d'aquestes terres van treballar i treballen de valent per il·luminar les ciutats catalanes i la seva indústria.

Però el Pallars és sobretot una comarca viva. L'economia es basa fonamentalment en l'agricultura, amb el conreu de la vinya, els cereals, l'olivera i els ametllers principalment, i la ramaderia porcina, ovina i bovina. Aquests sectors tenen un gran potencial per la bona qualitat de tots els productes que generen i que donen lloc a una gastronomia d'alt nivell i al desenvolupament d'una indústria agroalimentària de qualitat.

El Pallars és, gràcies a totes les possibilitats que ofereix, el que cadascú vulgui que sigui. Una terra acollidora i tranquil·la, on s'hi pot menjar bé, descansar i gaudir de les seves bel·leses arquitectòniques i paisatgístiques, i una terra que convida a l'esport i l'aventura, a la descoberta permanent. El Pallars Jussà pot ser el que cadascú que el visita hi vulgui trobar.

OFICINES DE TURISME I CENTRE DE VISITANTS

Els visitants trobaran una bona xarxa d'establiments d'allotjament, des d'hotels confortables, càmpings al mig de la natura i establiments de turisme rural amb caràcter.

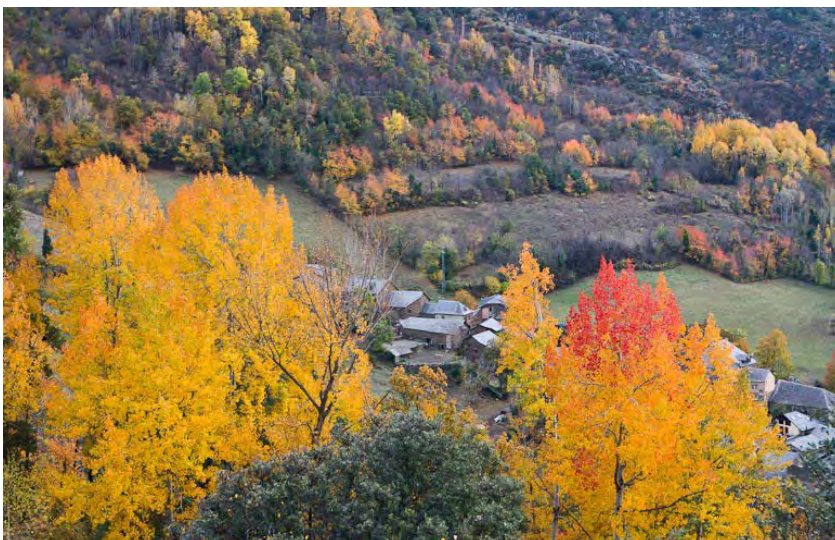
De tot això us informaran detalladament a les oficines de turisme a Tremp, la Pobla de Segur, a Conca Dellà i a la Torre de Capdella, a la Vall Fosca. En aquestes oficines podreu sol·licitar informació sobre les activitats que se celebren a la comarca i sobre les possibilitats turístiques i culturals que ofereixen: rutes de senderisme, rutes amb BTT, amb cotxe, que es poden fer de forma individual o en grup.

El nou centre de visitants que s'està construint a Tremp, esdevé el punt de referència per conèixer la comarca i planificar les vacances.

CLIMATOLOGIA. ELS COLORS DEL PALLARS JUSSÀ

Les terres d'aquesta comarca abasten dues parts ben diferenciades: la Vall Fosca i la Vall de Manyanet, al nord, amb un clima i vegetació típicament alpins, i al sud la conca de Tremp i la serra del Montsec, de clima mediterrani. Un relleu tan variat inclou també una climatologia diversa i de contrastos. Els hiverns són freds, però assolellats, mentre que els estius són frescos a les valls més altes. En canvi al Montsec i a la Conca de Tremp els estius són calorosos i secs. La pluja es concentra a la primavera i a la tardor, una climatologia pròpia de les terres mediterrànies.

Els colors del Pallars els marca un clima divers del Mediterrani a l'alta muntanya, amb una vegetació també canviant: els boscos de pi roig, pi negre i avet a altituds d'entorn dels 1700 m. Fagedes i prats alpins si ascendim una mica més. Si baixem cap a la Conca de Tremp, hi trobarem roures de fulla petita, garrigues, boixedes, joncedes i coscolls i les terres de conreu amb camps de cereals, vinyes, ametllers, oliverars o fruiters.

Els colors de les valls del Pallars Jussà.

Foto: Ramon i Conxi
<http://meteopallars.blogspot.com.es>

2. SITUACIÓ I ACCESSOS

Situada al Prepirineu occidental català, la comarca del Pallars Jussà compta amb catorze municipis i una població que es concentra especialment a la part sud, aplega prop de 15.000 habitants, 6.000 dels quals viuen a Tremp, la capital, tot i que hi ha altres nuclis destacats com la Pobla de Segur, amb més de 3.000 habitants i Isona i Conca Dellà amb poc més d'un miler. El Pallars Jussà limita amb les comarques lleidatanes del Pallars Sobirà, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell i la Noguera, i la comarca aragonesa de la Baixa Ribagorça.

El Pallars Jussà és un node de comunicacions viàries pirinenques, tant per carretera com per tren. Destaca la C-13, que la travessa de nord a sud seguint la Noguera Pallaresa, des de la Pobla de Segur fins a Terradets i l'Eix Pirinenc, la N-260, que connecta Sort amb el Pont de Suert passant per la Pobla de Segur, a més d'altres carreteres secundàries que enllacen les diferents poblacions.

La línia de ferrocarril uneix Lleida amb la Pobla de Segur, travessant la comarca de nord a Sud.

La companyia d'autocars ALSA connecta tots els pobles de la comarca des de Lleida.

Tremp és a uns 90 km de l'Aeroport de Lleida-Alguaire i s'hi pot arribar també des de l'Aeroport de Barcelona-El Prat amb el TAV que arriba a l'estació Lleida-Pirineus.

Com arribar fàcilment al Pallars Jussà:

 <p>AMB COTXE</p>	<p>⇒ Des de Barcelona i l'àrea metropolitana, hi ha diverses opcions:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ A2 + C1412 (itinerari per Jorba – Calaf – Ponts)✓ A2 + L303 + C14 + L512 + C1412 (itinerari per Cervera – Agramunt – Artesa de Segre)✓ A2 + C14 + L512 + C1412 (itinerari per Tàrrrega – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ Des de Girona/França:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ AP7 fins a Barcelona i seguir indicacions anteriors.✓ AP7 + C-25 (itinerari per Vic – Manresa - Tàrrrega) + L512 + C1412 (Tàrrrega – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ Des de Saragossa/Madrid: A2 fins a Lleida + C13</p>
---	---

AMB TREN

- ⇒ La línia del **Tren dels Llacs** transcorre per espectaculars paisatges des de l'estació de tren Lleida Pirineus fins La Pobla de Segur.
- ⇒ L'accés amb tren fins a **Lleida** bé es pot realitzar amb el tren d'alta velocitat AVE (línia Figueres-Barcelona-Tarragona-Lleida-Saragossa-Madrid) o amb el tren convencional (línies Barcelona-Valls-Lleida, Barcelona-Tarragona-Reus-Lleida, Barcelona-Manresa-Lleida). [RENFE](#)

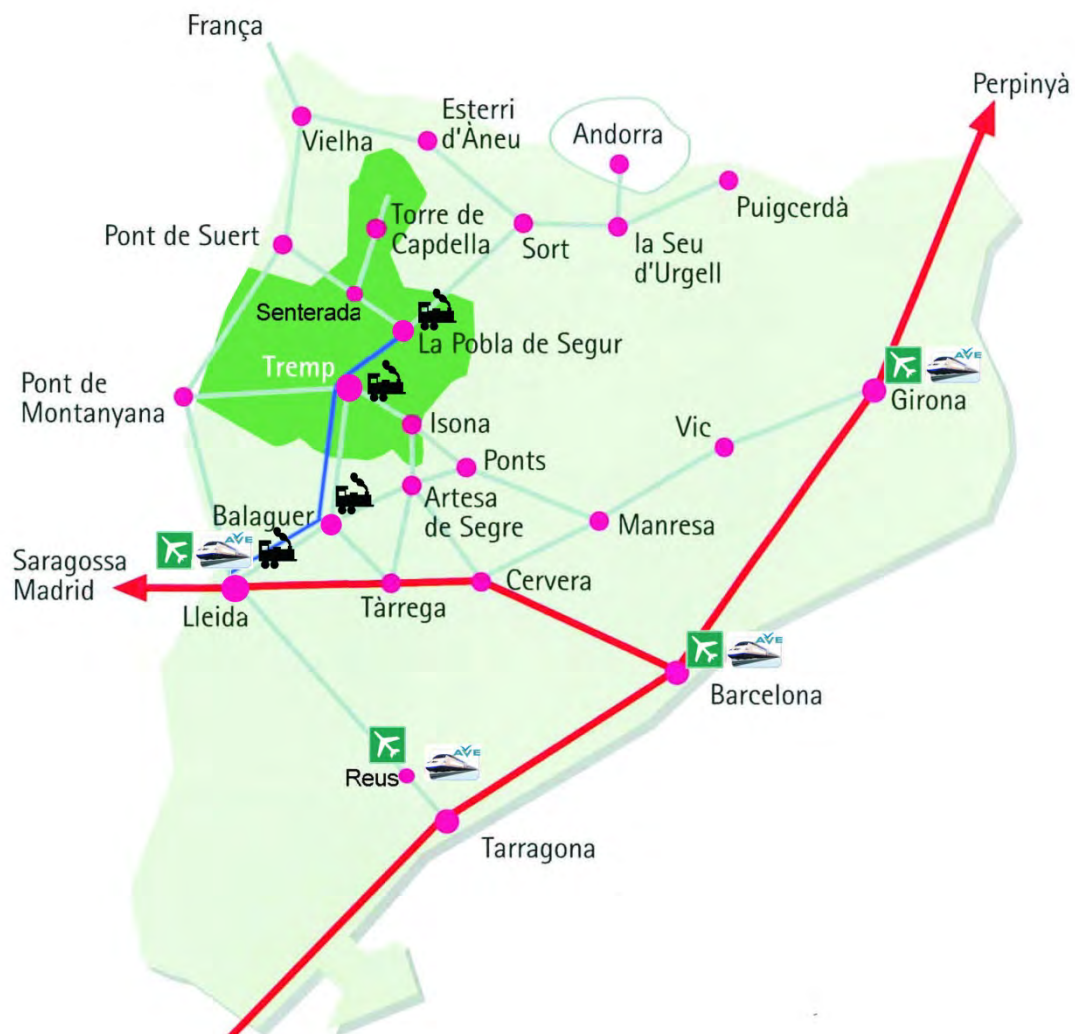
AMB BUS

El Pallars Jussà disposa de **línies regulars de bus** que connecten les principals poblacions de la comarca amb Lleida i Barcelona [ALSA](#).

AMB TAXI

El servei de **taxi local** permet moure's per tota la comarca. Associació de Taxistes del Pirineu (telf 24h): 619 078 273

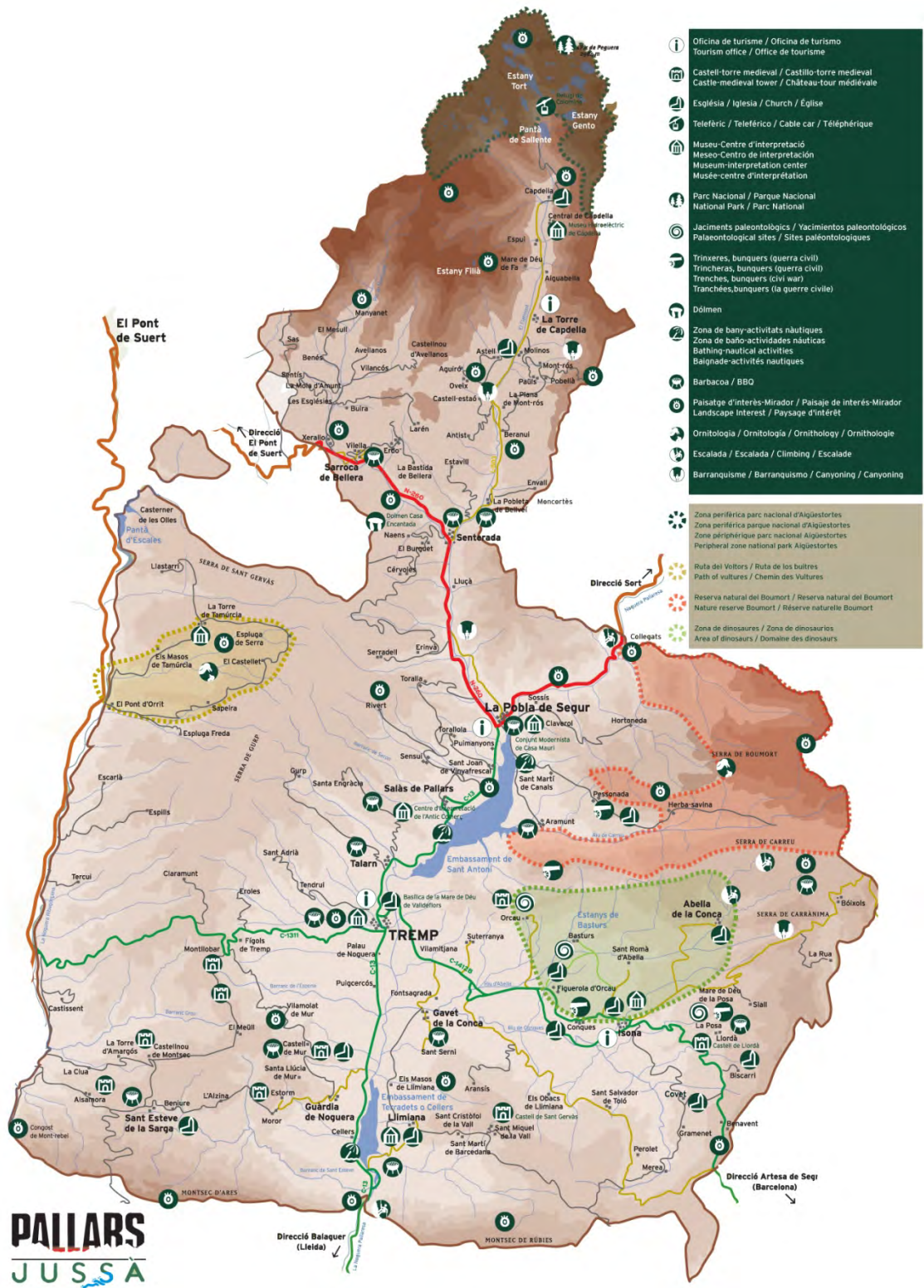
Accessos principals al Pallars Jussà.

MOBILITAT SUAU I ACCESSIBILITAT

El Pallars Jussà de mica en mica s'integra en les **modalitats turístiques de menys impacte en el medi ambient**.

Un dels elements més destacats, únic a Catalunya per la seva espectacularitat, és el *Tren dels Llacs*. Aquesta línia ferroviària permet accedir al Pallars Jussà des de l'estació de tren Lleida –Pirineus, en un impressionant trajecte (pels paisatges que es poden veure des de la finestra) de dues hores de durada. Això significa que tots els visitants que vulguin arribar al Pallars en transport públic ho poden fer còmodament arribant primer a l'estació Lleida-Pirineus (bé amb AVE o bé amb tren convencional). Igualment un servei regular d'autobusos uneix el Pallars Jussà amb Lleida o Barcelona, entre moltes altres destinacions.

A la vegada, el sector turístic del Pallars Jussà s'està implicant en el *turisme accessible*, que es fonamenta en possibilitar l'accés als diferents espais (allotjaments, equipaments culturals, espais naturals...) a les **persones amb discapacitat o mobilitat reduïda**. Des de la web [Turisme per a Tothom](#) promoguda per la Generalitat de Catalunya, el visitant pot cercar quins són els allotjaments i altres elements que estan adaptats a les seves necessitats.

PALLARS
JUSSÀ

Les principals poblacions, rius i embassaments, eixos viaris de comunicació amb la resta de comarques, les estacions del Tren dels Llacs i les oficines de turisme del Pallars Jussà. <http://pallarsjussa.net/fulletons-actuals?download=220:guia-de-serveis>

3. EL MILLOR DEL PALLARS JUSSÀ

L'ESPECTACLE DE LA NATURA

El Pallars Jussà no ofereix una sola postal, n'ofereix moltes i variades. La serra del Montsec, la serra de Carreu, la del Boumort i fins als cims més alts de la Vall Fosca, com el Saburó (2.900 m. d'altitud) ofereixen quadres ben diferents, cadascun amb els seus colors i amb una flora i una fauna també ben diferenciades.

Tant és si el recorrem en cotxe, a peu pels nombrosos camins i rutes o en BTT, el Pallars és sempre únic. La Vall Fosca i la Vall de Manyanet ens conviden a visitar més de trenta estanys, uns paisatges d'alta muntanya, amb cims que voregen els 3000 m. d'altitud, i que poden esdevenir ideals per als excursionistes. El Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici és un lloc de visita obligada pels amants de la natura. La porta d'entrada de la comarca a l'únic Parc Nacional que hi ha a Catalunya, és el telefèric de Sallente-estany Gento que supera un desnivell de 450 m. en 13 minuts, a una velocitat ideal per gaudir del paisatge.

Aquestes terres són domini del pi negre, dels prats alpins, i a una altitud un xic menor, dels faigs, dels trèmols, dels aurons, dels arços o del roure martinenc. El tritó pirinenc, la granota roja, la truita o aus com el voltor, el trençalòs o l'àguila daurada i mamífers com el talpó, la musaranya, la llúdriga, la marta, l'ermeni o els isards ofereixen un al·licient per als amants de la naturalesa i testimonien el bon estat de l'entorn natural del Pallars.

El Pallars, però, també és el sorprenent paisatge de la serra del Montsec i els seus penya-segats. Són terres aspres, amb una vegetació formada per roures de fulla petita, garrigues, fenassars, joncedes i pastures. S'hi poden veure aus rapinyaires com el voltor, l'aufrany, l'àguila daurada i la cuabarrada o el trençalòs. Els rius constitueixen un eix que concentra espècies d'aus migratòries com les grues. També hi trobareu mamífers com la guineu, la fagina, el teixó, el cérvol, el cabirol, la daina o el porc senglar.

El Congost de Mont-rebei s'ha declarat refugi de fauna salvatge. És l'únic congost de Catalunya que es manté pràcticament verge i que podreu recórrer per un antic camí de ferradura. A l'Estret de Collegats hi ha l'anomenada Argenteria. Diuen que la seva visió va inspirar Gaudí en el disseny de la façana de la Pedrera.

L'estany de Montcortès, com els de Basturs, és un dels estanys d'origen càrstic que hi ha al Pallars. Està inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural i a més d'ànecs collverds, àguiles i diversitat de peixos, també és l'origen d'una llegenda que us explicaran si el visiteu. Sant Antoni i Terradets són dos pantans construïts per a la producció d'energia elèctrica. Des d'aquí es poden seguir nombroses rutes i participar en activitats esportives com el caiac o l'espeleologia. **L'aigua és una de les grans atraccions del Pallars.**

EL PALLARS JUSSÀ EN VIU

El Pallars Jussà ha fet una aposta decidida pel turisme de natura. N'és un bon exemple Tremp, amb el seu projecte d'ecoturisme per donar a conèixer la biodiversitat i contribuir al desenvolupament econòmic del municipi més extens de Catalunya.

Així trobareu al Pallars una amplíssima oferta que us permet conèixer-lo en profunditat participant de projectes nascuts des del territori i sobretot, des del respecte. “El Cinquè Llac” és un altre dels exemples. Es tracta d'una ruta de senderisme ben senyalitzada i plantejada en cinc etapes que permet conèixer els llacs de Sant Llorenç de Montgai, Camarasa, Cellers i Sant Antoni (durant el trajecte d'arribada en tren) i el de Montcortès. Els poc més de 100 km. de la ruta estan pensats per conèixer l'entorn paisatgístic, històric, arquitectònic i cultural. L'hostatge en cases de turisme rural permetran conèixer també la gent del Pallars i la seva gastronomia.

Per descobrir tranquil·lament aquest territori, des del Consell Comarcal es promou la xarxa de Camins del Jussà que a través de 44 itineraris i 333 quilòmetres recupera antics camins de ferradura i altres d'històrics i tradicionals a la comarca.

Hi ha també d'altres propostes, com la Ruta de la vall dels Voltors, que es pot fer en cotxe, en BTT o caminant. A la Torre de Tamúrcia hi trobareu el Casal dels Voltors, un centre d'estudi i observació d'aus rapinyaires nidificants, i que també permet conèixer els paisatges de la serra de Sant Gervàs i de la Terreta.

La serra de Boumort és un espai d'interès natural i inclou la Reserva de Caça. La riquesa de la seva fauna recomana una visita. Hi ha cérvols, isards, cabirols, daines, guineus, teixons, martes, mosteles i aus com els voltors, els falcons pelegrins o els trencalossos. Forma part de la Xarxa Natura 2000. De setembre a octubre, a més, es pot assistir a un espectacle de la natura únic: la brama del cérvol. Amb el bram constant, els mamífers mascles marquen territori i, sobretot, atrauen les femelles.

També s'hi poden visitar muricecs, que és com al Pallars anomenen els ratpenats, concretament a La cova de Muricecs, on hi viuen 600 exemplars de 6 espècies diferents. I l'Estació biològica del Pallars Jussà organitza moltes activitats com ara les jornades de fotografia d'ocells carronyaires des de l'aguait del canyet de la Serra de Lleràs o la sortida per conèixer papallones a Talarn.

El Pallars Jussà és el lloc idoni pel turisme de natura i veure en el seu hàbitat natural a cèrvols, rapinyaires i “muricecs”, en mig dels congostos, llacs, planes i cims més espectaculars.

FASCINACIÓ GEOLÒGICA. LA RUTA DELS DINOSAURES.

Al final del període Cretaci (entre el Juràssic i el Paleocè, o dit d'una altra manera, fa uns 65 milions d'anys) el Pallars era un paisatge marí. El xoc de les plaques tectòniques europea i ibèrica van fer alçar els Pirineus, un plegament geològic increïble que va comportar un capgirament en tots els àmbits. **Al llarg de la comarca hi ha 26 punts d'especial interès geològic que permeten llegir el procés de formació de la Terra.**

Un d'aquests punts indiscutibles és el Parc Cretaci d'Isona. Aquest viatge, que ens permet recular en el temps, no el farem només des del punt de vista geològic, també podrem seguir els animals que habitaven el Pallars. Aquesta és una comarca molt rica en fòssils, excel·lent en les restes de dinosaure, tant en ous com en petjades, que es poden visitar i conèixer. Les restes paleontològiques localitzades a Basturs, a Orcau o a la Posa permeten explicar com era la vida abans que naixessin els Pirineus.

Els rius que baixen des dels Pirineus cap al sud han esculpit les serres que trobaven al seu pas en lloc d'envoltar-les. Aquestes seccions obertes, especialment visibles als congostos com el de Collegats, permeten veure els plegaments de l'escorça de la terra, les falles i les diferents composicions (travertins, argiles, calcarenites, calcàries...) i observar també els diferents tipus d'aqüífers.

UN PATRIMONI CONSTRUÏT AL LLARG DELS ANYS

Al Pallars es pot seguir la història d'Europa des de fa 2 milions d'anys. A més de jaciments com la cova de Nerets, també n'hi ha del període neolític, restes dels ibers i testimonis de l'arribada dels romans, que van convertir Aeso (l'actual Isona) en el *municipium* de Luci Emili Patern, un pallarès condecorat tres cops per l'emperador Trajà.

Arquitectura romànica en un país de frontera. Si hem de parlar d'una època en la qual es va construir l'essència del que encara ara és el Pallars, aquesta és l'Edat Mitjana. A partir de la invasió dels àrabs, comença la construcció de la Marca Hispànica, que en aquestes terres es va dirimir amb força perquè en la lluita entre cristians i musulmans, la terra de front va ser el Pallars. D'aquells temps en queden els castells de frontera, veritables fortaleses construïdes fa 1.000 anys com el Castell de Mur o el Castell de Llordà, i esglésies alçades allà on hi havia un nucli de persones que resistien, com l'Església de la Verge de la Cinta a Llimiana o la de Santa Maria de Covet, amb una portalada escultòrica amb forta personalitat. El Pallars és terra d'un romànic genuí. Hi ha pobles enters que conviden a recular en la història, només cal visitar els carrers del centre de Tremp o viles closes com Figuerola o Salàs de Pallars.

Des de llavors, els pobles i viles han anat evolucionant, i **al Pallars també hi trobem elements arquitectònics rellevants, sempre lligats a la terra i a la seva cultura,** com la talla gòtica de la Mare de Déu de Valldeflors, a Tremp, el retaule barroc de Guàrdia, l'orgue també barroc de Talarn. I el renaixentisme de Sarroca i d'Envall.

O el conjunt arquitectònic modernista de la Casa Mauri a la Pobla de Segur. Moltes poblacions tenen preparats itineraris per descobrir els principals testimonis de la seva història.

El Pallars va tornar a ser frontera durant la Guerra Civil espanyola. Es pot seguir un itinerari senyalitzat per les trinxeres i búnquers construïts a La Posa. Entre la primavera del 1938 i el gener de 1939 va ser front de guerra. La seva visita permet entendre les formes de defensa tenint en compte que per primer cop, l'aviació i els bombardeigs sobre la població civil van ser decisius. Isona és un exemple de reconstrucció per part de la *Direcció General de Regiones Devastadas* en els primers moments de la Dictadura. Durant la guerra Isona va ser destruïda en un 75%. Els criteris de reconstrucció, seguint models aliens al país, es fan palesos al poble.

Santa Maria, Castell de Mur.

Castell d'Orcau. Foto: arxiu Solà-Sancho

Búnquer de La Posa (Isona). Foto: Antonio Saez Torrens

AIGUA I ENERGIA

El Pallars Jussà és una terra marcada per l'aigua dels rius que la travessen i els estanys que sembren les seves muntanyes de miralls.

Els rius han significat també la connexió d'aquestes terres amb la resta del país. Durant segles, els raiers feien servir les aigües, joves i verges, per traslladar mercaderies i cultura, perquè per l'aigua també anaven i venien les idees. Però la veritable revolució es va produir les primeres dècades del s.XX, quan es van iniciar les obres de construcció de les centrals hidroelèctriques que havien de produir energia per il·luminar Catalunya i el seu procés fabril.

La gent del Pallars la coneixia com "La companyia". El nom complet era Energia Elèctrica de Catalunya i els seus homes van arribar a la Vall Fosca amb l'objectiu de fabricar electricitat aprofitant la força de les aigües dels estanys de la capçalera del Flamisell. Aquells primers empresaris van comprar molins i terres, van donar feina amb bons sous i van construir carreteres en una de les valls més apartades del país, la Vall Fosca. Automòbils, camions i trens van substituir les mules i els cavalls que només uns anys abans feien la travessa de la vall pels antics camins rals.

De tot aquell temps, quan el progrés arribava a l'estampida per capgirar-ho tot, en queda un testimoni fidel al Museu Hidroelèctric de Capdella.

EL TREN DELS LLACS

Hem creat trens d'alta velocitat i trens bala, però en el nostre imaginari el tren té rodes metàl·liques, grosses, i una xemeneia que emet un fum dens. En el nostre imaginari el tren és un vehicle que, a una velocitat relativa, ens permet descobrir els paisatges que travessa i és capaç de convertir un trajecte en una experiència. **El tren dels llacs proposa un viatge que és també una experiència.** Una experiència que ens trasllada des de la ciutat de Lleida fins a la Pobla de Segur. El trajecte, que no arriba a les 2 hores de durada, ens permetrà gaudir d'una terra que es va transformant i ens va mostrant els seus colors, la seva riquesa.

Inaugurat el 1924, el tren no va arribar a la Pobla fins al 1951. El tren dels Llacs ens portarà per la plana d'Urgell, a la vora del Segre, a través d'unes terres plantades de fruiters.

Continuant trajecte travessarem els impactants paisatges del Montsec, esculpits per la força de les aigües de la Noguera Pallaresa i de la Noguera Ribagorçana. Passarem del verd de la plana als colors torrats i aspres del Montsec, fins arribar als verds intensos dels contraforts del Pirineu, però mai no deixarem de veure el mirall blau de l'aigua. Al darrer tram d'aquest viatge passarem a tocar de quatre llacs. Quatre llacs d'una bellesa incontestable i proveïts dels seus propis tresors: Sant Llorenç, Camarasa, Cellers, voltat d'un bosc de ribera que es clou amb el Congost de Terradets i Sant Antoni, la superfície d'aigua dolça més gran de Catalunya, **ideal per la pràctica d'activitats aquàtiques i per a descobrir-hi platges dolces.**

El Tren dels Llacs serveix de base per descobrir la comarca tant de forma individual com de manera organitzada amb propostes com ara "Pallars Nostàlgic" i s'adequa amb els nous corrents de mobilitat "suau" (sostenible) que s'estan imposant arreu.

El Tren dels Llacs, de Lleida a la Pobla de Segur. Un plàcid recorregut apte per a tots els públics, entre rius, congostos i serralades.

Foto: Pol Llopart

PARC ASTRONÒMIC DEL MONTSEC

Les nits en aquestes terres són especials, serenes, úniques a Catalunya. L'han convertit en l'espai idoni per construir-hi un Parc Astronòmic, el del Montsec, que compta amb dues instal·lacions: el Centre d'Observació de l'Univers (Àger, La Noguera) al voltant del qual hi ha el Parc de Telescopis, i l'Observatori Astronòmic del Montsec (Sant Esteve de la Sarga, Pallars Jussà).

El Parc Astronòmic és una eina d'investigació científica i de divulgació on hi trobareu exposicions sobre astronomia i paisatge i on podreu gaudir d'una eina única: l'Ull del Montsec, un planetari digital multimèdia i una plataforma per l'observació del cel. Compta amb una cúpula de 12 m. de diàmetre que permet una visió inoblidable de les nits serenes.

El Parc Astronòmic ha estat admès per la Iniciativa Starlight, vinculada a la Unesco, com a candidat a Destí Turístic.

Un Destí Starlight és un indret on s'estableix un compromís de defensa de la qualitat del cel nocturn i l'accés a la llum de les estrelles, amb l'objectiu de salvaguardar la qualitat del cel i dels diferents valors associats. Aquesta iniciativa, vinculada a UNESCO, pretén donar a conèixer i defensar aquests indrets particulars.

Indret únic a Catalunya com a centre de docència i divulgació de l'astronomia.

Foto: Jordi Bas

UNA TERRA AMB MIL HISTÒRIES

El millor del Pallars és la seva gent. Al llarg dels segles els pallaresos han hagut de lluitar per sobreviure en unes terres tan belles com aspres i sovint difícils. S'han adaptat al territori i han anat trobant respostes per poder-hi continuar vivint. L'agricultura, la ramaderia, la transhumància dels ramats, que de la plana de Lleida pujaven fins a les muntanyes, l'aprofitament dels boscos, i la metal·lúrgia han estat algunes de les formes que ha tingut la supervivència al Pallars.

Fins fa només unes dècades aquestes terres restaven pràcticament aïllades de la resta del país. A més, ara fa un segle la fil·loxera hi arribava per acabar amb les vinyes. Milers de pallaresos van acabar marxant, molts d'ells a Amèrica per mirar de trobar el futur que no tenien a casa. I encara van tornar-ne a marxar als anys 50 i 60 del segle XX, quan tot just la mecanització dels camps millorava les feines dels pagesos, però només d'aquelles terres més planeres i obertes, no a les feixes construïdes amb l'esforç de generacions per arrencar a les muntanyes petits espais de conreu.

El Pallars d'avui reivindica la memòria del que van ser, ho recorda refent les festes i les celebracions, les fires i les tradicions. Perquè per tirar endavant no es pot oblidar d'on es ve, ni qui es va ser. És per això que avui dia el Pallars és ben viu. Els pallaresos no s'han apartat de la terra. Saben que res no és fàcil i s'han esforçat treballant per guanyar la batalla del demà creant empreses respectuoses i lligades al territori i a la riquesa que genera.

Per conèixer aquesta realitat, els museus del Pallars expliquen i interpreten la seva cultura, la seva història i el seu paisatge. Les antigues escoles del Pont de Claverol acullen el **Museu dels Raiers**. Fins el 1930 el Pallars es comunicava amb la resta de Catalunya especialment gràcies als rius. Els rais servien per baixar la fusta de les muntanyes fins al mar i constituïen tot un món que vivia dels boscos. Al museu, a més de difondre els sistemes de transport fluvial de la fusta també se'n conserva el patrimoni. Des de 1979 el primer cap de setmana de juliol se celebra la Diada dels Raiers.

A la Vall Fosca es pot visitar el **Museu Hidroelèctric de Capdella** un espai d'interpretació i descoberta que ofereix un recorregut que abasta des dels orígens de la Central fins a la seva posta en funcionament el 1914, explicant també les repercussions econòmiques i socials que va tenir pel Pallars i per a tot el país, la seva construcció. El museu també ret homenatge a les 4000 persones que van treballar-hi en aquell temps, quan el progrés arribava a les terres d'una de les valls més ben guardades

A Isona, el **Museu de la Conca Dellà i el Parc Cretaci** ens presenta la fauna i flora de la comarca ara fa 65 milions d'anys, quan hi vivien els últims dinosaures. Als jaciments s'hi han conservat les petjades i els ous d'aquestes bèsties. El Museu també explica el passat de l'Aeso romana i la importància del període medieval que ha deixat castells com el d'Orcau o el de Llordà. A més de ser un centre de recerca, des del museu s'organitzen les visites al Parc Cretaci i tallers.

A Tremp hi trobareu el **Museu Comarcal de Ciències Naturals**, on pren especial rellevància la riquesa geològica del Pallars, caracteritzada per l'abundància de fauna fòssil i la varietat d'ambients sedimentaris molt valorats pels geòlegs. Al museu també hi trobareu el patrimoni artístic i cultural així com el llegat de les tradicions i els costums pallaresos (tancat temporalment).

A Salàs de Pallars el museu són als mateixos carrers de la vila. El **Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç** presenta tot un seguit d'establiment propis del comerç del país ambientats amb els elements característics de mitjans del s. XX.

Aquest particular viatge en el temps permet adonar-se no només de les evolucions de la tecnologia aquestes darreres dècades, sinó també de les tècniques publicitàries.

A Llimiana hi trobareu la **Casa Bonifaci, Museu de Llimiana**. La casa, propietat de la família Bonifaci, una nissaga de metges rurals, a més de preservar el llegat històric de la localitat, explica l'esdevenir d'aquesta família i especialment de Josep Bonifaci Mora, metge que, durant la Guerra Civil va esdevenir *Director General de Asistencia Social* del govern de la República. Com a membre del PSUC es va haver d'exiliar i va exercir com a metge a ciutats com Moscou, Tolosa, Praga o Bucarest i no va poder retornar a Catalunya fins al 1970.

A Tremp també hi trobareu el **Casal Pare Manyanet**, la casa natal de Josep Manyanet que va ser, a finals del s.XIX, l'inspirador de la construcció del temple de la Sagrada Família de Barcelona. Josep Manyanet va ser beatificat el 1984 i canonitzat el 2004.

A la Pobla de Segur podeu visitar el **Palauet Casa Mauri**, un notable edifici modernista, el **Molí d'oli de Sant Josep**, i la **Fàbrica de Licors Portet**, fundada el 1884 i on elaboren la famosa Ratafia dels Raiers.

Al Museu dels Raiers del Pont de Claverol hi trobareu explicacions, un extens arxiu fotogràfic i documental i recreacions dels rais i dels raiers.

Les botigues-museu (colmado, bar i farmàcia) de Salàs són una visita imprescindible pels més joves i els més nostàlgics.

FESTES I TRADICIONS

Qui visiti el Pallars Jussà gaudirà de les festes majors que se celebren a tots els pobles i ciutats. Les festes majors eren, i són encara, el moment de l'any que les famílies aprofiten per retrobar-se i oferir el millor a amics i coneguts. Però ja dèiem que al Pallars la gent no s'ha apartat de la terra. Això es tradueix en un afany de refer les fires, les festes i les tradicions que són les eines que tenim per perpetuar també els llaços i les relacions entre les persones.

El 17 de juny se celebra a diverses localitats, especialment a la Pobla de Segur i per la vetlla de la Mare de Déu de la Ribera, una espectacular baixada de falles, una festivitat arcaica que és una fusió entre cristianisme i paganisme i una de les tant tradicionals festes de foc que se celebren a Catalunya entorn del solstici d'estiu.

Una altra celebració molt assenyalada és la Diada dels Raiers, que té lloc el primer diumenge de juliol. Cada any aquesta trobada internacional congrega més raiers que, arribats d'arreu, comparteixen amb els pallaresos les experiències de la navegació fluvial.

Les fires mereixen un apartat destacat. Moltes van ser concedides fa centenars d'anys pels reis catalans. Eren punt neuràlgic de trobades i d'intercanvis que anaven més enllà de l'economia. **Les fires eren també el moment d'establir relacions comarcals.**

Una d'elles, és la Fira de la Pobleta de Bellvei, l'altra, va ser la Fira de bestiar de peu rodó que se celebrava a Salàs de Pallars. Ara s'ha recuperat en forma de Diada de Rememoració de la Fira de Salàs, que té lloc el mes de novembre i vinculada amb el Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç. S'hi exposen animals i es dona a conèixer el llegat històric que hi havia al darrera, amb les antigues menges, músiques i imatges de la que va ser, durant molts anys, una de les fires més importants del seu ram.

La Diada de Rememoració de la Fira de Salàs, homenatge a la que fou la fira de bestiar més important de Catalunya.

Des de 1979 l'associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa recorda, en una espectacular diada festiva, l'antic ofici dels raiers.

SABORS DE SEMPRE

La gastronomia pallaresa enfonsa les seves arrels en la tradició i la tradició es fonamenta en els productes de la terra. Hi ha productes que només els podreu tastar aquí, com la girella, un embotit elaborat amb arròs i menuts de corder amb més de 500 anys d'història, o l'all i oli de codony, que aprofita aquest fruit tardorenc per elaborar una salsa típica de muntanya que es pot untar en una torrada o fer servir per enriquir diversos plats.

També podeu assaborir el civet, d'isard o de senglar, un estofat d'origen medieval elaborat amb carn de cacera, o el xolís, un embotit de carn de porc d'elaboració hivernal, o els gossets, un altre embotit d'aprofitament que es feia als masos després de la matança. La botifarra traïdora és una saborosa botifarra crua que es menjava tot just acabada de fer. Altres plaers de la gastronomia pallaresa són els formatges, destacant el de tupí i el brossat. La coca d'enciam o el mostillo, unes postres elaborades amb most de raïm, nous i farina, lligat a la verema i que compta amb una fira que se celebra a Llimiana pel mes d'octubre.

Un dels productes estrella del Pallars són els bolets. En trobareu gran varietat d'espècies que s'escampen per nombrosos plats de la gastronomia del país especialment a la tardor, quan també podreu visitar les Jornades Gastronòmiques i les Jornades Micològiques que se celebren a Tremp. A la primavera, les herbes boscanes concentren les aromes i protagonitzen fires.

Hi ha iniciatives ben interessants, com ara els programes “Amb els 5 sentits” i “Al teu gust”, que donen a conèixer la diversitat d'una gastronomia de qualitat, elaborada per mestres artesans i amb tots els sabors d'aquestes terres.

Cisteller. Fira Promopallars de la Pobla de Segur.

Formatges pallarencs. El tupí i el brossat són les seves estrelles.

Els vins, blancs o negres, del Pallars Jussà tenen el caràcter que els hi proporciona l'altitud de la cota on es cultiven.

ELS NOSTRES VINS

Els fruits de la terra també s'aprofiten per l'elaboració de ratafies i licors, una tradició que arrenca de lluny, quan la comarca era exportadora d'aiguardents. I el Pallars també és, naturalment, terra de vins des de fa segles, uns vins nascuts de vinyes situades a les conques, a cotes altes, amb un clima mediterrani i amb contrastos forts de temperatura que li atorguen caràcter i qualitat. Molts d'ells s'acullen a la DO Costers del Segre creada el 1986.

El Pallars Jussà és ple de cellers artesans. L'elaboració de vins, que comença amb els romans i que s'ha mantingut arrelada a les cases, assoleix un alt nivell aquests darrers anys gràcies a l'impuls de joves elaboradors que aposten per la qualitat i per treure el millor de les vinyes més altes de Catalunya. Podeu visitar aquests cellers, tastar els seus vins, conèixer el procés d'elaboració en els mateixos cellers o a les fires que es celebren.

4. PROPOSTES PER DESCOBRIR LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ

La comarca del Pallars Jussà, rica en patrimoni natural i històric, ofereix un ampli ventall de possibilitats adequades a tots els públics. Els amants de l'ecoturisme i la natura, els més esportius i aventurers, els més gourmets i selectes, els amants de la història, la llegenda i la tradició, el turisme familiar, amb nens, o dels senyors trobaran a la comarca diverses rutes per fruit d'uns dels paratges més màgics de Catalunya.

Senderisme: caminant la comarca. La diversitat de paisatges que convergeixen en el Pallars Jussà el converteixen en un dels millors territoris per recórrer a peu, amb camins clarament senyalitzats i de diversa dificultat i durada.

Ecoturisme. Coneixerem els espais naturals de manera sostenible i responsable, tot promovent la conservació i la reducció de l'impacte ambiental de les diverses activitats, i propiciant una implicació social i econòmica beneficiosa per a les poblacions locals.

Turisme actiu. La comarca compta amb immenses possibilitats per la pràctica de l'esport (muntanyisme, barranquisme, caiac, etc.), en paisatges de gran bellesa.

Rutes pels paisatges. Aquestes rutes estan pensades per mostrar al visitant el majestuós espectacle natural i paisatgístic del Pallars Jussà.

Rememorant la història. Terra rica en costums i tradicions, en oficis oblidats, quan la societat funcionava a un altre ritme i la principal font de riquesa era la natura.

Conèixer els nostres pobles. Conèixer la riquesa cultural dels pobles de la comarca, transformats al llarg dels anys, transmesa a través de rutes i visites guiades per La Pobla de Segur, Tremp o Talarn.

Conèixer els castells de frontera. En la seva qualitat de terra fronterera a l'època medieval, el Pallars Jussà conserva un nombrós patrimoni d'arquitectura militar, amb una vintena de torres de defensa o els castells, com els de Mur i Llordà.

Gastronomia, enologia i productes locals. La gastronomia del Pallars Jussà, vins i productes locals (embotits, formatges, bolets i guisats de caça) és un veritable plaer per als que saben gaudir de les excel·lències de la bona taula.

Touring i escapades per a tothom. La riquesa geogràfica i paisatgística del Pallars Jussà fa que en trajectes curts, de pocs quilòmetres, el visitant visqui grans contrastos, de les conques prepiriniques a les valls d'alta muntanya, adequades per a tots: singles, famílies i senyors.

CAMINS DEL JUSSÀ

Amb la proposta Camins del Jussà s'han recuperat antics camins de ferradura i altres camins històrics i tradicionals de la comarca. La combinació d'importants feines de recuperació i conservació, juntament amb una adequada senyalització, permet que el visitant pugui gaudir de 44 itineraris amb diferents dificultats i característiques. Aquests senders sumen un total de 333 kilòmetres habilitats per caminar.

Camí de Riquerna, camí de ferradura a la Vall Fosca, Cabdella. Foto: RLM

Adequat per: per tot tipus de visitants dependent de la ruta.

Paraules clau: paisatge i natura, gastronomia, cultura, història.

Època de l'any: tot l'any, dependent de la ruta.

Per més informació: Oficines de turisme, [Turisme Pallars Jussà](#), [Wikiloc](#).

Autoguiat.

Alguns d'aquests itineraris es poden fer també amb bicicleta o a cavall.

MUNICIPIS PEL SENDERISME

La diversitat de paisatges que convergeixen en el Pallars Jussà el converteixen en un dels millors territoris per recórrer a peu. Seguint els camins, clarament senyalitzats i de diversa dificultat i durada, els visitants s'endinsen a descobrir la bellesa del patrimoni natural i històric de la comarca.

SENDERISME: CAMINANT LA COMARCA

Els tres municipis més septentrionals del Pallars Jussà (**La Torre de Capdella, Senterada i Sarroca de Bellera**) han creat una aliança per tal de potenciar el senderisme i el turisme de baix impacte a la zona. Agafant com a exemple altres iniciatives europees similars, s'ofereixen facilitats a tots els visitants que vulguin practicar el senderisme en un entorn espectacular, en paratges limítrofs al Parc Nacional d'Aigüestortes.

Mitjançant la implicació dels residents i dels empresaris locals, s'està treballant en la creació d'una marca de qualitat que garanteix que els senderistes i tots els visitants amb ganes de passejar o caminar tranquil·lament, trobin camins o senders perfectament senyalitzats i en excel·lent estat de conservació.

A la vegada, aquest projecte busca la implicació del sector privat, de manera que els establiments tinguin la informació de més utilitat pels senderistes (informació del temps, horaris de transport públic, etc.), que disposin de les facilitats necessàries per la pràctica del caminar (espais per assecat les botes...) o que serveixen d'enllaç amb les entitats locals per informar a través dels usuaris de les incidències en els senders.

Xarxa de camins aptes per a tots els públics, molt ben senyalitzats.
Senyalització del camí vers el Dolmen de la cabana del Moro, al municipi de Senterada.

Adequat per: tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, Parc Nacional, camins de ferradura, pobles.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme, ajuntaments dels tres municipis i Patronat Municipal de la [Vall Fosca](#).

Autoguiat. Possibilitat de contractar guies especialitzats.

Properament els tracks de les rutes estaran disponibles per descarregar.

PARC NACIONAL D'AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI

Situat al cor del Pirineu de Lleida, constitueix la representació més genuïna de l'alta muntanya i és únic per la majestuositat dels seus paisatges i per la riquesa de la flora i la fauna que acull. El parc està sembrat d'avets i boscos de pi negre centenaris i el reguen gairebé 200 estanys d'alta muntanya, on troben refugi l'isard, el gall fer, la marmota i el mític trençalòs.

La Vall Fosca, pòrtic d'entrada a la part sud de l'únic Parc Nacional de Catalunya, comprèn un seguit de petits pobles que conserven tot el seu encant tradicional.

Es recomanen 5 itineraris que ajudaran a conèixer uns paisatges espectaculars, on la mà de l'home es deixa notar.

Adequat per: tot tipus de visitants.

Paraules clau: Parc Nacional, paisatge, natura, mà de l'home.

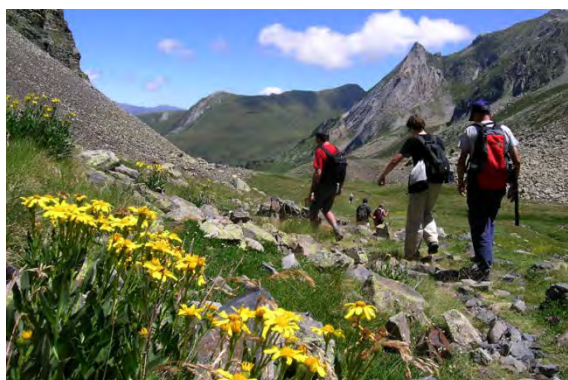
Època de l'any: tot l'any excepte els mesos de neu.

Per més informació: Oficines de turisme, [Vall Fosca](#), [web del Parc Nacional](#)

Autoguiat.

A l'estany Gento durant els mesos d'estiu, trobem un centre d'informació amb una exposició dedicada al món de l'aigua.

El Parc té un alt valor biològic, amb una gran diversitat d'ecosistemes.

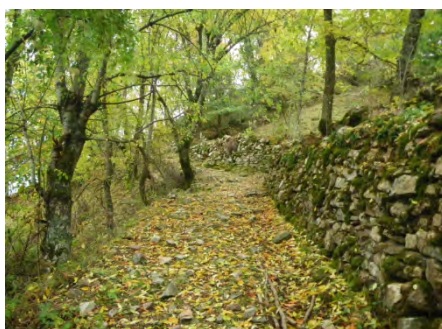
EL CINQUÈ LLAC

El Cinquè Llac és una **sorprenent travessa circular de senderisme de mitja muntanya, assequible a tot tipus d'aficionats**, que transcorre pels Pallars i l'Alta Ribagorça, als peus del Parc Nacional d'Aigüestortes i Sant Maurici, a través d'un itinerari senyalitzat d'uns 100 km. Durant les cinc etapes del recorregut, anireu superant l'orografia canviant que ofereix la natura tot descobrint el llac de Montcortès, *el Cinquè Llac*.

La gran diversitat paisatgística, les llegendes, la gastronomia i la flora i fauna en el seu estat pur, faran que el record de l'experiència de caminar el Cinquè Llac us acompanyi durant molt de temps.

Turisme responsable. El Cinquè Llac ha estat dissenyat des dels paràmetres del turisme responsable, un turisme que crea millors llocs on viure i millors llocs per ser **visitats. Fruit de la iniciativa d'emprenedors locals, el Cinquè Llac fomenta el** desenvolupament socioeconòmic de la zona a través d'una activitat de baix impacte mediambiental que a la vegada que permet posar en valor antics camins, busca la implicació del visitant amb el territori, potenciant la descoberta dels valors locals mitjançant la gastronomia, la cultura, l'intercanvi, i el contacte humà.

La divisió de la ruta en 5 etapes també permet que els visitants que no vulguin fer el trajecte sencer puguin escollir les etapes que prefereixin. Participa-hi seguint el [bloc](#), el [Twitter](#) i el [Facebook](#) del Cinquè Llac. La previsió és que en el futur el Cinquè Llac també **es pugui realitzar a cavall, amb BTT o amb ruc català**.

Travessa assequible per a tots els públics dividida en 5 etapes: “La geganta adormida”, “L’Aquelarre de Serraspina”, “El pont del Diable”, “La Casa Encantada” i “L’estany de Montcortès”, que ens permetran descobrir la natura, les llegendes, la cultura i la història de bona part del Pallars.

SENDERISME: CAMINANT LA COMARCA

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial per amants de rutes itinerants de senderisme.

Paraules clau: paisatge i natura, cultura, gastronomia, llegendes, nostàlgia, autenticitat

Època de l'any: tot l'any.

Punt de sortida: Estació de tren Lleida-Pirineus. Alternativament, La Pobla de Segur.

Per més informació: [Cinquè Llac Pirineu Emoció](#) i cases rurals col·laboradores.

Autoguiat. Possibilitat de contractar guies especialitzats.

Descàrrega de tracks a la web del [Cinquè Llac](#) (mitjançant [Wikiloc](#))

RUTES GUIADES DES DELS ALLOTJAMENTS RURALS I HOTELS

La diversitat de paisatges que convergeixen en el Pallars Jussà el converteixen en un dels millors territoris per recórrer a peu. Seguint els camins, clarament senyalitzats i de diversa dificultat i durada, els visitants s'endinsen a descobrir la bellesa del patrimoni natural i històric de la comarca.

Vine a caminar al Pallars Jussà

Interessant iniciativa de l'Associació de Turisme Rural del Pallars Jussà, mitjançant la qual **els clients allotjats als establiments col·laboradors descobriran de la mà d'un guia local els millors racons de la comarca**. Es tracta de sortides de mig dia o d'un dia a preu reduït, també obertes a la resta de visitants a tarifa normal.

Adequat per: per tot tipus de visitants depenent de la ruta.

Paraules clau: paisatge i natura, cultura, castells.

Època de l'any: veure programació.

Per més informació: Oficines de turisme, Associació de Turisme Rural del Pallars Jussà (telèfon de contacte 620 968306)

Amb guia local.

Una de les rutes recomanades, la del Pla de Corts, amaga un petit i desconegut tresor: l'estany de Montcortès.

Rutes guiades gratuïtes pels clients de l'Hotel Terradets _____

Tots els dimecres i els dissabtes de l'any els clients allotjats a l'hotel poden gaudir d'una sortida de senderisme amb guies locals especialitzats, que els acompanyaran tot interpretant els diversos elements naturals que formen part de l'entorn de l'hotel.

Adequat per: per tot tipus de visitants, incloses famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, passejada.

Època de l'any: tots els dimecres i els dissabtes de l'any.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Amb guia.

La Flor de Casa Leonardo: rutes circulars des de Senterada _____

Similar als quatre pètals d'una flor, es tracta d'una proposta de quatre itineraris circulars que surten des de l'allotjament rural Casa Leonardo. Cada una de les etapes (o pètals) disposa del seu planell amb els detalls de la ruta. També s'ofereix un aparell GPS gratuït per tal de seguir les rutes mitjançant els tracks corresponents. Cada ruta està preparada per superar un joc de geocaching per demostrar que s'ha caminat tot l'itinerari.

Adequat per: per tot tipus de visitants, incloses famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, cultura, tradició.

Època de l'any: apropiat per tot l'any.

Per més informació: [Casa Leonardo](#).

Sense guia.

Properament, descàrrega dels track a la web de Casa Leonardo (mitjançant Wikiloc).

GUIATGES DE SENDERISME

La millor manera per gaudir al màxim tant de la bellesa natural com de la riquesa cultural que proporciona el Pallars Jussà al visitant, és deixar-se portar per la mà d'un guia local.

Coneixedors a fons de la comarca, permeten aprofundir en els detalls, tot fent que l'experiència del caminar sigui molt més completa.

Senderisme guiat amb Grimpada

L'empresa Grimpada amb base a Cellers, ofereix una sèrie de recorreguts pels indrets més característics de les muntanyes del Pallars, adequades per a tot tipus de visitants.

Les rutes de mig dia o de dia sencer permeten descobrir els millors racons de la Vall Fosca, del Montsec, de la Serra de Boumort o del Parc Nacional d'Aigüestortes, tot aprenent de manera distesa aspectes sobre la flora i fauna locals.

Adequat per: tot tipus de visitants: individuals, famílies, grups, escolars...

Paraules clau: paisatge i natura, cultura, ecoturisme.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Grimpada](#)

Amb guia especialitzat.

Senderisme guiat amb Geoturisme

Amb base a Tremp, els guies de Geoturisme (la marca de Geoplay especialitzada en rutes divulgatives) organitzen tant excursions temàtiques com guiatges a la carta.

Es tracta de caminades moderades que permeten gaudir de paisatges privilegiats tot fent un viatge a través del temps, des de la formació de les roques als vestigis de l'ocupació humana, i incorporant-hi també elements de la història i la cultura local.

Adequat per: tot tipus de visitants, ideal per grups.

Paraules clau: paisatge i natura, cultura, ecoturisme, geologia.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Geoplay](#)

Amb guia especialitzat.

Altres empreses de senderisme guiat _____

De la mà dels guies locals podràs conèixer l'autèntic Pallars, i descobrir rutes a través de la natura, el paisatge, la història i la geologia. Consultar amb les oficines de turisme.

Roques permianes d'ambient al·luvial en estratificació vertical a la Vall de Manyanet.

L'espectacular congost de Montrebei.

Sant Martí de les Tombetes, al municipi de Sant Esteve de la Sarga.

CURSES, ESDEVENIMENTS I ALTRES PROPOSTES

Caminades i curses populars organitzades per diverses entitats locals _____

El nombre de **caminades o curses populars que s'organitzen a la comarca des de diverses entitats** (ajuntaments, associacions, col·lectius...) és cada vegada més nombrós.

Alguns exemples de les propostes que permeten descobrir el territori tot participant en una cursa, són: L'Espardenyada de la Pobla de Segur, el Camí a les trinxeres d'Aramunt, la Vertical Cabanera de Capdella, la Cuca de Llum de Talarn, o la Caminada de les Carenes de Tremp. Properament, la comarca comptarà amb un portal informatiu on es podrà accedir a tota la informació relacionada amb les caminades i curses populars.

Adequat per: tot tipus de visitants, depenent de la cursa.

Paraules clau: paisatge i natura, esport.

Època de l'any: mirar la programació de les curses.

Per més informació: Oficines de turisme, [Corre Pallars](#), [SAM Tremp](#).

Algunes curses requereixen inscripció prèvia.

Rutes urbanes de salut a Tremp

Des de l'Ajuntament de Tremp, amb el doble objectiu de donar a conèixer el municipi als visitants i a la vegada promoure l'activitat física entre la població, s'han preparat tres circuits urbans per fer caminant, promovent així el senderisme urbà.

Els tres itineraris tenen longituds diferents (2, 4 i 6 km), estan senyalitzats amb fletxes de diferent color que identifiquen cada circuit, i són aptes per a tothom.

Adequat per: tot tipus de visitants.

Paraules clau: salut, esport, patrimoni arquitectònic.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme, [Ajuntament de Tremp](#).

Autoguiades. Plànol de les rutes disponible a les oficines de turisme.

Torre de la Sagristia, de l'antiga muralla de Tremp.

Carrer Soldevila.

L'ecoturisme consisteix en visitar espais naturals per conèixer els animals i les plantes que hi viuen i per contemplar-ne els paisatges, tot fent-ho de manera sostenible i responsable¹. A més de promoure la conservació i la reducció de l'impacte ambiental de les diverses activitats, l'ecoturisme propicia també una implicació social i econòmica beneficiosa per a les poblacions locals.

BIRDWATCHING / OBSERVACIÓ D'OCELLS

Per la seva diversitat geogràfica, el Pallars Jussà és un lloc privilegiat pels amants de l'observació d'ocells. A La Terreta, situada al municipi de Tremp, hi conviuen les quatre grans espècies d'ocells carronyaires del vell continent: el voltor comú, el trençalòs, l'aufrany i el voltor negre. Aquestes aus poden arribar als tres metres d'envergadura i veure'ls planejar o lluitar per la carronya és tot un espectacle².

Per afavorir la visita de la Terreta, s'ha creat la **"Ruta de la Vall dels Voltors"** un itinerari de 31 quilòmetres dissenyat principalment per ser recorregut amb vehicle, tot i que també és possible fer-lo amb BTT o fins i tot a peu (per als grans aficionats al senderisme). El trençalòs, el voltor comú i l'aufrany són les principals aus rapinyaires que habiten la zona, que també registra la presència de l'àliga daurada, el duc o el falcó pelegrí, entre d'altres. La ruta acull el Casal dels Voltors, un punt d'informació i un centre d'observació dels rapinyaires nidificants.

La Ruta de la Vall dels Voltors, un lloc excepcional per la observació de rapinyaires, compta amb un centre d'observació, documentació i explicació: el Casal dels Voltors.

Altres indrets emblemàtics són les serres del Montsec i de Boumort, i la Vall Fosca.

¹ Guia d'Ecoturisme de Tremp

² Ídem

Alguns de les propostes que s'ofereixen relacionades amb els ocells són:

- Sortides guiades d'ornitologia
- Fotografia d'ocells carronyaires en vol des de l'aguait del canyet de la Serra de Lleràs

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, fauna.

Època de l'any: tot l'any, veure dates programades.

Per més informació: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#).

Amb guia.

PAPALLONES A L'EMBASSAMENT DE TERRADETS

L'itinerari d'interpretació de les papallones que s'ha creat als voltants de l'embassament de Terradets permet **conèixer de primera mà les papallones autòctones tot gaudint d'un passeig tranquil**. Amb la informació dels panells interpretatius distribuïts al llarg del camí els visitants aprendran més sobre els hàbitats i les espècies locals de papallones. Les papallones són indicadors biològics molts útils per conèixer l'estat dels espais naturals.

Aquest itinerari forma part del projecte "Terradets, Territori en custòdia", en el qual l'Hotel Terradets, situat al costat de l'embassament, participa col·laborant amb l'Estació Biològica del Pallars Jussà en la gestió conjunta d'una finca de 3 hectàrees.

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme.

Època de l'any: tot l'any, preferiblement primavera, estiu i tardor.

Per més informació: [Hotel Terradets](#), [Estació Biològica del Pallars Jussà](#).

Autoguiat.

El petit itinerari d'interpretació de les papallones està especialment indicat pels més petits de la família.

ECOTURISME

RUTES TEMÀTIQUES: HERBES REMEIERES / BOLETS

Des de Casa Leonardo, conjuntament amb l'empresa Naturalwalks de guiatges especialitzats en botànica, s'han creat **dues interessants rutes temàtiques que combinen el caminar per uns paratges excepcionals amb la descoberta de les plantes remeieres i comestibles**, per una banda, **i els bolets per una altra**.

Inclou 5 nits d'estada, una passejada cada dia per descobrir les herbes o els bolets, i un taller cada vespre, relacionat amb les herbes recol·lectades, per exemple sobre l'elaboració de sabó natural, sopa de farigola i inclús ratafia.

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial els interessats en herbes remeieres o bolets.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, tradició, producció artesanal.

Època de l'any: estiu i tardor (veure dates programades).

Per més informació: [Casa Leonardo](#).

Amb guia.

SORTIDES PER CONÈIXER LA NATURA

Una manera ben interessant de conèixer en primera mà els projectes de conservació de la natura que du a terme l'**Estació Biològica del Pallars Jussà**, és participar de les **activitats ecoturístiques que organitza**. Conduïdes per guies especialitzats en la divulgació del patrimoni natural, les activitats es divideixen en dos tipus:

- Activitats temàtiques: els tres temes principals són els ocells, els bolets i les plantes aromàtiques.
- Altres activitats puntuals: diverses activitats, com per exemple la Nit dels Muricecs (divulgació i conscienciació sobre la importància ecològica dels rat-penats), o sortides d'observació de papallones.

Adequat per: tot tipus de visitants, molt recomanables per a famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, activitats.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#), Oficines de turisme.

Amb guia.

MONTSEC I EL CONGOST DE MONT-REBEI, UNA AULA PRIVILEGIADA DE LES FORMACIONS GEOLÒGIQUES

Amb la idea d'oferir excursions geoturístiques per al públic en general, Geoplay organitza **sortides amb contingut principalment geològic (sedimentació marina, formació dels Pirineus, dinosaures...)** on s'hi incorporen elements d'interès cultural com l'**arqueologia i la història** (homo neandertal, romans, castells medievals, guerra civil, la Canadencs...).

La majoria dels indrets visitats no figuren entre les excursions turístiques convencionals.

Adequat per: tot tipus de visitants, en especial els interessats en aprendre a interpretar el territori a partir de la geologia.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, geologia.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Geoplay](#).

Amb guia.

L'espectacularitat del congost de Mont-rebei embaladeix als visitants: natura verge amb un singular recorregut excavat a la roca.

A LA COVA DELS MURICECS AMB CAIAC

Sortint des dels voltants de l'antiga estació de tren de Cellers, aquesta **activitat de mig dia combina el caiac a l'embassament de Terradets amb la visita a la cova dels muricecs**. Després d'una estona navegant per les aigües tranquil·les de l'embassament s'arriba a la base de la cova. Caminant 10 minuts, s'agafa el casc i un frontal i s'endinsa a la cova, de gran bellesa, que també és un important punt de cria dels ratpenats.

En aquesta excursió es descobriren les estalactites, els muricecs i la història d'aquests racons del món subterrani.

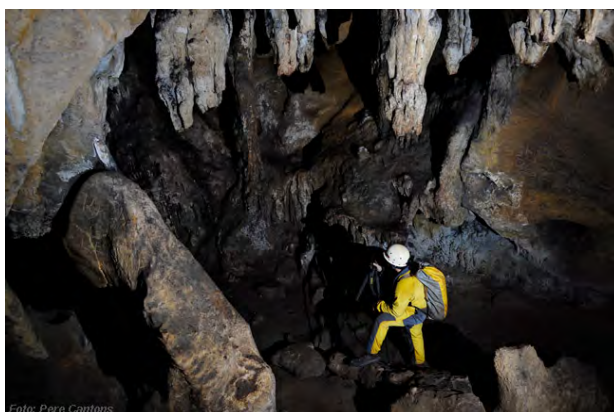
Adequat per: tot tipus de visitants, molt interessant per a famílies.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, geologia.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Grimpada](#).

Amb guia.

Proposta per a tots els públics i famílies, amb guies especialitzats, material i assegurança inclosa, on es pot combinar el caiac, l'espeologia i l'observació dels ratpenats, els muricecs. Foto de la cova: Pere Cantons.

LA BRAMA DEL CÉRVOL A BOUMORT

Cada tardor es produeix **un dels espectacles naturals més impressionants**, quan els cérvols de la Reserva de Caça de la Serra de Boumort entren en època de zel i **els mascles competeixen amb els seus brams com a ritual d'atracció cap a les femelles**. Les millors hores per escoltar la brama són les de primera hora del matí i les de la tarda vespre. L'oferta turística relacionada amb la brama inclou:

Interpretació dins la reserva de Boumort _____

Per tots aquells visitants que accedeixin a la Reserva de Boumort pel seu compte, l'Estació Biològica del Pallars Jussà ofereix el servei d'interpretació de la brama del cérvol mitjançant un guia especialista que, situat en un punt estratègic, ofereix als visitants les claus per gaudir de la millor manera l'experiència de la brama.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, brama.

Època de l'any: tardor.

Per més informació: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#).

Amb guia.

Natura en estat pur a la reserva de Boumort.

Sortides des de les cases rurals _____

De manera similar, diverses cases rurals de la comarca, conjuntament amb una empresa de taxis 4x4 i l'Estació Biològica del Pallars Jussà, organitzen sortides des dels allotjaments, per tal de visitar la Reserva de Boumort durant l'època de zel i poder sentir la brama en primera persona.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Lloc de sortida: cases rurals participants.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme.

Època de l'any: tardor.

Per més informació: oficines de turisme, Associació de Turisme Rural del Pallars Jussà (telèfon de contacte 620 968306)

Amb guia.

PROPOSTES D'ECOTURISME A LA TERRETA, SERRA DE ST. GERVÀS, NERETS, SANTA ENGRÀCIA I GURP

El municipi de Tremp és el més extens de Catalunya, amb una superfície (30.200 hectàrees) que supera de llarg la de la majoria de parcs naturals del país. El territori acull **espais naturals agrestes, solitaris, inhòspits**, que ofereixen una tranquil·litat única i que es combinen amb uns paisatges treballats al llarg dels segles per les forces de la natura la gent de la terra.

Els **cinc espais singulars que estan preparats per facilitar al visitant el contacte amb la natura** i els paisatges són:

- La Terreta i la serra de Sant Gervàs: paisatge majestuós on s'hi troben els quatre voltors europeus (voltor comú, trençalòs, aufrany i voltor negre).
- Gurp i la serra de Santa Engràcia: serres vertiginoses esquitxades de coves i balmes.
- De Tremp al Pont de Montanyana: antic mar interior amb sorprenent passat geològic.
- La serra dels Nerets: paisatge lunar, amb grans alzines i barrancs abruptes
- El riu Noguera Pallaresa: amb la fauna de ribera i boscos frondosos.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: oficines de turisme, [Ajuntament de Tremp](#)

Autoguiades.

Al cap de munt del cim espectacular on hi ha Santa Engràcia, hi ha les "Petjades del Diable" (unes marques a la mateixa roca) i les restes d'una antiga torre. Foto: Ricard Ballo.

La Noguera Pallaresa al seu pas per l'antic pont de Terradets. Les roques marines cretàtiques del sòl ens indiquen que fa milions d'anys aquest lloc era un mar.

El Pallars Jussà ofereix immenses possibilitats per la pràctica de l'esport tot interactuant amb un paisatge que sorprèn per la seva majestuositat i bellesa. Pujar muntanyes, fer escalada, baixar barrancs, navegar per les tranquil·les aigües dels embassaments o per les aigües braves dels rius, passejar per camins ancestrals, són només algunes de les propostes que ofereix la comarca.

BTT

L'orografia i els paisatges espectaculars del Pallars Jussà, plens de contrastos, ofereixen un **marc incomparable per la pràctica de BTT**.

Pirineu Extrem Pallars

Es tracta d'una ruta lineal de tres etapes que recorre els dos Pallars i la Noguera. De dificultat mitja-alta, permet passar per paisatges tant variats com l'Alt Pirineu en el seu inici i els llacs de la Noguera a la seva fi, tot recorrent en la seva etapa intermèdia els singulars espais prepirinencs, en gran part desconeguts i de gran bellesa. En acabar la ruta, un servei de taxi recull als participants i els retorna al punt d'origen.

L'allotjament és en hotels, i els dinars es fan en restaurants de punts entremitjos.

Adequat per: usuaris de BTT amb nivell mitjà-alt.

Paraules clau: paisatge i natura, contrast, esforç, gastronomia.

Època de l'any: de maig a octubre totes les etapes, de febrer a març només les dues últimes.

Per més informació: [BTT Tours](#).

Amb o sense guia: amb monitor.

Es proporcionen els tracks en contractar el producte.

Pedals de Foc

Pedals de Foc és la ruta de BTT que recorre pel perímetre del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, recorrent quatre comarques: Val d'Aran, Alta Ribagorça, Pallars Jussà i Pallars Sobirà. És una ruta que es pot fer a mida, dividint les etapes segons el nivell de l'usuari, anant des de la versió més suau de 6 dies amb guia, fins a la versió experts en tres dies i sense guia.

TURISME ACTIU

Es proporciona el material necessari per a seguir la travessa, es reserven els allotjaments i es realitza el trasllat d'equipatges.

Alguns dels allotjaments de la comarca formen part del Pedals de Foc.

Adequat per: per tot tipus de visitants aficionats a la BTT.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, Parc Nacional.

Època de l'any: de maig a octubre.

Per més informació: [Pedals de Foc.](#)

Autoguiat o amb guia.

Centre BTT del Pallars Jussà

El Centre BTT Pallars Jussà disposa de nou rutes senyalitzades que permeten recórrer un total de 263 quilòmetres. Els itineraris inclouen opcions per a tots els nivells, tot transcorrent alguns dels indrets més emblemàtics del Pallars. Partint del centre d'acollida de La Pobla de Segur, les rutes porten els visitants cap a espais singulars com l'embassament de Sant Antoni, les conques de la Noguera Pallaresa i el Flamisell i les serres de Boumort, Sant Corneli, Nerets, Sant Salvador, Camporan i l'Estall.

Altres serveis que inclou són el lloguer de bicicletes, el servei de vestidors, la neteja de bicicletes i un taller per auto-reparació.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Centre BTT del Pallars Jussà (Tel 973680644), e-mail:

patronatesports@pobladesegur.cat .

Autoguiat.

Transpirinenca

Espectacular ruta en BTT que recorre els Pirineus d'est a oest. Comença a Llançà i acaba a Hondarribia, amb un recorregut aproximat de 1.000 km.

La ruta es divideix en 16 etapes, 2 de les quals transcorren per les terres del Pallars Jussà:

- Etapa 7: de Llavorsí a la Torre de Capdella
- Etapa 8: de la Torre de Capdella al Pont de Suert

Tot i tractar-se d'una ruta bastant popular, per fer-la tota sencera és necessari que els ciclistes tinguin un nivell molt alt. Per ciclistes amb nivell mig-alt, és recomanable escollir fer-ne només algunes etapes, per exemple les que transcorren pels magnífics paisatges del Pallars Jussà.

Adequat per: usuaris de BTT amb nivell mitjà-alt.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, BTT, alta muntanya.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme.

Tracks disponibles a [Wikiloc](#).

Autoguiat.

Al Pallars Jussà hi trobareu tot tipus de rutes de BTT, pels més esportistes, per famílies, de passeig o de muntanya, autoguiades o amb guia i molt ben senyalitzades.

CAIAC PER AIGÜES TRANQUIL·LES

Com hem vist, **l'aigua al Pallars Jussà hi juga un paper fonamental**, tant en la particular geografia de la comarca com en el seu aprofitament per produir energia mitjançant la creació d'embassaments.

Navegant en **caiac** per les aigües tranquil·les de l'embassament de Terradets s'aprecia l'espectacularitat de l'entorn des d'un altre punt de vista. De manera relaxada, sigui amb caiacs individuals o dobles, és el lloc ideal tant per gaudir de navegació d'iniciació com de rutes més completes.

Per als usuaris més avançats, es proposen les expedicions guiades en caiac per aigües tranquil·les, que són rutes d'1 dia **als embassament de Terradets o de Camarasa**, combinables amb una nit de vivac.

Altres activitats que organitza la mateixa empresa de turisme actiu Grimpada són d'espeleologia, vies ferrades i escalada, barrancs, ràfting, parapent, paintball, rutes a cavall...

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial famílies amb nens.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, actiu, aigua.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Grimpada](#) .

Amb guia.

El caiac en aigües tranquil·les, amb guia: una activitat per gaudir en família.

ESPECIAL FAMÍLIES

Les següents propostes són ideals per realitzar acompanyats amb tota la família

Estada d' aventura_____

Aquesta proposta familiar d'aventura combina, amb 5 nits d'estada, un conjunt d'activitats a l'aire lliure (senderisme, geocaching...) amb la visita a productors agroalimentaris i el Centre d'Observació de l'Univers. Les estones de lleure es podran aprofitar tant a la piscina de l'hotel, com al Mini Club "El petit Tamarro" (caps de setmana).

L'hotel disposa d'habitacions dissenyades per famílies amb nens.

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial famílies amb nens.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, actiu, producció alimentària, descans.

Època de l'any: juliol.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Autoguiat.

Geocaching Adventure Terradets_____

Consisteix en la recerca d'un "tresor" amagat mitjançant un aparell GPS, un mapa i una llista de coordenades. La ruta té un recorregut total de poc més de 7 km, i està composta per 7 caches (o tresors).

És una excel·lent combinació de diversió i descoberta de l'entorn tot fent senderisme.

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial famílies amb nens.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, actiu.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Autoguiat.

SETMANA MULTI-ACTIU NATURA

Proposta de 6 nits que permet fer múltiples activitats: una combinació de caiac i la visita a la cova dels muricecs, una excursió de senderisme guiat, una activitat de geocaching, una excursió a Mont Rebei (sense guia) amb dossier de ruta, i una excursió al Parc Nacional d'Aigüestortes (sense guia). Per tal de descobrir com treballen els productors agroalimentaris, també es visita una granja on es veu el procés d'elaboració de formatges.

L'allotjament és a l'Hotel Terradets, amb possibilitat de mitja pensió o pensió completa.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, ecoturisme, actiu.

Època de l'any: es recomana consultar les dates amb l'hotel, ja que la cova roman tancada al públic durant juny/juliol i uns dies al febrer, per tal de protegir la procreació de l'espècie.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Algunes activitats amb guia, altres autoguiades.

ESCALADA

El Pallars Jussà és **una comarca privilegiada per a la pràctica d'escalada**. Es caracteritza pels seus **marcats microclimes que, juntament a una adequada orientació de les parets, permet practicar durant tot l'any** diferents modalitats d'escalada: esportiva, clàssica, de llargada diversa, bloc, psicobloc, artificial, big wall, en gel, etc. Pel que fa a la varietat de roca, hi trobem calcari, conglomerat i granit; amb opcions de diverses dificultats.

El nom de Pallars va lligat a l'escalada, no en va compta amb les vies i parets més espectaculars del país.

A més, el Pallars Jussà compta amb bibliografia especialitzada on es ressenyen les vies d'escalada, i amb escoles de prestigi, encapçalades pels congostos que encaixen la comarca: Collegats i Terradets, i d'altres escoles menys conegudes com: la Colomina, Senterada, Abella de la Conca, Claverol, Erinyà...

Adequat per: per tot tipus d'escaladors, ja que hi trobem diversitat de nivells.

Paraules clau: paisatge i natura, parets, alçada.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: llibres especialitzats (Collegats / Lleida climbs / Guia de escalada de Terradets / Roca caliente en los Pirineos vol. 3 Aran-Pallars) i oficines de turisme.

Amb guia o sense.

ALTRES ACTIVITATS D'AVENTURA

Barranquisme

El visitant pot gaudir de la extraordinària geologia de la comarca recorrent els **32 barrancs ressenyats** a la guia de descensos de barrancs del Pallars Jussà. Existeix la possibilitat de contractar el guiatge de professionals que els acompanyaran durant la pràctica d'aquest esport d'aventura.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, parets, alçada.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme i llibres especialitzats (Pallars Jussà: Gorgs i barrancs)

Amb guia o sense.

Submarinisme d'alçada

Al Pallars Jussà s'hi troben excel·lents punts per practicar **la immersió d'alta muntanya**, inclús amb possibilitat de fer immersions sota gel.

The Busseing Pallars ofereix una sèrie d'immersions d'alta muntanya adaptades a tots els nivells i necessitats. Alguns dels embassaments o preses on fer les immersions són: Sallente, Moralets, Sant Antoni i la Torrassa.

TURISME ACTIU

Es pot arribar als diferents punts d'immersió bé a peu, amb rucs o inclús en helicòpter. Totes les immersions son aptes per a tots els nivells, amb edat mínima de 14 anys. S'inclou tot el material de submarinisme i l'assegurança.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, submarinisme, fauna.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [The Busseing Pallars](#).

Amb guia.

Rutes a cavall _____

La ruta de senderisme del **Cinquè Llac**, explicada en el punt anteriorment, també es podrà realitzar a cavall.

Amb aquesta modalitat, la travessa està previst que tingui una durada de 6 dies, de nivell mig, accessible a tot tipus de genets ja iniciats però no experts.

Passejades amb ases _____

Vinculada a la ruta de senderisme del **Cinquè Llac**, actualment s'està treballant en l'adaptació d'aquesta ruta per poder fer-la amb ases.

És una activitat ben popular arreu d'Europa, en especial a França, ideal per gaudir en família.

RUTES PELS PAISATGES

Aquestes rutes estan pensades per mostrar al visitant l'espectacle natural i paisatgístic de la comarca.

MONT-REBEI CAMÍ DE LES ESTRELLES

Proposta de senderisme guiat per **l'únic congost verge de Catalunya**. Accessible per tot tipus de senderistes, aquesta excursió d'1 dia permet conèixer un dels racons més espectaculars de Catalunya acompanyats d'un guia intèrpret. L'excursió inclou esmorzar i dinar, i el transport d'anada i tornada al punt d'inici de la ruta.

La jornada acaba amb la visita del Centre d'Observació de l'Univers.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Punt de sortida: Àger.

Paraules clau: paisatge i natura, congost, espectacle natural.

Època de l'any: tot l'any amb reserva prèvia.

Per més informació: [Pirineu Emoció](#).

Amb guia.

La Noguera Ribagorçana s'obre pas pel mig del Montsec, regalant-nos una de les excursions més espectaculars de la muntanya catalana.

TELEFÈRIC DE LA VALL FOSCA

El telefèric de Sallente - Estany Gento, situat al límit nord de la Vall Fosca, **permet accedir a més de 2.000 metres d'alçada i poder iniciar rutes al Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici.**

L'origen del telefèric es remunta a principis del anys 80, quan es va construir la central reversible de Sallente. Fins aquell moment a l'Estany Gento només s'hi podia accedir caminant. Degut als inconvenients de construir-hi una carretera, es va optar per la instal·lació d'un telefèric que va servir per transportar tot el material de construcció necessari per a les obres de la central reversible. El trajecte, que dura uns 13 minuts i salva 450 metres de desnivell, permet gaudir d'unes vistes espectaculars.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, alta muntanya.

Època de l'any: de l'1 de juliol al 30 de setembre.

Per més informació: [Patronat Municipal de Turisme de la Vall Fosca](#), Oficines de turisme.

Aquesta excursió ens permet fruir d'uns paisatges d'alta muntanya, on són protagonistes els cims, la nitidesa de la llum, les aigües cristal·lines i la puresa de l'aire. Foto de l'estany: Txell Llorach.

REMEMORANT LA HISTÒRIA

El Pallars Jussà és una terra rica en costums i tradicions, en oficis difícils de trobar avui en dia, de temps passats quan la societat funcionava a un altre ritme i la principal font de riquesa era la natura i els recursos que ofereix.

PALLARS NOSTÀLGIC

Viatge històric als Pallars Jussà i Sobirà, al **cor del Pirineu català**, revivint les transformacions experimentades durant la primera meitat del segle XX, els canvis en les formes de vida i els **oficis perduts**. Entre fantàstics paisatges muntanyencs, interessants visites culturals a museus i monuments, i degustació de la gastronomia autòctona, anirem a la descoberta del **salt transcendent d'una societat rural i secularment aïllada**, de caràcter agrícola i ramader, **a l'actual desenvolupament industrial i turístic, gràcies en part a la revolució que va suposar l'explotació de la riquesa hidroelèctrica**.

El viatge Pallars Nostàlgic té dues variants de 2 dies cadascuna, que es poden combinar.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Punt de sortida: Estació de trens Lleida Pirineus, o bé Estació de tren La Pobla de Segur.

Paraules clau: nostàlgia, cultura, gastronomia, paisatge i natura, història.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Pirineu Emoció](#).

Sense guia, però inclou les visites guiades indicades en el programa.

LES BOTIGUES-MUSEU DE SALÀS I EL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE L'ANTIC COMERÇ

Recorregut per cent anys de vida quotidiana, mitjançant l'ambientació de botigues d'època a partir de la recuperació i exposició dels béns de consum quotidians generats des de la segona revolució industrial (segona meitat del segle XIX) fins a les acaballes del franquisme (finals dels 70), i la interpretació i divulgació d'aquests béns des del Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç.

REMEMORANT LA HISTÒRIA

“Ultramarinos y coloniales”, una exposició de gairebé 3.000 peces diferents, de prop de 500 cartells publicitaris i abundant documentació comercial.

Es poden visitar diversos tipus d'establiments: una botiga de queviures “Ultramarinos y Coloniales”, una farmàcia, un estanc, una barberia i un bar/taverna-cafè.

L'ambientació d'aquests espais s'aconsegueix a partir del mobiliari, de l'exposició dels productes més representatius de cada període i de l'exhibició de cartells i altres elements publicitaris.

Gràcies a l'excel·lent interpretació que donen els guies, ben segur que els visitants faran un viatge en el temps que difícilment oblidaran.

Adequat per: per tot tipus de visitants, molt interessant per a les famílies.

Paraules clau: història, memòria, botigues, cultura, tradicions.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Botigues museu de Salàs](#), Oficines de turisme.

Amb guia.

MUSEU HIDROELÈCTRIC DE CAPDELLA

Museu ubicat en el recinte de la central hidroelèctrica de Capdella, és un **espai d'interpretació i descoberta que analitza el complex i desconegut món de les centrals hidroelèctriques construïdes a principis del segle XX** per satisfer la demanda energètica de la indústria catalana situada a Barcelona i la seva zona d'influència.

REMEMORANT LA HISTÒRIA

L'espai del Museu permet fer un recorregut des que va sorgir la idea de la central hidroelèctrica fins que es va posar en funcionament el 1914, passant pels canvis econòmics, socials i d'infraestructura.

El Museu és també un homenatge a les 4.000 persones que van treballar en les instal·lacions i que de manera anònima van contribuir al benestar dels ciutadans de la resta de Catalunya.

Adequat per: per tot tipus de visitants, també per famílies.

Paraules clau: història, energia, transformació, paisatge i natura.

Època de l'any: tot l'any, veure horaris a la web del Museu.

Per més informació: [Museu Hidroelèctric de Capdella](#).

Visites guiades o sense guia. Tallers per escoles i visites temàtiques per a grups.

MUSEU DELS RAIERS

El transport de la fusta pels rius va ser un mode de vida al Pallars fins a principis del segle XX. Els raiers transportaven la fusta per encàrrec dels boscos pirinencs fins al port fluvial de destí (Balaguer, Lleida, Tortosa, o fins i tot fins al mar).

El Museu està dedicat a l'estudi i a la difusió dels sistemes del transport fluvial de la fusta mitjançant la recuperació i la conservació patrimonial d'aquest desaparegut ofici. Inclou una exposició permanent i una sala de projeccions i d'exposicions temporals.

Es fan guiatges per grups i per escoles.

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial grups i escolars.

Paraules clau: història, oficis antics, cultura, paisatge.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Museu dels Raiers](#).

Visites guiades o sense guia.

PARC CRETACI

El Parc Cretaci permet descobrir el Pallars Jussà en diferents àmbits: jaciments paleontològics, restes arqueològiques, edificis historicoartístics i el mateix entorn natural que el compona. El Museu de la Conca Dellà, centre d'acollida del Parc Cretaci, és l'escenari **d'un apassionant viatge en el temps**: ofereix la possibilitat de descobrir una zona que temps enrere va ser ocupada per la cultura romana, i molt abans, habitada per alguns dels últims dinosaures que van trepitjar la terra.

Adequat per: per tot tipus de visitants, molt interessant per a les famílies.

Paraules clau: dinosaures, història, paisatge i natura, cultura.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Parc Cretaci](#), Oficines de turisme.

Visites guiades o sense guia.

POBLES OBLIDATS, SABORS RETROBATS

Proposta que permet conèixer de primera mà els pobles, la seva gent i els productors agroalimentaris de la comarca, tot **descobrint la història, els costums i el saber fer dels avantpassats**. La ruta inclou la visita a esglésies, a **productors agroalimentaris (amb tast)** i als nuclis dels pobles que queden fora dels principals eixos de comunicació. Es pot fer en un dia o mig dia, i requereix vehicle propi.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Punt de sortida: segons la ruta escollida.

Paraules clau: història, productes de la terra.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Grimpada](#).

Amb guia.

Una excel·lent forma de conèixer i estimar el Pallars és conèixer les seves gents i els seus productes.

CONÈIXER ELS NOSTRES POBLES

La **riquesa cultural dels pobles de la comarca, transformats al llarg dels anys**, es transmet vivament als visitants a través de les següents rutes i visites guiades:

VISITES CULTURALS ALS NUCLIS URBANS

Diversos municipis de la comarca ofereixen visites guiades pels seus nuclis urbans perquè els visitants puguin conèixer més a fons el seu patrimoni, tant arquitectònic com cultural.

Des de passejades per **viles closes medievals a elements d'arquitectura civil modernista**, mitjançant la rica interpretació dels guies locals els visitants s'endinsaran no només en la història d'aquests pobles prepirinencs, sinó també en els vincles dels seus habitants amb l'entorn.

Actualment s'està treballant en una programació conjunta on hi participen:

- La Pobla de Segur
- Tremp
- Talarn
- Isona i Conca Dellà

Adequat per: tot tipus de visitants, interessant per a les famílies.

Paraules clau: història, cultura, descoberta, vila medieval, modernisme.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme.

Visites guiades.

Casa Mauri, el palauet modernista de la Pobla de Segur

Torre de Soldevila de Talarn.

Santa Maria de Tremp

VISITES AMB EL TREN DELS LLACS

Es tracta de paquets d'1 dia enllaçats amb l'horari del Tren Històric dels Llacs.

Amb cadascuna de les propostes es descobreix un atractiu del Pallars Jussà:

- Experiència enològica - Castell d'Encús: inclou la visita al celler Castell d'Encús amb prova de 3 vins i la visita al poble de Talarn. Possibilitat de dinar amb maridatge.
- Un tomb per la Pobla: inclou la visita guiada a la Casa Mauri i Molí de l'Oli.
- Les botigues de Salàs: inclou la visita a les Botigues-Museu.
- La llum de la Vall Fosca: inclou la visita al Museu Hidroelèctric i la central de Capdella.

Tant els trasllats d'anada i tornada a l'estació, com els dinar amb menú típic pallarès hi estan inclosos.

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial per famílies.

Paraules clau: tren , cultura, tradicions, història, cellers i vi d'alçada, gastronomia.

Època de l'any: el tren històric funciona tots els dissabtes d'abril a setembre.

Per més informació: [Pirineu Emoció](#).

Visites guiades.

Una opció tranquil·la per conèixer la comarca

CONÈIXER ELS CASTELLS DE FRONTERA

En la seva qualitat de terra fronterera a l'època medieval, el Pallars Jussà conserva un **nombrós patrimoni d'arquitectura militar**. Una vintena de torres de defensa franquegen tota la serra del Montsec, antigament utilitzades com a torres de comunicació entre les tropes i els cavallers situats en segona línia en importants castells, com els de Mur i Llordà.

Les obres de restauració realitzades permeten la visita dels següents castells:

- **Castell de Mur i la col·legiata de Santa Maria:** degut a la seva arquitectura i estat de conservació, és l'emblema dels castells de frontera dels comtats catalans. La col·legiata, del primer art romànic i consagrada el 1069, el claustre també romànic (s. XIII) i les dependències annexes constitueixen un dels millors conjunts conservats de canònica medieval.
- **Castell de Llordà:** espai fortificat del segle XI, és un dels millors exemples d'arquitectura no estrictament religiosa, sinó de caire residencial, més importants d'època alt-medieval conservats a Catalunya. Arnau Mir de Tost i la seva esposa Arsenda van adquirir la fortificació al comte d'Urgell, amb l'objectiu de convertir-la en la base d'operacions de les seves campanyes militars vers el Montsec.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: història, reconquesta, castells, paisatge, cultura.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: Oficines de turisme, [Ajuntament de Castell de Mur](#), [Oficina de turisme d'Isona - Castell de Llordà](#).

Visites guiades.

L'impressionant, i únic, castell de Llordà, a Isona i Conca Dellà.

El magnífic Castell de Mur i la col·legiata de Santa Maria.

La seva gastronomia, vins i productes locals del Pallars Jussà són un veritable plaer per als que saben gaudir de les excel·lències de la bona taula.

La girella, el formatge de tupí, el xolís, els bolets, la coca d'enciam, el civet d'isard o l'escudella barrejada, són només alguns exemples de productes autòctons i de receptes mil·lenàries que els visitants podran descobrir en els restaurants i allotjaments de la comarca.

El Pallars Jussà gaudeix d'un clima idoni per al conreu de la vinya i per a l'elaboració del vi. Aquest no és un conreu nou, doncs durant l'edat mitjana era molt habitual el cultiu de la vinya i la producció de vi.

Mirant cap al futur, l'altitud de la cota del Pallars és una peça clau, ja que degut als augments de temperatura vinculats al canvi climàtic, es farà necessari cultivar les vinyes en cotes més elevades.

PROPOSTES DE CULTURA, GASTRONOMIA I ENOLOGIA

Estada eno-cultural_____

Proposta de 5 nits on es combinen les visites als espais culturals més singulars de la zona (Castell de Mur, Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç de Salàs, Centre d'Observació de l'Univers...) amb la gastronomia (menú especial degustació amb maridatge) i les visites a dos cellers del Pallars, acompanyades d'un tast de vins.

Allotjament a l'Hotel Terradets.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: gastronomia, cellers, cultura, paisatge, tradicions, astres.

Època de l'any: es recomana consultar les dates amb l'hotel, ja que del 7 de gener al 20 de febrer el Centre d'Observació està tancat.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Algunes activitats amb guia, altres autoguiades.

Estada cultural-gastronòmica

Estada de 4 nits que combina la bona gastronomia (un menú especial degustació) amb la visita a un celler del Pallars i amb les visites als equipaments culturals que defineixen la comarca: el Museu dels Raiers i el conjunt modernista de La Pobla de Segur, el Castell de Mur, i el Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç de Salàs.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: tradicions, gastronomia, cellers, cultura.

Època de l'any: tot l'any, es recomana consultar dates amb l'hotel.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Algunes activitats amb guia, altres autoguiades.

CAP DE SETMANA ENOLÒGIC AL PALLARS

Cap de setmana de luxe i vi. Inclou una estada en suite d'hotel, la visita del celler Castell d'Encús amb tast de 3 vins, la visita de Talarn, la visita al Castell de Mur i la possibilitat de fer un dinar maridatge o bé un menú de territori.

En època de verema es podrà participar en part del procés de recol·lecció del raïm.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: vi, enologia, celler, història, cultura, paisatge i natura.

Època de l'any: tot l'any, edició especial per la verema (setembre, octubre).

Per més informació: [Pirineu Emoció](#).

Sense guia però el programa inclou visites guiades.

El celler Castell d'Encús, D.O. Costers del Segre, produeix excel·lents varietats de Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Pinot Noir, Syrah, Petit Verdot, Sauvignon Blanc, Riesling, Semillon i Albariño.

ESTADA GASTRONÒMICA A LA FONDA

Durant un cap de setmana gastronòmic es **proposa l'allotjament en una fonda situada al centre de La Pobla de Segur amb la visita a 3 productors agroalimentaris locals** (de vedella, de vi i de formatges) i amb la degustació dels productes amb els menús dels restaurants.

El restaurant de la fonda ofereix carns i altres productes de producció pròpia.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: gastronomia, productes agroalimentaris, vi, paisatge, tradició.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Fonda Can Fasèrsia](#).

Sense guia, però inclou visites guiades.

CAMINS ENTRE FORMATGES

Aquesta proposta **combina el senderisme amb els formatges**. Es tracta de fer dues excursions a peu, sortint des de l'allotjament rural Casa Leonardo, per tal d'anar a visitar dos productors de formatges, on a més es farà un tast dels productes elaborats. Per cada una de les excursions-etapes s'han preparat uns planells amb els detalls de la ruta. També s'ofereix un aparell GPS gratuït per tal de seguir les rutes mitjançant els tracks corresponents.

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: paisatge i natura, senderisme, productors locals, formatges.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Casa Leonardo](#).

Autoguiat.

RUTA DEL VI DE LLEIDA

Les particularitats geològiques del Pallars Jussà, juntament amb la alçada i el clima mediterrani amb forts contrastos de temperatura, fan possible **un vi amb caràcter propi**. A través de les visites als cellers, la ruta del Vi de Lleida permet al visitant fer un passeig per la gastronomia, la cultura i la geografia lleidatanes.

Els cellers visitables de la comarca que formen part de la Ruta del Vi de Lleida són:

- [Castell d'Encús](#), a Talarn
- [Sauvella](#), a Orcau
- [Vila Corona](#), a Vilamitjana

Adequat per: per tot tipus de visitants.

Paraules clau: vi, cellers, paisatge i natura, gastronomia, cultura.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Ruta del Vi de Lleida](#), oficines de turisme.

Visites guiades.

A Orcau, hi trobem les vinyes de Sauvella, que cultiven, entre d'altres, varietats autòctones com la Brocada i el Sumoll.

Els bolets, una de les estrelles de la gastronomia pallaresa.

El formatge "tupí", originari dels pastors, fermentat amb aiguardent.

TOURING I ESCAPADES PER A TOTHOM

La riquesa geogràfica i de paisatges del Pallars Jussà fa que **en trajectes curts, de pocs quilòmetres, el visitant visqui grans contrastos, traslladant-se de les conques prepirinenques a les valls d'alta muntanya.**

Al Pallars Jussà hi trobem múltiples mostres culturals (castells, esglésies, museus...), naturals (valls, muntanyes, penya-segats, ocells...), i artesanes (productors locals de formatges, embotit, petits cellers...) que estan repartides per la comarca.

L'excel·lent xarxa de carreteres permet que sigui molt fàcil fer recorreguts de mig dia, d'un dia o de diversos dies, tot gaudint dels atractius de la comarca, fent-ho de manera temàtica (Ruta dels castells, Ruta del vi de Lleida...) o bé amb una combinació de diversos elements. Aquestes rutes es poden fer a mida, depenent de quines preferències tinguin els visitants.

VACANCES PENSEDES PER SÈNIORS

La comarca ofereix molts elements que són especialment interessants per el col·lectiu sènior. Alguns dels elements més representatius són:

- Les botigues-museu de Salàs: un veritable viatge al passat, on ben segurament es recuperarà una part oblidada de la memòria de la vida més quotidiana.
- El Museu de la Central Hidroelèctrica de Capdella: un recorregut pels canvis que van transformar tant la vida industrial de Catalunya com la vida rural del Pallars.

Cal afegir-hi la bona gastronomia i les receptes tradicionals de la zona, lligades tant al paisatge com als antics oficis i maneres de viure quasi oblidades.. També les activitats a la natura són aptes pels clients sèniors, ja que s'adapten als nivells que el visitant desitgi.

TOURING I ESCAPADES PER A TOTHOM

Hotel Terradets

L'Hotel Terradets ofereix una àmplia oferta de sortides per a grups des de 1 a 4 dies de durada, en les quals es visiten els espais més emblemàtics de la comarca i dels voltants. Rememorar la història visitant els castells de frontera o les botigues museu de Salàs, obradors de productes típics del Pallars, etc.

Per grups que ho sol·licitin, també es pot incloure una sessió de ball.

Adequat per: per tot tipus de visitants, en especial per grups de sèniors (bus no inclòs)

Paraules clau: tradicions, gastronomia, cellers, cultura.

Època de l'any: tot l'any, es recomana consultar dates amb l'hotel.

Per més informació: [Hotel Terradets](#).

Algunes activitats amb guia, altres autoguiades.

Un Tomb pel Pallars especial Sèniors

Adreçat a grups de casals o associacions de sèniors, que es fan a mida a partir d'un paquet estàndard d'1 o més dies.

Adequat per: per grups de sèniors.

Paraules clau: sèniors, associacions, viatge en grup, cultura, gastronomia.

Època de l'any: tot l'any.

Per més informació: [Pirineu Emoció](#).

Sense guia, però inclou visites guiades.

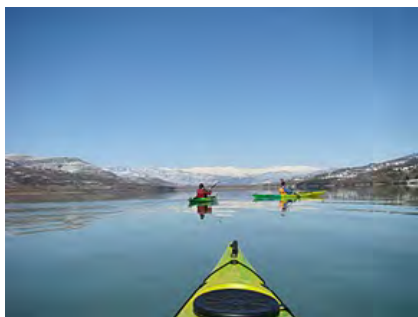
Passejades, combinades amb visites culturals i bona gastronomia.

VACANCES ACTIVES EN FAMÍLIA

Les vacances en família són espais immillorables on compartir noves experiències i emocions, que creen llaços i uneixen tot gaudint de múltiples activitats a la natura, envoltats d'uns paisatges privilegiats.

Amb **programes de diversos dies de durada, on es combinen esports i altres activitats lúdiques** concebudes per a totes les edats, el Pallars Jussà és el marc idoni per viure en família experiències inoblidables tot passant unes vacances divertides i enriquidores. Algunes de les opcions d'activitats inclouen el caiac, el barranquisme, el geocaching, el senderisme, les rutes en bicicleta, l'observació dels ocells... Tot això combinat amb estones de relaxació, on els més joves podran gaudir de remullades a les piscines, als rius o llacs i als embassaments.

El Pallars Jussà ofereix l'escenari perfecte, amb rius tranquils, llacs naturals, valls, muntanyes i parets espectaculars, combinat amb uns productes locals i gastronomia per llepar-s'hi els dits.

El Pallars és el lloc ideal per fer vacances en família.

OFICINES DE TURISME DEL PALLARS JUSSÀ

TREMP

Pla de la Creu, 1

Tel. 973 650 005 Correu electrònic: turisme@ajuntamentdetremp.cat

www.ajuntamentdetremp.cat/ca/coneixer-tremp

LA POBLA DE SEGUR

Av. Verdaguer, 35

Tel. 973 680 257 Correu electrònic: turisme@pobladesegur.cat

www.pobladesegur.cat/ca/Turisme/oficinaTurisme/contacte.aspx

ISONA I CONCA DELLÀ

C/ del Museu, 4

Tel. 973 665 062 Correu electrònic: ofturisme@parc-cretaci.com

www.parc-cretaci.com

LA VALL FOSCA

Ajuntament de la Torre de Capdella

Tel. 973 663 001 Correu electrònic: turisme@vallfosca.net

www.vallfosca.net

AQUEST DOSSIER HA ESTAT ELABORAT AMB EL SUPORT DE:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

TREMP

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LÀ

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

CONTACTE :

Consell Comarcal del Pallars Jussà

C/ Soldevila, 18. 25620 Tremp

Tel. 973 650187

turisme@pallarsjussa.cat

www.pallarsjussa.net

Realització

PALLARS JUSSÀ UN MUNDO POR DESCUBRIR

DOSSIER PROFESIONAL

PALLARS
JUSSÀ

www.lleidatur.com

El dossier ha sido realizado gracias a la colaboración de empresarios, entidades y asociaciones que han participado en las sesiones de desarrollo turístico del Pallars Jussà.

INDICE

1. PALLARS JUSSÀ. UN MUNDO POR DESCUBRIR

Una tierra acogedora
Oficinas de turismo y centro de visitantes
Climatología. Los colores del Pallars Jussà

2. SITUACIÓN Y ACCESOS

Situación y accesos
Movilidad suave y accesibilidad

3. LO MEJOR DEL PALLARS JUSSÀ

El espectáculo de la naturaleza
El Parque Astronómico del Montsec
El Pallars Jussà en vivo
Fascinación geológica. La ruta de los Dinosaurios
Un patrimonio construido a lo largo de los años
Agua y energía
El Tren de los Lagos
Una tierra con mil historias
Fiestas y tradiciones
Sabores de siempre
Nuestros vinos

4. PROPUESTAS PARA DESCUBRIR LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ

SENDERISMO: CAMINANDO LA COMARCA

Caminos del Jussà

Municipios para el senderismo

“El Cinquè Llac”/ El Quinto Lago

Rutas guiadas desde los alojamientos rurales y hoteles

Guiajes de senderismo

Carreras, eventos y otras propuestas

ECOTURISMO

Birdwatching / Observación de pájaros

Mariposas en el embalse de Terradets

Rutas temáticas: hierbas curanderas / setas

Salidas para conocer la naturaleza

Montsec y el desfiladero de Mont-Rebei, aula privilegiada de las formaciones geológicas

En la cueva de los murciélagos (« muricecs ») con kayak

La berrea del ciervo en Boumort

Propuestas de ecoturismo en la Terreta, Sierra de St. Gervàs, Nerets, Santa Engràcia y Gurp

TURISMO ACTIVO

BTT

Kayak en aguas tranquilas

Especial familias

Semana multi-activa naturaleza

Escalada

Otras actividades de aventura

RUTAS POR LOS PAISAJES

Mont-Rebei camino de las estrellas

Teleférico de la Vall Fosca

REMEMORANDO LA HISTORIA

Pallars Nostálgico

Las tiendas museo de Salàs y el Centro de Interpretación del Antiguo Comercio

Museo Hidroeléctrico de Capdella

Museo de los Raiers

Parque Cretáceo

Pueblos olvidados, sabores encontrados

CONOCER NUESTROS PUEBLOS

Visitas culturales a los núcleos urbanos

Visitas con el Tren de los Lagos

CONOCER LOS CASTILLOS DE FRONTERA

GASTRONOMÍA, ENOLOGÍA Y PRODUCTOS LOCALES

Propuestas de cultura, gastronomía y enología

Fin de semana enológico en el Pallars

Estancia gastronómica en la fonda

Camino entre quesos

Ruta del Vino de Lleida

TOURING Y ESCAPADAS PARA TODOS

Vacaciones pensadas para todos

Vacaciones activas en familia

1. PALLARS JUSSÀ. UN MUNDO POR DESCUBRIR

UNA TIERRA ACOGEDORA

Situada a medio camino entre las cumbres más altas del Pirineo Catalán y la Plana de Lleida, si hay un adjetivo que caracteriza la comarca del Pallars Jussà es el contraste y añadiendo, además, que estas son unas tierras y unos paisajes genuinos y con carácter.

Los contrastes se deben a una variedad de paisajes que nos permiten visitar desde llanos agrícolas hasta intensos bosques, precipicios audaces, alta montaña, como las que forman parte del Parc Nacional d'Aigüestortes Estany de Sant Maurici, lagos de origen glacial o cárstico y los ríos impetuosos que han ido abriendo caminos por estas tierras. Estos paisajes acogen una flora y una fauna rica y diversa, en la que las aves carroñeras y rapaces tienen un lugar destacado.

Pero el carácter y la genuinidad proceden de la huella que ha dejado el paso del tiempo y de la historia. El Pallars Jussà es una comarca de referencia para los amantes de la geología y de la formación de la Tierra, pero también es lugar de visita obligada para los interesados en el origen de la vida misma: sus yacimientos paleontológicos nos permiten retroceder 65 millones de años, cuando por esta comarca se paseaban dinosaurios y los Pirineos empezaban a formarse.

Una tierra y mil historias. Desde el Pallars podemos seguir prácticamente todo el devenir de la historia de Europa. Hay yacimientos neolíticos, íberos y romanos así como un patrimonio arquitectónico y artístico indiscutible. Hace ahora mil años Europa debatía sus fronteras contra los sarracenos en estas montañas: eran los límites de la Marca Hispánica. De esa época nos quedan castillos de frontera, pueblos medievales, joyas del románico... y hasta nuestros días, porque las aguas que recorren estas tierras trabajaron y trabajan duro para iluminar las ciudades catalanas y su industria.

Pero el Pallars es por encima de todo una comarca viva. La economía se basa fundamentalmente en la agricultura, con el cultivo de la vid, cereales, olivos y almendros principalmente y la ganadería porcina, ovina y bovina. Todos estos sectores tienen un gran potencial por la buena calidad de unos productos que posibilitan una gastronomía de alto nivel y desarrollan una industria agroalimentaria de calidad.

El Pallars es, gracias a todas las posibilidades que ofrece, **lo que cada uno quiere que sea. Una tierra acogedora y tranquila, dónde comer bien, descansar y saborear sus bellezas arquitectónicas y paisajísticas, y una tierra que invita al deporte y a la aventura, al descubrimiento permanente. El Pallars Jussà puede ser aquello que desee cada persona que lo visita.**

OFICINAS DE TURISMO Y CENTRO DE VISITANTES

Los visitantes hallarán una buena red de alojamientos, desde hoteles confortables, campings en medio de la naturaleza y establecimientos de turismo rural con carácter.

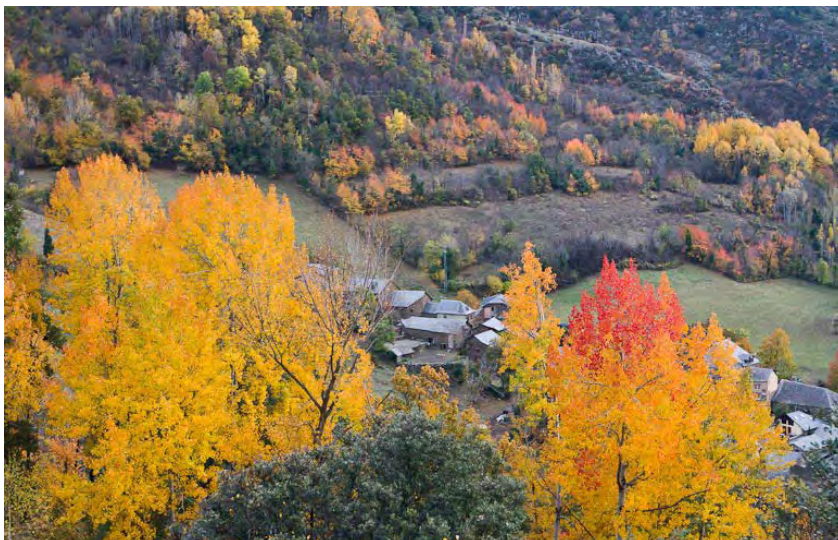
Les informaran detalladamente de todo en las oficinas de turismo de Tremp, la Pobla de Segur, Conca Dellà y la Torre de Capdella, en la Vall Fosca. En estas oficinas pueden solicitar información sobre las actividades que se celebran en la comarca y sobre sus posibilidades turísticas y culturales: rutas en BTT, en coche, para hacer individualmente o en grupo.

El nuevo centro de visitantes, que se está edificando en Tremp, será el punto de referencia para conocer la comarca y planificar sus vacaciones.

CLIMATOLOGÍA. LOS COLORES DEL PALLARS JUSSÀ

Las tierras de estas comarcas están formadas por dos partes muy diferenciadas: la Vall Fosca y la Vall de Manyanet, al Norte, con un clima y vegetación típicamente alpinos y al Sur la Conca de Tremp y la Serra del Montsec, de clima Mediterráneo. Un relieve variado con una climatología marcada por los contrastes: los inviernos son fríos, pero soleados, y los veranos frescos en los valles más altos. En cambio en el Montsec y en la Conca de Tremp los veranos son calurosos y secos. Las lluvias se concentran en primavera y otoño.

Los colores del Pallars los marca un clima diverso, del Mediterráneo a la alta montaña, con una vegetación también cambiante: los bosques de pino silvestre, pino negro y abeto en altitudes en torno de los 1700 m. Hayedos y prados alpinos si ascendemos un poco. Si bajamos hacia la Conca de Tremp encontraremos roble carrasqueño, garrigas, bojedales, prados de junquillos y carrascales y las tierras de cultivo, con campos de cereales, vides, almendros, olivos y frutales.

Los colores de los valles del Pallars Jussà.

Foto: Ramon y Conxi
<http://meteopallars.blogspot.com.es>

2. SITUACIÓN Y ACCESOS

Situada en el Prepirineo occidental catalán, la comarca del Pallars Jussà cuenta con catorce municipios y una población que se concentra especialmente en el Sur. Cerca de 15.000 habitantes, 6.000 de los cuales viven en Tremp, la capital, aunque hay otros municipios destacados como la Pobla de Segur, con más de 3.000 o Isona y Conca Dellà con poco más de un millar. El Pallars Jussà limita con las comarcas leridanas del Pallars Sobirà, la Alta Ribagorça, el Alt Urgell y la Noguera y con la comarca aragonesa de la Baixa Ribagorça.

El Pallars Jussà es un nodo de comunicaciones viarias pirenaicas, tanto por carretera como por tren. Destaca la C-13, que la cruza de Norte a Sur siguiendo la Noguera Pallaresa, desde la Pobla de Segur hasta Terradets, y el Eje Pirenaico, la N-260, que conecta Sort con el Pont de Suert pasando por la Pobla de Segur, además de otras carreteras secundarias que enlazan las otras poblaciones.

La línea de ferrocarril une Lleida con la Pobla de Segur, cruzando la comarca de Norte a Sur.

La compañía de autocares ALSA conecta todos los pueblos de la comarca desde Lleida.

Tremp está a unos 90 km. del Aeropuerto Lleida-Alguaire y se puede llegar también desde el Aeropuerto de Barcelona-El Prat con el TAV que llega hasta la estación de Lleida-Pirineus.(

Cómo llegar fácilmente al Pallars Jussà:

 <p>EN COCHE</p>	<p>⇒ Desde Barcelona y su área metropolitana, hay diferentes opciones:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ A2 + C1412 (itinerario por Jorba – Calaf – Ponts)✓ A2 + L303 + C14 + L512 + C1412 (itinerario por Cervera – Agramunt – Artesa de Segre)✓ A2 + C14 + L512 + C1412 (itinerario por Tàrrega – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ Desde Girona/Francia:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ AP7 hasta Barcelona y seguir indicaciones anteriores.✓ AP7 + C-25 (itinerario por Vic – Manresa – Tàrrega) + L512 + C1412 (Tàrrega – Agramunt – Artesa de Segre). <p>⇒ Desde Zaragoza/Madrid: A2 hasta Lleida + C13</p>
---	---

EN TREN

⇒ La línea del [Tren de los Lagos](#) transcurre por espectaculares paisajes desde la estación de tren Lleida-Pirineus hasta La Poble de Segur.

⇒ El acceso en tren hasta Lleida se puede realizar con el tren de alta velocidad AVE (línea Figueres-Barcelona-Tarragona-Lleida-Zaragoza-Madrid) o con el tren convencional (líneas Barcelona-Valls-Lleida, Barcelona-Tarragona-Reus-Lleida, Barcelona-Manresa-Lleida), con la compañía [RENFE](#)

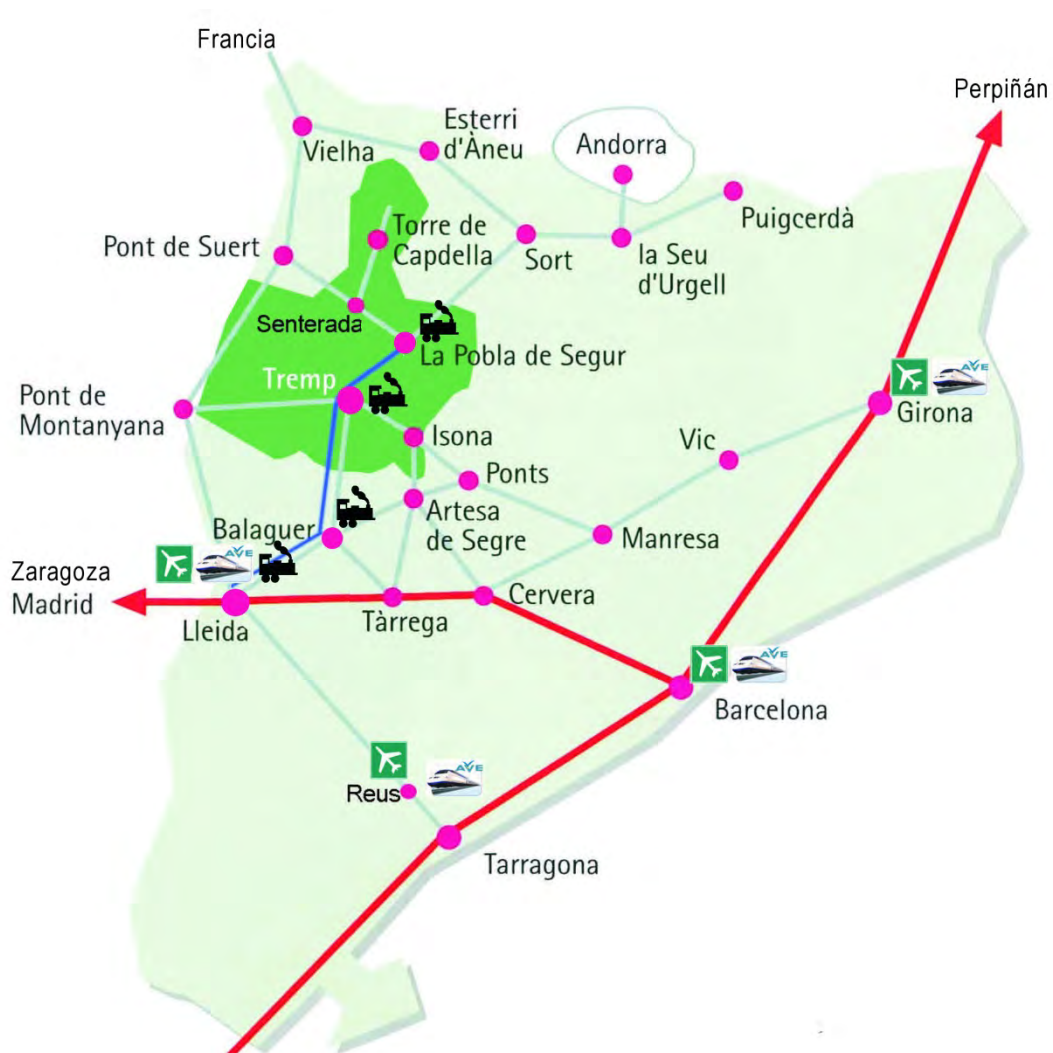
EN BUS

El Pallars Jussà dispone de **líneas regulares de bus** que conectan las principales poblaciones de la comarca con Lleida y Barcelona [ALSA](#).

EN TAXI

El servicio de taxi local permite moverse por toda la comarca. Asociación de Taxistas del Pirineo (telf. 24h) 619 078 273.

Accesos principales al Pallars Jussà

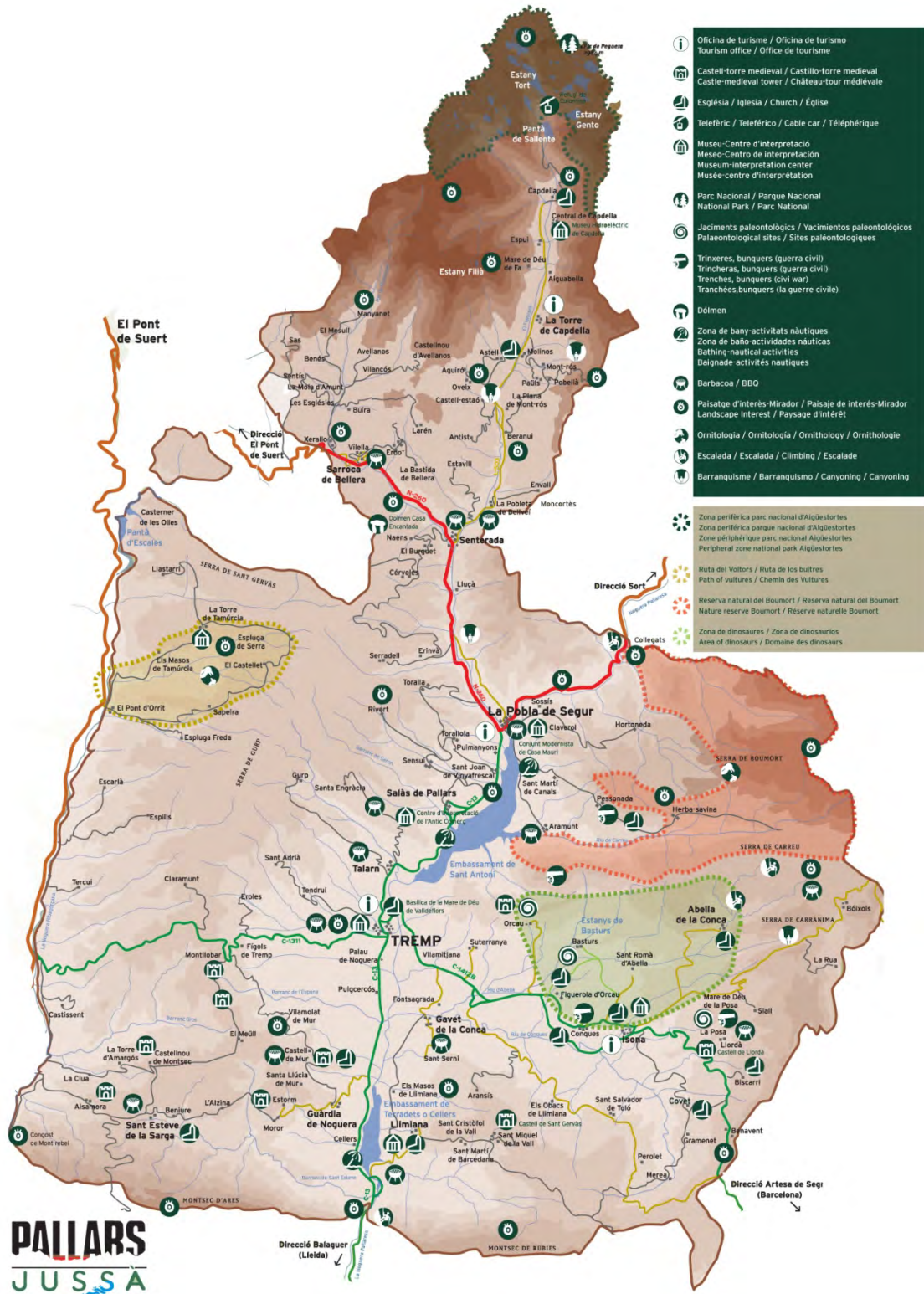
MOVILIDAD SUAVE Y ACCESIBILIDAD

El Pallars Jussà poco a poco se integra en **las modalidades turísticas de menos impacto para el medio ambiente**.

Uno de los elementos más destacados, único en Cataluña por su espectacularidad, es el Tren de los Lagos. Esta línea ferroviaria permite acceder en el Pallars Jussà desde la estación de tren Lleida –Pirineos, en un impresionante trayecto (por los paisajes que se pueden ver desde la ventana) de dos horas de duración. Esto significa que todos los visitantes que quieran llegar al Pallars en transporte público lo pueden hacer cómodamente llegando primero a la estación Lleida-Pirineo (bien con AVE o bien en tren convencional). Igualmente un servicio regular de autobuses une el Pallars Jussà con Lleida o Barcelona, entre otros muchos destinos.

Igualmente, el sector turístico del Pallars Jussà se está implicando en el turismo accesible, que se fundamenta en posibilitar el acceso a los diferentes espacios (alojamientos, equipamientos culturales, espacios naturales...) a las **personas con discapacidad o movilidad reducida**. Desde la web [Turisme Accesible. Turismo para todos](#)¹ promovida por la Generalitat de Catalunya, el visitante puede buscar cuáles son los alojamientos y otros elementos que están adaptados a sus necesidades.

¹ La web está disponible en castellano, inglés, francés, holandés e italiano.

Las principales poblaciones, ríos y embalses, ejes viarios de comunicación con el resto de comarcas, las estaciones del Tren de los Lagos (*Tren dels Llacs*) y las oficinas de turismo del Pallars Jussà. <http://pallarsjussa.net/fulletons-actuals?download=220:guia-de-serveis>

3. LO MEJOR DEL PALLARS JUSSÀ

EL ESPECTÁCULO DE LA NATURALEZA

El Pallars no ofrece una sola postal, ofrece muchas y variadas. La sierra del Montsec, la sierra de Carreu, la del Boumort y hasta las cumbres más altas de la Vall Fosca (el Saburó a 2.900 m. de altitud) ofrecen cuadros diferentes, cada uno con sus colores y con su propia flora y fauna.

Tanto si lo recorremos en coche, a pié por sus numerosos caminos y rutas, como en BTT, el Pallars es siempre único. La Vall Fosca y la Vall de Manyanet nos invitan a visitar más de treinta lagos, paisajes de alta montaña con cumbres cercanas a los 3000 m. de altitud que pueden convertirse en el paraíso de los excursionistas. El Parque Nacional d'Aigüestortes-Estany de Sant Maurici es lugar de visita obligada para los amantes de la naturaleza. La puerta de entrada de la comarca al único parque nacional de Cataluña es el teleférico de Sallente-Estany Gento que supera un desnivel de 450 m. en 13 minutos, a una velocidad ideal para disfrutar del paisaje.

Estas tierra son dominio del pino negro y de los prados alpinos; a una altitud un poco menor, del haya, álamo, arce o del roble. El tritón de los Pirineos, la rana roja, la trucha, o aves como el buitre, el quebrantahuesos o el águila real y mamíferos como el topillo, la musaraña, la nutria, la marta, el armiño o las gamuzas ofrecen un aliciente para los amantes de la naturaleza y constituyen un testigo del buen estado del entorno natural del Pallars.

Pero el Pallars también destaca por el sorprendente paisaje de la sierra del Montsec y sus precipicios. Son tierras ásperas, con una vegetación formada por robles carrasqueños, garrigas, bojedales, prados de junquillos y pastos. También se pueden observar aves rapaces como el buitre, el alimoche, el águila real y el quebrantahuesos. Los ríos constituyen un eje que concentra especies de aves migratorias como las grullas y mamíferos como los zorros, la garduña, el tejón, el ciervo, el corzo, el gamo o el jabalí.

El desfiladero de Mont-rebei ha sido declarado refugio de fauna salvaje. Es el único desfiladero de Cataluña que se mantiene prácticamente virgen y que se puede recorrer por una antigua camino de herradura. En el "Estret de Collegats" está la llamada "Argenteria". Dicen que su visión inspiró a Gaudí cuando diseñaba la fachada de la Pedrera.

El lago de Montcortés, como los de Basturs, es uno de los de origen cárstico que hay en el Pallars y forma parte del Pla d'Espais d'Interès Natural y, además del pato real, de las águilas y de una gran diversidad de peces, también es el origen de una leyenda que les explicaran si lo visitan. Sant Antoni y Terradets son dos pantanos construidos para la producción de energía eléctrica. Desde aquí se pueden seguir infinidad de rutas y participar en actividades deportivas como el kayak o la espeleología. **El agua es una de las grandes atracciones del Pallars.**

EL PALLARS JUSSÀ EN VIVO

El Pallars Jussà ha hecho una apuesta firme por el turismo de la naturaleza. Un buen ejemplo lo constituye Tremp, con su proyecto de ecoturismo para dar a conocer la biodiversidad y contribuir al desarrollo económico del municipio más grande de Cataluña.

Por todo ello encontrarán en el Pallars una amplísima oferta que les va a permitir conocerlo en profundidad participando en proyectos nacidos desde el territorio y, sobre todo, desde el respeto. “El Cinquè llac”, el Quinto Lago, es otro de los ejemplos. Se trata de una ruta de senderismo bien señalizada y planteada en cinco etapas que permite conocer los lagos de Sant Llorenç de Montgai, Camarasa, Cellers y Sant Antoni (durante el trayecto en tren) y el de Montcortès. Los poco más de 100 km. de la ruta están pensados para conocer el entorno paisajístico, histórico, arquitectónico y cultural. El hospedaje en casas de turismo rural les dará a conocer también la gente del Pallars y su gastronomía.

Hay muchas más propuestas, como la “Ruta de la vall dels Voltors” (La ruta del valle de los Buitres), que se puede hacer en coche, en BTT o andando. En la Torre de Tamúrcia se halla el Casal dels Voltors, un centro de estudio y observación de aves rapaces nidificantes, que permite conocer los paisajes de la serra de Sant Gervàs y de la Terreta.

La sierra del Boumort es un espacio de interés natural que incluye una Reserva de Caza. La riqueza de su fauna recomienda una visita. Hay ciervos, zorros, garduñas, tejones, corzos, gamos y aves como los buitres, los halcones peregrinos, o el quebrantahuesos. Forma parte de la Xarxa Natura 2000. En septiembre y octubre se puede, además, asistir a un espectáculo de la naturaleza único: el bramido del ciervo. Con su bramido constante, los machos marcan territorio y atraen a las hembras.

También se pueden avistar murciélagos concretamente en la cueva de Muricecs², donde viven 600 ejemplares de 6 especies distintas. La “Estació Biològica del Pallars Jussà” organiza muchas actividades como las jornadas de fotografía de aves rapaces desde el mirador del Canyet de la Sierra de Lleràs o salidas para conocer mariposas en Talarn.

El Pallars Jussà es el lugar idóneo para el turismo de naturaleza y ver en su hábitat natural a cérvidos, aves de presa y murciélagos, en medio de los desfiladeros, lagos, llanuras y cumbres más espectaculares.

² “Muricec” es como se denomina en las tierras leridanas a los murciélagos, de “muri”, rata y “cec”, ciega.

FASCINACIÓN GEOLÓGICA. LA RUTA DE LOS DINOSAURIOS.

Al final del período Cretáceo (entre el Jurásico y el Paleoceno, dicho de otra manera, hace unos 65 millones de años) el Pallars era un paisaje marino. El choque de las placas tectónicas europea e ibérica produjeron la elevación de los Pirineos, un pliegue increíble que comportó un cambio en todos los ámbitos. **A lo largo de la comarca hay 26 puntos de especial interés geológico que permiten leer el proceso de transformación de la Tierra.**

Uno de estos puntos indiscutibles es el *Parc Cretaci de Isona*. Este viaje, que nos permite retroceder en el tiempo, no lo haremos sólo desde el punto de vista geológico, también podemos seguir el de los animales que habitaban en el Pallars. Ésta es una comarca muy rica en fósiles, sobresaliendo en los restos de dinosaurios, tanto en huevos como en huellas, que se pueden visitar y conocer. Los restos paleontológicos localizados en Basturs, en Orcau o en la Posa permiten explicar cómo era la vida antes del nacimiento de los Pirineos.

Los ríos que bajan desde los Pirineos hacia el Sur han esculpido las sierras que encontraban a su paso en lugar de rodearlas. Estas secciones abiertas, especialmente visibles en los desfiladeros como el de Collegats, permiten ver los pliegues de la corteza terrestre, las fallas y las diferentes composiciones (travertinos, arcillas, calcarenitas, calcarías...) y observar los diferentes tipos de acuíferos.

UN PATRIMONIO CONSTRUIDO A LO LARGO DEL TIEMPO

En el Pallars se puede seguir la historia de Europa desde hace dos millones de años. Además de yacimientos como el de la cueva de Nerets, también hay del período neolítico, restos de los íberos y testigos de la llegada de los romanos, que convirtieron Aeso (actualmente Isona) en el *municipium* de Lucio Emilio Paterno, un pallarés condecorado en tres ocasiones por el emperador Trajano.

Arquitectura romana en un país de frontera. Si hay una época en la cual se construyeron las esencias del Pallars, ésa es la Edad Media. A partir de la invasión de los árabes, empieza la construcción de la Marca Hispánica, que en estas tierras se dirimió por la fuerza, mediante la lucha entre cristianos y musulmanes, el frente estuvo en el Pallars. De esos tiempos nos quedan los castillos de frontera, verdaderas fortalezas construidas hace 1.000 años como el *Castell de Mur* o el *Castell de Llordà*, e iglesias alzadas allí donde había un núcleo de personas resistiendo, como la Iglesia de la Verge de la Cinta, en Llimiana o la de Santa Maria de Covet, con una portalada escultórica con fuerte personalidad. El Pallars es tierra de un románico genuino. Hay pueblos enteros que invitan a retroceder en la historia. Basta con visitar las calles del centro histórico de Tremp o las *viles closes* (pueblos amurallados) como Figuerola o Salàs de Pallars.

Desde entonces, los pueblos han ido evolucionando y **en el Pallars también podemos encontrar elementos arquitectónicos relevantes, siempre vinculados a su tierra y a su cultura**, como la talla gótica de *la Mare de Déu* de Valldeflors, en Tremp, el retablo barroco de Guàrdia, el órgano también barroco de Talarn.

Y el renacentismo de Sarroca y de Envall. O el conjunto arquitectónico modernista de Casa Mauri en la Pobla de Segur. Muchas poblaciones tienen itinerarios preparados para descubrir el legado de su historia.

El Pallars volvió a ser frontera durante la Guerra Civil española. Se puede seguir un itinerario señalizado por las trincheras y bunkers construidos en La Posa. Entre la primavera de 1938 y enero de 1939 ahí estuvo la línea del frente. La visita permite entender las formas de defensa teniendo en cuenta que por primera vez, la aviación y los bombardeos sobre la población civil fueron decisivos. Isona es un ejemplo de reconstrucción por parte de la Dirección General de Regiones Devastadas en los primeros momentos de la Dictadura. Durante la guerra Isona fue destruida en un 75%. Los criterios de reconstrucción, con modelos ajenos al país, son evidentes en el pueblo.

Santa Maria, Castillo de Mur.

Castillo de Orcau. Foto: archivo Solà-Sancho

Búnquer de La Posa (Isona). Foto: Antonio Saez Torrens

AGUA Y ENERGÍA

El Pallars Jussà es una tierra marcada por el agua de los ríos que la cruzan y de los lagos que siembran sus montañas de espejos.

Los ríos han significado también la conexión de estas tierras con el resto del país. Durante siglos los “raiers”³ (almadieros) usaban las aguas, jóvenes y vírgenes, para trasladar mercancías y cultura, porque por el agua también iban y venían las ideas. Pero la verdadera revolución tuvo lugar en las primeras décadas del s. XX, cuando se iniciaron las obras de construcción de las centrales hidroeléctricas que producirían energía para iluminar Cataluña y su proceso fabril.

La gente del Pallars la conocía por “La Compañía”. El nombre completo era Energía Eléctrica de Cataluña y sus hombres llegaron a la Vall Fosca con el objetivo de fabricar electricidad aprovechando la fuerza de las aguas de los lagos de cabecera del Flamisell. Aquellos primeros empresarios compraron tierras y molinos, dieron trabajo y buenos sueldos y construyeron carreteras en uno de los valles más apartados del país, la Vall Fosca. Automóviles, camiones y trenes substituyeron con el tiempo a las mulas y a los caballos que poco antes cruzaban el valle por los antiguos caminos de herradura.

De ese tiempo, cuando el progreso llegaba de estampida para cambiarlo todo, queda un fiel testigo en el *Museu Hidroelèctric de Capdella*.

³ De “rai”, balsa, “raiers” balseiros o almadieros.

EL TREN DELS LLACS

Hemos creado trenes de alta velocidad y trenes bala, pero en nuestro imaginario el tren aún tiene enormes ruedas metálicas y una chimenea que emite un humo denso. En nuestro imaginario el tren es un vehículo que, a una velocidad relativa, nos permite descubrir los paisajes que cruza y es capaz de convertir un trayecto en una experiencia. **El “Tren dels Llacs” (el Tren de los Lagos) propone un viaje que es también una experiencia.** Una experiencia que nos traslada desde la ciudad de Lleida hasta la Pobla de Segur. El trayecto, que no alcanza las dos horas de duración, nos permitirá disfrutar de una tierra que se va transformando y nos va mostrando sus colores, su riqueza.

Inaugurado en 1924, el tren no llegó a la Pobla hasta 1951, El tren dels Llacs nos llevará por la Plana d’Urgell, a la vera del Segre, a través de unas tierras plantadas de frutales.

Continuando trayecto cruzaremos los impactantes paisajes del Montsec, esculpidos por la fuerza de las aguas de la Noguera Pallaresa y de la Noguera Ribagorçana. Pasaremos del verde del llano a los colores tostados y ásperos del Montsec, hasta llegar a los verdes intensos de los contrafuertes del Pirineo, pero nunca dejaremos de ver el espejo azul del agua. En el último tramo de este viaje pasaremos por cuatro lagos. Cuatro lagos de una belleza irrefutable, provistos de sus propios tesoros: Sant Llorenç, Camarasa, Cellers, rodeado de un bosque de ribera que se cierra con el Congost de Terradets y Sant Antoni, la superficie de agua dulce más grande de Cataluña, **ideal para la práctica de actividades acuáticas y para descubrir sus playas dulces.**

El “Tren dels Llacs” sirve de base para descubrir la comarca tanto de forma individual como de manera organizada con propuestas como “Pallars Nostàlgic”, y se adecua con las nuevas corrientes de movilidad “suave” (sostenible) que se están imponiendo en todas partes.

El “Tren dels Llacs”, de Lleida a la Pobla de Segur.

Un plácido recorrido apto para todos los públicos, entre ríos, desfiladeros y sierras.

Foto: Pol Llopart

PARQUE ASTRONÓMICO DEL MONTSEC

Las noches son especiales en estas tierras, son serenas, únicas en Cataluña. Se han convertido en el espacio idóneo para construir un parque astronómico, el del Montsec, que cuenta con dos instalaciones: el *Centre d'Observació de l'Univers* (Àger, La Noguera) alrededor del cual se halla el *Parc de Telescopis* y el Observatorio Astronómico del Montsec (Sant Esteve de la Sarga, Pallars Jussà).

El parque astronómico es un centro de investigación científica y de divulgación donde hallaran exposiciones sobre astronomía y paisaje y donde se puede gozar de una herramienta única: *l'Oll del Montsec* (el Ojo del Montsec) un planetario digital multimedia y una plataforma para la observación del cielo. Cuenta con una cúpula de 12 m. de diámetro que permite una visión inolvidable de las noches serenas.

El parque astronómico ha sido admitido en la iniciativa *Starlight*, vinculada a la UNESCO, como candidato a Destino Turístico.

Un Destino *Starlight* es un lugar donde se establece un compromiso en defensa de la calidad del cielo y de los valores que se le asocian. Esta iniciativa, vinculada a la UNESCO, pretende dar a conocer y defender estos lugares tan particulares.

Lugar único en Cataluña como centro de docencia y divulgación de la astronomía.
Foto: Jordi Bas

UNA TIERRA CON MIL HISTORIAS

Lo mejor del Pallars es su gente. A lo largo de los siglos los pallareses han tenido que luchar para sobrevivir en unas tierras tan bellas como ásperas y difíciles. Se han adaptado al territorio y han ido encontrando respuestas para poder seguir viviendo. La agricultura, la ganadería, la trashumancia de los rebaños (que subían de la Plana de Lleida hasta las montañas), el aprovechamiento de los bosques y la metalurgia han sido algunas de las formas que ha tenido la supervivencia en el Pallars.

Hasta hace sólo unas décadas estas tierras estaban prácticamente aisladas del resto del país. Además, hace ahora un siglo, la enfermedad de la filoxera acabó con el cultivo de las vides. Miles de pallareses tuvieron que marchar, muchos de ellos a

América, buscando el futuro que no tenían en casa. Y marcharon de nuevo en los años 50 y 60 del siglo XX, cuando la mecanización de los campos mejoraba las tareas de los campesinos, pero sólo los de aquellas tierras más llanas y abiertas, no para los bancales construidos con el esfuerzo de generaciones para arrancar a las montañas pequeños espacios de cultivo.

El Pallars de hoy reivindica la memoria de lo que fueron, lo recuerda actualizando las fiestas y las celebraciones, las ferias y las tradiciones. Porque no se puede avanzar olvidando de dónde se viene. Por eso hoy en día el Pallars está muy vivo. Los pallareses no se han apartado de la tierra. Saben que no hay nada fácil y se han esforzado trabajando duro para ganar la batalla del mañana, creando empresas respetuosas vinculadas al territorio y a la riqueza que genera.

Para conocer esta realidad, los museos del Pallars explican e interpretan su cultura, su historia y sus paisajes. Las antiguas escuelas de Pont de Claverol acogen el **Museu dels Raiers**. Hasta 1930 el Pallars se comunicaba con el resto de Cataluña especialmente gracias a los ríos. Las balsas (*rais*, en catalán) servían para bajar la madera de las montañas hasta el mar y constituían todo un mundo que giraba gracias a la madera de los bosques. En el museo, además de difundir los sistemas de transporte fluvial de la madera, también se conserva su patrimonio. Desde 1979 el primer fin de semana de julio se celebra la *Diada dels Raiers*.

En la Vall Fosca se puede visitar el **Museu Hidroelèctric de Capdella**, un espacio de interpretación que ofrece un recorrido que abraza desde los mismos orígenes de la Central hasta su puesta en funcionamiento en 1914, explicando también las repercusiones económicas y sociales que tuvo para el Pallars y para todo el país, su construcción. El museo rinde homenaje a las 4.000 personas que trabajaron allí en esos tiempos, cuando el progreso llegaba a las tierras de uno de los valles más olvidados.

En Isona, el **Museu de la Conca Dellà i el Parc Cretaci** nos presenta la fauna y la flora de la comarca de hace 65 millones de años, cuando aún vivían los últimos dinosaurios. Se han conservado en sus yacimientos las huellas y los huevos de estos animales. El Museo también explica el pasado de la Aeso romana así como la importancia del período medieval que ha dejado castillos como el de Orcau o el de Llordà. Además de ser un centro de investigación, desde el museo se organizan tanto las visitas al Parc Cretaci como también talleres.

En Tremp encontrarán el **Museu Comarcal de Ciències Naturals**, dónde la protagonista es la riqueza geológica de la comarca, caracterizada por la abundancia de fauna fósil y la variedad de ambientes sedimentarios muy valorados por los geólogos. En el museo también hallarán el patrimonio artístico y cultural así como el legado de las tradiciones y las costumbres pallaresas. (Cerrado temporalmente).

En Salàs de Pallars el museo son las mismas calles del pueblo. El **Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç** presenta un conjunto de establecimientos propios del comercio del país, ambientados con los elementos característicos de mediados del s. XX. Este particular viaje en el tiempo permite hacerse cargo de las evoluciones de la

tecnología en estas últimas décadas así como de la evolución de las técnicas publicitarias.

En Llimiana, la **Casa Bonifaci, Museu de Llimiana** muestra el hogar de la familia del mismo nombre, una saga de médicos rurales que preserva el legado histórico de la localidad. Josep Bonifaci Mora, durante la Guerra Civil fue Director General de Asistencia Social del gobierno de la República. Como miembro del PSUC se tuvo que exiliar y ejerció como médico en ciudades como Moscú, Tolouse, Praga o Bucarest. No pudo volver a Cataluña hasta el 1970.

El **Casal Pare Manyanet**, ubicado en Tremp, es la casa natal de Josep Manyanet quien, a finales del s. XIX, fue el inspirador de la construcción del Templo de la Sagrada Família en Barcelona. Josep Manyanet fue beatificado en 1984 y canonizado en el 2004.

En la Poble de Segur pueden visitar el **Palauet Casa Mauri**, un notable edificio modernista, el **Molí de l'oli** de Sant Josep y la **Fàbrica de Licors Portet**, fundada en 1884, dónde elaboran la famosa **Ratafia dels Raiers**.

En el Museo de los Raiers del Pont de Claverol encontraréis, un extenso archivo fotográfico, documental y recreaciones de las balsas y de los « raiers ».

Las tiendas-museo (colmado, bar y farmacia) de Salàs son una visita imprescindible para los más jóvenes y los más nostálgicos.

FIESTAS Y TRADICIONES

Quien visite el Pallars Jussà disfrutará de las fiestas mayores que se celebran en todos los pueblos y ciudades. Las fiestas mayores eran, y siguen siendo, el momento del año que las familias aprovechan para reencontrarse y ofrecer lo mejor a amigos y conocidos. Pero como hemos dicho anteriormente en el Pallars la gente no se ha apartado de la tierra. Eso se traduce en un afán de actualizar las ferias, las fiestas y las tradiciones que son las herramientas que tenemos para perpetuar también los lazos y las relaciones entre las personas.

El 17 de junio se celebra en diversas localidades, especialmente en la Pobla de Segur y en la vigilia de la Mare de Déu de la Ribera, una espectacular bajada de fallas, una festividad arcaica que fusiona tradiciones cristianas y paganas, siendo una de las tradicionales fiestas del fuego que se celebran en Cataluña entorno al solsticio de verano.

Otra celebración muy señalada es la Diada dels Raiers, que tiene lugar el primer domingo de julio. Cada año este encuentro internacional congrega más almadieros que, llegados de todo el mundo, comparten con los pallareses las experiencias de la navegación fluvial.

Las ferias merecen capítulo aparte. Muchas fueron concedidas hace centenares de años por los reyes catalanes. Las ferias eran punto neurálgico de encuentros y de intercambios que iban más allá de la economía. **Las ferias eran también el momento de establecer relaciones comarcales.** Una de ellas es la *Fira de la Pobleta de Bellvei*, la otra, fue la *Fira de bestiar de peu rodó*, que se celebraba en Salàs de Pallars. Ahora se ha recuperado en forma de *Diada de rememoració de la Fira de Salàs*, y tiene lugar el mes de noviembre, vinculada con el *Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç*. Se exponen animales y se da a conocer el legado histórico: platos de la antigua gastronomía, músicas e imágenes de la que fue, durante siglos, una de las ferias más importantes en su sector.

La Diada de la Rememoració la Feria de Salàs, homenaje a la que fue la feria de ganado más importante de Cataluña.

Desde 1979 la asociación Cultural de los Raiers de la Noguera Pallaresa recuerda, en una espectacular jornada festiva, el antiguo oficio de los "raiers".

SABORES DE SIEMPRE

La gastronomía pallaresa hunde sus raíces en la tradición y la tradición se fundamenta en los productos de la tierra. Hay productos que solo los podrán probar aquí, como la "girella", un embutido elaborado con arroz y menudillos de cordero con más de 500 años de historia, o el "allioli" de membrillo, que aprovecha este fruto otoñal para elaborar una salsa típica de montaña que se puede untar en una tostada o usar para enriquecer diversos platos.

También podéis saborear el "civet" de jabalí, un estofado de origen medieval elaborado con carne de caza, o el "solís", un embutido de carne de cerdo de

elaboración invernal, o los “gossets”, otro embutido de aprovechamiento que se hacía en las casas después de la matanza. La “butifarra traidora” es una sabrosa butifarra cruda que se comía recién hecha. Otros placeres de la gastronomía pallaresa son los quesos, destacando el de “tupí” y el “brossat”. La “coca d’enciam” o el “mostillo”, un postre elaborado con mosto de uva, nueces y harina, vinculado a la vendimia y que cuenta con una feria que se celebra en Llimiana en octubre.

Uno de los productos estrella del Pallars son las setas. Encontraran gran variedad de especies que se extienden a numerosos platos de la gastronomía del país especialmente en otoño, momento de visitar las *Jornades Gastronòmiques* y las *Jornades Micològiques* que se celebran en Tremp. En primavera, las hierbas silvestres concentran aromas y protagonizan ferias.

Hay iniciativas muy interesantes, como los programas “Amb els 5 sentits” y “Al teu gust”, que dan a conocer la diversidad de una gastronomía de calidad, elaborada por maestros artesanos y con todos los sabores de estas tierras.

Cestero en la Fira Promopallars de la Pobla de Segur.

Muestra de quesos pallareses, con el *tupí* y el *brossat* como estrellas.

Los vinos, blancos o negros, del Pallars Jussà tienen el carácter que les proporciona la altitud de la cota dónde se cultivan.

NUESTROS VINOS

Los frutos de la tierra también se aprovechan para la elaboración de ratafías y licores, una tradición que arranca de lejos, cuando la comarca era exportadora de aguardientes. **Y el Pallars también es, naturalmente, tierra de vinos desde hace siglos**, unos vinos nacidos en vides de zonas altas, con un clima mediterráneo y con fuertes contrastes de temperatura que les otorgan carácter y calidad. **Muchos de ellos se acogen a la DO Costers del Segre creada en 1986.**

El Pallars Jussà está lleno de bodegas artesanas. La elaboración de vinos, que empezó en tiempo de los romanos y que se ha mantenido enraizada en las casas, alcanza un alto nivel estos últimos años gracias al impulso de jóvenes elaboradores que apuestan por la calidad y por sacar lo mejor de las vides más altas de Cataluña. Pueden visitar estas bodegas, probar sus vinos, conocer su proceso de elaboración en las mismas bodegas o en las ferias locales.

4. PROPUESTAS PARA DESCUBRIR LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ

La comarca del Pallars Jussà, rica en patrimonio natural e histórico, ofrece un amplio abanico de posibilidades adecuadas a todos los públicos. Los amantes del ecoturismo y la naturaleza, los más deportivos y aventureros, los más gourmets y selectos, los amantes de la historia, la leyenda y la tradición, el turismo familiar, con niños, o de los seniors encontrarán en la comarca diversas rutas para disfrutar de unos de los parajes más mágicos de Cataluña.

Senderismo: andando la comarca. La diversidad de paisajes que convergen en el Pallars Jussà lo convierte en uno de los mejores territorios para recorrer a pie, por caminos claramente señalizados y de diversa dificultad y duración.

Ecoturismo. Conoceremos los espacios naturales de manera sostenible y responsable, promoviendo la conservación y la reducción del impacto ambiental de las diversas actividades, y propiciando una implicación social y económica beneficiosa para las poblaciones locales.

Turismo activo. La comarca cuenta con inmensas posibilidades para la práctica del deporte (montañismo, barranquismo, kayak, etc.), en paisajes de gran belleza.

Rutas por los paisajes. Estas rutas están pensadas para mostrar al visitante el majestuoso espectáculo natural y paisajístico del Pallars Jussà.

Rememorando la historia. Tierra rica en costumbres y tradiciones, en oficios olvidados, cuando la sociedad funcionaba a otro ritmo y la principal fuente de riqueza era la naturaleza.

Conocer nuestros pueblos. Conocer la riqueza cultural de los pueblos de la comarca, transformados a lo largo de los años, transmitidas a través de rutas y visitas guiadas por La Pobla de Segur, Tremp o Talarn.

Conocer los castillos de frontera. En su calidad de tierra fronteriza en la época medieval, el Pallars Jussà conserva un numeroso patrimonio de arquitectura militar, con una veintena de torres de defensa o de castillos, como los de Mur y Llordà.

Gastronomía, enología y productos locales. La gastronomía del Pallars Jussà, vinos y productos locales (embutidos, quesos, setas y guisos de caza) es un verdadero placer para los que saben disfrutar de las excelencias de la buena mesa.

Touring y escapadas para todo el mundo. La riqueza geográfica y paisajística del Pallars Jussà hace que en trayectos cortos, de pocos kilómetros, el visitante viva grandes contrastes, de las cuencas prepirinaicas en los valles de alta montaña, adecuadas para todos: singles, familias y seniors.

CAMINOS DEL JUSSÀ

Con la propuesta Caminos del Jussà se han recuperado antiguos caminos de herradura y otros caminos históricos y tradicionales de la comarca. La combinación de importantes trabajos de recuperación y conservación, junto con una adecuada señalización, permite que el visitante pueda disfrutar de 44 itinerarios con diferentes dificultades y características. Estos senderos suman un total de 333 kilómetros habilitados para andar.

Camino de Riquerna, camino de herradura en la Vall Fosca, Cabdella. Foto: RLM

Adecuado para: todo tipo de visitantes según la ruta.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, gastronomía, cultura, historia.

Época del año: todo el año, dependiendo de la ruta.

Para más información: Oficinas de turismo, [Turismo Pallars Jussà](#), Wikiloc.

Autoguiado.

Algunos de estos itinerarios se pueden hacer también en bicicleta o a caballo.

MUNICIPIOS PARA EL SENDERISMO

La diversidad de paisajes que convergen en el Pallars Jussà lo convierten en uno de los mejores territorios para recorrer a pie. Siguiendo los caminos, claramente señalizados y de diversa dificultad y duración, los visitantes se adentran para descubrir la belleza del patrimonio natural e histórico de la comarca. Los tres municipios más septentrionales del Pallars Jussà **(La Torre de Capdella, Senterada y Sarroca de Bellera) han creado una alianza para potenciar el senderismo y el turismo de bajo impacto en la zona.**

Cogiendo como ejemplo otras iniciativas europeas similares, se ofrecen facilidades a todos los visitantes que quieran realizar senderismo en un entorno espectacular, los parajes limítrofes con el Parque Nacional de Aigüestortes.

Mediante la implicación de los residentes y de los empresarios locales, se está trabajando en la creación de una marca de calidad que garantiza que los senderistas y todos los visitantes con ganas de pasear o andar tranquilamente, encuentren caminos o senderos perfectamente señalizados y en excelente estado de conservación.

A su vez, este proyecto busca la implicación del sector privado, de forma que los establecimientos tengan la información de más utilidad para los senderistas (información del tiempo, horarios de transporte público, etc.), que dispongan de las facilidades necesarias por la práctica del andar (espacios para secar las botas...) o que sirvan de enlace con las entidades locales para informar a través de los usuarios de las incidencias en los senderos.

Red de caminos aptos para todos los públicos, muy bien señalizado. Señalización del camino hacia el Dolmen de la cabana del Moro, en el municipio de Senterada.

Adecuado para: todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, Parque Nacional, caminos de herradura, pueblos.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo, ayuntamientos de los tres municipios y Patronato Municipal de la [Vall Fosca](#).

Autoguiado. Posibilidad de contratar guías especializados.

Próximamente los tracks de las rutas estarán disponibles para su descarga.

PARQUE NACIONAL DE AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI

Situado en el corazón del Pirineo de Lleida, constituye la representación más genuina de alta montaña y es único por la majestuosidad de sus paisajes y por la riqueza de la flora y la fauna que acoge. El parque está sembrado de abetos y bosques de pino negro centenarios y lo riegan casi 200 estanques de alta montaña, donde encuentran refugio el rebeco, el urogallo, la marmota y el mítico quebrantahuesos.

La Vall Fosca, pórtico de entrada a la parte sur del único Parque Nacional de Cataluña, comprende una serie de pequeños pueblos que conservan todo su encanto tradicional.

Se recomiendan 5 itinerarios que ayudarán a conocer unos paisajes espectaculares, donde la mano del hombre se deja notar.

Adecuado para: todo tipo de visitantes.

Palabras clave Parc Nacional, paisaje, naturaleza, mano del hombre.

Época del año: todo el año excepto los meses de nieve.

Para más información: Oficinas de turismo, Vall Fosca, [web del Parc Nacional](#)

Autoguiado.

En el lago de Gento, podemos encontrar en los meses de verano un centro de información, con una exposición dedicada al mundo acuático

El Parque tiene un alto valor biológico, con una gran diversidad de ecosistemas.

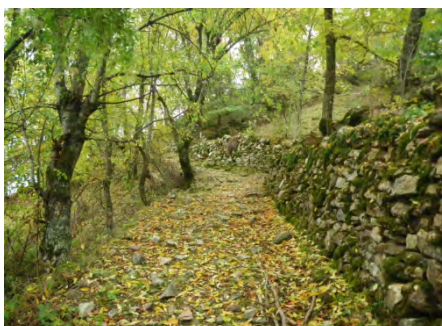
EL CINQUÈ LLAC

“El Cinquè Llac” (El Quinto Lago) es una **sorprendente travesía circular de senderismo de media montaña, asequible a todo tipo de aficionados**, que transcurre por los Pallars y la Alta Ribagorça, a los pies del Parque Nacional de Aigüestortes i Estany de Sant Maurici a través de un itinerario señalizado de unos 100 km. Durante las cinco etapas del recorrido, iréis superando la orografía cambiante que ofrece la naturaleza descubriendo el lago de Montcortès, el Quinto Lago.

La gran diversidad paisajística, las leyendas, la gastronomía y la flora y fauna en estado puro, harán que el recuerdo de la experiencia de caminar por el Quinto Lago os acompañe durante mucho tiempo.

Turismo responsable. El Quinto Lago ha sido diseñado desde los parámetros del turismo responsable, un turismo que crea mejores lugares donde vivir y mejores lugares para ser visitados. Fruto de la iniciativa de emprendedores locales, *el Cinquè Llac* fomenta el desarrollo socioeconómico de la zona a través de una actividad de bajo impacto medioambiental que a su vez permite poner en valor antiguos caminos, busca la implicación del visitante con el territorio, potencia descubrir los valores locales mediante la gastronomía, la cultura, el intercambio y el contacto humano.

La división de la ruta en 5 etapas también permite que los visitantes que no quieran hacer el trayecto entero puedan escoger las etapas que prefieran. Participa siguiendo el blog, el Twitter y el Facebook del *Cinquè Llac*. La previsión es que en el futuro la ruta también **se pueda realizar a caballo, con BTT o con burro catalán**.

Travesía asequible para todos los públicos dividida en 5 etapas: “La geganta adormida”, “L’Aquelarre de Serraspina”, “El pont del Diable”, “La Casa Encantada” y “L’estany de Montcortès”, que nos permiten descubrir la naturaleza, las leyendas, la cultura y la historia de buena parte del Pallars.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial amantes de rutas itinerantes de senderismo.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, gastronomía, leyendas, nostalgia, autenticidad.

Época del año: todo el año.

Punto de salida: Estación de tren Lleida-Pirineus. Alternativamente, La Pobla de Segur.

Para más información: [Cinquè Llac](#) [Pirineu Emoció](#) y casas rurales colaboradoras.

Autoguiado. Posibilidad de contratar guías especializados.

Próximamente los tracks de las rutas estarán disponibles para su descarga. Descarga de tracks disponible en la web del [Cinquè Llac](#) (con [Wikiloc](#)).

RUTAS GUIADAS DESDE LOS ALOJAMIENTOS RURALES Y HOTELES

La diversidad de paisajes que convergen en el Pallars Jussà lo convierten en uno de los mejores territorios para recorrer a pie. Siguiendo los caminos, claramente señalizados y de diversa dificultad y duración, los visitantes se adentran a descubrir la belleza del patrimonio natural e histórico de la comarca.

Ven a andar al Pallars Jussà _____

Interesante iniciativa de la Asociación de Turismo Rural del Pallars Jussà, mediante la cual **los clientes alojados en los establecimientos colaboradores descubrirán de la mano de un guía local los mejores rincones de la comarca.**

Se trata de salidas de medio día o de un día a precio reducido, también abiertas al resto de visitantes a tarifa normal.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes dependiendo de la ruta.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, cultura, castillos.

Época del año: ver programación.

Para más información: Oficinas de turismo, Asociación de Turismo Rural de Pallars Jussà (teléfono de contacto 620 968 306)

Con guía local.

Una de las rutas recomendadas, la del Pla de Corts, esconde un pequeño y desconocido tesoro: el estanque de Montcortès.

Rutas guiadas gratuitas para los clientes del Hotel Terradets _____

Todos los miércoles y los sábados del año los clientes alojados en el hotel pueden disfrutar de una salida de senderismo con guías locales especializados, que los acompañarán interpretando los diversos elementos naturales que forman parte del entorno del hotel

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, incluidas familias.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, paseos.

Época del año: todos los miércoles y los sábados del año.

Para más información: [Hotel Terradets](#).

Con guía.

La Flor de Casa Leonardo: rutas circulares desde Senterada _____

Similar a los cuatro pétalos de una flor, se trata de una propuesta de cuatro itinerarios circulares que salen desde el alojamiento rural Casa Leonardo. Cada una de las etapas (o pétalos) dispone de su mapa con los detalles de la ruta. También se ofrece un aparato GPS gratuito para seguir las rutas mediante los tracks correspondientes. Cada ruta está preparada para superar un juego de geocaching para demostrar que se ha andado todo el itinerario.

Adecuado: para todo tipo de visitantes, incluidas familias.

Palabras clave: paisaje, naturaleza, cultura, tradición.

Época del año: apropiado todo el año.

Para más información: [Casa Leonardo](#).

Sin guía.

Próximamente, descarga de los tracks en la web de Casa Leonardo (mediante Wikiloc).

GUIAS DE SENDERISMO

La mejor manera para disfrutar al máximo tanto de la belleza natural como de la riqueza cultural que proporciona el Pallars Jussà al visitante, es dejarse llevar de la mano de un guía local. Conocedores a fondo de la comarca, permiten profundizar en los detalles, haciendo que la experiencia del andar sea mucho más completa.

Senderismo guiado con Grimpada _____

La empresa Grimpada con base en Cellers, ofrece una serie de recorridos por los lugares más característicos de las montañas del Pallars, adecuadas para todo tipo de visitantes.

Las rutas de medio día o de día entero permiten descubrir los mejores rincones de la Vall Fosca, del Montsec, de la Sierra de Boumort o del Parque Nacional de Aigüestortes, aprendiendo de manera distendida aspectos sobre la flora y fauna locales.

Adecuado para: todo tipo de visitantes: individuales, familias, grupos, escolares...

Palabras clave: paisaje y naturaleza, cultura, ecoturismo.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Grimpada](#)

Con guía especializado.

Senderismo guiado con Geoturisme _____

Con base en Tremp, los guías de Geoturisme (la marca de Geoplay especializada en rutas divulgativas) organizan tanto excursiones temáticas como rutas visitas a la carta. Se trata de caminatas moderadas que permiten disfrutar de paisajes privilegiados haciendo un viaje a través del tiempo, desde la formación de las rocas a los vestigios de la ocupación humana, e incorporando también elementos de la historia y la cultura local.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, ideal para grupos.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, cultura, ecoturismo, geología.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Geoplay](#)

Con guía especializado.

Otras empresas de senderismo guiado_____

Consultar con las oficinas de turismo.

De la mano de los guías locales podrás conocer el auténtico Pallars, y descubrir rutas a través de la naturaleza, el paisaje, la historia y la geología.

Rocas permianas de ambiente aluvial en estratificación vertical en la Vall de Manyanet.

El espectacular desfiladero de Montrebei.

Sant Martí de les Tombetes, en el municipio de Sant Esteve de la Sarga.

CARRERAS, ACONTECIMIENTOS Y OTRAS PROPUESTAS

Caminatas y carreras populares organizadas por varias entidades locales_____

El número de **caminitas o carreras populares que se organizan en la comarca desde varias entidades** (ayuntamientos, asociaciones, colectivos...) es cada vez más numeroso.

Algunos ejemplos de las propuestas que permiten descubrir el territorio participando en una carrera, son: “L’Espardenyada de la Pobla de Segur”, el “Camino a las trincheras” de Aramunt, la “Vertical Cabanera” de Capdella, la “Luciérnaga” de Talarn, o la “Caminata de las Carenas” de Tremp. Próximamente, la comarca contará con un portal informativo donde se podrá acceder a toda la información relacionada con las caminatas y carreras populares.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, dependiendo de la carrera.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, deporte.

Época del año: mirar la programación de las carreras.

Para más información: Oficinas de turismo, [Corre Pallars](#), [SAM Tremp](#).

Algunas carreras requieren inscripción previa.

Rutas urbanas de salud en Tremp

Desde el Ayuntamiento de Tremp, con el objetivo dual de dar a conocer el municipio a los visitantes y a la vez promover la actividad física entre la población, se han preparado tres circuitos urbanos para hacer andando, promoviendo así el senderismo urbano.

Los tres itinerarios tienen longitudes diferentes (2, 4 y 6 km), están señalizados con flechas de diferente color que identifican cada circuito, y son aptos para todo el mundo.

Adecuado para: todo tipo de visitantes.

Palabras clave: salud, deporte, patrimonio arquitectónico.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo, [Ajuntament de Tremp](#).

Sin guía.

Torre de la Sagristia, de la antigua muralla de Tremp.

Calle Soldevila.

El ecoturismo consiste en visitar espacios naturales para conocer los animales y las plantas que allí viven y para contemplar los paisajes, haciéndolo de manera sostenible y responsable ⁽⁴⁾. Además de promover la conservación y la reducción del impacto ambiental de las diversas actividades, el ecoturismo propicia también una implicación social y económica beneficiosa para las poblaciones locales.

BIRDWATCHING / OBSERVACIÓN DE PÁJAROS

Por su diversidad geográfica, el Pallars Jussà es un lugar privilegiado para los amantes de la observación de pájaros. En La Terreta, situada en el municipio de Tremp, *conviven las cuatro grandes especies de pájaros carroñeros del viejo continente: el buitre común, el quebrantahuesos, el alimoche y el buitre negro. Estas aves pueden llegar a los tres metros de envergadura y verlos planear o luchar por la carroña es todo un espectáculo* ⁽⁵⁾.

Para favorecer la visita de La Terreta, se ha creado la “Ruta de la vall dels Voltors” (Ruta del Valle de los Buitres) un itinerario de 31 kilómetros diseñado principalmente para ser recorrido con vehículo, a pesar de que también es posible hacerlo con BTT o incluso a pie (para los grandes amantes al senderismo). El buitre común, el quebrantahuesos y el alimoche son las principales aves rapaces que habitan la zona, que también registra la presencia del águila dorada, el duque o el halcón peregrino, entre otros. La ruta acoge el Casal de los Buitres, un punto de información y un centro de observación de las rapaces nidificantes.

Otros lugares emblemáticos son las sierras del Montsec y de Boumort, y la Vall Fosca. Algunos de los productos que se están ofreciendo:

- Salidas guiadas de ornitología
- Fotografía de pájaros carroñeros en vuelo desde el punto de observación de la Sierra de Lleràs

Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial familias.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, fauna.

Época del año: todo el año, ver fechas programadas.

Para más información: [Estació Biològica del Pallars Jussà.](#)

Con guía.

⁴ Guia d'Ecoturisme de Tremp

⁵ Ídem

La “Ruta de la Vall dels Voltors”, un lugar excepcional para la observación de rapaces, cuenta con un centro de observación, documentación y explicación: el Casal de los Buitres.

MARIPOSAS EN EL EMBALSE DE TERRADETS

El itinerario de interpretación de las mariposas que se ha creado en los alrededores del embalse de Terradets permite **conocer de primera mano las mariposas autóctonas disfrutando de un paseo tranquilo**. Con la información de los paneles interpretativos distribuidos a lo largo del camino los visitantes aprenderán más sobre los hábitats y las especies locales de mariposas. Las mariposas son indicadores biológicos de gran utilidad para conocer el estado de los espacios naturales.

Este itinerario forma parte del proyecto “Terradets, Territorio en custodia”, en el cual el Hotel Terradets, situado junto al embalse, participa colaborando con la Estación Biológica del Pallars Jussà en la gestión conjunta de una finca de 3 hectáreas.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial familias.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo.

Época del año: todo el año, preferiblemente primavera, verano y otoño.

Para más información: [Hotel Terradets](#), [Estació Biològica del Pallars Jussà](#)
Autoguiado.

El itinerario de interpretación de las mariposas, con una superficie de 3 hectáreas, está especialmente indicado para los más pequeños de la familia

RUTAS TEMÁTICAS SOBRE HIERBAS CURANDERAS / RUTAS TEMÁTICAS SOBRE SETAS

Desde Casa Leonardo, conjuntamente con la empresa Naturalwalks de guíajes especializados en botánica, se han creado **dos interesantes rutas temáticas que combinan el andar por unos parajes excepcionales con el descubrimiento de las plantas curanderas y comestibles**, por un lado, **y las setas por otro**.

El paquete incluye 5 noches de estancia, un paseo cada día para descubrir las hierbas o las setas, y un taller cada anochecer, relacionado con las hierbas recolectadas, por ejemplo sobre la elaboración de jabón natural, sopa de tomillo y incluso “ratafia”.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial interesados en hierbas curanderas o setas.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, tradición, producción artesanal.

Época del año: verano y otoño (ver fechas programadas).

Para más información: [Casa Leonardo](#).

Con guía.

SALIDAS PARA CONOCER LA NATURALEZA

Una manera muy interesante de conocer de primera mano los proyectos de conservación de la naturaleza que lleva a cabo la **Estación Biológica del Pallars Jussà**, es participar de las **actividades ecoturísticas que organiza**. Conducidas por guías especializados en la divulgación del patrimonio natural, las actividades se dividen en dos tipos:

- Actividades temáticas: los tres temas principales son los pájaros, las setas y las plantas aromáticas.
- Otras actividades puntuales: se realizan además diversas actividades, como por ejemplo la Noche de los Murciélagos (divulgación y concienciación sobre la importancia ecológica de los murciélagos), o salidas al campo para la observación de mariposas.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, muy recomendable para familias.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, actividades.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#), Oficinas de turismo.

Con guía.

MONTSEC Y CONGOST DE MONT-REBEI, UNA AULA PRIVILEGIADA DE LAS FORMACIONES GEOLÓGICAS

Con la idea de ofrecer excursiones geoturísticas para el público en general, Geoplay organiza **salidas con contenido principalmente geológico (sedimentación marina, formación de los Pirineo, dinosaurios...)** donde se incorporan elementos de interés cultural como la **arqueología y la historia** (homo neandertal, romanos, castillos medievales, guerra civil, la Canadiense...).

La mayoría de los lugares visitados no figuran entre las excursiones turísticas convencionales.

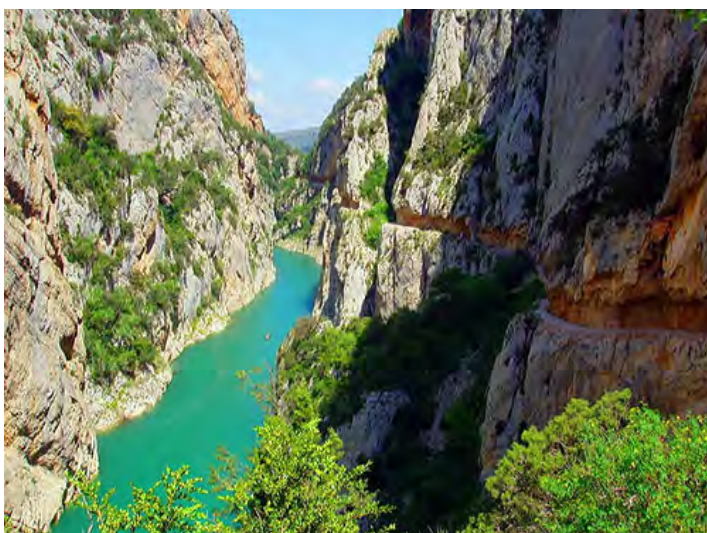
Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial los interesados en aprender a interpretar el territorio a partir de la geología.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, geología.

Época del año: todo el año..

Para más información: [Geoplay](#).

Con guía.

La espectacularidad del desfiladero de Mont-rebei embelesa a los visitantes: naturaleza virgen con un singular recorrido excavado en la roca.

EN LA CUEVA DE LOS “MURICECS” CON KAYAK

Saliendo desde los alrededores de la antigua estación de tren de Cellers, esta **actividad de medio día combina el kayak al embalse de Terradets con la visita a la cueva de los “muricecs” (murciélagos)**. Después de un rato navegando por las aguas tranquilas del embalse se llega a la base de la cueva. Andando 10 minutos, se coge el casco y un frontal y se adentra en la cueva, de gran belleza, que también es un importante punto de cría de murciélagos.

En esta excursión se descubrirán las estalactitas, los murciélagos y la historia de estos rincones del mundo subterráneo.

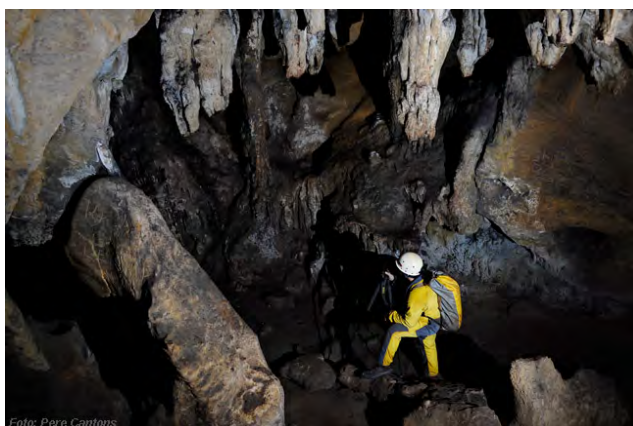
Adecuado para: todo tipo de visitantes, muy interesante para familias.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, geología.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Grimpada](#).

Con guía.

Propuesta para todos los públicos y familias, con guías especializados, material y seguro incluido, donde se puede combinar el kayak, la espeleología y la observación de murciélagos. Foto de la cova: Pere Cantons.

LA BERREA DEL CIERVO EN BOUMORT

Cada otoño se produce **uno de los espectáculos naturales más impresionantes**, cuando los ciervos de la Reserva de Caza de la Sierra de Boumort entran en época de celo y **los machos compiten con sus berreos como ritual de atracción hacia las hembras**. Las mejores horas para escuchar la berrea son las de primera hora de la mañana y las de la tarde-anocheecer. La oferta turística relacionada con la berrea incluye:

Interpretación dentro de la reserva de Boumort _____

Para todos aquellos visitantes que accedan a la Reserva de Boumort por su cuenta, la Estación Biológica del Pallars Jussà ofrece el servicio de interpretación de la berrea del ciervo mediante un guía especialista que, situado en un punto estratégico, ofrece a los visitantes las claves para disfrutar de la mejor manera la experiencia de la berrea.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, berrea.

Época del año: otoño.

Para más información: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#).

Con guía.

Naturaleza en estado puro en la reserva de Boumort.

Salidas desde las casas rurales _____

De manera similar, varias casas rurales de la comarca, conjuntamente con una empresa de taxis 4x4 y la Estación Biológica del Pallars Jussà, organizan salidas desde los alojamientos, para visitar la Reserva de Boumort durante la época de celo y poder sentir la berrea en primera persona.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Lugar de salida: casas rurales participantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo.

Época del año: otoño.

Para más información: oficinas de turismo, Asociación de Turismo Rural de Pallars Jussà (teléfono de contacto 620 968 306).

Con guía.

Interpretación dentro de la Reserva de Boumort _____

Para todos aquellos visitantes que accedan a la Reserva de Boumort por su cuenta, la Estación Biológica del Pallars Jussà ofrece el servicio de interpretación de la berrea del ciervo mediante un guía especialista que, situado en un punto estratégico, ofrece a los visitantes las claves para disfrutar de la mejor manera la experiencia de la berrea.

Adecuado para: todo tipo de visitantes.

Punto de la interpretación: a concretar.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo.

Época del año: otoño.

Para más información: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#).

Con guía.

PROPUESTAS DE ECOTURISMO EN LA TERRETA, SIERRA DE ST. GERVÀS, NERETS, SANTA ENGRÀCIA Y GURP

El municipio de Tremp es de los más extensos de Cataluña, con una superficie (30.200 hectáreas) que supera ampliamente la extensión de la mayoría de parques naturales del país. El territorio acoge **espacios naturales agrestes, solitarios, inhóspitos**, que sin duda ofrecen una tranquilidad única, y que se combinan con unos paisajes trabajados a lo largo de los siglos por la gente de la tierra.

Los **cinco espacios singulares que están preparados para facilitar al visitante el contacto con la naturaleza y los paisajes son:**

- La Terreta y la sierra de Sant Gervàs: paisaje prepirinaico majestuoso donde se encuentran los cuatro buitres europeos (buitre común, quebrantahuesos, alimoche y buitre negro).
- Gurp y la sierra de Santa Engràcia: sierras vertiginosas salpicadas de cuevas y grutas.
- De Tremp a el Pont de Montanyana: antiguo mar interior con un sorprendente pasado geológico.
- La sierra de los Nerets: paisaje lunar, con grandes encinas y barrancos abruptos.
- El río Noguera Pallaresa: con la fauna de ribera y bosques frondosos.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo.

Época del año: todo el año.

Para más información: oficinas de turismo, [Ajuntament de Tremp](#).

Autoguiadas.

En la cima de la espectacular montaña donde se encuentra Santa Engràcia, encontramos las “Huellas de el diablo” (unas marcas en la roca) y restos de una antigua torre.

Foto: Ricard Ballo.

La Noguera Pallaresa a su paso por el antiguo puente de Terradets. Las rocas marinas cretácicas del suelo nos indican que hace millones de años este lugar era un mar.

El Pallars Jussà ofrece inmensas posibilidades para la práctica del deporte interactuando con un paisaje que sorprende por su majestuosidad y belleza. Subir montañas, bajar barrancos, navegar por las tranquilas aguas de los embalses o por las aguas bravas de los ríos, son sólo algunas de las propuestas que ofrece la comarca.

BTT

La orografía y los paisajes espectaculares del Pallars Jussà, llenos de contrastes, ofrecen un **marco incomparable para la práctica de BTT**.

Pirineo Extremo Pallars

Se trata de una ruta lineal de tres etapas que recorren los dos Pallars y la Noguera. De dificultad media-alta, permite pasar por paisajes tan variados como el Alto Pirineo en su inicio y los lagos de la Noguera a su fin, recorriendo en su etapa intermedia los singulares espacios prepirinaicos, en gran parte desconocidos y de gran belleza. Al acabar la ruta, un servicio de taxi recoge a los participantes y los devuelve a su punto de origen.

El alojamiento es en hoteles, y las comidas se hacen en restaurantes de puntos entremedios.

Adecuado para: usuarios de BTT con nivel medio-alto.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, contraste, esfuerzo, gastronomía.

Época del año: de mayo a octubre todas las etapas, de febrero a marzo sólo las dos últimas.

Para más información: [BTT Tours](#).

Con o sin guía monitor.

Se proporcionen los tracks al contratar el producto.

“Pedals de Foc”

“Pedals de Foc” (Pedales de fuego) es la ruta de BTT que transcurre por el perímetro del Parque Nacional de Aigüestortes y Estanque de Sant Maurici, recorriendo cuatro comarcas: el Valle de Aran, la Alta Ribagorça, el Pallars Jussà y el Pallars Sobirà. Es una ruta que se puede hacer a medida, dividiendo las etapas según el nivel del usuario, yendo desde la versión más suave de 6 días con guía, hasta la versión expertos de tres días y sin guía.

Se proporciona el material necesario para seguir la travesía, se reservan los alojamientos y se realiza el traslado de equipajes.

Algunos de los alojamientos de la comarca forman parte del “Pedals de Foc”.

Adecuado para: todo tipo de visitantes y aficionados la BTT.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, Parque Nacional.

Época del año: de mayo a octubre.

Para más información: [Pedals de Foc](#).

Autoguiado o con guía.

Centro BTT del Pallars Jussà

El Centro BTT Pallars Jussà dispone de nueve rutas señalizadas que permiten recorrer un total de 263 kilómetros. Los itinerarios incluyen opciones para todos los niveles, transcurriendo algunos de los lugares más emblemáticos del Pallars. Partiendo del centro de acogida de La Pobla de Segur, las rutas transportan a los visitantes hacia espacios singulares como el embalse de Sant Antoni, las cuencas de la Noguera Pallaresa y el Flamisell y las sierras de Boumort, Sant Corneli, Nerets, Santo Salvador, Camporan y l'Estall.

Otros servicios que incluye son el alquiler de bicicletas, el servicio de vestuarios, la limpieza de bicicletas y un taller por auto-reparación.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo.

Época del año: todo el año.

Para más información: Centre BTT del Pallars Jussà (Tel 973-680-644), e-mail: patronatesports@pobladesegur.cat .

Autoguiado.

Transpirenaica

Espectacular ruta en BTT que recorre los Pirineos de este a oeste. Empieza en Llançà y acaba en Hondarribia, con un recorrido aproximado de 1.000 km. La ruta se divide en 16 etapas, 2 de las cuales transcurren por las tierras del Pallars Jussà:

- Etapa 7: de Llavorsí a la Torre de Capdella
- Etapa 8: de la Torre de Capdella a el Pont de Suert

A pesar de tratarse de una ruta bastante popular, para hacerla toda entera es necesario que los ciclistas tengan un nivel muy alto. Para ciclistas con nivel medio-alto, es recomendable escoger hacer sólo algunas etapas, por ejemplo las que transcurren por los magníficos paisajes del Pallars Jussà.

Adecuado para: usuarios de BTT con nivel medio-alto. .

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, BTT, alta montaña.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo.

Tracks disponibles en [Wikiloc](#).

Autoguiado.

En el Pallars Jussà encontraréis todo tipo de rutas de BTT, para los más deportistas, para familias, de paseo o de montaña, autoguiadas o con guía y muy bien señalizadas.

KAYAK EN AGUAS TRANQUILAS

Cómo hemos visto, **el agua en el Pallars Jussà juega un papel fundamental**, tanto en la particular geografía de la comarca como en su aprovechamiento para producir energía mediante la creación de embalses.

Navegando **en kayak** por las aguas tranquilas del embalse de Terradets se aprecia la espectacularidad del entorno desde otro punto de vista. De manera relajada, sea con kayaks individuales o dobles, es el lugar ideal tanto para disfrutar de navegación de iniciación así como de las rutas más completas.

Para los usuarios más avanzados, se proponen las expediciones guiadas en kayak por aguas tranquilas, que son rutas de 1 día en **los embalses de Terradets o de Camarasa**, combinables con una noche de vivac.

Otras actividades que organiza la misma empresa de turismo activo, Grimpada, son de espeleología, vías ferratas y escalada, barrancos, rafting, parapente, paintball, rutas a caballo...

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial familias con niños.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, activo, agua.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Grimpada](#) .

Con guía.

El kayak en aguas tranquilas, con guía: una actividad para disfrutar en familia.

ESPECIAL FAMILIAS

Las siguientes propuestas son ideales para realizar acompañados con toda la familia

Estancia de aventura

Esta propuesta familiar de aventura propone 5 noches de estancia, realizar un conjunto de actividades al aire libre (senderismo, geocaching...), visitar a productores agroalimentarios y el Centro de Observación del Universo. Los ratos de ocio se podrán aprovechar tanto en la piscina del hotel, como en el Mini Club “El petit Tamarro” (fines de semana).

El hotel dispone de habitaciones diseñadas para familias con niños.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial familias con niños.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, activo, producción alimentaria, descanso.

Época del año: julio.

Para más información: [Hotel Terradets](#).

Autoguiado.

Geocaching Adventure Terradets

Consiste en la búsqueda de un “tesoro” escondido mediante un aparato GPS, un mapa y una lista de coordenadas. La ruta tiene un recorrido total de poco más de 7 km, y está compuesta por 7 *caches* (o tesoros). Es una excelente combinación de diversión y descubrimiento del entorno haciendo senderismo.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial familias con niños.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, activo.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Hotel Terradets](#).

Autoguiado.

SEMANA MULTI-ACTIVA NATURALEZA

Propuesta de 6 noches que incluye múltiples actividades: una salida de kayak con visita a la cueva de los “muricecs”, una excursión de senderismo guiado, una actividad de geocaching, una excursión a Mont-Rebei (sin guía) con dossier de ruta, y una excursión al Parque Nacional de Aigüestortes (sin guía). Para descubrir como trabajan los productores agroalimentarios, también se visita una granja donde se ve el proceso de elaboración de quesos. El alojamiento está en el Hotel Terradets, con posibilidad de media pensión o pensión completa.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, ecoturismo, activo.

Época del año: se recomienda consultar las fechas con el hotel, ya que la cueva permanece cerrada al público durante junio/julio y unos días en febrero, para proteger la procreación de la especie.

Para más información: [Hotel Terradets](#).

Algunas actividades con guía, otras autoguiadas.

ESCALADA

El Pallars Jussà **es una comarca privilegiada para la práctica de escalada. Se caracteriza por sus marcados microclimas que, juntamente con una adecuada orientación de las paredes, permite practicar durante todo el año** diferentes modalidades de escalada: deportiva, clásica, de longitud diversa, bloque, psicobloc, artificial, big wall, artificial, en hielo, etc. En cuanto a la variedad de roca, podemos encontrar calcárea, conglomerado y granito, con opciones de varias dificultades.

El nombre del Pallars va ligado a la escalada, no en vano cuenta con las vías y paredes más espectaculares del país.

Además, el Pallars Jussà cuenta con bibliografía especializada donde se reseñan las vías de escalada, y con escuelas de prestigio, encabezadas por los desfiladeros que encajan la comarca: Collegats y Terradets, y otras escuelas menos conocidas cómo las de Colomina, Senterada, Abella de la Conca...

Adecuado para: para todo tipo de escaladores, ya que existen diversidad de niveles.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, paredes, altura.

Época del año: todo el año.

Para más información: libros especializados (Lleida climbs / Guia de escalada de Terradets / Roca caliente en los Pirineos vol. 3 Aran-Pallars) y oficinas de turismo.

Con guía o sin.

OTRAS ACTIVIDADES DE AVENTURA

Barranquismo

El visitante podrá gozar de la extraordinaria geología de la comarca recorriendo los **32 barrancos reseñados** en la guía de descensos de barrancos del Pallars Jussà. Existe la posibilidad de contratar guías profesionales que los acompañarán durante la práctica de este deporte de aventura.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, paredes, altura.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo y libros especialitzados ("Pallars Jussà: Gorgs i barrancs")

Con guía o sin.

Submarinismo de altura

En el Pallars Jussà se encuentran excelentes puntos para practicar la **inmersión de alta montaña**, incluso con posibilidad de hacer inmersiones bajo hielo. The Busseing Pallars ofrece una serie de inmersiones de alta montaña adaptadas a todos los niveles y necesidades. Algunos de los embalses o presas donde hacer las inmersiones son: Sallente, Moralets, Sant Antoni y el Torrassa.

Se puede llegar a los diferentes puntos de inmersión bien a pie, con burros o incluso en helicóptero. Todas las inmersiones son aptas para todos los niveles, con edad mínima de 14 años. Se incluye todo el material de submarinismo y el seguro.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.
Palabras clave: paisaje y naturaleza, submarinismo, fauna.
Época del año: todo el año.
Para más información: [The Busseing Pallars](#).
Con guía.

Rutas a caballo

La ruta de senderismo del **Quinto Lago**, explicada en puntos anteriores, también se podrá realizar a caballo. Con esta modalidad, la travesía está prevista que tenga una duración de 6 días, de nivel medio, accesible a todo tipo de jinetes ya iniciados pero no expertos.

Adecuado para: todo tipo de visitantes, en especial para aficionados en montar a caballo.
Palabras clave: paisaje y naturaleza, cultura, gastronomía, leyendas, nostalgia, autenticidad.
Época del año: todo el año.
Punto de salida: Estación de tren Lleida-Pirineus. Alternativamente, La Pobla de Segur.
Para más información: [Cinquè Llac Pirineu Emoció](#) y casas rurales colaboradoras.
Con guía especializado.

Paseos con asnos

Vinculada a la ruta de senderismo del Quinto Lago, actualmente se está trabajando en la adaptación de esta ruta para poder hacerla con asnos.

Es una actividad muy popular en toda Europa, en especial en Francia, ideal para disfrutar en familia.

Estas rutas están pensadas para mostrar al visitante el espectáculo natural y paisajístico de la comarca.

MONT-REBEI CAMINO DE LAS ESTRELLAS

Propuesta de senderismo guiado por **el único desfiladero virgen de Cataluña**. Accesible para todo tipo de senderistas, esta excursión de 1 día permite conocer uno de los rincones más espectaculares de Cataluña acompañados de un guía intérprete. La excursión incluye desayuno y comida, y el transporte de ida y vuelta al punto de inicio de la ruta.

La jornada acaba con la visita del Centro de Observación del Universo.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Punto de salida: Àger.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, desfiladero, espectáculo natural.

Época del año: todo el año con reserva previa.

Para más información: [Pirineu Emoció](#).

Con guía.

La Noguera Ribagorçana se abre paso por el medio del Montsec, y nos regala una de las excursiones más espectaculares de la montaña catalana.

TELEFÉRICO DE LA VALL FOSCA

El teleférico de Sallente - Estanque Gento, situado al límite norte de la Vall Fosca, **permite acceder además de 2.000 metros de altura y poder iniciar rutas por el Parque Nacional de Aigüestortes y estanque de Sant Maurici.**

El origen del teleférico se remonta a principios de los años 80, cuando se construyó la central reversible de Sallente. Hasta aquel momento al l'Estany Gento sólo se podía acceder andando. Debido a los inconvenientes de construir una carretera, se optó por la instalación de un teleférico que sirvió para transportar todo el material de construcción necesario para las obras de la central reversible. El trayecto, que dura unos 13 minutos y salva 450 metros de desnivel, permite disfrutar de unas vistas espectaculares.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, alta montaña.

Época del año: del 1 de julio al 30 de septiembre.

Para más información: [Patronat Municipal de Turisme de la Vall Fosca](#), Oficinas de turismo.

Esta excursión nos permite disfrutar de paisajes de alta montaña, donde los protagonistas son las cumbres, la nitidez de la luz, las aguas cristalinas y la pureza del aire. Foto de l'estany: Txell Llorach.

El Pallars Jussà es una tierra rica en costumbres y tradiciones, en oficios difíciles de encontrar hoy en día, de tiempos pasados cuando la sociedad funcionaba a otro ritmo y la principal fuente de riqueza era la naturaleza y los recursos que ofrece.

PALLARS NOSTÁLGICO

Viaje histórico a los Pallars Jussà y Sobirà, al **corazón del Pirineo catalán**, reviviendo las transformaciones experimentadas durante la primera mitad del siglo XX, los cambios en las formas de vida y los **oficios perdidos**. Entre fantásticos paisajes montañosos, interesantes visitas culturales a museos y monumentos, y degustación de la gastronomía autóctona, iremos descubriendo el **salto trascendental de una sociedad rural y secularmente aislada**, de carácter agrícola y ganadero, **al actual desarrollo industrial y turístico, gracias en parte a la revolución que supuso la explotación de la riqueza hidroeléctrica**.

El viaje Pallars Nostálgico tiene dos variantes de 2 días cada una, que se pueden combinar.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Punto de salida: Estación de trenes Lleida-Pirineus, o bien Estación de tren La Pobla de Segur.

Palabras clave: nostalgia, cultura, gastronomía, paisaje y naturaleza, historia.

Època de l'any: todo el año.

Para más información: [Pirineu Emoció](#).

Sin guía, pero incluye las visitas guiadas indicadas en el programa.

LAS TIENDAS MUSEO DE SALÀS Y EL CENTRO DE INTERPRETACIÓN DEL ANTIGUO COMERCIO

Recorrido por cien años de vida cotidiana, mediante la ambientación de tiendas de época a partir de la recuperación y exposición de los bienes de consumo cotidianos generados desde la segunda revolución industrial (segunda mitad del siglo XIX) hasta las postrimerías del franquismo (finales de los 70), y la interpretación y divulgación de estos bienes desde el Centro de Interpretación del Antiguo Comercio.

“Ultramarinos y coloniales”, un exposición de casi 3.000 piezas diferentes, unos 500 carteles publicitarios y abundante documentación comercial.

Se pueden visitar varios tipos de establecimientos: una tienda de víveres “Ultramarinos y Coloniales”, una farmacia, un estanco, una barbería y un bar/tasca-café. La ambientación de estos espacios se consigue a partir del mobiliario, de la exposición de los productos más representativos de cada periodo y de la exhibición de carteles y otros elementos publicitarios.

Gracias a la excelente interpretación que dan los guías, seguro que los visitantes harán un viaje en el tiempo que difícilmente olvidarán.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, muy interesante para las familias.

Palabras clave: historia, memoria, tiendas, cultura, tradiciones.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Botiques museu de Salàs](#), Oficinas de turismo.

Con guía.

MUSEO HIDROELÉCTRICO DE CAPDELLA

Museo ubicado en el recinto de la central hidroeléctrica de Capdella, es **un espacio de interpretación y descubrimiento que analiza el complejo y desconocido mundo de las centrales hidroeléctricas construidas a principios del siglo XX** para satisfacer la demanda energética de la industria catalana situada en Barcelona y su zona de influencia.

El espacio del Museo permite hacer un recorrido desde que surgió la idea de la central hidroeléctrica hasta que se puso en funcionamiento el 1914, pasando por los cambios económicos, sociales y de infraestructura.

El Museo es también un homenaje a las 4.000 personas que trabajaron en las instalaciones y que de manera anónima contribuyeron al bienestar de los ciudadanos del resto de Cataluña.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, también para familias.

Palabras clave: historia, energía, transformación, paisaje y naturaleza.

Época del año: todo el año, ver horarios en la web del Museo.

Para más información: [Museu Hidroelèctric de Capdella](#).

Visitas guiadas o sin guía. Talleres para escuelas y visitas temáticas para grupos.

MUSEO DE LOS “RAIERS”

El transporte de la madera por los ríos fue un modo de vida en el Pallars hasta principios del siglo XX. Los “raiers” transportaban la madera por encargo de los bosques pirenaicos hasta el puerto fluvial de destino (Balaguer, Lleida, Tortosa, o incluso hasta el mar).

El Museo está dedicado al estudio y a la difusión de los sistemas del transporte fluvial de la madera mediante la recuperación y la conservación patrimonial de este desaparecido oficio. Incluye una exposición permanente y una sala de proyecciones y de exposiciones temporales.

Se hacen guías para grupos y colegios.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial grupos y escolares.

Palabras clave: historia, oficios antiguos, cultura, paisaje.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Museu dels Raiers](#).

Visitas guiadas o sin guía.

PARQUE CRETÁCEO

El Parque Cretáceo permite descubrir el Pallars Jussà en diferentes ámbitos: yacimientos paleontológicos, restos arqueológicos, edificios historicoartísticos y el propio entorno natural. El Museo de la Conca Dellà, centro de acogida del Parque Cretáceo, es el escenario de **un apasionante viaje en el tiempo**: ofrece la posibilidad de descubrir una zona que tiempo atrás fue ocupada por la cultura romana, y mucho antes, habitada por algunos de los últimos dinosaurios que pisaron la tierra.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, muy interesante para las familias.

Palabras clave: dinosaurios, historia, paisaje y naturaleza, cultura.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Parc Cretaci](#), Oficinas de turismo.

Visitas guiadas o sin guía.

PUEBLOS OLVIDADOS, SABORES REENCONTRADOS

Permite conocer de primera mano los pueblos, su gente y los productores de la comarca, **descubriendo la historia, las costumbres y el saber hacer de los antepasados**. La ruta incluye la visita a iglesias, a **productores agroalimentarios (con cata)** y a los pueblos que quedan fuera de los principales ejes de comunicación. Se puede hacer en un día o medio día, y requiere vehículo propio.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Punto de salida: según la ruta escogida.

Palabras clave: historia, productos de la tierra.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Grimpada](#).

Con guía.

Una excelente manera de conocer y amar al Pallars es conocer sus gentes y sus productos.

La **riqueza cultural de los pueblos de la comarca, transformados a lo largo de los años**, se transmite vivamente a los visitantes a través de las siguientes rutas y visitas guiadas:

VISITAS GUIADAS A LOS CENTROS HISTÓRICOS

Varios municipios de la comarca ofrecen visitas guiadas por sus cascos urbanos para que los visitantes puedan conocer más a fondo su patrimonio, tanto arquitectónico como cultural.

Desde paseos por villas medievales a elementos de arquitectura civil modernista, mediante la exquisita interpretación de los guías locales, los visitantes se adentrarán no sólo en la historia de estos pueblos prepirinencos, sino también en los vínculos de sus habitantes con el entorno.

Actualmente se está trabajando en una programación conjunta donde participan:

- La Pobla de Segur
- Tremp
- Talarn
- Isona i Conca Dellà

Adecuado para: todo tipo de visitantes, interesante para las familias.

Palabras clave: historia, cultura, descubrimiento, villa medieval, modernismo.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo.

Visitas guiadas.

Casa Mauri, el palacete modernista de la Pobla de Segur

Torre de Soldevila de Talarn.

Santa Maria de Tremp

VISITAS CON EL TREN DE LOS LAGOS

Se trata de paquetes de 1 día enlazados con el horario del Tren Histórico de los Lagos. Con cada una de las propuestas se descubre un atractivo del Pallars Jussà:

- Experiencia enològica - Castillo de Encús: incluye la visita en la bodega Castell de Encús con prueba de 3 vinos y la visita al pueblo de Talarn. Posibilidad de comer con maridaje.
- Un paseo por la Pobla: incluye la visita guiada en la Casa Mauri y Molino del Aceite.
- Las tiendas de Salàs: incluye la visita a las Tiendas-Museo.
- La luz de la Vall Fosca⁶: incluye la visita al Museo Hidroeléctrico y la central de Capdella.

Tanto los traslados de ida y vuelta a la estación, como las comidas con menú típico pallarés, están incluidos.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial para familias.

Palabras clave: tren, cultura, tradiciones, historia, bodegas y vino de altura, gastronomía.

Época del año: el tren histórico funciona todos los sábados de abril a septiembre.

Para más información: [Pirineu Emoció](#).

Visitas guiadas.

Una opción tranquila para conocer la comarca.

⁶ "Vall fosca" en castellano, valle oscuro.

En su calidad de tierra fronteriza en la época medieval, el Pallars Jussà conserva un **numeroso patrimonio de arquitectura militar**. Una veintena de torres de defensa franquean toda la sierra del Montsec, antiguamente utilizadas como torres de comunicación entre las tropas y los caballeros situados en segunda línea en importantes castillos, como los de Mur y Llordà. Las obras de restauración realizadas permiten la visita de los siguientes castillos:

- **Castillo de Mur y la colegiata de Santa Maria:** debido a su arquitectura y estado de conservación, es el emblema de los castillos de frontera de los condados catalanes. La colegiata, del primer arte románico y consagrada el 1069, el claustro también románico (s. XIII) y las dependencias anexas constituyen uno de los mejores conjuntos conservados de canónica medieval.

- **Castillo de Llordà:** espacio fortificado del siglo XI, es uno de los mejores ejemplos de arquitectura no estrictamente religiosa, sino de cariz residencial, más importantes de época alto-medieval conservadas en Cataluña. Arnau Mir de Tost y su esposa Arsenda adquirieron la fortificación al conde de Urgell, con el objetivo de convertirla en la base de operaciones de sus campañas militares hacia el Montsec.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: historia, reconquista, castillos, paisaje, cultura.

Época del año: todo el año.

Para más información: Oficinas de turismo, [Ayuntamiento de Castell de Mur](#), [Oficina de turismo de Isona - Castillo de Llordà](#).

Visitas guiadas.

El impresionante, y único, castillo de Llordà, en Isona i Conca Dellà.

El magnífico Castillo de Mur y la colegiata de Santa Maria.

Su gastronomía, vinos y productos locales del Pallars Jussà son un verdadero placer para los que saben disfrutar de las excelencias de la buena mesa.

La “girella” (embutido de cordero), el queso de “tupí” (queso hecho con aguardiente), el “xolís” (embutido de cerdo), las setas, la coca de lechuga, el civet de rebeco o la “escudella barrejada” (potaje típicamente catalán), son sólo algunos ejemplos de productos autóctonos y de recetas milenarias que los visitantes podrán descubrir en los restaurantes y alojamientos de la comarca.

El Pallars Jussà disfruta de un clima idóneo para el cultivo de la viña y para la elaboración del vino. Este no es un cultivo nuevo, pues durante la edad mediana era muy habitual el cultivo de la vid y la producción de vino.

Mirando hacia el futuro, la altitud de la cota del Pallars es una pieza clave, ya que debido a los aumentos de temperatura vinculados al cambio climático, se hará necesario cultivar las viñas en cotas más elevadas.

PROPUESTAS DE CULTURA, GASTRONOMÍA Y ENOLOGÍA

Estancia eno-cultural

Propuesta de 5 noches que permite combinar la visita a los espacios culturales más singulares de la zona (Castell de Mur, Centro de Interpretación del Antiguo Comercio de Salàs, Centro de Observación del Universo...) con la gastronomía (menú especial degustación con maridaje) y las visitas a dos bodegas del Pallars, acompañadas de una cata de vinos.

Alojamiento en el Hotel Terradets.

Adecuado para: para todo de visitantes.

Palabras clave: gastronomía, bodegas, cultura, paisaje, tradiciones, astros.

Época del año: se recomienda consultar las fechas con el hotel, ya que del 7 de enero al 20 de febrero el Centre d'Observació esta cerrado.

Para más información: [Hotel Terradets](#).

Algunas actividades con guía, otras autoguiadas.

Estancia cultural-gastronómico

Propuesta de 4 noches que combina la buena gastronomía (un menú especial degustación) con la visita a una bodega del Pallars y con las visitas a los equipamientos culturales que definen la comarca: el Museo de los Raiers y el conjunto

modernista de La Pobla de Segur, el Castell de Mur, y el Centro de Interpretación del Antiguo Comercio de Salàs.

Alojamiento en el Hotel Terradets.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: tradiciones, gastronomía, bodegas, cultura.

Época del año: todo el año, se recomienda consultar fechas con el hotel.

Para más información: [Hotel Terradets](#)

Algunas actividades con guía, otras autoguiadas.

FIN DE SEMANA ENOLÓGICO EN EL PALLARS

Fin de semana de lujo y vino. Incluye una estancia en una suite de hotel, la visita de la bodega Castillo de Encús con degustación de 3 vinos, la visita de Talarn, la visita del Castillo de Mur y la posibilidad de hacer una comida maridaje o bien un menú de territorio.

En época de vendimia se podrá participar en parte del proceso de recolección de la uva.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabra clave: vino, enología, bodega, historia, cultura, paisaje y naturaleza.

Época del año: todo el año, edición especial para la vendimia (septiembre, octubre).

Para más información: [Pirineu Emoció](#)

Sin guía pero el programa incluye visitas guiadas.

La bodega del Castillo de Encús, D.O. Costers del Segre, produce excelentes variedades de Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Pinot Noir, Syrah, Petit Verdot, Sauvignon Blanc, Riesling, Semillon y Albariño.

ESTANCIA GASTRONÓMICA EN LA FONDA

Durante un fin de semana gastronómico se **propone el alojamiento en una fonda situada en el centro de La Pobla de Segur y la visita a 3 productores agroalimentarios locales** (de ternera, de vino y de quesos) y con la degustación de los productos con los menús de los restaurantes.

El restaurante de la fonda ofrece carnes y otros productos de producción propia.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: gastronomía, productos agroalimentarios, vino, paisaje, tradición.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Fonda Can Fasèrsia](#)

Sin guía, pero incluye visitas guiadas.

CAMINOS ENTRE QUESOS

Esta propuesta **combina el senderismo con los quesos**. Se trata de hacer dos excursiones a pie, saliendo desde el alojamiento rural Casa Leonardo, para ir a visitar dos productores de quesos, donde además se hará una cata de los productos elaborados. Para cada una de las excursiones-etapas se han preparado unos mapas con los detalles de la ruta. También se ofrece un aparato GPS gratuito para seguir las rutas mediante los tracks correspondientes.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: paisaje y naturaleza, senderismo, productores locales, quesos.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Casa Leonardo](#).

Autoguiado.

RUTA DEL VINO DE LLEIDA

Las particularidades geológicas del Pallars Jussà, junto con la altura y el clima mediterráneo con fuertes contrastes de temperatura, hacen posible **un vino con carácter propio**. A través de las visitas a las bodegas, la ruta del Vino de Lleida permite al visitante hacer un paseo por la gastronomía, la cultura y la geografía leridanas.

Las bodegas visitables de la comarca que forman parte de la Ruta del Vino de Lleida son:

- [Castell d'Encús](#), en Talarn
- [Sauvella](#), en Orcau
- [Vila Corona](#), en Vilamitjana

Adecuado para: para todo tipo de visitantes.

Palabras clave: vino, bodegas, paisaje y naturaleza, gastronomía, cultura.

Época del año: todo el año.

Para más información: [Ruta del Vino de Lleida](#), oficinas de turismo.

Visitas guiadas.

En Orcau, encontramos las viñas de Sauvella, que cultivan, entre otras, variedades autóctonas como la Brocada y el Sumoll.

Las setas, una de las estrellas de la gastronomía pallaresa.

El queso "tupí", originario de los pastores, fermentado con aguardiente.

La riqueza geográfica y de paisajes del Pallars Jussà hace que **en trayectos cortos, de pocos kilómetros, el visitante viva grandes contrastes, trasladándose de las cuencas prepirenaicas a los valles de alta montaña.**

En el Pallars Jussà encontramos múltiples muestras culturales (castillos, iglesias, museos...), naturales (valles, montañas, acantilados, pájaros...), y artesanas (productores locales de quesos, embutido, pequeñas bodegas...) que están repartidas por la comarca.

La excelente red de carreteras permite que sea muy fácil hacer recorridos de medio día, de un día o de varios días, disfrutando de los atractivos de la comarca, haciéndolo de manera temática (Ruta de los castillos, Ruta del vino de Lleida...) o bien con una combinación de varios elementos. Estas rutas se pueden hacer a medida, dependiendo de qué preferencias tengan los visitantes.

VACACIONES PENSADAS PARA SENIORS

La comarca ofrece muchos elementos que son especialmente interesantes para los visitantes de más edad. Algunos de los elementos más representativos son:

- Las tiendas museo de Salàs: un verdadero viaje al pasado, donde seguramente se recuperará una parte olvidada de la memoria de la vida más cotidiana.
- El Museo de la Central Hidroeléctrica de Capdella: un recorrido por los cambios que transformaron tanto la vida industrial de Cataluña como la vida rural del Pallars Jussà.

Hay que añadir la buena gastronomía y las recetas tradicionales de la zona, ligadas tanto al paisaje como los antiguos oficios y maneras de vivir casi olvidadas. También las actividades en la naturaleza son aptas para los clientes séniors, puesto que se adaptan a los niveles que el visitante desee.

Hotel Terradets

El Hotel Terradets ofrece una amplia oferta de salidas para grupos desde 1 a 4 días de duración, en las cuales se visitan los espacios más emblemáticos de la comarca y de los alrededores. Rememorar la historia visitando los castillos de frontera o las tiendas museo de Salàs, obradores de productos típicos del Pallars, etc.

Para los grupos que lo soliciten, también se puede incluir una sesión de baile.

Adecuado para: para todo tipo de visitantes, en especial para grupos de sèniors (bus no incluído)
Palabras clave: tradiciones, gastronomía, bodegas, cultura.
Época del año: todo el año, se recomienda consultar fechas con el hotel.
Para más información: [Hotel Terradets](#)
Algunas actividades con guía, otras autoguiadas.

Una vuelta por el Pallars especial Sèniors

Dirigido a grupos de jubilados o asociaciones de sèniors, que se hacen a medida a partir de un paquete estándar de 1 o más días.

Adecuado para: para grupos de sèniors.
Palabras clave: sèniors, asociaciones, viaje en grupo, cultura, gastronomía.
Época del año: todo el año.
Para más información: [Pirineu Emoció](#)
Sin guía, pero incluye visitas guiadas.

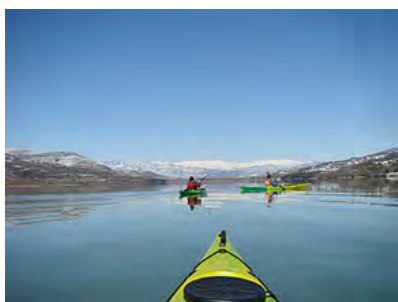

Paseos, combinadas con visitas culturales y buena gastronomía, especiales para los mayores.

VACACIONES ACTIVAS EN FAMILIA

Las vacaciones en familia son espacios inmejorables donde compartir nuevas experiencias y emociones, que crean lazos y unen disfrutando de múltiples actividades en la naturaleza, rodeados de unos paisajes privilegiados.

Con **programas de varios días de duración, donde se combinan deportes y otras actividades lúdicas** concebidas para todas las edades, el Pallars Jussà es el marco idóneo para vivir en familia experiencias inolvidables pasando unas vacaciones divertidas y enriquecedoras. Algunas de las opciones de actividades incluyen el kayak, el barranquismo, el geocaching, el senderismo, las rutas en bicicleta, la observación de los pájaros... Todo esto combinado con ratos de relajación, donde los más jóvenes podrán disfrutar de remojadas en las piscinas, en los ríos o lagos y en los embalses. El Pallars Jussà ofrece el escenario perfecto, con ríos tranquilos, lagos naturales, valles, montañas y paredes espectaculares, combinado con unos productos locales y gastronomía para chuparse los dedos.

El Pallars es el lugar ideal para hacer vacaciones en familia.

OFICINAS DE TURISMO DEL PALLARS JUSSÀ

TREMP

Pla de la Creu, 1

Tel. 973 650 005 Correo electrónico: turisme@ajuntamentdetremp.cat

www.ajuntamentdetremp.cat/ca/coneixer-tremp

LA POBLA DE SEGUR

Av. Verdaguer, 35

Tel. 973 680 257 Correo electrónico: turisme@pobladesegur.cat

www.pobladesegur.cat/ca/Turisme/oficinaTurisme/contacte.aspx

ISONA I CONCA DELLÀ

C/ del Museu, 4

Tel. 973 665 062 Correo electrónico: ofturisme@parc-cretaci.com

www.parc-cretaci.com

LA VALL FOSCA

Ajuntament de la Torre de Capdella

Tel. 973 663 001 Correo electrónico: turisme@vallfosca.net

www.vallfosca.net

ESTE DOSIER SE HA ELABORADO CON EL APOYO DE:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

TREMP

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISOBA
I CONCA DELLA

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

CONTACTO:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

C/ Soldevila, 18. 25620 Tremp

Tel. 973 650187

turisme@pallarsjussa.cat

www.pallarsjussa.net

Realización

LE PALLARS JUSSÀ. TOUT UN MONDE À DÉCOUVRIR

DOSSIER PROFESSIONNEL

PALLARS
JUSSÀ

www.lleidatur.com

Ce dossier n'aurait pas pu être possible sans le support des entrepreneurs, organisations et associations de la région qui ont participé activement aux séances de travail du Pallars Jussà.

SOMMAIRE

1. LE PALLARS JUSSÀ. TOUT UN MONDE À DÉCOUVRIR

Une terre d'accueil
Offices de tourisme et centres des visiteurs
Climat. les couleurs du Pallars Jussà

2. SITUATION ET ACCÈS

Situation et accès
Ecomobilité et accessibilité

3. LE MEILLEUR DU PALLARS JUSSÀ

Le spectacle de la nature
Le Pallars Jussà vivant
Fascination géologique. La route des dinosaures
Un patrimoine qui s'est construit au fil du temps.
Eau et énergie.
Le train des lacs
Le parc astronomique du Montsec
Une terre qui a mille histoires
Fêtes et traditions
Saveurs intemporelles
Nos vins

4. PROPOSITIONS POUR DÉCOUVRIR LA COMARQUE DU PALLARS JUSSÀ

RANDONNÉE : LA COMARQUE EN MARCHANT

Chemins du Jussà

Communes pour la randonnée

Parc National d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Le « Cinquè Llac »

Routes guidées depuis les gîtes ruraux et hôtels

Autres offres de randonnée avec guide

Courses, festivals de la randonnée et autres propositions

ÉCOTOURISME

Birdwatching / observation des oiseaux

Papillons au barrage de Terradets

Routes thématiques : herbes médicinales / champignons

Excursions pour découvrir la nature

Montsec et congost de Mont-Rebei, une salle de classe privilégiée des formations géologiques

Dans la grotte des « muricecs » avec kayak

Le beuglement du cerf à Boumort

Propositions d'écotourisme dans la Terreta, la sierra de st. Gervàs, Nerets, Santa Engràcia et Gulp

TOURISME ACTIF

Vtt

Kayak sur des eaux tranquilles

Spécial familles

Semaine multi-active nature

Escalade

D'autres activités d'aventure

ROUTES À TRAVERS LES PAYSAGES

Mont-rebei le chemin des étoiles

Téléphérique de la Vall Fosca

EN SE RAPPELANT L'HISTOIRE

Le Pallars nostalgique

Les boutiques du musée de Salàs et du centre d'interprétation de
l'ancien commerce

Musée hydroélectrique de Capdella

Musée des « raiers »

Parc du Crétacé

CONNAÎTRE NOS VILLAGES

Visites guidées en cœur de villages

Visites avec le train des lacs

CONNAÎTRE LES CHÂTEAUX DE FRONTIÈRE

GASTRONOMIE, ŒNOLOGIE ET PRODUITS DU TERROIR

Propositions de culture, gastronomie et œnologie

Week-end œnologique dans le Pallars

Formule gastronomique de l'auberge

Chemins entre fromages

Route du vin de Lleida

TOURING ET RANDONNÉE POUR TOUS

1. LE PALLARS JUSSÀ. TOUT UN MONDE À DÉCOUVRIR

UNE TERRE D'ACCUEIL

La comarque du Pallars Jussà est située à mi-chemin entre les sommets les plus élevés des Pyrénées et la plaine de Lleida. Si l'on devait choisir un mot pour la décrire, ce serait le contraste. Et l'on pourrait ajouter que ses terres et ses paysages sont authentiques et pleins de caractère.

Ce contraste est créé par une grande diversité de paysages : plaines agricoles ou forêts profondes, précipices audacieux, hautes montagnes comme celles du parc national d'Aigüestortes et lac Saint-Maurice, lacs glaciaires ou karstiques et rivières impétueuses qui se sont ouvert un lit dans ces terres. Ces paysages abritent une flore et une faune riches et diverses, où les oiseaux charognards et les rapaces occupent une place de choix.

Mais le caractère et l'authenticité viennent de l'héritage que le passage du temps et de l'histoire a construit au fil des ans. Le Pallars Jussà est une référence pour les géologues amateurs intéressés par la formation de la Terre, mais c'est aussi un lieu de visite incontournable pour les passionnés de l'origine même de la vie : ses sites paléontologiques nous transportent 65 millions d'années en arrière, lorsque les dinosaures se promenaient dans la région et les Pyrénées commençaient juste à se former.

Une terre et mille histoires. On peut suivre pratiquement tout le déroulement de l'histoire de l'Europe depuis le Pallars. On y trouve des sites néolithiques, ibères et romains, ainsi qu'un patrimoine architectural et artistique reconnu. Il y a mille ans, l'Europe défendait ses frontières contre les Sarrasins dans ces montagnes : elles marquaient les limites de la Marche d'Espagne. De cette époque, il nous reste aujourd'hui des châteaux frontaliers, des villages médiévaux, des joyaux de l'art roman... et tout ce qui s'est créé jusqu'à aujourd'hui, car les eaux qui parcourent ces terres ont travaillé dur pour illuminer les villes catalanes et leur industrie.

Mais le Pallars est avant tout une comarque dynamique. Son économie se fonde principalement sur l'agriculture, avec la vigne, les céréales, les oliviers et les amandiers, et sur l'élevage de porcs, d'ovins et de bovins. La qualité des produits témoigne du potentiel de tous ces secteurs, et donne lieu à une gastronomie de haut niveau et à une industrie agroalimentaire exemplaire.

Le Pallars offre un vaste éventail de possibilités, chacun peut y trouver ce qu'il cherche. Une terre accueillante et tranquille, où les gastronomes pourront se délasser en savourant aussi la beauté de l'architecture et des paysages, et une terre d'aventure où les sportifs ne seront jamais en manque de découvertes. Le Pallars Jussà sait répondre aux attentes de tous ses visiteurs.

OFFICES DE TOURISME ET CENTRES DES VISITEURS

Ils y trouveront un ample choix d'hébergement, hôtels confortables, campings nature ou auberges rurales de charme.

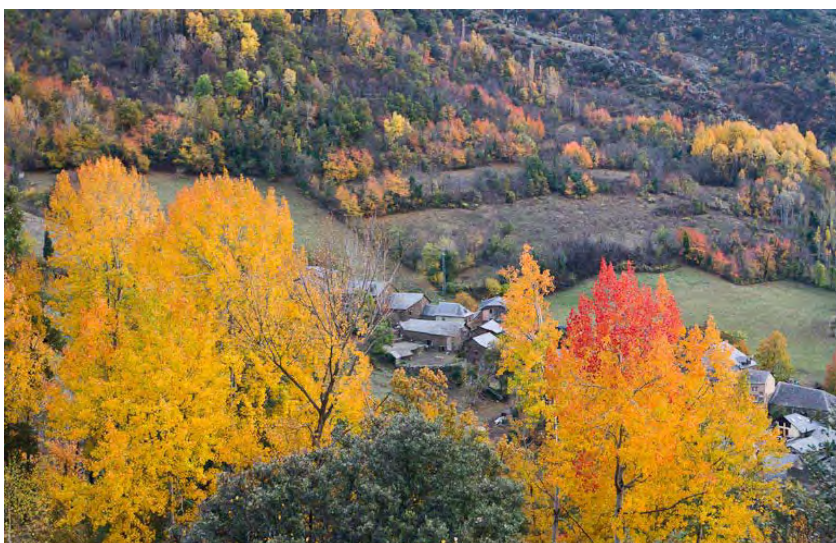
Les offices du tourisme de Trepmp, La Pobla de Segur, Conca Dellà et la Torre Capdella, dans la Vall Fosca, leur fourniront toutes les informations dont ils peuvent avoir besoin sur l'agenda d'activités de la comarque, et sur les possibilités touristiques et culturelles : itinéraires en VTT ou en voiture, à faire seuls ou en groupe.

Le nouveau centre des visiteurs actuellement en construction à Trepmp sera le lieu de référence pour se familiariser avec la comarque et planifier les vacances.

CLIMAT. LES COULEURS DU PALLARS JUSSÀ

Les terres de cette comarque se composent de deux parties bien différenciées : les vallées de la Vall Fosca et de la Vall de Manyanet, au nord, avec une végétation et un climat typiquement alpins, et, au sud, le bassin de la Conca de Trepmp et la chaîne montagneuse de la Serra del Montsec, au climat méditerranéen. Le relief varié présente un climat marqué par les contrastes : les hivers sont froids mais ensoleillés, et les étés sont frais dans les vallées d'altitude. En revanche, dans le Montsec et dans la Conca de Trepmp, les étés sont chauds et secs. Les pluies se concentrent au printemps et en automne.

Les couleurs du Pallars sont marquées par un climat diversifié, méditerranéen et de haute montagne, avec une végétation elle aussi changeante : forêts de pins sylvestres, de pins à crochets et de sapins dans les altitudes voisines des 1 700 m, hêtraies et prairies alpines si l'on monte un peu plus haut. Si l'on redescend vers la Conca de Trepmp, on trouvera des chênes faginéés, des garrigues, du buis, des prairies de jonquilles et des bois de petits chênes, ainsi que des champs de céréales, des vignes, ou des cultures d'amandiers, d'oliviers et d'arbres fruitiers.

Les couleurs du
Pallars Jussà

Photo: Ramon et
Conxi
<http://meteopallars.blogspot.com.es>

2. SITUATION ET ACCES

Située dans les préPyrénées catalans, la comarque du Pallars Jussà compte quatorze communes et sa population se concentre surtout dans le sud. Sur près de 15 000 habitants, 6 000 vivent à Tremp, bien que d'autres communes jouissent également d'une certaine importance, comme la Pobla de Segur, avec plus de 3 000 habitants, ou Isona i Conca Dellà avec un peu plus d'un millier d'habitants. Le Pallars Jussà est voisin des comarques léridiennes du Pallars Sobirà, de l'Alta Ribagorça, de l'Alt Urgell et de la Noguera, et de la comarque aragonaise de la Baixa Ribagorça.

La comarque est un nœud de communication routière et ferroviaire dans les Pyrénées. Parmi les routes principales, on peut citer la C-13, qui la traverse du nord au sud en suivant la Noguera Pallaresa, de la Pobla de Segur jusqu'à Terradets, et l'Axe des Pyrénées, la N-260, qui relie Sort avec le Pont de Suert en passant par la Pobla de Segur, en plus des autres routes secondaires qui desservent les autres localités.

La ligne de chemin de fer relie Lleida et la Pobla de Segur en traversant la comarque du nord au sud.

La compagnie d'autocars ALSA dessert tous les villages de la comarque depuis Lleida.

Tremp se trouve à 90 km de l'aéroport de Lleida-Alguaire, et l'on peut également y arriver depuis l'aéroport de Barcelone-El Prat grâce au TGV qui va jusqu'à la station de Lleida-Pireneus.

Comment arriver facilement dans le Pallars Jussà :

 <p>En voiture</p>	<p>⇒ Depuis Barcelone et sa région métropolitaine, il y a différentes possibilités :</p> <ul style="list-style-type: none">✓ A2 + C1412 (itinéraire par Jorba – Calaf – Ponts)✓ A2 + L303 + C14 + L512 + C1412 (itinéraire par Cervera – Agramunt – Artesa de Segre)✓ A2 + C14 + L512 + C1412 (itinéraire par Tàrraga – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ Depuis Gérone/la France :</p> <ul style="list-style-type: none">✓ suivre l'AP7 jusqu'à Barcelone, puis suivre les indications ci-dessus.✓ AP7 + C-25 (itinéraire par Vic – Manresa - Tàrraga+ L512 + C1412 (Tàrraga – Agramunt – Artesa de Segre). <p>⇒ Depuis Zaragoza/Madrid: A2 jusqu'à Lleida + C13</p>
---	--

EN TRAIN

⇒ La ligne du [Train des Lacs](#) traverse des paysages spectaculaires depuis la station de train Lleida-Pireneus jusqu'à La Pobla de Segur. On peut arriver jusqu'à Lleida en TGV ou avec le train normal [RENFE](#)

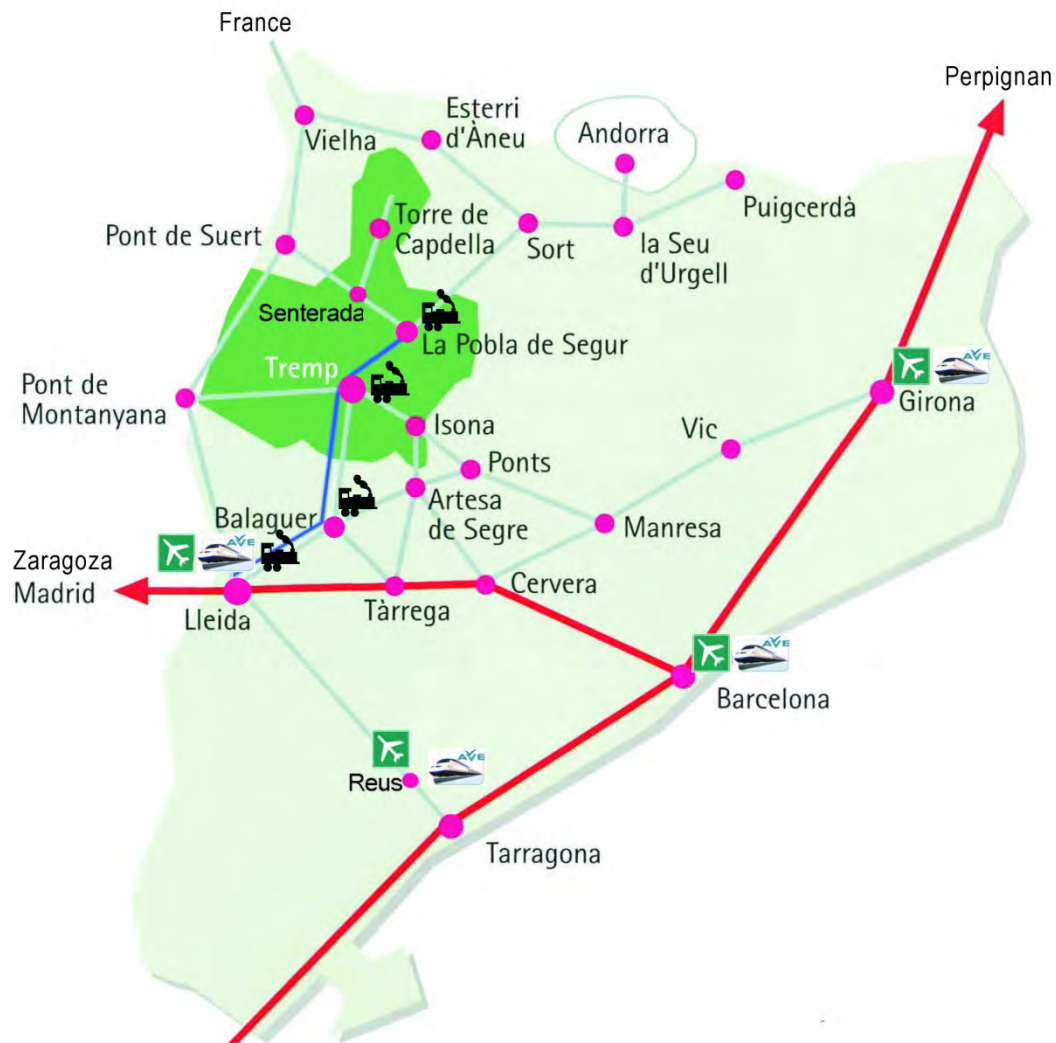
EN BUS

Le Pallars Jussà dispose de lignes régulières de bus qui relient les principales communes de la comarque à Lleida et à Barcelone. [ALSA](#)

EN TAXI

Le service de taxis locaux permet de se déplacer dans toute la comarque. Associació de Taxistes del Pirineu (tel. 24h) +34 619 078 273

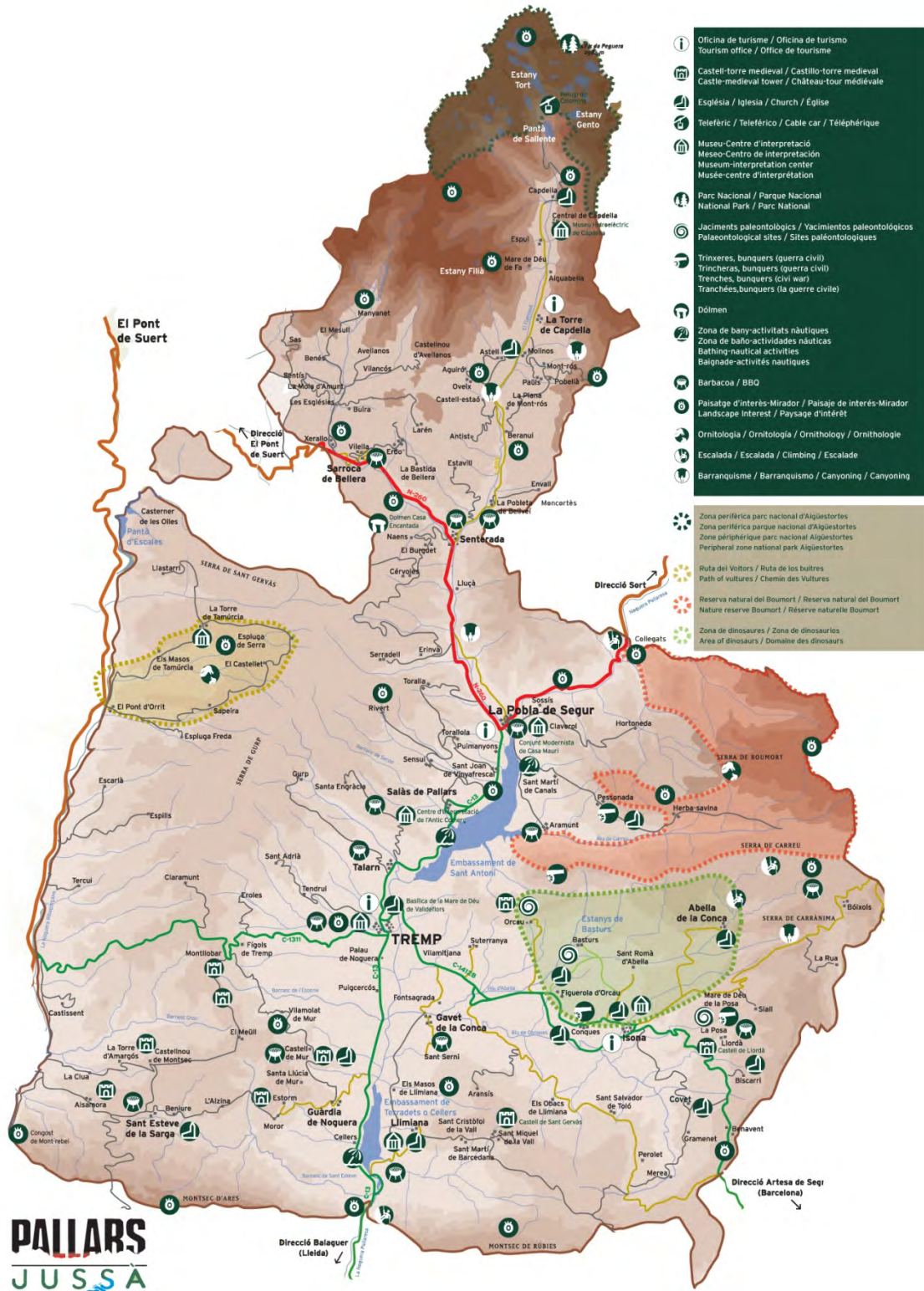
Voies d'accès

ÉCOMOBILITÉ ET ACCESSIBILITÉ

Le Pallars Jussà intègre peu à peu **les modalités touristiques qui ont moins d'impact sur l'environnement.**

Un des éléments les plus remarquables, unique en Catalogne par sa spectacularité, est le Train des Lacs. Cette ligne ferroviaire permet d'accéder au Pallars Jussà depuis la gare de Lleida –Pirineos, après un impressionnant trajet (en raison des paysages qui peuvent être vus depuis la fenêtre) qui dure deux heures. Ceci signifie que tous les visiteurs qui souhaitent venir au Pallars en transport en commun, peuvent le faire facilement en arrivant d'abord à la gare de Lleida-Pirineos (par le train à grande vitesse AVE ou le train classique). Un service régulier d'autobus relie également le Pallars Jussà à Lleida ou à Barcelona, parmi de nombreuses autres destinations.

Par ailleurs, le secteur touristique du Pallars Jussà est en train de s'engager dans le tourisme accessible, qui se base sur le fait de rendre accessible l'accès à différents espaces (hébergements, centres culturels, espaces naturels...) aux personnes handicapées ou à mobilité réduite. Sur le site Web [Turisme per a Tothom](#)^[1] promu par la Generalitat de Catalogne, le visiteur peut trouver quel hébergement et autres éléments sont adaptés à ses besoins.

Les principals viles, rieres i barrages, eixos routiers de comunicació amb les altres comarques, les gares del Tren dels Llacs (*Tren dels Llacs*) i les oficines del turisme del Pallars Jussà. <http://pallarsjussa.net/fulletons-actuals?download=220:guia-de-serveis>

3. LE MEILLEUR DU PALLARS JUSSÀ

LE SPECTACLE DE LA NATURE

Le Pallars offre des cartes postales nombreuses et variées. Les montagnes du Montsec, de Carreu, du Boumort et jusqu'aux sommets les plus hauts de la Vall Fosca (le Saburó, à 2 900 m d'altitude) sont autant de cadres différents, arborant chacun ses propres couleurs, sa faune et sa flore.

En voiture, à pied sur ses nombreux chemins et routes, ou en VTT, le Pallars est toujours unique. La Vall Fosca et la Vall de Manyanet nous invitent à visiter plus de trente lacs et leurs paysages de haute montagne avec des sommets qui frôlent les 3 000 mètres d'altitude. Le parc national d'Aigüestortes et lac Saint-Maurice est un lieu de visite incontournable pour les amateurs de nature. La porte d'entrée de la comarque vers le seul parc national de Catalogne est le téléphérique de Sallente-étang Gento, qui franchit un dénivelé de 450 m en 13 minutes, à une vitesse idéale pour profiter du paysage.

Mais le Pallars, c'est aussi le surprenant paysage des montagnes du Montsec et leurs précipices. Ce sont des terres rocailleuses où l'on peut observer des rapaces tels que le vautour, l'alimoche, l'aigle royal et le gypaète. Les rivières sont des axes où se rassemblent des espèces d'oiseaux migrateurs comme les grues, et des mammifères comme les renards, les fouines, les blaireaux, les cerfs, les chevreuils, les daims ou les sangliers.

Le défilé de Mont-rebei a été déclaré refuge de faune sauvage. C'est le seul défilé de Catalogne qui soit encore pratiquement vierge. On peut le parcourir grâce à un vieux chemin muletier. L'Estret de Collegats abrite « l'Argenteria ». On dit que c'est elle qui a inspiré Gaudi lorsqu'il a dessiné la façade de la Casa Milà, aussi appelée « la Pedrera ».

Le lac de Montcortés, comme les lacs de Basturs, est l'un des lacs karstiques du Pallars et fait partie du Plan d'espace d'intérêt naturel. Il abrite des canards de Chiloé, des aigles et une grande variété de poissons, et c'est également l'origine d'une légende qui vous sera contée si vous le visitez. Sant Antoni et Terradets sont deux bassins qui ont été construits pour les besoins de la production d'énergie électrique. De là, on peut suivre une infinité d'itinéraires et participer à des activités sportives comme le kayak ou la spéléologie. **L'eau est l'une des grandes attractions du Pallars.**

LE PALLARS JUSSÀ VIVANT

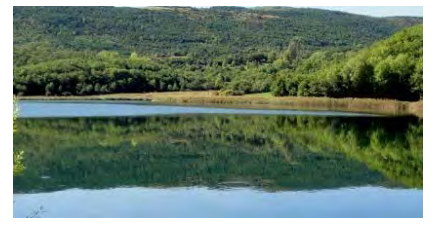
Le Pallars Jussà mise sur le tourisme nature. Tremp en est le parfait exemple, avec son projet d'écotourisme qui vise à faire connaître la biodiversité et à contribuer au développement économique de la commune la plus étendue de Catalogne.

Vous trouverez dans le Pallars une offre très variée qui vous permettra de le découvrir en profondeur en participant à des projets nés dans la région et, surtout, conduits dans un esprit de respect. « El Cinquè llac » (Le Cinquième lac) en est un autre exemple. Cet itinéraire de randonnée bien signalisé, divisé en cinq étapes qui totalisent un peu plus de 100 km, est pensé pour découvrir le paysage, l'histoire, l'architecture et la culture de la région. L'hébergement en établissements de tourisme rural permet également de rencontrer les gens du Pallars et la gastronomie locale.

Les possibilités ne manquent pas, par exemple l'itinéraire de la Vall dels Voltors, que l'on peut faire en voiture, en VTT ou à pied. Le village de la Torre de Tamúrcia abrite le Casal dels Voltors (Maison des vautours), un centre d'étude et d'observation des rapaces nidificateurs qui permet également de découvrir les paysages des montagnes de Sant Gervàs et de la Terreta.

Les montagnes du Boumort sont un espace d'intérêt naturel qui comprend une réserve de chasse. La richesse de leur faune vaut bien une visite. On y trouvera des cerfs, des fouines, des blaireaux, des chevreuils, des daims et des oiseaux tels que des vautours, des faucons pèlerins ou des gypaètes. Elles font partie du Réseau Nature 2000. De septembre à octobre, on peut de plus assister à un spectacle naturel unique en son genre : le brame du cerf. À l'aide de leur cri constant, les mâles marquent leur territoire et attirent les femelles.

On peut également apercevoir des chauves-souris, plus particulièrement dans la grotte de Muricecs, habitée par 600 spécimens de 6 espèces différentes.

Le Pallars Jussà est un lieu idéal pour le tourisme de nature et pour observer cervidés, rapaces et chauves-souris dans leur habitat naturel, au milieu des défilés, lacs, plaines et sommets les plus spectaculaires.

FASCINATION GEOLOGIQUE. LA ROUTE DES DINOSAURES.

À la fin du crétacé (entre le jurassique et le paléocène, ou, autrement dit, il y a 65 millions d'années), le Pallars était un paysage marin. Le choc formidable des plaques tectoniques européenne et ibérique bouleversa toute la région en donnant naissance aux Pyrénées. **Dans toute la comarque, 26 sites d'intérêt géologique permettent de lire le processus de transformation de la Terre.**

Parmi ces sites, l'un des plus intéressants est le Parc du crétacé d'Isona. Ce voyage dans le lointain passé ne se limite pas à la géologie, il suit également la trace des animaux qui habitaient alors le Pallars. Le sol de cette comarque est très riche en fossiles, et il ne faut pas manquer les restes de dinosaures, dont on pourra découvrir les œufs et les empreintes. Les restes paléontologiques de Basturs, Orcau ou la Posa donnent un aperçu de la vie avant la naissance des Pyrénées.

Les rivières qui descendent des Pyrénées vers le sud ont sculpté les montagnes qu'elles trouvaient sur leur chemin plutôt que de les contourner. Ces sections ouvertes, particulièrement bien visibles dans les défilés comme celui de Collegats, permettent de voir les plis de l'écorce terrestre, les failles et les différentes compositions (travertin, argile, calcarénite, calcaire...) et d'observer les différents types d'aquifère.

UN PATRIMOINE QUI S'EST CONSTRUIT AU FIL DU TEMPS.

Dans le Pallars, on peut suivre l'histoire de l'Europe sur les deux derniers millions d'années. Outre des sites tels que la grotte de Nerets, il y a également, pour la période néolithique, des restes des Ibères et des témoins de l'arrivée des Romains, qui firent d'Aeso (l'actuelle Isona) le *municipium* de Ludi Emili Patern, un natif du Pallars décoré par l'empereur Trajan.

Architecture romane dans un pays de frontière. S'il y a une époque où l'essence du Pallars s'est construite, c'est bien le moyen-âge. À partir de l'invasion des Arabes commence la construction de la Marche d'Espagne, qui fut ici résolue dans la violence, car dans la lutte entre chrétiens et musulmans, le Pallars a été un front de bataille. De cette époque, il nous reste les châteaux de frontière, de véritables forteresses construites il y a 1 000 ans, comme le château de Mur ou celui de Llordà, et des églises élevées là où vivaient de petits groupes de résistants, comme l'église de la Verge de la Cinta, à Llimiana, ou celle de Santa Maria de Covet, avec un portail sculpté plein de personnalité. Le Pallars est une terre où l'art roman est authentique. Ses villages invitent à remonter le temps. Il suffit de visiter les rues du centre historique de Tremp ou les *viles closes* (villages emmurés) comme Figuerola ou Salàs de Pallars.

Depuis cette époque, les villages ont poursuivi leur évolution, et dans le Pallars, on peut aussi trouver des œuvres architecturales d'envergure, toujours étroitement liées à leur terre et à sa culture, comme les sculptures gothiques de l'église de la Mare de Déu de Valldeflors, à Tremp, le retable baroque de Guardia, ou l'orgue également baroque de Talarn. Il y a aussi la Renaissance à Sarroca et à Envall. Ou l'ensemble architectural moderniste de la Casa Mauri à la Pobla de Segur. De

nombreux villages ont préparé des itinéraires pour faire découvrir leur héritage historique.

Le Pallars a de nouveau joué le rôle de frontière pendant la Guerre civile espagnole. On peut suivre un itinéraire signalisé par les tranchées et les bunkers construits à La Posa. C'est là que se trouvait la ligne de front entre le printemps 1938 et janvier 1939. La visite permet de comprendre l'organisation de la défense en tenant compte du fait que, pour la première fois, l'aviation et les bombardements dirigés contre la population civile ont été décisifs. Isona, qui a été détruite aux trois quarts, est un bon exemple de reconstruction après la guerre.

Santa Maria, au Château de Mur.

Château d'Orcau. Photo: Solà-Sancho

Bunker La Posa (Isona). Photo: Antonio Saez Torrens

EAU ET ENERGIE.

Le Pallars Jussà est une terre marquée par l'eau des rivières qui le traversent et des lacs qui parsèment ses montagnes de miroirs.

Les rivières ont également été très importantes pour relier ces terres au reste de pays. Pendant des siècles, les *raiers* (flotteurs) utilisaient les eaux jeunes et vierges pour transporter les marchandises et la culture, car les idées voyageaient aussi au fil de l'eau. Mais la véritable révolution eut lieu dans les premières décennies du XXe siècle, lorsque commencèrent les travaux de construction des centrales hydroélectriques qui allaient produire de l'énergie pour illuminer la Catalogne et ses activités industrielles.

Les gens du Pallars la connaissaient sous le nom de « la Compagnie ». Son nom complet était Energía Eléctrica de Catalunya, et ses hommes arrivèrent à la Vall Fosca, l'une des vallées les plus reculées du pays, dans le but de fabriquer de l'électricité en tirant parti des eaux des lacs proches de la source de la rivière Flamisell.

Le Musée de l'hydroélectricité de Capdella est un fidèle témoin de cette époque où le progrès arriva à grandes enjambées pour tout chambouler.

LE TRAIN DES LACS

Nous avons inventé des trains à grande vitesse et des trains à sustentation magnétique, mais dans notre imaginaire, le train est toujours une machine à roues énormes dotée d'une cheminée d'où s'envole une épaisse fumée. **Le Train des Lacs propose plus qu'un voyage, une véritable expérience.** Une expérience qui nous transporte de la ville de Lleida jusqu'à la Pobla de Segur. Le trajet, qui dure un peu moins de deux heures, nous permettra de profiter d'un paysage qui se transforme pour nous révéler ses couleurs et sa richesse.

La dernière partie de ce voyage est ponctuée par quatre lacs d'une beauté incontestable, qui recèlent leurs propres trésors : Sant Llorenç, Camarasa, Cellers, entouré d'une forêt-galerie qui se termine par le défilé de Terradets, et Sant Antoni, le plus grand plan d'eau douce de Catalogne, **idéal pour pratiquer des activités aquatiques et découvrir ses plages fines.**

Le Train des Lacs est un point de départ pour découvrir la comarque individuellement ou en groupe organisé, avec des propositions telles que « Pallars Nostàlgic », et s'inscrit dans la tendance de la « mobilité douce » (durable) qui s'impose actuellement.

Le Train des Lacs, de Lleida à la Pobla de Segur. Un itinéraire tranquille adapté à tous les publics, qui traverse rivières, défilés et chaînes de montagnes.

Photo: Pol Llopart

LE PARC ASTRONOMIQUE DU MONTSEC

Dans la région, les nuits sont très particulières, sereines, uniques en Catalogne. Elles étaient le cadre idéal pour construire un parc astronomique, le parc du Montsec, qui se compose de deux sites : le Centre d'observation de l'univers (Àger, la Noguera) autour duquel s'étendent le Parc de télescopes et l'Observatoire astronomique du Montsec (Sant Esteve de la Sarga, Pallars Jussà).

Le parc astronomique est un centre de recherche scientifique et de vulgarisation où vous trouverez des expositions sur l'astronomie et le paysage et où vous pourrez profiter d'un outil unique : l'Ull del Montsec (l'Œil du Montsec), un planétarium numérique multimédia et une plateforme d'observation du ciel. Sa coupole de 12 m de diamètre donne un point de vue inoubliable sur la nuit paisible.

Le parc astronomique a été admis dans l'initiative Starlight, rattachée à l'UNESCO, comme candidat à la dénomination Destination touristique.

Une destination Starlight est un site qui s'engage pour la défense de la qualité du ciel et des valeurs qui y sont associées. Cette initiative, rattachée à l'UNESCO, a pour mission de faire connaître et défendre ces lieux uniques.

Un lieu unique en Catalogne, centre d'enseignement et de vulgarisation de l'astronomie.

Photo: Jordi Bas

UNE TERRE QUI A MILLE HISTOIRES

Le meilleur du Pallars, ce sont ses habitants. Au cours des siècles, ils ont dû lutter pour survivre sur des terres aussi belles que rudes. Ils se sont adaptés au territoire et ont trouvé des solutions pour continuer à y vivre.

Il y a encore quelques dizaines d'années, ces terres étaient pratiquement coupées du reste du pays. De plus, il y a maintenant un siècle, l'arrivée du phylloxéra décima les vignes. Des milliers d'habitants durent partir. Beaucoup allèrent chercher en Amérique le futur qu'ils n'avaient plus chez eux. Il y eut un autre exode dans les années 1950 et 1960, lorsque la mécanisation de l'agriculture améliora le travail des paysans, mais seulement pour ceux qui avaient des champs plats et ouverts, et non pour ceux qui possédaient des terrasses construites au prix des efforts de plusieurs générations pour arracher à la montagne de petits espaces de culture.

Pour donner à connaître cette réalité, les musées du Pallars expliquent sa culture, son histoire et ses paysages. Les anciennes écoles du Pont de Claverol abritent le Museu dels Raiers (Musée des Flotteurs). Jusqu'en 1930, le Pallars communiquait avec le reste de la Catalogne grâce aux cours d'eau. Des radeaux servaient à faire descendre le bois des montagnes jusqu'à la mer et formaient tout un monde qui tournait autour de ce bois. Le musée, en plus d'expliquer les systèmes de transport fluvial du bois, en préserve également le patrimoine. La Diada dels Raiers (Journée des flotteurs) se célèbre le premier week-end de juillet depuis 1979.

Dans la Vall Fosca, on peut visiter le **Musée de l'hydroélectricité de Capdella**, un espace d'interprétation qui propose un parcours depuis l'origine même de la Centrale jusqu'à sa mise en service en 1914, et explique également les répercussions économiques et sociales que sa construction a eues pour le Pallars et pour tout le pays. Le musée rend hommage aux 4 000 personnes qui y travaillèrent à cette époque, lorsque le progrès arriva dans l'une des vallées les plus inaccessibles.

À Isona, le Musée de la Conca Dellà et le **Parc du Crétacé** nous présentent la faune et la flore qui peuplaient la comarque il y a 65 millions d'années, lorsque les derniers

dinosaures étaient encore vivants. Les empreintes et les œufs de ces animaux ont été conservés sur leurs sites. Le musée explique également le passé de la petite ville romaine d'Aeso, ainsi que l'importance de la période médiévale qui a laissé des châteaux comme ceux d'Orcau ou de Lordà.

À Salàs de Pallars, le musée se trouve dans les rues du village. **Le Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç** présente un ensemble d'établissements typiques du commerce local, décorés avec des éléments caractéristiques du milieu du XXe siècle. Ce voyage à travers le temps permet de réaliser à quel point la technologie et les techniques de publicité ont évolué ces dernières décennies.

À Llimiana, **la Casa Bonifaci, Museu** de Llimiana montre le foyer de la famille du même nom, une dynastie de médecins ruraux, et préserve l'héritage historique de la localité.

Le Casal Pare Manyanet, situé à Tremp, est le lieu de naissance de Josep Manyanet qui, à la fin du XIXe siècle, inspira la construction du Temple de la Sagrada Família de Barcelone. Josep Manyanet a été béatifié en 1984 et canonisé en 2004.

À la Pobla de Segur, on peut visiter le **Palauet Casa Mauri**, un remarquable édifice moderniste, le Moulin de l'olive de Sant Josep et la Fabrique de liqueurs Portet, fondée en 1884, où est produit le célèbre Ratafia dels Raiers (Ratafia des flotteurs).

Au Museu dels Raiers (Musée des flotteurs) de Pont de Claverol vous trouverez des explications, une grande collection de photographies et de documents ainsi que des activités sur le bois et les flotteurs.

Les commerces-musées (épicerie, bar et pharmacie) de Salàs sont une visite incontournable pour les plus jeunes et les nostalgiques.

FÊTES ET TRADITIONS

Les visiteurs du Pallars Jussà pourront également profiter des fêtes patronales qui se célèbrent dans tous les villages et toutes les villes. Les fêtes patronales étaient, et sont toujours, le moment de l'année où les familles se retrouvent et offrent ce qu'elles ont de meilleur à leurs amis et connaissances. Mais comme nous l'avons déjà dit, dans le Pallars les gens ont su rester proches de leurs racines. Cela se traduit par un désir de mettre les foires, fêtes et traditions au goût du jour, afin de conserver ces instruments si précieux pour cultiver les liens et les relations entre les personnes.

Le 17 juin est célébré dans plusieurs communes, plus particulièrement à la Pobla de Segur et avec la vigile de la Mare de Déu de la Ribera, une spectaculaire « baixada de fallas » (défilé de torches qui descend de la montagne), une festivité archaïque à mi-chemin entre christianisme et paganisme. C'est l'une des fêtes du feu qui sont célébrées en Catalogne à l'époque du solstice d'été.

La Diada dels Raiers (Journée des flotteurs), autre fête à ne pas manquer, a lieu le premier dimanche de juin. Cette rencontre internationale attire des flotteurs plus nombreux chaque année. Ils arrivent du monde entier et partagent leurs expériences de la navigation fluviale.

Les foires méritent un chapitre à part. Beaucoup d'entre elles furent autorisées il y a des centaines d'années par les rois catalans. **Les foires étaient un point névralgique de rencontre et d'échange qui allait bien au-delà des simples préoccupations économiques.** Elles étaient également l'occasion de forger des relations au sein de la comarque. Il y a par exemple la Foire de la Pobleta de Bellvei, ou encore la Foire des bêtes à pieds ronds, qui se tenait à Salàs de Pallars. Aujourd'hui elle s'est transformée en Journée de commémoration de la Foire de Salàs, et elle a lieu en novembre.

La Journée de commémoration de la Foire de Salàs, un hommage à l'ancienne foire aux bestiaux la plus importante de Catalogne.

Depuis 1979, l'association culturelle des flotteurs de la Noguera Pallaresa commémore lors d'une spectaculaire journée de festivités l'ancien métier de flotteur.

SAVEURS INTEMPORELLES

La gastronomie du Pallars prend ses racines dans la tradition, et la tradition repose sur les produits du terroir. Il y a des produits que vous ne pourrez goûter qu'ici, comme la girella, une spécialité charcutière qui a plus de 500 ans d'histoire, ou l'aïoli de pâte de coings, qui tire parti de ce fruit automnal pour proposer une sauce montagnarde que l'on peut tartiner sur une tranche de pain ou employer pour rehausser la saveur des plats. Vous pourrez également déguster un civet de sanglier, un plat médiéval cuit à l'étouffée, élaboré avec du gibier, ou le xolís, une spécialité charcutière fabriquée en hiver avec de la viande de porc. Les fromages et les desserts participent aussi au plaisir de la gastronomie du Pallars.

L'un des produits phares de la comarque sont les champignons. On peut y cueillir de nombreuses espèces que l'on retrouve dans les plats locaux, surtout en automne. Au printemps, les herbes sylvestres riches en arôme prennent la vedette sur les foires.

Des initiatives très intéressantes comme "Amb els 5 sentits" (Avec les 5 sens) et "Al teu gust" (À ton goût) font découvrir la diversité d'une gastronomie de qualité, élaborée par des maîtres-artisans avec toutes les saveurs de cette terre.

NOS VINS

Les fruits de la terre servent aussi à préparer des ratafias et liqueurs, une longue tradition qui remonte à l'époque où la comarque était exportatrice d'eau-de-vie. **Et le Pallars est aussi, naturellement, une terre vinicole** depuis des siècles. Ses vins naissent dans des vignes d'altitude, baignées par un climat méditerranéen et des contrastes de température marqués qui leur confèrent caractère et qualité. **Beaucoup d'entre eux se rattachent à la dénomination d'origine Costers del Segre.**

Le Pallars Jussà compte une multitude de caves artisanales. L'élaboration des vins, qui a commencé à l'époque des Romains a atteint un niveau exceptionnel ces dernières années grâce aux initiatives de jeunes viticulteurs qui misent sur la qualité et tirent le meilleur parti des vignes les plus hautes de Catalogne.

Un vannier à la foire de la Pobla de Segur.

Échantillon de fromages du Pallars, avec le tupí et le brossat.

Le caractère des vins blancs ou rouges vient de l'altitude à laquelle ils sont cultivés.

4. PROPOSITIONS POUR DÉCOUVRIR LA COMARQUE DU PALLARS JUSSÀ

La comarque du Pallars Jussà, qui possède un riche patrimoine naturel et historique, offre un vaste éventail de possibilités pour tous les publics. Les amateurs d'écotourisme et de nature, les sportifs et les aventuriers, les gourmets raffinés, les amoureux d'histoire, de légendes et de traditions, les familles avec enfants et les seniors y trouveront des itinéraires à leur mesure pour tirer le meilleur parti de l'une des régions les plus magiques de Catalogne.

Randonnée : la comarque à pied. La diversité des paysages qui convergent dans le Pallars Jussà en fait l'une des meilleures régions à découvrir à pied, avec des chemins clairement signalisés de longueurs et difficultés diverses.

Écotourisme. Les espaces naturels sont à découvrir dans un esprit de durabilité et de responsabilité. L'écotourisme favorise leur préservation ainsi qu'une implication sociale et économique qui bénéficie aux populations locales.

Tourisme actif. La comarque propose une multitude de possibilités pour la pratique sportive (alpinisme, canyoning, kayak, etc.) dans des paysages d'une grande beauté.

Itinéraires à travers les paysages. Ces itinéraires sont pensés pour montrer au visiteur le majestueux spectacle naturel des paysages du Pallars Jussà.

Mémoire historique. Dans ces terres riches de coutumes, de traditions et de métiers oubliés, on se souvient encore d'une époque où la société fonctionnait à un autre rythme, quand la principale source de richesse était la nature.

Découvrir nos villages. Des itinéraires et des visites guidées à la Pobla de Segur, Tremp ou Talarn pour découvrir la richesse culturelle des villages de la comarque qui se sont transformés au fil des ans.

Découvrir les châteaux de frontière. En tant que territoire frontalier à l'époque médiévale, le Pallars Jussà possède un riche patrimoine d'architecture militaire, avec une vingtaine de tours de défense et des châteaux comme ceux de Mur et Llordà.

Gastronomie, œnologie et produits du terroir. La gastronomie du Pallars Jussà, avec ses vins et produits locaux (charcuterie, fromages, champignons et gibier), est un véritable plaisir pour ceux qui savent apprécier la bonne chère.

Tourisme et escapades pour tout le monde. Grâce à la richesse de la géographie et des paysages du Pallars Jussà, il suffira au visiteur de parcourir quelques kilomètres pour vivre de grands contrastes, des bassins prépyrénéens aux vallées de haute montagne, qui combleront grands et petits, groupes d'amis, familles et singles.

CHEMINS DU JUSSÀ

Avec la proposition Chemins du Jussà, **d'anciens sentiers et d'autres chemins historiques et traditionnels** de la région ont été récupérés. La combinaison d'importants travaux de restauration et de conservation et un balisage adéquat, permet au visiteur de profiter de 44 itinéraires plus ou moins compliqués et avec des caractéristiques différentes. Ces sentiers représentent au total 333 kilomètres habilités de randonnée.

Chemin de Riquerna, chemin muletier dans la Vall Fosca, Cabdella. Photo : RLM

Adapté à : tout type de visiteurs selon la route

Mots clés : paysage et nature, gastronomie, culture, histoire.

Époque de l'année : toute l'année, selon la route.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme Pallars Jussà, [Pallars Jussà tourism web](#), [Wikiloc](#)

Autoguidé.

Certains de ces itinéraires peuvent également être réalisés en vélo ou à cheval.

COMMUNES POUR LA RANDONNÉE

La diversité des paysages qui convergent vers le Pallars Jussà en font l'un des meilleurs endroits pour la randonnée. En suivant les chemins, clairement balisés et de difficulté et durée différentes, les visiteurs pénètrent dans un territoire où découvrir la beauté du patrimoine naturel et historique de la comarque.

Les trois municipalités les plus septentrionales du Jussà Pallars (**La Torre de Capdella, Senterada et Sarroca de Bellera**) ont formé une alliance pour promouvoir le tourisme de randonnée et à faible impact dans la région. En prenant pour exemple d'autres initiatives européennes similaires, tous les visiteurs disposent de facilités pour faire de la randonnée dans un environnement spectaculaire, dans des lieux voisins du Parc National d'Aiguëstortes.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, Parc National, chemins muletiers, villages.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme, mairies des 3 municipalités et Patronat Municipal de Vall Fosca.

Autoguidé. Possibilité d'engager des guides spécialisés.

Prochainement, les tracks des routes seront disponibles pour être téléchargés.

Réseau de chemins adapté à tous les publics, très bien balisé. Signalisation du chemin vers le Dolmen de la cabana del Moro, dans la commune de Senterada.

PARC NATIONAL D'AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI

C'est le seul Parc National de Catalogne. Il représente la haute montagne de la façon la plus authentique et est unique par la majestuosité de ses paysages et la richesse de la flore et de la faune qu'il abrite. L'eau est l'une des principales caractéristiques, avec près de 200 lacs et de nombreux ruisseaux.

Le Vall Fosca représente l'accès sud du Parc, avec de petits villages qui conservent tout leur charme traditionnel.

Cinq itinéraires sont recommandés pour aider à connaître des paysages spectaculaires, où la main de l'homme se fait sentir.

Dans le lac Gento, durant l'été, un centre d'information est ouvert, avec une exposition consacrée à l'univers de l'eau.

Le Parc a une haute valeur biologique, ayant une grande diversité d'écosystèmes.

Adapté à : tout type de visiteurs.

Mots clés : Parc National, paysage, nature, main de l'homme.

Époque de l'année : toute l'année, sauf les mois enneigés.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme, Vall Fosca, web du Parc National Autoguidé.

LE CINQUÈ LLAC

« Le Cinquè Llac » (Le Cinquième Lac) est une **étonnante traversée circulaire de randonnée de moyenne montagne, accessible à tout type d'amateurs**, qui passe au pied du Parc National d'Aigüestortes et Sant Maurici, à travers un sentier balisé d'environ 100 km, divisé en cinq étapes de l'itinéraire, qui se dirige vers le lac de Montcortès, le Cinquième Lac.

Tourisme responsable. Le Cinquè Llac a été conçu à partir de paramètres de tourisme responsable, un tourisme qui crée de meilleurs endroits où vivre et de meilleurs endroits à visiter. Né de l'initiative d'entrepreneurs locaux, le Cinquè Llac permet la découverte des paysages, de la gastronomie, de la culture et le contact avec les habitants.

La division de la route en 5 étapes permet également aux visiteurs qui ne souhaitent pas faire le trajet entier de pouvoir choisir les étapes qu'ils préfèrent. Participez en suivant le blog, le Twitter et le Facebook du Cinquè Llac. À l'avenir, le Cinquè Llac **pourra également être réalisé à cheval, à VTT ou sur un âne catalan.**

C'est une traversée accessible à tous les publics, divisée en 5 étapes qui nous permet de découvrir la nature, les légendes, la culture et l'histoire d'une bonne partie du Pallars.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier les amateurs de la randonnée itinérante.

Mots clés : paysage et nature, gastronomie, légendes, nostalgie, authenticité.

Époque de l'année : toute l'année.

Point de départ : Gare ferroviaire Lleida-Pirineus. Sinon, La Pobla de Segur.

Pour plus de renseignements : Cinquè Llac Pirineu Emoció et les gîtes ruraux collaborateurs.

Autoguidé. Possibilité d'engager des guides spécialisés.

Prochainement, les tracks des routes seront disponibles pour être téléchargés.

Téléchargez les tracks sur le site Web du Cinquè Llac (avec Wikiloc.).

ROUTES GUIDÉES DEPUIS LES GÎTES RURAUX ET HÔTELS

Venez faire de la randonnée au Pallars Jussà_____

Initiative intéressante de l'Association de Tourisme Rural du Pallars Jussà, grâce à laquelle **les clients logés dans les établissements partenaires peuvent découvrir les meilleurs coins de la région, accompagnés d'un guide local.**

Ces sont des excursions d'une demi-journée ou d'une journée entière, à prix réduit, également ouvertes à d'autres visiteurs au tarif normal.

Une des routes recommandées, le Pla de Corts, cache un petit trésor méconnu, l'étang de Montcortès.

Adapté à : tout type de visiteurs, selon la route.

Mots clés : paysage et nature, culture, châteaux.

Époque de l'année : voir programmation.

Pour plus de renseignements : offices de tourisme, Associació Turisme Rural Pallars Jussà (tél. +34 620 968 306).

Accompagné par un guide local.

Routes guidées gratuites pour les clients de l'Hôtel Terradets _____

Tous les mercredis et samedis de l'année, les clients logés à l'hôtel peuvent profiter d'une excursion accompagnés de guides locaux, spécialisés, qui interpréteront les différents éléments naturels qui font partie de l'environnement de l'hôtel.

Adapté à : tout type de visiteurs, y compris les familles
Mots clés : paysage et nature, écotourisme, promenades.
Époque de l'année : tous les mercredis et samedis de l'année.
Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).
Avec Guide

La Fleur de Casa Leonardo : routes circulaires depuis Senterada _____

Comme les quatre pétales d'une fleur, c'est une proposition de quatre itinéraires circulaires qui partent de l'hébergement rural Casa Leonardo.

Un plan détaillé de la route est disponible pour chaque étape (ou pétale). Un dispositif GPS gratuit est également proposé et pour ceux qui veulent plus de divertissement, un jeu de chasse au trésor est inclus à la route.

Adapté : à tout type de visiteurs, y compris aux familles.
Mots clés : paysage et nature, culture, tradition.
Époque de l'année : Appropriée toute l'année.
Pour plus de renseignements : [Casa Leonardo](#).
Autoguidé.
Prochainement, téléchargez les tracks sur le site Web de Casa Leonardo

AUTRES OFFRES DE RANDONNÉE AVEC GUIDE

Randonnée guidée avec Grimpada _____

Basée à Cellers, elle propose une série de visites des lieux les plus caractéristiques des montagnes du Pallars, adaptées à tout type de visiteurs.

Les routes d'une demi-journée ou d'une journée entière permettent de découvrir les meilleurs coins de la Vall Fosca, du Montsec, de la Sierra de Boumort ou du Parc National d'Aigüestortes.

Adapté à : tout type de visiteurs: particuliers, familles, groupes, écoles...

Mots clés : paysage et nature, culture, écotourisme.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Grimpada](#)

Avec guide spécialisé.

Randonnée guidée avec Geoturisme_____

Randonnées de niveau modéré qui permettent de profiter de paysages privilégiés, en faisant un voyage à travers le temps, depuis la formation des roches aux vestiges de l'occupation humaine, et incluant aussi des éléments de l'histoire et de la culture locale. La plupart des lieux visités ne font pas partie des excursions touristiques classiques.

Adapté à : tout type de visiteurs, idéale pour les groupes.

Mots clés : paysage et nature, culture, écotourisme, géologie.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Geoplay](#)

Avec guide spécialisé.

Autres entreprises de randonnée guidée_____

Renseignez-vous auprès des offices de tourisme.

Accompagnés de guides locaux, vous pourrez connaître le Pallars authentique et découvrir des routes à travers la nature, le paysage, l'histoire et la géologie.

Des roches permiennees du milieu alluvial en stratification verticale dans la Vall de Manyanet.

La spectaculaire gorge de Montrebei.

Sant Martí de les Tombetes, dans la commune de Sant Esteve de la Sarga.

COURSES, FESTIVALS DE LA RANDONNÉE ET AUTRES PROPOSITIONS

Marches et courses populaires organisées par des organismes locaux _____

Le nombre de **marches ou courses populaires organisées dans la comarque par différents organismes** (mairies, associations, groupes...) est de plus en plus élevé.

Adapté à : tout type de visiteurs, selon la course.

Mots clés : paysage et nature, sport.

Époque de l'année : consultez la programmation des courses.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme, [Corre Pallars](#), [SAM Tremp](#)

Certaines courses sont sur inscription.

BIRDWATCHING / OBSERVATION DES OISEAUX

Par sa diversité géographique, le Pallars Jussà est un endroit idéal pour ceux qui aiment observer les oiseaux. À La Terreta, située dans la commune de Tremp, vivent les quatre principales espèces d'oiseaux charognards du vieux continent: le vautour classique, le gypaète, l'alimoche et le vautour noir. Ces oiseaux peuvent atteindre trois mètres d'envergure et les regarder planer ou se battre pour la charogne est un vrai spectacle.

Afin de faciliter la visite de La Terreta, la « **Ruta de la vall dels Voltors** » (Route de la Vallée des Vautours) a été créée. Elle conduit le visiteur vers des zones inconnues, qui lui permettront de profiter des paysages et de la richesse de sa faune et de sa flore.

L'itinéraire de 31 kilomètres est principalement conçu pour être parcouru en voiture, bien qu'il puisse également être fait en VTT ou à pied.

Il existe aussi d'autres lieux emblématiques pour observer les oiseaux, tels que les montagnes du Montsec et de Boumort et la Vall Fosca.

La « Route de la Vall dels Voltors » est un lieu exceptionnel pour l'observation des rapaces, qui dispose d'un centre d'observation, de documentation et d'explication: le Casal de los Buitres.

Voici certains des produits proposés:

- ✓ Visites guidées d'ornithologie
- ✓ Photographie d'oiseaux charognards en plein vol depuis le point d'observation de la Sierra de Lleràs

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, faune.

Époque de l'année : toute l'année, veuillez consulter les dates programmées.

Pour plus de renseignements : [Estació Biològica del Pallars Jussà](#). Offices du tourisme
Avec guide.

PAPILLONS AU BARRAGE DE TERRADETS

L'itinéraire d'interprétation des papillons créé dans les environs du barrage de Terradets permet **de connaître de première main les papillons autochtones tout en profitant d'une paisible promenade.**

Cet itinéraire fait partie du projet « Terradets, Territorio en custodia », auquel participe l'Hôtel Terradets, situé juste à côté du barrage, en collaborant avec la Station Biologique du Pallars Jussà à la gestion conjointe d'une exploitation de 3 hectares.

Le chemin des papillons est particulièrement adapté aux enfants et aux familles.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme.

Époque de l'année : toute l'année, de préférence au printemps, en été et en automne.

Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#), [Estació Biològica del Pallars Jussà](#)
Autoguidé.

ROUTES THÉMATIQUES : HERBES MÉDICINALES / CHAMPIGNONS

Casa Leonardo a crée, conjointement avec l'entreprise *Naturalwalks* de guidages spécialisés en botanique, **deux routes thématiques, intéressantes qui combinent la promenade dans des endroits exceptionnels à la découverte de plantes médicinales et comestibles, d'une part, et les champignons de l'autre.**

La formule inclut un séjour de 5 nuits, une promenade chaque jour pour découvrir des herbes ou des champignons et un atelier à la tombée de la nuit.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier à ceux qui sont intéressés par les plantes médicinales ou les champignons.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, tradition, production artisanale.

Époque de l'année : été et automne (veuillez consulter les dates programmées).

Pour plus de renseignements : [Casa Leonardo](#).

Avec guide.

EXCURSIONS POUR DÉCOUVRIR LA NATURE

Pour découvrir de première main et de façon intéressante les projets de conservation de la nature menés par la **Station Biologique du Pallars Jussà**, vous pouvez participer aux **activités écotouristiques qu'elle organise**.

Adapté à : tout type de visiteurs, fortement recommandée aux familles.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, activités.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Estació Biològica del Pallars Jussà](#), Offices du tourisme
Avec guide.

MONTSEC ET CONGOST DE MONT-REBEI, UNE SALLE DE CLASSE PRIVILÉGIÉE DES FORMATIONS GÉOLOGiques

Afin d'offrir des excursions géotouristiques pour le public en général, Geoplay organise **des visites, dont le but est principalement géologique (sédimentation marine, formation des Pyrénées, dinosaures...)**, auquel s'ajoutent des éléments d'intérêt culturel comme **l'archéologie et l'histoire**.

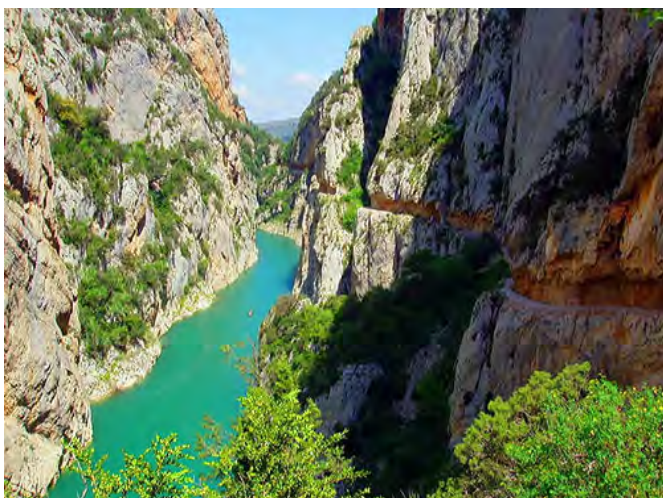
Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier à ceux qui souhaitent apprendre à interpréter le territoire à partir de la géologie.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, géologie.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Geoplay](#).

Avec guide.

La gorge spectaculaire du Mont-Rebei séduit les visiteurs : une nature intacte avec un unique chemin taillé dans la roche.

DANS LA GROTTE DES « MURICECS » AVEC KAYAK

Activité d'une demi-journée qui combine le kayak sur le barrage de Terradets et la visite de la grotte des muricecs (chauve-souris). Après avoir navigué un certain temps sur les eaux calmes du barrage, vous atteignez l'entrée de la grotte. En marchant pendant 10 minutes, vous prenez le casque et un écran frontal et vous entrez dans la grotte, d'une grande beauté, qui représente aussi un point important de la reproduction des chauves-souris.

Lors de cette excursion, vous découvrirez les stalactites, les chauves-souris et l'histoire de ces coins du monde souterrain.

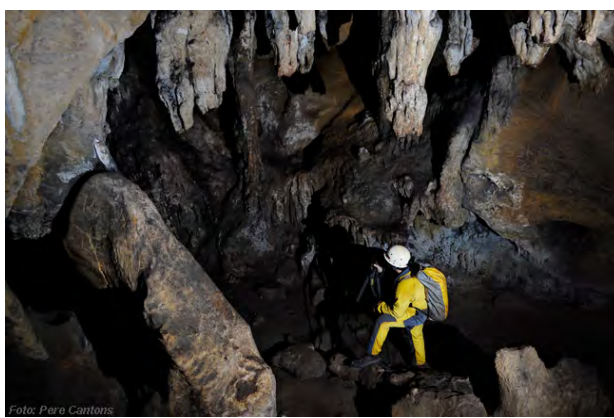
Adapté à : tout type de visiteurs, très intéressant pour les familles.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, géologie.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Grimpada](#).

Avec guide.

Proposition pour tout type de public et familles, avec des guides spécialisés, l'équipement et l'assurance incluse, où vous pouvez combiner le kayak, la spéléologie et l'observation des chauves-souris.

Photo de la grotte : Pere Cantons.

LE BEUGLEMENT DU CERF À BOUMORT

Chaque automne, **un des plus impressionnants spectacles naturels** se produit, lorsque les cerfs de la Réserve de Chasse de la Sierra de Boumort entrent dans la saison des amours, **les mâles rivalisent par leur beuglement, rituel pour attirer les femelles**. Les meilleurs moments pour écouter le beuglement sont très tôt le matin ou tard le soir, à la tombée de la nuit.

Excursions depuis les gîtes ruraux

Plusieurs gîtes ruraux de la région organisent des excursions partant des hébergements pour visiter la Réserve de Boumort pendant la saison des amours et pouvoir entendre le beuglement en direct.

Adapté à : tout type de visiteurs.

Point de départ : Gîtes ruraux participants.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme.

Époque de l'année : en automne.

Pour plus de renseignements : offices du tourisme, Associació de Turisme Rural de Pallars Jussà (tél. +34 620 968 306).

Avec guide.

La nature à l'état pur dans la réserve de Boumort.

PROPOSITIONS D'ÉCOTOURISME DANS LA TERRETA, LA SIERRA DE ST. GERVÀS, NERETS, SANTA ENGRÀCIA ET GURP

La commune de Tremp est l'une des plus grandes de Catalogne, avec une superficie (30.200 hectares) qui dépasse largement l'extension de la plupart des parcs naturels du pays. Le territoire abrite **des espaces naturels sauvages, solitaires, inhospitaliers**, qui offrent sans aucun doute une tranquillité unique.

Les cinq espaces particuliers qui sont préparés pour faciliter au visiteur le contact avec la nature et les paysages sont:

- La Terreta et la montagne de Sant Gervàs : paysage majestueux des pré-Pyrénées, où se trouvent les quatre vautours européens (le vautour classique, le gypaète, l'alimoche et le vautour noir).
- Gurp et la montagne de Santa Engràcia: montagnes vertigineuses parsemées de grottes et de cavernes.
- De Tremp au Pont de Montanyana : ancienne mer intérieure avec un passé géologique étonnant.
- La montagne des Nerets: paysage lunaire, avec de grands chênes et des ravins escarpés.
- La rivière Noguera Pallaresa : avec la faune riveraine et les bois luxuriants.

Au sommet de la spectaculaire montagne où est situé Santa Engracia, se trouvent les « empreintes du diable » (des marques sur la roche) et les vestiges d'une ancienne tour. Photo : Ricard Ballo.

La Noguera Pallaresa passant par l'ancien pont de Terradets. Les roches marines du sol appartenant au Crétacé nous indique qu'il y a des millions d'années cet endroit était recouvert par la mer.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, écotourisme.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : offices du tourisme, [Ajuntament de Tremp](#).

Autoguidées.

VTT

L'orographie et les paysages spectaculaires du Pallars Jussà, pleins de contrastes, offrent un **cadre incomparable pour la pratique du VTT**.

Pyrénées Extrêmes Pallars

Il s'agit d'un chemin linéaire de 215 km, de trois étapes de moyenne-haute difficulté, qui permet de traverser des paysages différents depuis le début des Hautes Pyrénées jusqu'aux lacs de la Noguera.

Adapté aux : utilisateurs de VTT avec un niveau moyen-haut.

Mots clés : paysage et nature, contraste, effort, gastronomie.

Époque de l'année : de mai à octobre toutes les étapes, de février à mars uniquement les deux dernières.

Pour plus de renseignements : [BTT Tours](#).

Avec ou sans guide moniteur.

Les tracks sont fournis en commandant le produit.

« Pedals de Foc »

« Pedals de Foc » (Pédales de feu) est la route de VTT qui longe le périmètre du Parc National d'Aigüestortes et de l'Étang de Sant Maurici. C'est une route qui peut être faite sur mesure, en divisant les étapes, en fonction du niveau de l'utilisateur,

Adapté à : tout type de visiteurs et amateurs de VTT

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, Parc National.

Époque de l'année : de mai à octobre.

Pour plus de renseignements : [Pedals de Foc](#)

Autoguidée ou avec guide.

Dans le Pallars Jussà, vous trouverez tout type de route pour VTT, pour les plus sportifs, pour les familles, pour se promener ou faire de la montagne, autoguidées ou avec guide et très bien balisées.

Centre VTT du Pallars Jussà

Le Centre VTT Pallars Jussà dispose de neuf routes balisées qui permettent de parcourir un total de 263 kilomètres.

Adapté à : tout type de visiteurs.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Centre BTT del Pallars Jussà (Tel +34 973-680-644), e-mail: patronatesports@pobladesegur.cat .

Autoguidé.

Transpirinenca

Route spectaculaire en VTT qui traverse les Pyrénées d'est en ouest. Elle commence à Llançà et finit à Fontarrabie, avec un itinéraire d'environ 1.000 km. La route est divisée en 16 étapes, dont 2 passent à travers les terres du Pallars Jussà:

- Étape 7: de Llavorsí à Torre de Capdella
- Étape 8: de Torre de Capdella à Pont de Suert

Adapté aux : utilisateurs de VTT avec un niveau moyen-haut.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, VTT, haute montagne.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme.

Tracks disponibles sur [Wikiloc](https://www.wikiloc.com).

Autoguidée.

KAYAK SUR DES EAUX TRANQUILLES

En naviguant **en kayak** sur les eaux tranquilles du barrage de Terradets, vous pourrez apprécier l'environnement spectaculaire depuis un autre point de vue. De manière détendue, que ce soit avec un kayak individuel ou un kayak double, cet endroit est idéal pour profiter aussi bien de l'initiation à la navigation, que de routes très complètes

Les utilisateurs avec un niveau plus avancé peuvent partir en expéditions guidées en kayak, durant 1 journée, sur les eaux tranquilles **des barrages de Terradets ou de Camarasa**, qui peuvent être combinés avec une nuit en bivouac.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles avec enfants.

Mots clés : paysage et nature, écotourisme, actif, eau.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Grimpada](#) .

Avec guide.

Le kayak sur des eaux tranquilles, accompagné d'un guide, est une activité dont vous pouvez profiter en famille.

SPÉCIAL FAMILLES

Les propositions suivantes sont idéales pour être réalisées en famille.

Formule aventure _____

Cette proposition d'aventure pour toute la famille combine un ensemble d'activités à l'air libre (randonnée, chasse au trésor...), la visite de producteurs agroalimentaires et du Centre d'Observation de l'Univers. Pendant votre temps libre, vous pourrez profiter de la piscine de l'hôtel et du mini-club « Le petit Tamarro » (week-end). L'hôtel dispose de chambres conçues pour des familles avec enfants.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles avec enfants.
Mots clés : paysage et nature, écotourisme, actif, production alimentaire, repos.
Époque de l'année : juillet.
Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#)
Autoguidé.

Geocaching Adventure Terradets

Le parcours a une longueur totale d'un peu plus de 7 km, et se compose de 7 *cache*s (ou trésors). C'est une excellente combinaison de divertissement et de découverte de l'environnement en faisant de la randonnée.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles avec enfants.
Mots clés : paysage et nature, écotourisme, actif.
Époque de l'année : toute l'année.
Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).
Autoguidé.

SEMAINE MULTI-ACTIVE NATURE

Offre de 6 nuits qui inclut une multitude d'activités : une combinaison de kayak, visite de la grotte des « muricecs », randonnée, chasse aux trésors et excursions à Mont-Rebei et au Parc National d'Aigüestortes (sans guide). La visite d'une ferme est également prévue, pour découvrir le procédé de fabrication de fromages.

Adapté à : tout type de visiteurs.
Mots clés : paysage et nature, écotourisme, actif.
Époque de l'année : nous vous conseillons de vérifier les dates avec l'hôtel, étant donné que la grotte est fermée au public durant les mois de juin / juillet et quelques jours en février, pour protéger la reproduction de l'espèce.
Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).
Certaines activités sont réalisées accompagnées par un guide, d'autres sont autoguidées.

ESCALADE

Le Pallars Jussà est une région privilégiée pour pratiquer l'escalade. Il est caractérisé par des microclimats marqués, qui avec une orientation appropriée des parois, permet de pratiquer, tout au long de l'année, différents types d'escalade.

Adapté à : tout type de grimpeurs, car il existe différents niveaux.

Mots clés : paysage et nature, parois, hauteur.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : livres spécialisés (Lleida climbs / Guia de escalada de Terradets / Roca caliente en los Pirineos vol. 3 Aran-Pallars) et office de tourisme.

Avec ou sans guide..

Le nom de Pallars est lié à l'escalade, ce n'est pas un hasard s'il dispose des plus spectaculaires voies et parois du pays.

D'AUTRES ACTIVITÉS D'AVENTURE

Canyoning

Les visiteurs peuvent profiter de la géologie unique de la région, en parcourant les **32 ravins énoncés** dans le guide de descente des ravins du Pallars Jussà.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, parois, hauteur.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme et livres spécialisés (« Pallars Jussà: Gorgs i barrancs »)

Avec ou sans guide.

Plongée en hauteur _____

Le Pallars Jussà dispose d'excellents lieux pour pratiquer **l'immersion en haute montagne**, y compris la possibilité de réaliser des immersions sous la glace.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, plongée, faune.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [The Busseing Pallars.](#)

Avec guide.

Ces routes sont conçues pour montrer aux visiteurs le spectacle de la nature et du paysage de la région.

MONT-REBEI LE CHEMIN DES ÉTOILES

Proposition de randonnée guidée à travers **l'unique gorge vierge de Catalogne**. Convient à tout type de marcheurs, cette excursion d'une journée permet de connaître l'un des endroits les plus spectaculaires de Catalogne

Adapté à : tout type de visiteurs

Point de départ : Àger.

Mots clés : paysage et nature, gorge, spectacle de la nature.

Époque de l'année : toute l'année sur réservation.

Pour plus de renseignements : [Pirineu Emoció](#).

Avec guide.

La Noguera Ribagorçana passe au centre du Montsec et nous offre une des excursions les plus spectaculaires de la montagne catalane.

TÉLÉPHÉRIQUE DE LA VALL FOSCA

Le téléphérique de Sallente – Estanque Gento, situé à la frontière nord de la Vall Fosca, **permet d'accéder à plus de 2.000 mètres de hauteur et de pouvoir commencer des itinéraires à travers le Parc National d'Aigüestortes et le barrage de Sant Maurici.**

Le trajet, qui dure environ 13 minutes et enregistre 450 mètres d'altitude, offre une vue spectaculaire.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, haute montagne.

Époque de l'année : du 1er juillet au 30 septembre.

Pour plus de renseignements : [Vall Fosca](#), Offices du tourisme.

Cette excursion nous permet de *profiter de paysages de haute montagne, où les protagonistes sont les sommets, la clarté de la lumière, les eaux *cristallines et la pureté de l'air. Photo de l'estany: Txell Llorach.

LE PALLARS NOSTALGIQUE

Voyage historique au **cœur des Pyrénées catalans**, pour revivre les transformations vécues durant la première moitié du XXe siècle, les changements dans la façon de vivre et les **métiers perdus**. Fantastiques paysages de montagne, intéressantes visites culturelles de musées et monuments et dégustation de la gastronomie locale.

Adapté à : tout type de visiteurs.

Point de départ : Gare ferroviaire de Lleida Pirineus ou de La Pobla de Segur.

Mots clés : nostalgie, culture, gastronomie, paysage et nature, histoire.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Pirineu Emoció](#).

Sans guide, mais inclut les visites guidées indiquées sur le programme.

LES BOUTIQUES DU MUSÉE DE SALÀS ET DU CENTRE D'INTERPRÉTATION DE L'ANCIEN COMMERCE

Trajet à travers cent ans de vie quotidienne, grâce à l'atmosphère des boutiques d'époque à travers la récupération et l'exposition de biens consommables quotidiens fabriqués depuis la seconde révolution industrielle (seconde moitié du XIXe siècle) jusqu'à la fin de l'ère franquiste (fin des années 70) et à l'interprétation et diffusion de ces produits depuis le Centre d'interprétation de l'Ancien Commerce.

Grâce à l'excellente interprétation apportée par les guides, les visiteurs réaliseront un voyage dans le temps qu'ils ne sont pas prêts d'oublier.

Adapté à : tout type de visiteurs, très intéressant pour les familles.

Mots clés : histoire, mémoire, boutiques, culture, traditions.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Botiques museu de Salàs](#), Offices du tourisme.

Avec guide.

« *Ultramarinos y coloniales* », une exposition de presque 3.000 pièces différentes, environ 500 panneaux publicitaires et une documentation commerciale abondante.

MUSÉE HYDROÉLECTRIQUE DE CAPDELLA

Musée situé dans l'enceinte de la centrale hydroélectrique de Capdella, c'est **un espace d'interprétation et de découverte qui analyse l'univers complexe et inconnu des centrales hydroélectriques construites au début du XXe siècle** pour répondre à la demande énergétique de l'industrie catalane située à Barcelone et sa zone d'influence.

Adapté à : tout type de visiteurs et également aux familles.

Mots clés : histoire, énergie, transformation, paysage et nature.

Époque de l'année : toute l'année, consultez les horaires sur le site Web du Musée.

Pour plus de renseignements : [Museu Hidroelèctric de Capdella](#).

Visites guidées ou non. Ateliers scolaires et visites thématiques de groupes.

MUSEE DES « RAIERS »

Le transport du bois `par les rivières a été un mode de vie dans le Pallars jusqu'au début du XXe siècle. Les « raiers » transportaient le bois commandé des forêts pyrénéennes jusqu'au port fluvial de destination (Balaguer, Lleida, Tortosa, ou même jusqu'à la mer).

Des visites guidées pour les groupes et les écoles sont disponibles.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux groupes et écoles
Mots clés : histoire, anciens métiers, culture, paysage.
Époque de l'année : toute l'année.
Pour plus de renseignements : [Museu dels Raiers](#).
Visites guidées ou sans guide.

PARC DU CRÉTACÉ

Le Parc du Crétacé permet de découvrir le Pallars Jussà à travers différents domaines : gisements paléontologiques, restes archéologiques, bâtiments historiques et artistiques et le propre environnement naturel qui le compose et qui fut habité par quelques-uns des derniers dinosaures qui ont vécu sur terre.

Adapté à : tout type de visiteurs, très intéressant pour les familles.
Mots clés : dinosaures, histoire, paysage et nature, culture.
Époque de l'année : toute l'année.
Pour plus de renseignements : [Parc Cretaci](#), Offices du tourisme.
Visites guidées ou sans guide.

La **richesse culturelle des villages de la région, transformés tout au long des années**, est fortement transmise aux visiteurs à travers les routes et les visites guidées suivantes:

VISITES GUIDÉES EN COEUR DE VILLAGES

Plusieurs communes de la région offrent des visites guidées pour que les visiteurs puissent en apprendre davantage sur leur patrimoine, aussi bien architectural que culturel.

Des visites à travers des villes médiévales fortifiées et des éléments d'architecture civile moderniste de

- La Pobla de Segur
- Tremp
- Talarn
- Isona i Conca Dellà

Adapté à : tout type de visiteurs, intéressant pour les familles

Mots clés : histoire, culture, découverte, villa médiévale, modernisme.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme.

Visites guidées.

Casa Mauri, le petit palais moderniste de la Pobla de Segur

Tour de Soldevila de Talarn.

Santa Maria de Tremp

VISITES AVEC LE TRAIN DES LACS

Ce sont des formules d'une journée liées aux horaires du train Historique des Lacs. Avec chacune de ces propositions, vous pouvez découvrir un attrait spécial du Pallars Jussà.

- Expérience œnologique - Château d'Encús: inclut la visite de la cave Castell de Encus avec la dégustation de 3 vins et la visite du village de Talarn. Possibilité de manger avec mariage des vins.
- Une promenade à travers la Pobla : inclut la visite guidée de la Casa Mauri et du Moulin à Huile
- Les boutiques de Salàs : inclut la visite des Boutiques-Musée.
- La lumière de la Vall Fosca ¹: inclut la visite du Musée Hydroélectrique et de la centrale de Capdella.

Les transferts de et vers la gare et les repas de menus typiques du Pallars sont inclus.

Adapté à : tout type de visiteurs, en particulier aux familles.

Mots clés : train, culture, traditions, histoire, caves et vin de taille, gastronomie.

Époque de l'année : le train historique fonctionne tous les samedis d'avril à septembre.

Pour plus de renseignements : [Pirneu Emoció](#).

Visites guidées.

Une alternative tranquille pour connaître la région, avec diverses options.

¹ « Vall fosca » en français, vallée obscure.

En tant que région frontalière à l'époque médiévale, le Pallars Jussà conserve un **grand patrimoine architectural militaire**. Une vingtaine de tours de guet traverse toute la montagne du Montsec, jadis utilisées comme tours de communication entre les troupes et les chevaliers situés en deuxième ligne d'importants châteaux, tels que ceux de Mur et de Llordà.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : histoire, reconquête, châteaux, paysage, culture.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : Offices du tourisme, [Ajuntament de Castell de Mur](#), [Oficina de turisme d'Isona - Castell de Llordà](#).

Visites guidées.

Le château de Llordà à Isona i Conca Dellà.

Le magnifique château de Mur.

La gastronomie, les vins et produits du terroir du Pallars Jussà sont un vrai plaisir pour les amateurs de la bonne table.

PROPOSITIONS DE CULTURE, GASTRONOMIE ET ŒNOLOGIE

Formule œnologique et culturelle _____

Formule de 5 nuits où sont combinées les visites des espaces culturels les plus remarquables de la zone (Château de de Mur, Centre d'Interprétation de l'Ancien Commerce de Salàs, Centre d'Observation de l'Univers...), la gastronomie (menu spécial dégustation avec mariage de vins) et les visites de deux caves du Pallars, accompagnées de deux dégustations de vins.

Adapté à : tout type de visiteurs.

Mots clés : gastronomie, caves, culture, paysage, traditions, astres.

Époque de l'année : nous vous conseillons de vérifier les dates avec l'hôtel, étant donné que le Centre d'Observation est fermé du 7 janvier au 20 février.

Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).

Certaines activités sont réalisées accompagnées par un guide, d'autres sont autoguidées.

Formule culturelle et gastronomique _____

Proposition de 4 nuits qui combinent la bonne gastronomie (un menu spécial dégustation), la visite d'une cave du Pallars et les visites culturelles.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : traditions, gastronomie, caves, culture.

Époque de l'année : toute l'année, nous vous conseillons de vérifier les dates avec l'hôtel.

Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).

Certaines activités sont réalisées accompagnées par un guide, d'autres sont autoguidées.

WEEK-END ŒNOLOGIQUE DANS LE PALLARS

Week-en de luxe et vin. Inclut un séjour dans une suite de l'hôtel, la visite de la cave Castell d'Encús avec dégustation de 3 vins, la visite de Talarn, la visite du Château de Mur et la possibilité de faire des repas avec mariage de vins ou bien un menu du terroir.

Au moment de la vendange, vous pourrez participer à une partie du processus de récolte du raisin.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés: vin, œnologie, cave, histoire, culture, paysage et nature.

Époque de l'année : toute l'année, édition spéciale pour la vendange (septembre, octobre).

Pour plus de renseignements : [Pirineu Emoció](#).

Sans guide, mais le programme inclut des visites guidées.

La cave du Castillo de Encús, D.O. Costers del Segre, produit d'excellentes variétés de Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Pinot Noir, Syrah, Petit Verdot, Sauvignon Blanc, Riesling, Semillon et Albariño.

FORMULE GASTRONOMIQUE DE L'AUBERGE

Le week-end gastronomique **combine un hébergement dans une auberge située au centre de La Pobla de Segur, la visite de trois producteurs alimentaires locaux** (de bœuf, de vin et de fromages) et la dégustation des produits avec les menus des restaurants.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : gastronomie, produits agroalimentaires, vin, paysage, tradition.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Fonda Can Fasèrsia](#).

Sans guide, mais inclut des visites guidées.

CHEMINS ENTRE FROMAGES

Cette proposition **combine la randonnée et les fromages**. Il s'agit de deux excursions à pied pour visiter deux producteurs de fromages, où sera également réalisée une dégustation des produits fabriqués.

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : paysage et nature, randonnée, produits locaux, fromages.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Casa Leonardo](#).

Autoguidé.

ROUTE DU VIN DE LLEIDA

Les particularités géologiques du Pallars Jussà, ainsi que la hauteur et le climat méditerranéen qui subit de forts contrastes de température, font possible **un vin de caractère**. Grâce aux visites des caves, la route du vin de Lleida permet au visiteur de parcourir la gastronomie, la culture et la géographie de Lleida.

Les caves qui peuvent être visitées de la région et qui font partie de la Route du Vin de Lleida sont:

- [Castell d'Encús](#), à Talarn
- [Sauvella](#), à Orcau
- [Vila Corona](#), à Vilamitjana

Adapté à : tout type de visiteurs

Mots clés : vin, caves, paysage et nature, gastronomie, culture.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Ruta del Vi de Lleida](#), offices du tourisme.

Visites guidées.

Vignes de Sauvella
à Orcau

Les champignons, l'une des
stars de la gastronomie du
Pallars

Le fromage « tupi »,
provenant de pasteurs
locaux

La richesse géographique et des paysages du Pallars Jussà font que sur de courtes distances, de quelques kilomètres, le visiteur vit de grands contrastes, en passant des bassins des pré-Pyrénées aux vallées de haute montagne.

.Certaines des propositions sont pensées pour les groupes, bien que d'autres sont également adaptées pour les visiteurs qui préfèrent se déplacer avec leur propre véhicule.

Hôtel Terradets _____

L'Hôtel Terradets offre une large gamme de sorties en groupe de 1 à 4 jours,

Adapté pour : pour tout type de visiteurs, en particulier les groupes de personnes âgées (autocar non inclus)

Mots clés : traditions, gastronomie, caves, culture.

Époque de l'année : toute l'année, veuillez vous renseigner des dates auprès de l'hôtel

Pour plus de renseignements : [Hotel Terradets](#).

Certaines activités sont réalisées accompagnées par un guide, d'autres sont autoguidées.

Une promenade dans le Pallars, spéciale pour groupes seniors _____

Destinée aux groupes de retraités ou associations, organisée sur mesure à partir d'une formule standard d'un jour ou plus.

Adapté pour : groupes de seniors.

Mots clés : seniors, associations, voyage en groupe, culture, gastronomie.

Époque de l'année : toute l'année.

Pour plus de renseignements : [Pirineu Emoció](#).

Sans guide, mais inclut des visites guidées.

Promenades combinées à des visites culturelles et à une bonne gastronomie.

OFFICES DU TOURISME DU PALLARS JUSSÀ

TREMP

Pla de la Creu, 1

Tel. (+34) 973 650 005 e-mail: turisme@ajuntamentdetremp.cat

www.ajuntamentdetremp.cat/ca/coneixer-tremp

LA POBLA DE SEGUR

Av. Verdaguer, 35

Tel. (+34) 973 680 257 e-mail: turisme@pobladesegur.cat

www.pobladesegur.cat/ca/Turisme/oficinaTurisme/contacte.aspx

ISONA I CONCA DELLÀ

C/ del Museu, 4

Tel. (+34) 973 665 062 e-mail: ofturisme@parc-cretaci.com

www.parc-cretaci.com

LA VALL FOSCA

Torre de Capdella mairie

Tel. (+34) 973 663 001 e-mail: turisme@vallfosca.net

www.vallfosca.net

AVEC LE SUPPORT DE :

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DELLA

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

Contact:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

C/ Soldevila, 18. 25620 Tremp

Tel. 973 650187

turisme@pallarsjussa.cat

www.pallarsjussa.net

Elaboré par:

DCB TURISME I
www.decaba.com DESENVOLUPAMENT LOCAL

PALLARS JUSSÀ A WORLD TO DISCOVER

PROFESSIONAL DOSSIER

PALLARS
JUSSÀ

www.lleidatur.com

This dossier wouldn't have been possible without the support of entrepreneurs, organizations and associations that have actively participated in the tourism development workshops of the Pallars Jussà.

TABLE OF CONTENTS

1. PALLARS JUSSÀ. A WORLD TO DISCOVER

A welcoming land
Tourist Information Offices and Visitors Centre
Climatology. The colours of Pallars Jussà

2. LOCATION AND HOW TO ARRIVE

Location and how to arrive
Soft Mobility and Accessibility

3. THE BEST OF PALLARS JUSSÀ

The spectacle of nature
Pallars Jussà: live
Geological fascination. The dinosaurs route
Heritage built over time
Water and energy
The Train of the Lakes
Montsec Astronomy Park
A land with a thousand stories
Holidays and traditions
Traditional tastes
Our wines

4. SUGGESTIONS FOR DISCOVERING MORE ABOUT PALLARS JUSSÀ

HIKING: VISITING THE REGION ON FOOT

Jussà paths

The hiking trails of the 3 municipalities

Aigüestortes and Estany de Sant Maurici National Park

The Fifth Lake

Guided walks offered by hotels and other accommodation providers

Other guided walking tours

Foot races, walking events and other initiatives

ECOTOURISM

Birdwatching

Butterflies in Terradets reservoir

Themed routes: Wild mushrooms / Medicinal herbs

Trips to enjoy and learn about nature

Montsec Mountains and the Mont-Rebei gorge: a privileged geology

Kakak to the Muricecs cave

Red deer rut in Boumort

Ecotourism activities in La Terreta, Sant Gervàs range, Nerets, Santa Engràcia and Gulp

ACTIVE TOURISM

Mountain biking

Kayaking in calm waters

Family active holidays

Multi-active nature week

Rock climbing

Other adventure activities

SCENIC ROUTES

Mont-Rebei gorge, path to the stars

Vall Fosca's cable car

RECALLING HISTORY

Pallars Nostalgic

Salàs: the Shops Museum and the Ancient Commerce Interpretation
Centre

Capdella Hydroelectric Museum

The Rafters' Museum

The Cretaceous Park

DISCOVER OUR TOWNS

Old Towns' guided tours

Guided tours connected to the Train of the Lakes

VISIT THE BORDER CASTLES

GASTRONOMY, ENOLOGY AND LOCAL PRODUCE

Offers combining culture, gastronomy and enology

Enology weekend

"La Fonda" gastronomy offer

Cheese walking trails

Wine route in Lleida – Costers del Segre

TOURING AND HOLIDAYS FOR EVERYONE

Holidays for everyone

1. PALLARS JUSSÀ. A WORLD TO DISCOVER

A WELCOMING LAND

Halfway between the highest peaks of the Pyrenees and the vast Lleida plain lies the region of Pallars Jussà, a land of staggering contrasts which remains true to its roots and awash with stunning natural beauty.

The contrasts are provided by the variety of landscapes that enables visitors to take in agricultural plains and thickly wooded forests, audacious cliff-tops, high-lying mountainous areas and the dramatic beauty of Aigüestortes and Estany de Sant Maurici National Park, where the glacial and Karst lakes gleam and the mighty rivers slice through the hills. All of these diverse landscapes are home to a rich and diverse flora and fauna, in which carrion-eating birds and raptors are particularly prominent.

However, the region's character and authenticity come from the legacy left by the passage of time and history. Pallars Jussà is a reference point for geology enthusiasts and people keen to learn more about the very formation of the Earth. It is also a rich source of information for anyone interested in the origin of life itself: its paleontological sites carry us back 65 million years to a time when dinosaurs roamed these lands and the Pyrenees began to form.

One land, a thousand stories. From Pallars we can follow nearly the whole of the transformation of the history of Europe through the area's Stone Age, Iberian and Roman sites, as well as its unquestionable architectural and artistic wealth. A millennium ago, Europe fought to preserve its borders from the Saracens in these mountains, which marked the limits of the Marca Hispanica, or Spanish March. From these times we can still see border castles, medieval towns and Romanesque jewels... and through to the present day, the waters that flow across the region work hard to light Catalonia's cities and power its industrial base.

But above all, Pallars is a living region. The economy is based fundamentally on agriculture, including the cultivation of wine, cereals, olives and almonds and the raising of pigs, sheep and cattle. All of these sectors are of vast potential because of the quality of the produce that shapes the wonderful local cuisine and underpins the artisan specialty food industry.

The many possibilities it affords means that **Pallars can be whatever you want it to be: a welcoming and peaceful land in which to eat well, relax and savour the architectural and scenic beauty, or a place that entices you to practice sport and have adventures, where you will always find something new. Pallars Jussà is what every person who visits it can make of it.**

TOURIST INFORMATION OFFICES AND VISITORS CENTRE

Visitors will find a good range of places to stay, from comfortable hotels and camping grounds set in the heart of nature to colourful rural tourism accommodation.

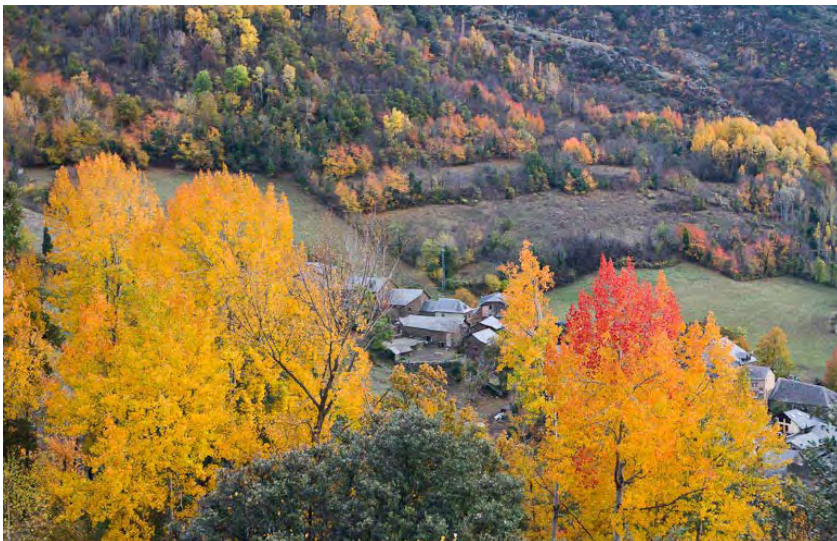
Tourists can find all the information they require in the tourism offices of Tremp, La Pobla de Segur, Conca Dellà and Torre de Capdella, in Vall Fosca. Here the staff will be happy to help you with information on all of the nearby activities and the available tourism and cultural options, including mountain bike trails and car routes you can take either individually or in a group.

The new visitors' centre being built in Tremp will become your reference point for learning more about the province and to plan your holiday.

CLIMATOLOGY. THE COLOURS OF PALLARS JUSSÀ

The lands in this region are formed of two very different parts: Vall Fosca and Vall de Manyanet, in the north, with a typically Alpine climate and plant life; and Conca de Tremp and the Serra de Montsec to the south, with a Mediterranean climate. They have a varied relief and a climatology marked by contrasts: cold, sunny winters and cool summers in the highest valleys and, by contrast, hot, dry summers in Montsec and Conca de Tremp. Rainfall is concentrated in spring and autumn.

The colours of Pallars are marked by this diverse climate, from Mediterranean to high mountain climates and the plant life changes accordingly: wild and black pine woods and fir forests at heights of around 1700 metres, with beech groves and Alpine fields if we ascend a bit further. Moving down the mountains, towards Conca de Tremp, we find evergreen oaks, garrigue scrubland, plantations of box-trees, fields of jonquil flowers and kermes oaks, as well as the farmlands where cereal crops, vineyards and almond, olive and fruit trees abound.

The colours of the Pallars Jussà valleys.

Photography: Ramon and Conxi
<http://meteopallars.blogspot.com.es>

2. LOCATION AND HOW TO ARRIVE

Set in the pre-Pyrenean area of Catalonia, North-East from Spain, Pallars Jussà region has 14 municipalities and a population concentrated particularly in the south. It is home to around 15,000 people, with 6,000 inhabitants in the capital, Tremp, and many other large towns including La Pobla de Segur, with over 3,000 people, and Isona and Conca Dellà, with just over a thousand inhabitants. Pallars Jussà is bordered by the Lleida regions of Pallars Sobirà, Alt Ribagorça, Alt Urgell and Noguera, and by Baixa Ribagorça in Aragon.

Pallars Jussà is a communications hub for roads and train lines across the Pyrenees. Of note is the C-13 highway, which cuts north to south along the Noguera Pallaresa River, from La Pobla de Segur to Terradets, and the Pyrenean arterial road N-260, which connects Sort with Pont de Suert, passing through La Pobla de Segur, as well as other secondary roads that join the other towns.

The railway line connects Lleida with La Pobla de Segur, crossing the province from north to south.

The ALSA coach company connects all the towns from Lleida.

Tremp lies around 90 km from Lleida-Alguaire airport and can also be reached from Barcelona-El Prat aboard the high-speed train to Lleida-Pirineus station.

Easy ways to reach Pallars Jussà:

 <p>BY CAR</p>	<p>⇒ From Barcelona and the city's metropolitan area, there are various options:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ A2 + C1412 (itinerary through Jorba – Calaf – Ponts)✓ A2 + L303 + C14 + L512 + C1412 (itinerary through Cervera – Agramunt – Artesa de Segre)✓ A2 + C14 + L512 + C1412 (itinerary through Tàrraga – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ From Girona/France:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ AP7 motorway to Barcelona and follow the instructions above✓ AP7 + C-25 (route though Vic – Manresa - Tàrraga) + L512 + C1412 (Tàrraga – Agramunt – Artesa de Segre) <p>⇒ From Zaragoza/Madrid: A2 to Lleida + C13</p>
---	--

BY TRAIN

⇒ The [Train of the Lakes](#) carries you through spectacular scenery from Lleida-Pirineus station to La Pobla de Segur.

⇒ You can also take the high-speed train (AVE) as far as Lleida [Paris-Figueres-Barcelona-Tarragona-Lleida-Zaragoza-Madrid line] or travel in the conventional train [lines Barcelona-Valls-Lleida, Barcelona-Tarragona-Reus-Lleida, or Barcelona-Manresa-Lleida] [RENFE](#)

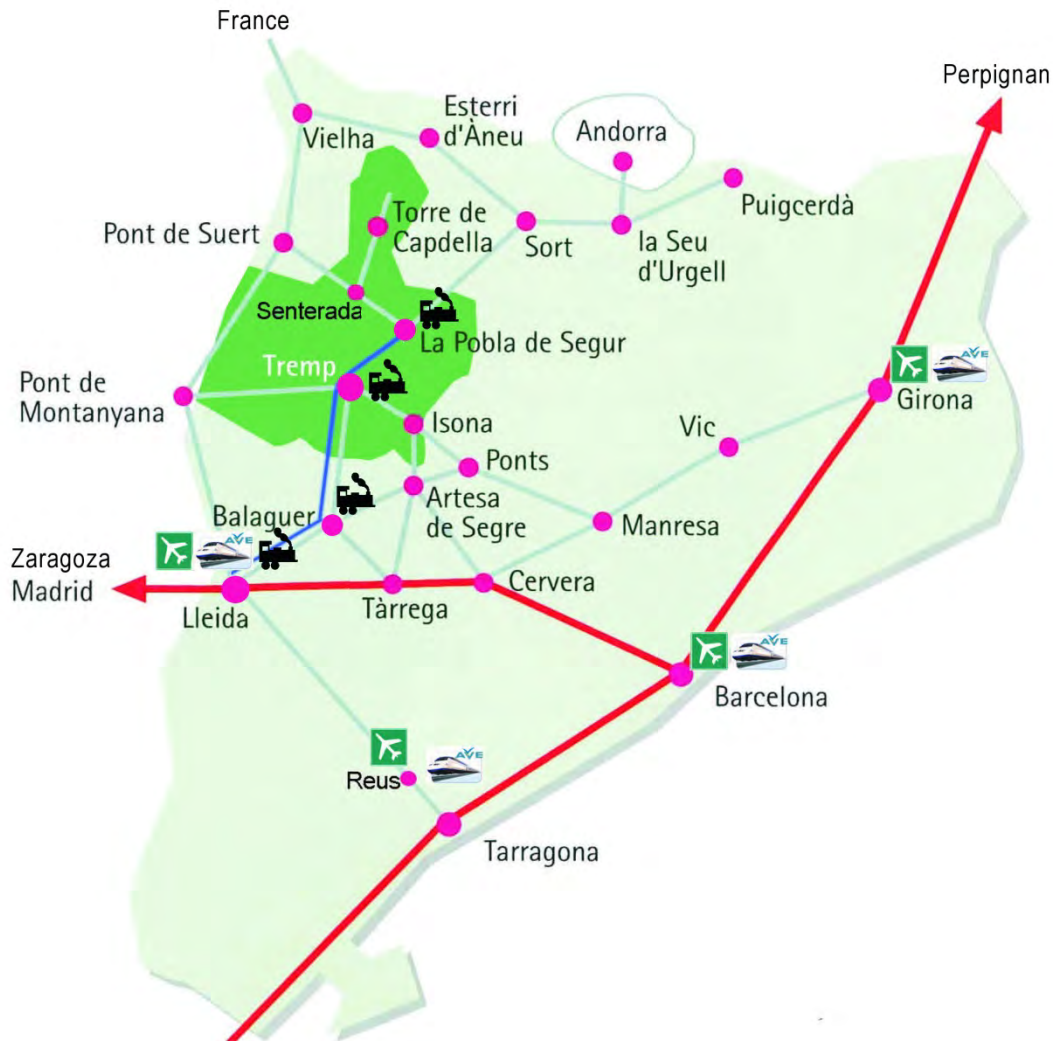
BY COACH

Pallars Jussà has regular bus lines that connect the main towns with Lleida and Barcelona. [ALSA](#)

BY TAXI

The local taxi service is a good way of getting around the area. Associació de Taxistes del Pirineu (phone 24h): +34 619 078 273

Pallars Jussà's accesses.

SOFT MOBILITY AND ACCESSIBILITY

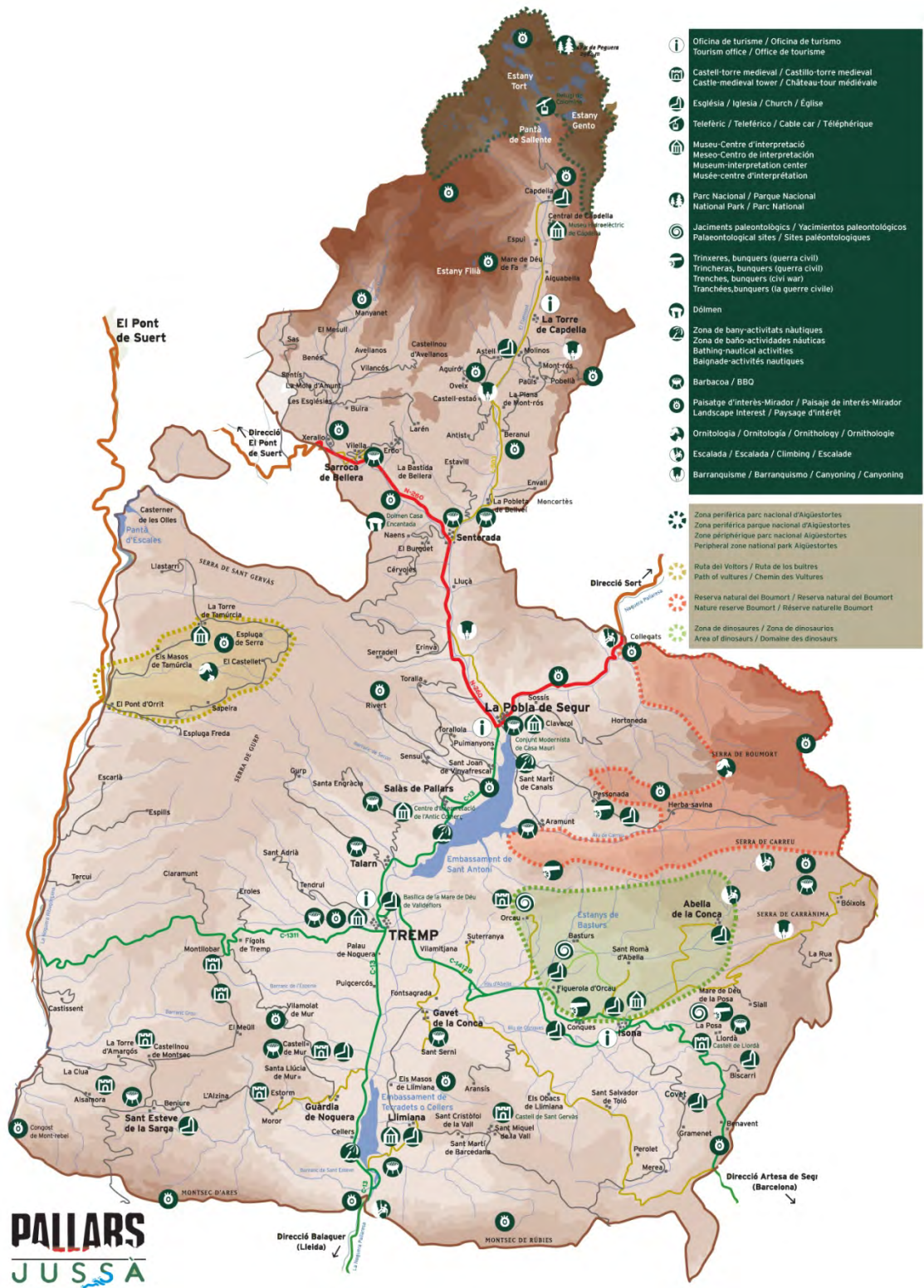
Gradually, Pallars Jussà is getting involved into **tourism models that reduce their environmental impacts**.

One of the most outstanding elements is the Train of the Lakes. This railway line connects the Pallars Jussà with Lleida, offering spectacular panoramic views and including a total of 41 tunnels and 31 bridges, during a two hour journey.

Therefore, all visitors willing to travel to Pallars Jussà by public transport can easily do it, arriving first at Lleida Pirineus train station (either with high-speed train or conventional train). Also a scheduled coach transport service connects Pallars with Lleida and Barcelona, among many other destinations.

One of the most outstanding, unique in Catalonia so spectacular is the Lakes Train. This railway line allows access to Pallars Jussà from the train station Lleida Pyrenees, in an impressive way (for landscapes that can be seen from the window) in two hours. This means that all visitors who want to get to by public transport Pallars you can comfortably reach first station Lleida Pyrenees (well AVE train or conventional). Also a regular bus service connects with Pallars Jussà Lleida and Barcelona, among many other destinations.

At the same time, Pallars Jussà's tourism sector is getting involved in *accessible tourism*, which is based on enabling access to people with disabilities or reduced mobility to the greatest possible number of assets (accommodation, cultural facilities, natural areas...). On the [Tourism for All](#) website [promoted by the Catalan government] visitors can find out which accommodation providers and other facilities are adapted to people with special needs (as reduced mobility, wheelchair users, hearing impaired or visually impaired).

- Oficina de turisme / Oficina de turismo
Tourism office / Office of tourism
- Castell-torre medieval / Castillo-torre medieval
Castle-medieval tower / Château-tour médiévale
- Església / Iglesia / Church / Eglise
- Telefèric / Teleférico / Cable car / Téléphérique
- Museu-Centre d'interpretació
Museo-Centro de interpretación
Museum-interpretation center
Musée-centre d'interprétation
- Parc Nacional / Parque Nacional
National Park / Parc National
- Jaciments paleontològics / Yacimientos paleontológicos
Paleontological sites / Sites paléontologiques
- Trinxeres, bunquers (guerra civil)
Trincheras, bunkers (guerra civil)
Trenches, bunkers (civil war)
Tranchées, bunkers (la guerre civile)
- Dòlmèn
- Zona de bany-activitats nàutiques
Zona de baño-actividades náuticas
Bathing-nautical activities
Baignade-activités nautiques
- Barbacoa / BBQ
- Paisatge d'interès-Mirador / Paysage de interés-Mirador
Landscape Interest / Paysage d'intérêt
- Ornithologia / Ornithologie
- Escalada / Escalade / Climbing / Escalade
- Barranquisme / Barranquismo / Canyoning / Canyoning
- Zona perifèrica parc nacional d'Aiguastortes
Zona periférica parque nacional d'Aiguastortes
Zone périphérique parc national Aiguastortes
Peripheral zone national park Aiguastortes
- Ruta del Voltors / Ruta de los buitres
Path of vultures / Chemin des Vultures
- Reserva natural del Boumort / Reserva natural del Boumort
Nature reserve Boumort / Réserve naturelle Boumort
- Zona de dinosaures / Zona de dinosaurios
Area of dinosaurs / Domaine des dinosaurs

The main towns, rivers and reservoirs, transport links to the neighbour areas, the Train of the Lakes stations and the Tourist Information Offices of the Pallars Jussà. <http://pallarsjussa.net/fulletons-actuals?download=220:guia-de-serveis>

3. THE BEST OF PALLARS JUSSÀ

THE SPECTACLE OF NATURE

Pallars offers more than just one picture postcard view; it boasts a full range of varied landscapes. The Serra del Montsec, the Serra de Carreu, the Boumort hills and the highest peaks of Vall Fosca (the Saburó, at a height of 2,900 m) afford different outlooks, each with its own colours and typical flora and fauna.

Whether you travel by car, on foot along the numerous roads and routes, or on mountain bike, Pallars is never anything but special. The Fosca and Manyanet valleys invite visitors to enjoy over 30 lakes and high-lying mountainous areas with peaks that soar to around 3,000 metres. Aigüestortes and Estany de Sant Maurici National Park is a must-see for nature lovers. The entrance from the region to the only national park in Catalonia is via the Sallente-Estany Gento cable car, which carries you 450 metres up the mountain in 13 minutes, at a speed that is ideal for enjoying the views.

But Pallars is also the surprising landscape of the Serra de Montsec and its outstanding precipices. These are dramatic lands where you can see birds of prey including eagles, Egyptian vultures, golden eagles and bearded vultures. The rivers cut swathes through the land and support migratory bird species including cranes and mammals such as foxes, martens, badgers, deer, roe deer, bucks and wild boar.

The Mont-rebei canyon has been declared a wildlife refuge. It is the only gorge in Catalonia that remains practically virgin and which can be travelled by following an old mule track. Collegats canyon is home to the “Argenteria” rock formation, said to have inspired Gaudi in his design of the façade of Barcelona’s La Pedrera.

Montcortès Lake and the lakes of Basturs are of Karst origin, typical to Pallars, and are included in Catalonia’s PEIN programme of plans for areas of natural interest. As well as being home to mallards, eagles and a vast diversity of fish, they are also the source of a legend that the locals will be only too happy to tell you when you visit. Sant Antoni and Terradets are two reservoirs built to produce energy. From here you can follow a selection of hiking routes or take part in sports activities including kayaking and caving. **Water is one of the great attractions of Pallars.**

PALLARS JUSSÀ: LIVE

Pallars Jussà is firmly committed to nature tourism. One example is found at Tremp, which boasts an ecotourism project for the promotion of biodiversity and to help the economic development of the biggest municipality in this part of Catalonia.

For all of these reasons, you will find an extraordinary range of things to do in Pallars that will help you really get to know the area by participating in locally designed environmental projects. The Fifth Lake [*El Cinquè Llac*], for example, is a well-signposted hiking route designed in five stretches covering just over 100 km where you can enjoy the scenery and the local historical, architectural and cultural heritage. Staying in any of the local country houses is a good way to meet the people of Pallars and discover their local cuisine.

There are many more routes, such as the Valley of the Vultures [*Vall dels Voltors*], which you can do by car, bike or on foot. Torre de Tamúrcia is home to the *Casal dels Voltors*, a study and observation centre for nesting birds of prey, and from where you can enjoy the discover the Sant Gervàs and Terreta hills.

The Serra de Boumort is an area of outstanding natural interest which includes a game reserve. The wealth of the fauna makes this visit a must. The reserve has deer, fox, martens, badgers, roe deer and bucks, and birds including eagles, peregrine falcons and bearded vultures. The male birds mark their territory and attract the females with their constant squawks.

You can also catch sight of bats at *Muricecs* cave, home to 600 examples of six different species.

Pallars Jussà is a perfect place for nature tourism and to see deer, carrion-eating birds and bats in their natural environments in canyons, lakes, on plains and soaring above spectacular peaks.

GEOLOGICAL FASCINATION. THE DINOSAURS ROUTE.

In the late Cretaceous period (between the Jurassic and Palaeogene periods, some 65 million years ago) Pallars was a marine landscape. The collision of the European and Iberian tectonic plates produced the elevation of the Pyrenees, an incredible fold which led to dramatic changes. **Throughout Pallars there are 26 points of special geological interest where visitors can see the transformation process the Earth underwent.**

One indisputable point of interest is the Isona Cretaceous Park. A visit here will transport you back through time, not just through geology but also by allowing you to follow the story of the animals that inhabited the region. This is a county very rich in fossils, especially dinosaur remains, including eggs and footprints, which can be visited. The paleontological remains in Basturs, Orcau and Posa show what life was like before the Pyrenees were formed.

The rivers that flow south from the Pyrenees cut through the mountain ranges they encounter on their way instead of skirting them. These open sections, especially visible in gorges such as Collegats, showcase the folds of the earth's crust, the fault lines and different compositions (travertine marble, clays, calcarenite sands...) as well as various types of aquifers.

HERITAGE BUILT OVER TIME

At Pallars you can follow the history of Europe from millions of years ago. As well as sites such as the ones at Nerets Cave, there are also finds from the Neolithic period, Iberian remains and testaments to the arrival of the Romans, who made Aeso (today Isona) the *municipium* of Ludi Emili Patern, a local man three times decorated by the Emperor Trajan.

Roman architecture in a frontier land. If there is one period when the landmark features of Pallars were truly constructed, it was the Middle Ages. Following the Arab invasion, construction began on the Marca Hispanica, which was settled by force in this area as the battle front between the Christians and the Muslims was in Pallars. From those times we can still see the border castles built around 1,000 years ago, such as the fortresses at Mur and Llordà, as well as the churches that were erected wherever there was an outcrop of resistance, such as Verge de la Cinta church in Llimiana and Santa Maria in Covet, with its impressive sculpted gate. Pallars is truly Roman territory. There are entire towns that invite you to step back in time. A visit to the streets of the historical centre of Tremp and the *viles closes* (walled towns) of Figuerola and Salàs de Pallars are great places to soak up history.

The towns have evolved continuously over the centuries and **Pallars boasts important architectural elements linked to the land and its culture**, such as the Mare de Déu de Valdeflors gothic carving in Tremp, the baroque altar of Guàrdia, and the baroque organ at Talarn. The Renaissance makes its presence felt at Sarroca and Envall, or you can enjoy the art nouveau ensemble of Casa Mauri in La Pobla de Segur. Many towns have itineraries designed to discover the legacy of their history.

Pallars became a border area again during the Spanish Civil War. You can follow a sign-posted route around the trenches and bunkers built at La Posa, which was the frontline between spring 1938 and January 1939. A visit provides an understanding of the defence systems used during this war in which, for the first time, aviation and the bombings of civil populations were decisive. Isona, 75% of which was destroyed, is a good example of post-war reconstruction.

Santa Maria, in Mur Castle.

Orcau Castle. Photography: arxiu Solà-Sancho

La Posa bunker (Isona). Photography: Antonio Saez Torrens

WATER AND ENERGY

Pallars Jussà is a land marked by the water of the rivers that cross it and the lakes that capture the reflections of the mountains.

The rivers have also always connected these lands with the rest of the country. For centuries, *raiers*, or raft-makers, used the young, virgin waters to carry goods and spread their culture, as waterways were also the way to carry ideas. However, the real revolution took place in the first decades of the 20th century, when work began on the construction of the hydroelectricity plants that would produce energy to light Catalonia and power its industrial process.

The people of Pallars knew it as “the Company”. The full name was *Energia Elèctrica de Catalunya* and the men who worked there came to Vall Fosca, one of the most isolated points in the country, to produce electricity, taking advantage of the force of the waters from the lakes at the head of Flamisell River.

From this time, when progress unexpectedly arrived and turned the way of life upside down, we have a faithful witness in the Capdella Hydroelectric Museum.

THE TRAIN OF THE LAKES

Man has created high-speed railways and bullet trains, but in our collective imagination trains still have enormous metal wheels and smoke stacks blowing thick black smoke into the air. **The Train of the Lakes is a chance to turn a trip into an experience** – one that will carry you from the city of Lleida to La Pobla de Segur. The journey lasts under two hours and is a chance to enjoy the passing scenery with its array of colours and stunning natural beauty.

The last leg of the journey passes by four dazzling lakes, each with its own charm: Sant Llorenç, Camarasa and Cellers lakes are surrounded by a woody bank that gives onto Terradets canyon, while Sant Antoni, the largest freshwater lake in Catalonia, is **perfect for water sports and relaxing on its gentle shores**.

The Train of the Lakes can be your starting point for discovering the region on your own or as part of an organised tour, with customised trips such as “Pallars Nostalgic”, designed in keeping with contemporary sustainability-oriented travel.

The Train of the Lakes from Lleida to La Pobla de Segur makes for a pleasant journey suitable for all ages and carries you past rivers, canyons and mountain ranges.

Photography: Pol Llopart

MONTSEC ASTRONOMY PARK

The nights are of special interest in these lands, peaceful and unique in Catalonia. They have become the ideal place to build a number of astronomy parks, including the one at Montsec, which has two facilities, the Universe Observation Centre (Àger, la Noguera), around which is the Telescopes Park, and the Montsec Astronomical Observatory (Sant Esteve de la Sarga, Pallars Jussà).

The astronomy park is a research and promotional facility which features exhibitions on astronomy and geology and where you can experience the Montsec 'Eye', a multimedia digital planetarium and observation platform. It boasts a dome with a 12-metre diameter that affords unforgettable views of the serene nights.

The astronomy park has been admitted to the UNESCO Starlight initiative as a candidate Tourist Destination.

A Starlight Destination is a site where a commitment to defend the night sky quality and the access to starlight has been established. This initiative, linked to UNESCO, aims to promote and defend these highly unusual places.

A unique site in Catalonia, an astronomical research and promotional facility.

Photography: Jordi Bas

A LAND WITH A THOUSAND STORIES

The best thing of all about Pallars is its people. Over the centuries, the Pallarese have fought to survive on land as beautiful as it is dramatic and tough, adapting to the territory and finding ways to make a living.

Until just a few decades ago, the region was practically isolated from the rest of the country. Around 100 years ago the phylloxera epidemic hit the area and led to the loss of many lives. Thousands of people were forced to pack up and leave, many migrating to America in search of a future they couldn't find at home. There was a later wave of migration in the 1950s and 60s when the mechanisation of the fields made farm labourers' work easier but only on the flatter, more open lands, not for the people who worked the patches built from the effort of generations to plant crops on the hillsides.

To find out more about these times, many museums in Pallars explain and interpret the local culture, history and landscapes. The old Pont de Claverol schools today house the **Raiers Museum**. Until 1930 Pallars was linked to the rest of Catalonia particularly by its rivers. The dams that were built brought timber down from the mountains to the sea and the entire industry revolved around the wood from the forests. The Raiers Museum, as well as providing information on the river transport systems used in the wood trade, also conserves the heritage of this industry. The Diada dels Raiers is a remembrance day that has been held on the first weekend of July since 1979.

At Vall Fosca you can visit the **Capdella Hydroelectric Museum**, an interpretation space that offers a route which covers the period from the origins of the hydroelectric plant through to its implementation in 1914 and explains the economic and social repercussions its construction had on Pallars and the whole of the country. The museum pays homage to the 4,000 people who worked there over the years, when progress reached the lands of one of Catalonia's best guarded valleys.

In Isona, the **Conca Dellà Museum** and the **Cretaceous Park** present the fauna and flora of the county from 65 million years ago, when the last dinosaurs roamed the earth. These sites also conserve dinosaur prints and eggs. The Museum furthermore explains the past of Roman Aeso and the importance of the medieval period which has left us with castles such as the ones at Orcau and Llordà.

By contrast, the museums at Salàs de Pallars are the very streets themselves. The **Ancient Commerce Interpretation Centre** presents a number of old business models relating to the country's trade and decorated with characteristic elements of the mid-20th century. This unusual journey back in time is a fascinating look at the evolution of technologies over recent decades, as well as the development of advertising techniques.

In Llimiana, **Casa Bonifaci-Llimiana Museum** is the former home of the Bonifaci family, a dynasty of rural doctors, and preserves the local historical legacy.

Casal Pare Manyanet in Tremp was the birthplace of Josep Manyanet, who at the end of the 19th century was responsible for inspiring the construction of the Church of the

Sagrada Familia in Barcelona. Josep Manyanet was beatified in 1984 and canonised in 2004.

At La Pobla de Segur you can visit the lovely art nouveau building **Palauet Casa Mauri**, the Sant Josep oil mill and the Licors Portet factory, founded in 1884, where the famous Ratafia dels Raiers liqueur is made.

The Raiers Museum at Pont de Claverol has explanations, an extensive photo and documentary archive, recreations of rafts and information on the people who made them.

The stores/museum (grocery store, bar and pharmacy) in Salàs are an essential visit for children and adults alike.

HOLIDAYS AND TRADITIONS

Anyone who visits Pallars Jussà will enjoy the annual festivals held in all of the towns and cities. The annual festivals have long been the time of the year when families gather and offer the best of what they have to friends and acquaintances. The people of Pallars have always maintained their ties with the land. This translates into a desire to modernise the holidays, festivals and traditions that form their history to carry them forward into the future.

A spectacular event in which a torch is carried down from the mountains is celebrated in many localities, particularly La Pobla de Segur, on 17 June to mark the festival of Mare de Déu de la Ribera. This archaic festivity is a blend of Christian and pagan rituals and one of the traditional 'fire' festivals held throughout Catalonia to mark the summer solstice.

Another important celebration is the *Diada dels Raiers*, which takes place on the first Sunday of July. Each year this international event draws raft-makers from around the world, who come to share their experiences in river navigation with the people of Pallars.

Indeed, a whole chapter could be devoted to the festivals alone. Many of them were awarded to the people by the Catalan Kings centuries ago. **The festivals were also the time to establish inter-county relations.** One is the Pobleta de Bellvei Festival, and another was the *Bestiar de Peu Rodó* livestock fair, which was held in Salàs de Pallars. Today it has been recovered in the form of a remembrance day at Salàs Fair, and takes place in November.

The Diada de Rememoració remembrance day, part of the Salàs Fair, pays homage to what was the most important livestock fair in Catalonia.

The Raiers de la Noguera Pallaresa Cultural Association has been celebrating the age-old trade tradition of raft-making with a spectacular festival every year since 1979.

TRADITIONAL TASTES

Pallarés cuisine is rooted in its tradition and that tradition is based on produce from the land. There are certain foods you can only try here, such as *girella*, a sausage with more than 500 years of history, or *all i oli de codony* (quince aioli), in which this autumnal fruit is used to make a typical mountain sauce that is spread on toast or used to enrich a range of dishes.

You can also sample *civet d'isard*, a stew with its origins in medieval times and made from game, or *xolís*, a pork sausage made in winter. Other local delicacies include the cheeses and desserts.

One of the most popular foods from Pallars is mushrooms. You will find a huge variety of species used in many local dishes, particularly in autumn. In spring, wild herbs release their scents and are a staple at local fairs.

There are a number of very interesting initiatives afoot, such as the *Amb els 5 sentits* (With the 5 Senses) and *Al teu gust* (As you like it) programmes, which promote the diversity of the quality dishes homemade by master craftspeople and with all the flavours of these lands.

OUR WINES

The fruit of the land is also used to make liqueurs, a longstanding tradition which began when the county was a distinguished liquor exporter. And Pallars has, of course, been a winegrowing area for centuries, producing vines in the high basins with their Mediterranean climate and strong temperature contrasts that give the local wine its character and quality. Many of the wines are part of the Costers del Segre Designation of Origin label.

Pallars Jussà is dotted with artisan wine cellars. Winemaking, which began in the time of the Romans and was always based on home brewing, has gained enormous prestige in recent years thanks to the promotional work carried out by new, young winemakers committed to quality and getting the best out of the highest vines in Catalonia. You can visit these cellars, taste the wines and learn how they are made either at the cellars themselves or at the various festivals held in the region.

A basket maker at the Promopallars Festival in La Pobla de Segur.

Exhibition of local cheeses, including *tupi* and *brossat*.

The white and red wines of Pallars Jussà have a special character that comes from the height at which they are grown.

4. SUGGESTIONS FOR DISCOVERING MORE ABOUT PALLARS JUSSÀ

Pallars Jussà, abounding in natural and historical heritage, offers a wide range of possibilities for people of all ages and interests. Ecotourism and nature fans, sports fans and adventurers, foodies and lovers of history, legends and tradition will find what they are looking for. There is virtually no end to the different ways you can enjoy one of the most magical parts of Catalonia.

Hiking: visiting the region on foot. The diversity of landscapes that converge in Pallars Jussà makes it one of the best areas for trekking, with clearly marked paths of different levels of difficulty and duration.

Ecotourism. Get to know our natural areas in a sustainable, environmentally responsible fashion through activities that promote conservation and the reduction of the environmental impact and foster social and economic involvement beneficial to the local populations.

Active tourism. The region has immense possibilities for practising sport (mountain climbing, white-water rafting, kayaking, etc.) in beautiful settings.

Scenic routes. These routes are designed to show visitors the majestic natural beauty of Pallars Jussà.

Recalling history. A land rich in customs, traditions and ancient trades from when society moved at a slower pace and the main source of wealth came from nature.

Discover our towns. Learn more about the cultural wealth of the local towns, the ways they have evolved over time, with routes and guided tours around La Pobla de Segur, Tremp and Talarn.

Visit the border castles. As a medieval frontier land, Pallars Jussà conserves numerous examples of military architecture, with around 20 defence towers and castles including the ones at Mur and Llordà.

Gastronomy, oenology and local produce. The gastronomy of Pallars Jussà, its wines and local produce (sausages, cheese, mushrooms and game stews) are a real pleasure for anyone who enjoys fine dining.

Tours and short breaks.

The geographic and scenic wealth of Pallars Jussà mean that on journeys of just a few kilometres, visitors can experience major contrasts, from pre-Pyrenean basins to high mountain valleys, along routes that anyone can follow, whether you travel alone, with children or with elderly people.

JUSSÀ PATHS

Discover this beautiful unspoilt area of northern Catalonia walking through **ancient bridle paths and other historical and traditional ways** that have been restored and grouped under the *Jussà Paths* initiative.

The 44 selected walking trails provide over 333 kilometres (206 miles) of well managed paths. Trails range in difficulty from easy to difficult and take hikers along beautiful Pre-Pyrenees mountain sceneries. All paths are clearly signposted.

Riquerna path. Ancient bridle path in Vall Fosca, Cabdella. Photography: RLM

Suitable for: all visitors, please check the details of each trail.

Key words: landscape, nature, gastronomy, culture, history.

Season: all year round, depending on the route.

Further information at: Tourism Information Offices, [Pallars Jussà tourism web](#), [Wikiloc](#).

Self-guided walk.

Some of the trails are available for horse riding or mountain biking.

THE HIKING TRAILS OF THE 3 MUNICIPALITIES

An impressive diversity of landscapes converges in Pallars Jussà, making it an excellent area for walking and other outdoor activities. Visitors are encouraged to follow the trails and to discover the beauty of the region's natural and historical heritage.

The three northernmost municipalities of the region (Torre de Capdella, Senterada and Sarroca de Bellera) have joined efforts to promote hiking and sustainable tourism. Following the example of other European similar initiatives, the *hiking municipalities* ensure that footpaths and facilities for walkers are maintained in good condition, so visitors can discover on foot the spectacular surrounding scenery of the Aigüestortes National Park (the only National Park of Catalonia).

Suitable for: all visitors.

Key words: National Park, landscape, bridle path, towns and villages.

Season: all year round, depending on the route.

Further information at: Tourism Information Offices, the 3 municipalities' town council, [Vall Fosca web](#).

Self-guided walk. Possibility of hiring local guides.
GPS tracks will be available online soon.

Trail network suitable for all users, clearly signposted. Signpost to the dolmen of the Moor's cabin, located in the parish of Senterada.

AIGÜESTORTES AND ESTANY DE SANT MAURICI NATIONAL PARK

The only national park in Catalonia, its high-mountain landscape has an impressive relief and a wealth of flora and fauna. The main feature of the area is water, with close to 200 lakes and countless streams.

The Fosca valley (*Dark valley*) is the entrance to the southern part of the National Park and contains a series of small villages that maintain all of their traditional charm.

Five walking itineraries have been selected as the most recommended, most of them starting and finishing in Estany Gento.

At Estany Gento there is an information centre in the summer months with an exhibition on aquatic life.

The Park has a high biological value due to its great diversity of ecosystems.

Suitable for: all visitors.

Key words: National Park, landscape, nature, cultural landscape.

Season: all year round except Winter months with snow.

Further information at: Tourism Information Offices, [National Park website](#)

Self-guided walks.

THE FIFTH LAKE

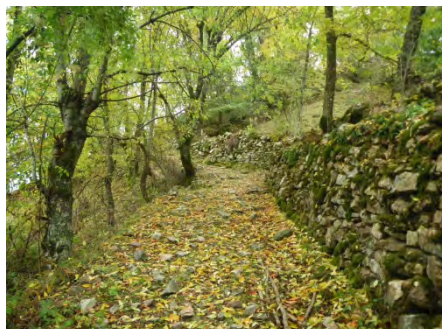
The "Fifth Lake" is a **round-trip hiking route that enables the visitor to discover the Pyrenees while enjoying spectacular Pyrenean foothill scenery**. A signposted path of approximately 100 km (62 miles) length leads to the Fifth Lake, the charming Montcortès Lake. The route is divided into 5 stages so it is suitable for all abilities.

Walking along old bridle paths, it is possible to appreciate a combination of the natural elements with dry-stone architecture and other features of traditional farming. On route the visitor can taste dishes made from locally grown, seasonal produce, and wines from the Costers del Segre DO, both a perfect complement to the daily walks.

Responsible tourism. The Fifth Lake has been designed with responsible tourism in mind, a tourism that creates better places to live and the best places to visit. This itinerary is the result of the initiative of several small businesses interested in promoting and valuing their landscape. In turn, they also boost the local economy.

The route is divided into 5 stages, giving the possibility to walk either the whole route or just few stages. Get involved by following Fifth Lake's [bloc](#), [Twitter](#) and [Facebook](#).

The Fifth Lake route will be adapted to be taken **by mountain bike, by horse and by donkeys**.

The route is suitable for all abilities, as it has been divided into 5 independent stages.

Suitable for: all visitors, especially those interested in itinerant hiking routes.

Key words: landscape, nature, gastronomy, legends, nostalgia, authenticity.

Season: all year round, in particular spring and autumn.

Further information at: [Fifth Lake web](#), [Pirineu Emoció travel agency](#) and the participating rural houses.

Self-guided walk. Possibility of hiring local guides.

GPS tracks can be downloaded from the [Fifth Lake web](#) (through [Wikiloc](#)).

GUIDED WALKS offered by hotels and other accommodation providers

Come to walk the Pallars Jussà _____

This interesting initiative is being promoted by the Pallars Jussà Rural Tourism Association: guests staying overnight in the participating rural cottages are offered special discounts for guided walks to outstanding landscapes in the region.

Half day and full day walks are available; with local guides that have an unbeatable knowledge and passion for the Catalan countryside.

The walks are also available to visitors that are not staying in the selected hotels.

One of the recommended routes [Pla de Corts], hides a little and unknown secret: the Montcortès lake.

Suitable for: all visitors, depending on the path chosen.

Key words: landscape, nature, culture, castles, history.

Season: according to schedule.

Further information at: Tourist Information Offices, Associació Turisme Rural Pallars Jussà (tel. +34 620 968 306).

Guided walks.

Complimentary guided walks for the customers of Hotel Terradets _____

All visitors staying in Hotel Terradets are offered a complimentary guided walk by an expert local guide, who will explain the natural elements that surround the hotel and the reservoir of Terradets.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, nature, ecotourism, walk.

Season: all Wednesdays and Saturdays throughout the year.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Guided walk.

Casa Leonardo's flower: circular routes in Senterada_____

Like the four petals of a flower, Casa Leonardo's rural cottage has designed four circular routes for its guests to enjoy the rich natural scenery that surrounds the house.

Detailed maps with the itinerary, a GPS navigation device and the corresponding tracks are provided. Each route includes also a geocaching game to add extra fun!

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, nature, culture, traditions.

Season: all year round.

Further information at: [Casa Leonardo](#)

Self-guided walk.

GPS tracks will be available on Casa Leonardo's web soon.

OTHER GUIDED WALKING TOURS

Guided walks with Grimpada_____

Based in Cellers, Grimpada offers all sort of trekking and walking activities though the Pallars Jussà sceneries. Suitable to all abilities and ages, the half day or full day guided tours will take the visitors to beautiful spots as the Montsec mountain range, the Fosca valley or the Aigüestortes National Park.

Suitable for: all visitors, family-friendly, school groups.

Key words: landscape, nature, culture, ecotourism.

Season: all year round.

Further information at: [Grimpada](#)

Guided walk.

Guided walks with Geoturisme

These moderate walks combine trekking, pristine scenery, and a travel through time, from the formation of rocks to the prints of the human occupation, with a taste of the Catalan history and cultural heritage. Most of the sites to be visited are not standard tourist destinations.

Suitable for: all visitors, ideal for groups.

Key words: landscape, nature, culture, ecotourism, geology.

Season: all year round.

Further information at: [Geoplay](#)

Specialized guided walk.

Further guided walking activities

For further information on guided walks, please check with the tourist information offices.

Rocks in the Manyanet valley.

The spectacular Mont-rebei gorge.

St. Martí de les Tombetes, in the municipality of St. Esteve de la Sarga.

FOOT RACES, WALKING EVENTS AND OTHER INITIATIVES

Walking events and races run by local organizations_____

An increasing number of organizations (town councils, associations, groups...) offer a wide range of **walking events and foot races** throughout the year.

Suitable for: all visitors, depending on the path chosen.

Key words: landscape, nature, sport.

Season: according to schedule.

Further information at: Tourism Information Offices, [Corre Pallars](#), [SAM Tremp](#).

Some events/races might require registration.

BIRDWATCHING

Due to its geographical diversity, Pallars Jussà is a great place for bird watching.

In *La Terreta* area (located in Tremp) four species of carrion-eating birds coexist: the griffon vulture, the lammergeyer, the Egyptian vulture and the Eurasian black vulture. These birds can reach wingspans of 3 meters, and viewing them gliding or fighting for carrion is a real spectacle.

The "[Valley of the Vultures Route](#)" runs through La Terreta, taking the visitor into an area that remains largely unknown and providing an opportunity to enjoy the diversity of natural resources and landscapes. Following the route, the visitor will gain insights into different subjects such as the local geography and history and the characteristics of the towns along the way, as well as the varied plant and animal life, particularly the vulture.

This route (31 km or 19 miles) was initially designed for motor vehicles, but it can also be followed by mountain bike or even on foot.

Other emblematic places for bird watching are Montsec, Boumort and Vall Fosca.

The Valley of the Vultures Route includes exceptional spots for the observation of the carrion-eating birds. It includes the Casal dels Voltors (Vulture House), which is an information centre and also a place for observing and studying these carrion-eating birds during the nesting season.

Some of the products being offered:

- ✓ Bird watching tours
- ✓ Photography of carrion-eating birds in flight (hide located in the Serra de Lleràs)

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, ecotourism, fauna.

Season: all year round, according to schedule.

Further information at: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#), Tourist Information Offices.

With a local guide.

BUTTERFLIES IN TERRADETS RESERVOIR

The Butterfly path is an interpretative itinerary around the Terradets reservoir. It enables sightings and first-hand knowledge of the local butterfly species while taking a relaxing stroll.

The path is part of “Terradets, a land Stewardship territory”, a project aimed to preserve and spread the knowledge of the Terradets exceptional area. Hotel Terradets, in collaboration with the *Estació Biològica del Pallars Jussà* (Pallars Jussà’s Biological Station), is involved in the joint management of a 3 hectare farm.

The butterfly path is particularly suitable for children and families.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, ecotourism, fauna.

Season: all year round, preferably in Spring, Summer or Autumn.

Further information at: [Hotel Terradets](#), [Estació Biològica del Pallars Jussà](#)

Self-guided walk.

THEMED ROUTES: WILD MUSHROOMS / MEDICINAL HERBS

Casa Leonardo together with Naturalwalks (botany specialized guide services) have designed **two interesting themed routes that combine walking with the discovery of medicinal and edible herbs, one hand, and wild mushrooms on another**. The package includes 5 nights in Casa Leonardo, a walk every day to discover herbs or wild mushrooms, and a different workshop every evening.

Suitable for: all visitors, especially those interested in medicinal herbs and wild mushrooms.

Key words: landscape, ecotourism, tradition, homemade.

Season: Summer and autumn (according to schedule).

Further information at: [Casa Leonardo](#)

Specialized guided walk.

TRIPS TO ENJOY AND LEARN ABOUT NATURE

By participating in the **ecotourism activities** that the **Estació Biològica del Pallars Jussà** organizes, the visitor can enjoy and learn about several nature conservation projects.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, nature, ecotourism, activities.

Season: all year round.

Further information at: [Estació Biològica del Pallars Jussà](#), Tourist Information Offices.

Specialized guided walk.

MONTSEC MOUNTAINS AND THE MONT-REBEI GORGE: A PRIVILEGED GEOLOGY

With the idea of providing geological tours for the general public, Geoplay organizes excursions with mainly geological content (marine sedimentation, formation of the Pyrenees, dinosaurs...) which are enriched with cultural elements such as archaeology and history (the Neanderthals, the Romans, medieval castles, Spanish civil war...).

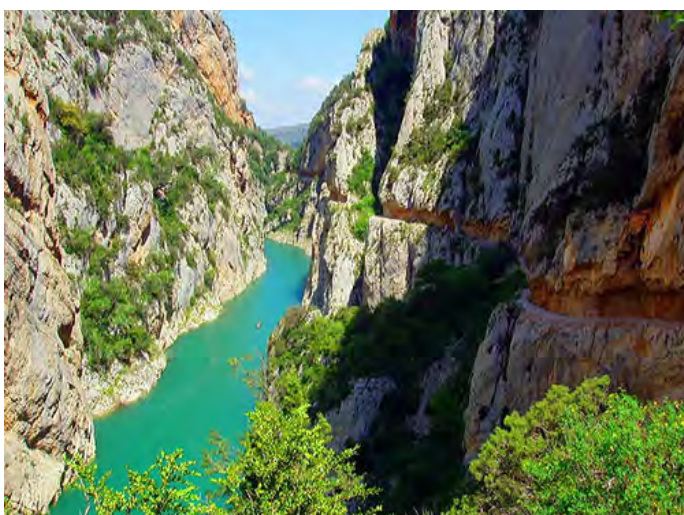
Suitable for: all visitors, especially those interested in learning through geology.

Key words: landscape, nature, ecotourism, geology.

Season: all year round.

Further information at: [Geoplay](#)

Specialized guided walk.

The spectacular Mont-rebei gorge captivates visitors: natural beauty with a unique route partially dug out of the rock.

KAYAK TO THE MURICEC CAVE

This half day excursion combines kayak in the Terradets reservoir with the visit of the beautiful Muricecs (bat) cave. After a while kayaking in the calm waters of the reservoir we will reach the base of the cave. Only 10 minutes' walk and we take the headlamp and the helmet as we enter into the cave. Inside we find one of Catalonia's most important reproductive bats' populations.

In this tour you will discover stalactites, bats and the history of the cave.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, nature, ecotourism, geology.

Season: all year round.

Further information at: [Grimpada](#)

Guided activity.

The tour is ideal for families and all ages; it combines kayaking, speleology and the observation of bats. Expert guides, equipment and insurance are included. Photo of the cave: Pere Cantons.

RED DEER RUT IN BOUMORT

Every year it takes place in Boumort one of nature's most amazing events: the red deer rut, a period when the hinds are in heat and the stags bellow and fight each other to be able to mate with a group of hinds.

Early morning and late evening are the best moments for deer spotting.

Rut excursions from the rural cottages

Several rural cottages of the area organize trips that include accommodation and a guided tour to the Boumort National Game Reserve during the deer rutting season.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Starting point: rural cottages participating.

Key words: landscape, nature, ecotourism.

Season: Autumn.

Further information at: Tourist Information Offices, Associació Turisme Rural Pallars Jussà (tel. +34 620 968 306).

Guided activity.

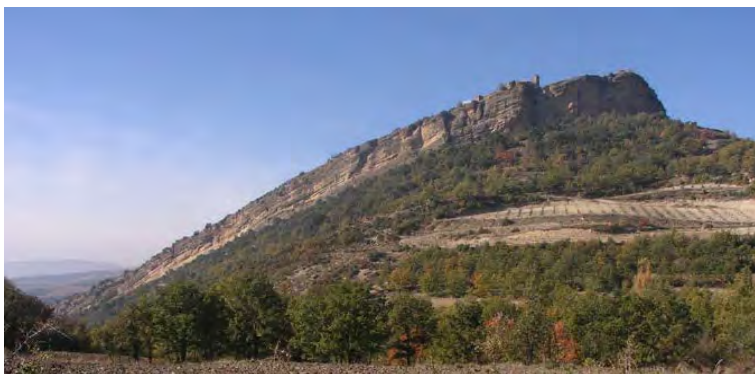
Red deer rut in Boumort.

ECOTOURISM ACTIVITIES IN LA TERRETA, SANT GERVÀS RANGE, NERETS, SANTA ENGRÀCIA AND GURP

The town of Tremp is the largest one in Catalonia, with a surface area (30.200 hectares) that exceeds by far most of the country's national parks' extension. The area is home to **wild, lonely, inhospitable natural areas**. However, at the same time the visitor will experience extraordinary tranquillity.

Five areas of the municipality of Tremp are ready to provide the visitor a true contact with nature:

- La Terreta and Sant Gervàs range: majestic Pre-Pyrenees landscape where we can find the four European vultures: the griffon vulture, the llammergeyer, the Egyptian vulture and the Eurasian black vulture.
- Gurp and Santa Engràcia range: breath-taking mountain ranges dotted with caves and caverns.
- From Tremp to Pont de Montanyana: former inland sea with amazing geological past.
- Nerets range: lunar landscape, with large oaks and steep ravines.
- Noguera Pallaresa river: lush forests and riparian wildlife.

In the spectacular summit where Santa Engràcia is located we can find the “Devil’s Footprints” (marks on the rock) and the remains of an old tower. Photography: Ricard Ballo

The Noguera Pallaresa river on its way through the old Terradets bridge.

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, ecotourism.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, [Tremp town council](#)

Self-guided.

MOUNTAIN BIKING

The contrasts found on the spectacular scenery and terrain of Pallars Jussà offer a **unique setting to practice mountain biking.**

Pirineu Extrem Pallars cycling route_____

This is a linear route that links the high mountains of the Pyrenees with the lower Tremp basin. Three stages, medium-high difficulty, 215 km (133 miles).

At the end route, participants will find a taxi service that will return them to the starting point.

Suitable for: mountain bikers with medium to high level of fitness.

Key words: landscape, nature, contrast, effort, gastronomy.

Season: all stages from May to October, the last two ones also from February to March.

Further information at: [BTT Tours](#)

Either self-guided or with a local guide.

GPS tracks are provided when booking the tour.

Pedals de foc cycling route_____

Pedals de Foc (Wheels of Fire) is a mountain bike route that goes around the perimeter of the *Aigüestortes and Estany de Sant Maurici National Park* and can be adapted to suit the possibilities and preferences of every visitor.

It runs through four of the *comarques* (local districts) of the Pyrenees, taking advantage of the area's rural tourism infrastructure and particularly the paths and tracks that connect its different elements.

The route covers some 220 kilometres (136 miles), along which each visitor can cycle as much or as little he/she wishes, and offers tourists the opportunity to discover this nice part of the Pyrenees.

This initiative offers a perfect combination of nature, contact with the rural population and all the pleasures of the outdoor activities.

Suitable for: all visitors, mountain biking enthusiasts.

Key words: landscape, nature, ecotourism, National Park.

Season: from May to October.

Further information at: [Pedals de foc](#)

Either self-guided or with a local guide.

In Pallars Jussà you'll find all types of mountain bike routes: for families and for sporty, flat or mountainous, self-guided or with a guide, all of them clearly signposted.

Pallars Jussà's Mountain Bike Centre_____

The Mountain Bike Centre of the Pallars Jussà, located in the town of La Pobla de Segur, has designed 9 sign posted mountain biking routes that run along 263 kilometres (163 miles).

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, ecotourism.

Season: all year round.

Further information at: Pallars Jussà's Mountain Bike Centre (Phone Nr. +34 973 680644, e-mail: patronatesports@pobladesegur.cat).

Self-guided activity.

Trans-Pyrenean cycling route_____

It is a spectacular mountain bike trail that crosses the Pyrenees from East to West. It starts in Llançà and finishes in Hondarribia, with a total length of approximately 1.000 km (621 mi). The route is divided into 16 stages; two of them pass through the lands of Pallars Jussà:

- Stage 7: Llavorsí - Torre de Capdella
- Stage 8: Torre de Capdella - Pont de Suert

Suitable for: mountain bikers with medium to high level.
Key words: landscape, nature, ecotourism, mountain biking, high Pyrenees.
Season: all year round.
Further information at: Tourist Information Offices.
GPS tracks available in [Wikiloc](#).
Self-guided activity.

KAYAKING IN CALM WATERS

Calm water **kayaking** is a great way to enjoy the scenic beauty and observe the wildlife of the Terradets reservoir. Either using single or double person kayaks, the paddlers get a unique perspective of the landscape they tour through, as they can manoeuvre up close to wildlife, caves or any other point of interest they may wish to explore.

This activity is suitable for both inexperienced paddlers (small kids included) or for those frequent kayak users.

For the more advanced users, guided kayak expeditions in calm waters are available, which combine 1 day paddling in **Camarasa or Terradets reservoir** with a bivouac night.

Suitable for: all visitors, family-friendly, kids.
Key words: landscape, nature, ecotourism, active tourism, calm water.
Season: all year round.
Further information at: [Grimpada](#)
Guided activity.

Calm water kayak with a local guide: the perfect activity families.

FAMILIES ACTIVE HOLIDAYS

These activities are perfect for families that want to spend time together having fun:

Adventure package_____

This family adventure proposal combines a series of outdoor activities (hiking, geocaching ...) with a visit to local food producers and to the Universe Observation Centre located in Àger. During free time, families can take advantage of the hotel's swimming pool or of the Mini Club "Little Tamarro" (weekends only).

The hotel offers rooms specially designed for families with children.

Suitable for: all visitors, family-friendly, kids.

Key words: landscape, nature, ecotourism, active tourism, local food producers, rest.

Season: July.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Self-guided activity.

Geocaching Adventure Terradets_____

Geocaching is a treasure hunting game where participants use a GPS to hide and seek containers (geocaches) with other participants in the activity. The Geocaching Adventure Terradets game has a length of 7 km (4 mi) consisting of 7 geocaches.

It is an excellent combination of fun with the discovery of the environment while hiking.

Suitable for: all visitors, family-friendly, kids.

Key words: landscape, nature, ecotourism, active tourism.

Season: all year round.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Self-guided activity.

MULTI-ACTIVE NATURE WEEK

This **6 nights offer combine adventure and activity** (kayaking and visiting the bats cave, hiking, geocaching and excursions to the Mont-rebei canyon and to the Aigüestortes National Park) with hotel comforts at the end of each exiting day. Also includes visiting a cheese farm visit to experience first-hand the cheese making process.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: landscape, nature, ecotourism, active tourism, local food producers.

Season: check availability with the hotel.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Some activities with a local guide, other activities self-guided.

ROCK CLIMBING

Pallars Jussà is a **privileged region for climbing**. It is characterized by its **microclimates that along with a proper orientation of the walls make it possible to practice different types of climbing all year round**. Catalonia is one of the major international rock climbing destinations, and in Pallars Jussà the Collegats passage provides excellent climbing in five rock-climbing sectors.

Suitable for: all sort of climbers; routes with different levels.

Key words: landscape, nature, rock faces, height.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, climbing books (*Collegats / Lleida climbs / Guia de escalada de Terradets / Roca caliente en los Pirineos vol. 3 Aran-Pallars*).

Self-guided or with a local guide.

Pallars Jussà's name is linked to rock climbing, not for nothing has the most spectacular roads and walls in the country.

OTHER ADVENTURE ACTIVITIES

Canyoning

Canyoning in the Pallars zone offers a combination of the techniques of mountain climbing and potholing with water rides and also some swimming. The activity consists in climbing down the walls of ravines and crossing small waterfalls through narrow gullies.

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, height, water.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, canyoning books (*Pallars Jussà: Gorgs i barrancs*).

Self-guided or with a local guide.

High altitude diving

High Altitude Diving is done in mountain lakes or other high altitude waters. Pallars Jussà offers excellent high altitude diving spots, including the possibility of ice diving (dive takes place under the ice).

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, diving, fauna.

Season: all year round.

Further information at: [Busseing Pallars](#)

Self-guided or with a local guide.

The following routes have been designed for showing the spectacle of nature and landscape.

MONT-REBEI GORGE, PATH TO THE STARS

This 1-day tour is available to suit walkers of all abilities from novices to experienced walkers. It is a great way to discover the Mont-rebei gorge, **the only great gorge in Catalonia which has been kept intact** without being crossed by any road, railway or electricity line.

Suitable for: all visitors.

Departure point: Àger.

Key words: landscape, gorge, natural spectacle.

Season: all year round.

Further information at: [Pirineu Emoció](#)

With a local guide.

The Noguera Ribagorçana river passing through the Montsec mountains.

VALL FOSCA'S CABLE CAR

In the northernmost point of Vall Fosca the visitor can catch the cable car, formerly used for the transportation of materials and personnel during the construction of the reversible hydroelectric power station at Sallente-Estany Gento.

Since 1991, the cable car is used as a tourist attraction, giving **access to the Estany Gento, in the Aigüestortes National Park, the walking trails' starting point**. The cable car journey is already an attraction itself, as it offers beautiful scenic views while ascending 400 m (from 1.747m to 2.154m height) during 13 minutes.

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, high mountain.

Season: July, August and September.

Further information at: Tourist Information Offices, [Vall Fosca](#)

The cable car gives access to high mountain landscapes where the main actors are the peaks, the shining light, the pristine waters and the pureness of the air. Photography of the lake: Txell Llorach.

PALLARS NOSTALGIC

Historic tour to Pallars Jussà and Pallars Sobirà, at the heart of the Catalan Pyrenees, to relive the changes experienced during the first half of the 20th century, changes that affected lifestyles and trades. This tour offers fantastic mountain scenery, interesting cultural visits to museums and monuments, and enjoyment of local cuisine.

Suitable for: all visitors.

Starting point: Lleida Pirineus train station (connected to Barcelona by high speed train) or Poble de Segur train station.

Key words: nostalgia, culture, local cuisine, landscape, nature, history.

Season: all year round.

Further information at: [Pirineu Emoció](#) travel agency.

Without a local guide, although the program includes guided visits.

SALÀS: THE SHOPS MUSEUM AND THE ANCIENT COMMERCE INTERPRETATION CENTRE

The Shops Museum together with the Ancient Commerce Interpretation Centre in Salàs, are designed **to show what trade used to be like in its original settings and recovering, exhibiting and interpreting everyday consumer goods over a century** (1870-1970). These shops are made up of a barber's, a bar, a tobacconist's, a grocer's and a pharmacy, that illustrate snippets of history through packaging and advertising that covers a period of a hundred years, from Modernism to Pop Art, passing through Arte Deco or Franquist symbology.

This initiative is aimed at recovering the dearest parts of the life of the villages, evoking the objects and images, and turning them into a "Place of Memory".

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: history, memory, shops, culture, traditions.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, [Shops Museum in Salàs](#).

Guided visits.

“Ultramarinos y coloniales”, an exhibition of 3.000 different pieces, about 500 posters and plentiful of sales documents.

CAPDELLA HYDROELECTRIC MUSEUM

A must for understanding the history of the Valley is a visit to the Capdella Hydroelectric Museum. The museum **shows the social changes that took place at the beginning of the 20th century with the building of the first large hydroelectric power station in Catalonia.**

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: history, energy, electricity, landscape, nature

Season: all year round, check timetables at the Museum’s website.

Further information at: Tourist Information Offices, [Capdella Hydroelectric Museum](#)

Guided and self-guided visits. School groups workshops and themed tours available.

THE RAFTERS’ MUSEUM

The Rafters of the Noguera Pallaresa, a lost trade, is now a recovered tradition. The Rafter’s Museum explains **the history of the past wealth of the Pyrenees, when wood was exported down the river.** It is the history of brave men who dared to sail down the river on logs.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: history, lost trade, culture, landscape.

Season: all year round.

Further information at: [Rafters’ Museum](#), Tourist Information Offices.

Guided and self-guided visits. School groups tours available.

THE CRETACEOUS PARK

The Conca Dellà Museum, which holds the Cretaceous Park, is the **scene for an exciting trip to the past**. The museum offers the possibility to discover an area that was occupied by the Roman culture in the past and, many years before that, inhabited by the last dinosaurs that lived on the Earth.

In the Cretaceous Park visitors will discover about paleontological beds, archaeological remains, historical-artistic buildings, as well as the natural surroundings in which the Park it is set.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: dinosaurs, history, culture, landscape, nature.

Season: all year round.

Further information at: [Cretaceous Park](#), Tourist Information Offices.

Guided and self-guided visits. School groups tours available.

Villages and towns of the Pallars region offer rich cultural heritage, as they have been transformed during many years.

GUIDED TOURS OF OLD TOWNS

Several towns of the Pallars Jussà offer guided tours to visitors, giving details of their rich architectonic and cultural heritage.

From medieval towns to Modernist civil architecture, guided tours are available in:

- La Pobla de Segur
- Tremp
- Talarn
- Isona I Conca Dellà

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: history, culture, discovering, medieval towns, Modernism.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices

Guided visits.

**Casa Mauri, the Modernist palace
in La Pobla de Segur.**

**Soldevila tower in
Talarn.**

Santa Maria de Tremp.

GUIDED TOURS CONNECTED TO THE TRAIN OF THE LAKES

These **1 day guided tours start in La Pobla de Segur when the Train of the Lakes arrives at its destination**. Four different visits are offered:

- Enology experience: includes a visit to the *Castell d'Encús* winery with tasting of 3 wines and a visit to the Talarn village. Possibility of food and wine matching lunch.
- A stroll around La Pobla de Segur: includes a visit to the Modernist *Casa Mauri* and the ancient oil mill.
- Shops Museum in Salàs: includes a visit to the Shops Museum.
- The light of the Dark Valley (*Vall Fosca*): includes a visit to the Capdella Hydroelectric Museum and its power station.

Transfers from/to the train station in La Pobla are included, as well as lunch with a typical Pallars menu.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: train, history, culture, traditions, wineries, local cuisine.

Season: the historical train runs every Saturday between April and September.

Further information at: [Pirineu Emoció](#)

Guided tours.

The Train of the Lakes offers spectacular scenic views during its ascent to Pallars Jussà.

Pallars Jussà area is full of history; Catalan **lands that were the frontier between Christians and Muslims during the 10th and 11th centuries**, which is why there are still many different medieval structures. The Montsec mountain range provided a barrier against and defence from attack.

The Mur Castle (a perfect example of military architecture in Catalonia, it was constructed directly on the rock, adapted to the shape of the landscape) and the Llordà Castle (one of the best examples of a feudal palace) are excellent spots where to go back in time to experience how it was life in the late Middle Ages in Europe.

Suitable for: all visitors, family-friendly.

Key words: history, the Reconquest, castles, landscape, culture.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, [Mur Castle](#) town council, [Llordà Castle](#)

Guided tours.

Llordà Castle in Isona i Conca Dellà.

The magnificent Mur Castle.

Discover Pallars Jussà's culture through its gastronomy, fine wines and local produce.

OFFERS COMBINING CULTURE, GASTRONOMY AND ENOLOGY

Eno-cultural offer _____

This 5-nights tour combines cultural visits to the most unique venues in the area (Mur Castle, Ancient Commerce Interpretation Centre, Universe Observation Centre...) with gastronomy (special food and wine matching lunch/dinner) and the visit to two wineries with wine tasting.

Suitable for: all visitors.

Key words: gastronomy, wineries, culture, landscape, traditions, stars.

Season: all year round, check availability with Hotel Terradets.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Self-guided tour with some guided visits.

Culture & Gastronomy offer _____

Experience the cuisine, traditions and culture of Pallars Jussà this 5-nights tour. It includes a visit to a winery, a special food and wine matching lunch/dinner and cultural visits.

Suitable for: all visitors.

Key words: traditions, gastronomy, wineries, culture.

Season: all year round, check availability with Hotel Terradets.

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Self-guided tour with some guided visits.

ENOLOGY WEEKEND

Weekend of luxury and wine. It includes the visit to Castell d'Encús winery with a tasting of 3 wines, a visit to Talarn village, to Mur Castle and the possibility of having a special food and wine matching lunch/dinner.

During grape harvest season, visitors will have the chance to participate in the harvest.

Suitable for: all visitors.

Key words: wine, enology, winery, history, culture, landscape, nature.

Season: all year round, special edition during grape harvest season (September, October).

Further information at: [Hotel Terradets](#)

Self-guided tour with some guided visits.

The *Castell d'Encús* winery (D.O. Costers del Segre) produces excellent grape varieties: Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Pinot Noir, Syrah, Petit Verdot, Sauvignon Blanc, Riesling, Semillon and Albariño.

“LA FONDA” GASTRONOMY OFFER

This gastronomic weekend includes the **visit to 3 local producers** (a veal farmer, a winery and a cheese maker) with the tasting of the products in a local restaurant and the **accommodation in a inn located in the centre of La Pobla de Segur**.

Suitable for: all visitors.

Key words: gastronomy, local products, wine, landscape, tradition.

Season: all year round.

Further information at: [Fonda Can Fasersia](#)

Self-guided tour with some guided visits.

CHEESE WALKING TRAILS

Combining cheese and walking in Pallars Jussà. Two cheese walking trails give the visitor the opportunity to enjoy locally produced cheese while also enjoying Pallars' beautiful glorious countryside at the same time.

Suitable for: all visitors.

Key words: landscape, nature, walking, local producers, cheese.

Season: all year round.

Further information at: [Casa Leonardo](#)

Self-guided walk.

WINE ROUTE IN LLEIDA - COSTERS DEL SEGRE

The geological features of the Pallars Jussà, together with the height and the Mediterranean climate with its sharp contrasts between day and night time temperatures, make it possible to produce a **wine that has developed its own unique character**.

Through the visits to the wineries and to the high altitude vineyards, the visitors will get to know the Pallars' gastronomy, culture and geography. The following wineries are members of the "Wine route in Lleida – Costers del Segre" and are open to visitors: [Castell d'Encús](#) (in Talarn), [Sauvella](#) (in Orcau) and [Vila Corona](#) (in Vilamitjana).

Suitable for: all visitors.

Key words: wine, wineries, landscape, nature, gastronomy, culture.

Season: all year round.

Further information at: Tourist Information Offices, [Wine route in Lleida](#)

Guided visits.

Sauvella winery in Orcau.

Mushrooms are a delicacy of Pallars cuisine.

The "tupí" is a typical shepherd cheese.

The following packages are thought **to highly enjoy the area**. They have been designed for touring groups but are suitable too for families traveling with their own car.

Hotel Terradets

Hotel Terradets offers a wide choice of group packages, from 1 to 4 night stays.

Suitable for: all visitors, in particular senior groups.
Key words: traditions, gastronomy, wineries, culture.
Season: all year round, check availability with Hotel Terradets.
Further information at: [Hotel Terradets](#)
Self-guided walk.

A stroll in the Pallars (seniors' special)

Aimed at seniors associations, this tailor made tours range from 1 to few nights stay.

Suitable for: all visitors, in particular senior groups.
Key words: seniors, associations, group tours, culture, gastronomy.
Season: all year round.
Further information at: [Pirineu Emoció](#)
Includes some guided visits.

HOLIDAYS FOR EVERYONE: The geographic and landscape variety of Pallars Jussà makes it possible to **experience great contrasts in very short distances, going from pre-Pyrenean basin to high mountain valleys.**

Walks combining cultural visits and excellent local cuisine.

PALLARS JUSSÀ TOURISM INFORMATION OFFICES

TREMP

Pla de la Creu, 1

Phone nr. (+34) 973 650 005 – E-mail: turisme@ajuntamentdetremp.cat

www.ajuntamentdetremp.cat/ca/coneixer-tremp

LA POBLA DE SEGUR

Av. Verdaguer, 35

Phone nr. (+34) 973 680 257 – E-mail: turisme@pobladesegur.cat

www.pobladesegur.cat/ca/Turisme/oficinaTurisme/contacte.aspx

ISONA I CONCA DELLÀ

C/ del Museu, 4

Tel. (+34) 973 665 062 – E-mail: ofturisme@parc-cretaci.com

www.parc-cretaci.com

LA VALL FOSCA

Torre de Capdella town council

Tel. (+34) 973 663 001 – E-mail: turisme@vallfosca.net

www.vallfosca.net

THIS DOSSIER HAS BEEN PREPARED WITH THE SUPPORT OF:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DELLA

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del projecte "Treball a les 7 comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

CONTACT:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

C/ Soldevila, 18. 25620 Tremp

Tel. 973 650187

turisme@pallarsjussa.cat

www.pallarsjussa.net

Execution

DCB. TURISME I
www.dcb.cat DESENVOLUPAMENT LOCAL

**ANNEX 5 Documents de resum dels esdeveniments/fires en els què s'ha
participat**

Fitxa fira FIETS- EN WANDELBEURS 11 i 12 febrer 2012

Fira de cicloturisme i senderisme

www.fietsenwandelbeurs.nl

Lloc: Amsterdam (centre de congressos RAI). Horari: 10 a 17h.

Periodicitat: anual. Des de 2012, es celebra una rèplica a Mechelen (Bèlgica) el 18 i 19 de febrer www.fietsenwandelbeursvlaanderen.be/

Per al 2013, les dates són 9 i 10 de febrer.

Expositors: Unes 500 empreses tenien estand (sovint compartit, com és el cas de les destinacions) a més d'uns 120 ciclistes i senderistes experimentats o bé periodistes, que donen informació a través d'unes taules de "ciclistes informen a ciclistes". S'adjunta la relació d'expositors.

L'espai ocupat són 3 pavellons la qual cosa permet veure que és una fira en creixement, doncs fins fa pocs anys n'ocupava només 2. Aproximadament 2 corresponen a activitat turística (operadors i destins) i una mica més d'1 stand a material i a un circuit de prova de bicicletes.

Activitats associades: Divendres va tenir lloc una jornada tècnica amb diverses presentacions a la qual no vam poder assistir, pel que sembla va comptar amb pocs participants.

Durant els dos dies de la fira, es van fent presentacions per part dels operadors turístics i dels destins, en aquest cas sovint per periodistes holandesos. Tot i que la major part de la població parla anglès, acullen millor una presentació en holandès.

Visitants: Uns 16.000, una xifra molt inferior a la de l'any 2011 (aprox. 22.000) però que s'explica pel fet que es gaudia d'un dissabte amb un cel totalment assolellat juntament amb l'oportunitat de poder practicar patinatge sobre gel en els canals, una activitat que valoren moltíssim els holandesos i que no passa molt sovint en no baixar prou les temperatures.

Contactes realitzats i impressions:

- Estand de Catalunya

Hi participaven diversos destins a nivell supracomarcal (CC Baix Empordà, Itinerànnia, Pirineus, Diputació de Barcelona, Tarragona i Delta de l'Ebre, ...), a més d'algunes empreses privades com ara Terra Diversions (que programa la Ruta del Ter), Lapica una agència d'activitats i esdeveniments de la Catalunya Central o uns hotels de Vilanova.

Els comentaris de les persones que atenien els estands (per exemple, l'Elisenda de l'Oficina de Turisme de Tremp) era que els sorprenia que el públic que s'hi adreçava era per que volia una informació determinada i no estava interessat a rebre documentació ni quasi informació, sinó s'atenia a les seves expectatives. És un públic molt experimentat i coneixedor.

Vaig poder parlar llargament amb la Directora del Centre de Promoció Turística al Benelux (Sra. Inma Ballestín). També hi va ser present a l'entrevista la Sra. Rosalia Pont – Responsable de Turisme Actiu a l'Agència Catalana de Turisme, que va mostrar el document provisional que havien fet amb algunes iniciatives del Club de Producte de Turisme Actiu i de Natura.

- Destinacions

Les destinacions amb major presència: Alemanya, Luxemburg, Bèlgica, Suïssa, Croàcia, Noruega, França, Itàlia. En el cas d'Espanya, molt poca presència de Mallorca, Canàries o Extremadura respecte a l'últim any en que l'havia visitat (2009).

Quant a imatge de les destinacions, aspectes que crec que s'haurien de tenir en compte:

- Importància d'estar recomanats per periodistes/practicants d'algunes de les activitats reconeguts en aquest mercat. Algunes taules d'un dels salons està dedicat a "fietser" informen "fietser" i habitualment hi ha molta gent que s'hi adreça. Hi havia alguns dels Pirineus francesos.
- Els ciclistes que surtin a les imatges, en alguns casos han de ser amb les típiques bicicletes holandeses, molt altes i còmodes, amb gent d'una franja d'edat sènior.
- Molts operadors i destinacions amb rutes pensades per bicicletes elèctriques.
- Importància dels allotjaments especialitzats en rebre ciclistes, amb tots els serveis que demanden: www.trekkerhutten.nl, www.bike-and-breakfast.com, marca de qualitat *Fietzers Welkom* www.nederlandfietsland.nl
- Importància creixent de les noves tecnologies i GPS. Enguany s'hi feien cursets i tant als estands com a les presentacions, hi havia molt públic que s'hi adreçava. Alguns operadors programen cursos de GPS com a oferta a les destinacions.
- Incorporació del codi QR en revistes, catàlegs, destinacions, ...
- Tenir en compte la diversificació de noms pel que fa als portals web, adaptant-se a cada una de les nacionalitats. Per exemple, en el cas de la Provença, vam veure www.provence-a-velo.com i www.provence-cycling.com.
- Com s'ha comentat, presentar ofertes específiques i informació concreta, per sobre d'informació generalista. Important també que la informació i presentacions siguin en holandès.

INSTITUCIONS

<p>Agència Catalana de Turisme</p> <p>Inma Ballestín Directora oficina Benelux Wetstraat 227 Rue de la Loi 1040 Brussel Bruxelles Bèlgica Telf. +32 (0)2 640 61 51 iballestin@act.cat www.catalunya.com</p>	<p>Molt interessada a conèixer les iniciatives dels territoris</p> <p>Tenir en compte que coneix bé els programes europeus i la participació de projectes turístics</p>
<p>Agència Catalana de Turisme</p> <p>Rosalia Pont Cap de Programes – Turisme d’Interior-Muntanya Unitat de Màrqueting Passeig de Gràcia 105 3r 08008 Barcelona rpont@act.cat www.catalunya.com www.act.cat http://actiunatura.catalunya.com</p>	<p>Entrevista</p> <p>Porta el tema del Club de Producte de Turisme Actiu.</p> <p>Han preparat un dossier d’última hora per a la fira, en anglès, amb alguns dels destins empreses de turisme actiu i de natura entre els quals Cim Hotels, Consorci Turisme Valls d’Àneu, Campus Cerdanya, Vall de Núria,</p>
<p>Oficina Española de Turismo Holanda Sra. Bárbara Prieto</p>	<p>Entrevista</p> <p>No ens ha donat targeta de contacte</p>

OPERADORS

<p>OLIVA TRAVEL</p> <p>1e Helmersstraat 115 1 hoog 1054 DN Amsterdam Holanda</p> <p>www.olivatravel.nl info@olivatravel.nl</p>	<p>Entrevista</p> <p>Treballa a diverses zones espanyoles. A Catalunya només una ruta a l’Alt Empordà. Podria estar interessat en ampliar l’oferta</p>
---	--

<p>TOPO-AKTIEF Wandelvakanties</p> <p>Patricia Stevens Office Manager Postbus 1133 6501 BC Nijmegen Holanda Telf. +31 (0)24 3606427 admin@topo-aktief.nl www.topo-aktief.nl</p>	<p>Parlat amb un dels seus col·laboradors.</p> <p>Destins espanyols a Andalusia (Cabo de Gata, Aracena, Granada, ...) i zona d'Alacant. A Catalunya, només Costa Brava (camí de ronda)</p> <p>Poca oferta als Pirineus francesos.</p>
<p>Sawadee puur Reizen</p> <p>Sarphatistraat 650 1018 AV Amsterdam Telf. +31 (0)20 4202220</p> <p>info@sawadee.nl www.sawadee.nl</p>	<p>Entrevista</p> <p>Ens lliura tarja de visita però sense nom de la persona amb qui hem parlat.</p> <p>Vacances actives, amb una secció per a famílies.</p> <p>A Espanya, productes als Pics d'Europa, a la Serra d'Aitana, a Alacant i a Sierra Nevada.</p> <p>Alguns no surten al catàleg però sí a la web. Podria estar interessada a ampliar l'oferta</p>
<p>Arke Reizen (grup TUI)</p> <p>Jan Mensink Product Manager Colosseum 2 7521 PT Enschede POBox 365. 7500 AJ Enschede</p> <p>jan.mensink@tui.nl www.tui.nl</p>	<p>Espanya només hi és en la programació generalista de sol i platja. Creu que fa massa calor per fer senderisme/cicloturisme a l'estiu.</p> <p>De totes maneres, podria estar interessat a avaluar propostes.</p>
<p>Eigen Wijze Reizen</p> <p>www.eigenwijzereizen.nl</p>	<p>Senderisme i cicloturisme.</p> <p>A Espanya, només una ruta per Andalusia i una a Catalunya, de cicloturisme per la Via Verda Ripoll-Costa Brava. També a La Palma. Poca oferta al sud de França, no hi ha Pirineus centrals.</p>
<p>VOS TRAVEL</p> <p>www.vostravel.nl</p>	<p>Cicloturisme.</p> <p>A Espanya, només a Cantabria/Astúries.</p>
<p>KRAS</p> <p>www.kras.nl</p>	<p>Agència generalista, amb apartats de senderisme. Viatges en avió i en autocar.</p> <p>Productes a Andorra, costa catalana, Andalusia i Mallorca.</p>

<p>Aktiva Tous www.aktivatours.nl</p>	<p>Programen sortides de senderisme i cicloturisme en autocar o amb cotxe particular, a diversos indrets, també espanyols: Andalusia i Costa Brava.</p>
<p>Stap Reizen Esther T.A. Baarends Esther@stapreizen.nl www.stapreizen.nl</p>	<p>No va voler atendre destins durant la fira, estaven ocupats amb clients holandesos. Senderisme individual a Balears, Andalusia i Canaries.</p>
<p>Snp Natuurreizen www.snp.nl</p>	<p>Agència d'ecoturisme, senderisme, cicloturisme, touring, ... No volien rebre documentació de destins durant la fira. Molts productes espanyols: Andalusia, Extremadura, Garrotxa, Costa Brava/Empordà, Penedès, Ordesa, Guara, Astúries, Balears, Canàries, ...</p> <p>Contactar potser a :</p> <p>Sr.Floor Langenberg Floor.langenberg@snp.nl per cicloturisme</p> <p>Sr. Peter van Damme Peter.van.damme@snp.nl</p>
<p>Treinreiswinkel www.treinreiswinkel.nl</p>	<p>Operador de destins accessibles en tren Agafem el catàleg. El tren de la Pobla està marcat com a "tren escènic"</p>
<p>De Jong Intravakanties www.dejongintra.nl</p>	<p>Un dels principals operadors generalistes de Holanda. Té un catàleg de cicloturisme però no treballa a Espanya.</p>
<p>Pharos Reizen www.pharosreizen.nl</p>	<p>Agència associada a la ANWB, club automobilista de Holanda. Un dels catàlegs adreçat a senderisme i cicloturisme. No hi ha destinacions espanyoles però sí algunes d'Andalusia en el catàleg "viatges en cotxe".</p>
<p>Cycletours www.cycletours.nl</p>	<p>Agència de ciclisme. No tenen rutes per Catalunya</p>
<p>Djoser www.djoser.nl</p>	<p>Senderisme i cicloturisme. No treballen a Catalunya</p>
<p>Fietsvakantiewinkel www.fietsvakantiewinkel.nl</p>	<p>Agència de cicloturisme amb programació a Catalunya</p>
<p>Nimsjoe Reizen www.nimsjoe.nl</p>	<p>No treballen a Catalunya, però sí a Pirineu</p>

MITJANS DE COMUNICACIÓ I WEBS

<p>Del grup de ANWB www.anwbmedia.nl</p> <p>Fietsen - cicloturisme Op Pad – Turisme actiu i a l’aire lliure Toeractief – senderisme</p>	<p>Revistes de molta qualitat amb articles sobre destins, publicitat, etc.</p>
<p>BIKE & TREKKING</p> <p>www.bikeandtrekking.nl</p>	<p>Revista de molta qualitat. Turespaña hi ha contractat recentment una “separata” especial Espanya.</p>
<p>LIFT. Get up get out</p> <p>www.liftmagazine.nl</p>	<p>Revista de molta qualitat. Turespaña hi contracta “separates” com un especial sobre Picos de Europa i Sierra de Gredos.</p>
<p>TE Voet</p> <p>www.wandelkrant.nl</p>	<p>Revista en format diari sobre senderisme</p>
<p>SALT people, planet, passion, play</p> <p>www.getsalt.com</p>	<p>Revista i portal de turisme actiu</p>
<p>Wandel & Fiets wijzer</p> <p>http://mechro.nl/diverse-uitgaven/wandel-en-fietswijzer</p>	<p>Diari gratuït de molt poca qualitat com a presentació però amb molts anunciants</p>
<p>DOMINICUS</p> <p>www.dominicus.info</p>	<p>Guies de viatges i senderisme</p>
<p>Het Grote Fietsvakantieboek</p> <p>www.grotefietsvakantieboek.nl</p>	<p>Llibre-guia que presentaven els seus autors en forma de manual per als usuaris.</p>
<p>Wereldfietser</p> <p>www.wereldfietser.nl</p>	<p>Portal d’aficionats al cicloturisme. Gestionen wiki.wereldfietser.nl Editen una revista trimestral.</p>
<p>Wandelnet</p> <p>www.wandelnet.nl</p> <p>www.hiking-site.nl</p>	<p>Centrat en la informació sobre senderisme a Holanda.</p>
	<p>Portal sobre muntanyisme, GPS, ..</p>

Fitxa fira DESTINATIONS NATURE - Paris

30 i 31 març i 1 abril 2012

Fira de senderisme i activitats a l'aire lliure. Es publicita com "El saló de les noves passejades"¹

<http://www.randonnee-nature.com>

Lloc: Paris (Palau d'Exposicions Porte de Versailles). Horari: 10 a 19h.

Periodicitat: anual. Enguany es celebra la 28ena edició.

Hi ha un saló similar a Lió que es celebra el cap de setmana anterior. Salon du Randonneur. En opinió de Bruno Marin de Randonades, sembla que el de Lió és millor per vendre i per tant hi van més operadors. També assisteix a la de Colmar, el mes de novembre d'on treu també bons resultats.

Expositors:

El Saló ocupa el pavelló 7, amb uns 13.000 m² d'exposició.

Unes 140 empreses tenien estand. Al link <http://www.randonnee-nature.com/liste-des-exposants> hi ha la relació d'expositors.

El pavelló és el mateix que altres anys però en canvi vam veure menys expositors, sobretot destinacions i operadors turístics. Les empreses de material tècnic hi tenen una presència important.

Activitats associades: Durant els dos dies de la fira, es van fent presentacions per part dels diferents expositors, d'una hora de durada, en dos espais diferents situats enmig dels estands, la qual cosa facilita el que la gent hi participi. Un dels espais està dedicat al propi país i l'altra a destins d'arreu.

¹ Tenint en compte que "randonnée" significa no només a peu, sinó també en bicicleta, a cavall o fins i tot en apnea, am bulleres/tub i peus d'ànec.

Visitants: Segons la informació de la fira s'esperaven més de 50.000 visitants però creiem que no es va assolir, si tenim en compte la reducció d'expositors i l'ambient que hi havia.

Contactes realitzats i impressions:

- Catalunya - Espanya

No hi havia presència i per tant no vam poder contactar amb els representants a França de l'Agència Catalana de Turisme o de Turespaña. En canvi, s'ha de tenir en compte els comentaris que vam rebre per part d'alguns de les persones contactades, que valoren positivament la gestió de fam-trips que s'organitzen per part d'aquestes entitats, com a forma de conèixer nous productes. És una llàstima que aquest mercat, que pot ser dels més importants per destins de proximitat com és el cas de Pirineus i Girona, no tingui presència a França.

- Destinacions

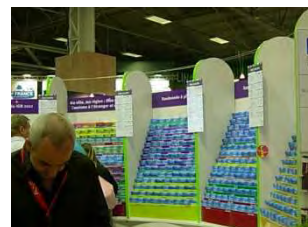
Les destinacions amb major presència: Suïssa (país invitat), Irlanda, Eslovènia, Xipre, Noruega, Marroc i d'Amèrica, Asia, etc. Algunes regions italianes a títol individual (Abruzzo, ...).

De l'estat espanyol, tenien estand –sense cap mena d'interrelació entre ells- Aragó (Sierra de Guara), Astúries i la Illa de La Palma.

- Altres estands a destacar

Com és habitual, l'estand de l'editorial de l'ISGN i de la Federació Francesa de Senderisme és un dels més grans i que atrau un major nombre de visitants. Entre les novetats que s'hi anunciaven, una guia "Les 200 plus belles balades en famille"

També destacar les demostracions de cuina, adreçades a preparar pícnic naturals i de qualitat per l'associació de ciutats de vacances CAP FRANCE que gestionen la marca CHOUETTE NATURE.

Una altra aportació d'interès és el "NATURA BOX", packs-regal en que tots els productes que l'integren són ecològics o certificats. Vam preguntar si podien integrar productes d'altres països però no ho tenen previst, només de França.

OPERADORS

<p>LA BALAGUÈRE</p> <p>Route d'Argelès-Gazost BP 3 65403 Arrens-Marsous cedex França</p> <p>www.labalaguere.com</p>	<p>Volíem parlar amb David Sérano però no va ser possible ja que s'havia lesionat pocs dies abans.</p> <p>Se li deixa fitxa Cinquè Llac i se li farà arribar.</p> <p>Pertany al grup VAGABONDAGES</p>
<p>GRAND ANGLE</p> <p>Anne-Marie Billault</p> <p>38112 Méaudre França</p> <p>www.grandangle.fr anne.marie@grandangle.fr</p>	<p>Deixat fitxa Cinquè Llac.</p> <p>Estan avaluant noves destinacions, actualment el producte a Catalunya és als Pirineus, al voltant dels Encantats o bé del Camí de Sant Jaume.</p> <p>Necessita una fitxa tècnica detallada, sobretot pel que fa a la forma d'accés ja que els seus clients es desplacen en transport públic i el desplaçament a destí no ha de ser massa llarg.</p>

<p>RANDONADES Bruno Marin</p> <p>1 Allée Arago 66500 Prades França</p> <p>www.randonades.com randonades@wanadoo.fr</p>	<p>Coneix el Cinquè Llac ja que el varen trucar des de Pirineus Emoció però no les va poder atendre.</p> <p>Li deixem el full de presentació i avaluarà la proposta. Coneix bé la zona del Pallars.</p> <p>Pertany al grup SENTIERS CROISÉS</p>
<p>MONTAGNE EVASION</p> <p>www.montagne-evasion.com</p>	<p>Les rutes a Catalunya estan organitzades per Bruno Marin de Randonades.</p>
<p>CHAMINA VOYAGES</p> <p>www.chamina-voyages.com</p>	<p>Destins al Pirineu, no vam poder parlar amb els responsables.</p> <p>Estan associats a CLUB AVENTURE.</p>

La resta d'agències que hi eren presents estaven adreçades a destins de llarga distància principalment, no operaven a Espanya o bé estan integrats en els grups SENTIERS CROISES o VAGABONDAGES.

En aquests casos, són RANDONADES i LA BALAGUÈRE els que organitzen els productes a Catalunya i els comercialitzen la resta d'agències del grup.

MITJANS DE COMUNICACIÓ

<p>VOYAGEZ RANDO</p> <p>Martin Leger martleger@hotmail.com</p>	<p>Grup editorial GENERATION que gestiona diverses revistes.</p> <p>Vam parlar amb Laurent Thelliez, parla espanyol i ens va adreçar a M. Leger.</p> <p>Creu que Pallars i Cinquè Llac poden ser d'interès per a la línia editorial de la revista, adreçada a fer descobrir els territoris, sense finalitat esportiva.</p> <p>Se li deixa full informatiu</p>
<p>A/R MAGAZINE VOYAGES</p> <p>Sandrine Mercier</p> <p>1, rue du Plâtre 75004 Paris smercier@ar-mag.fr</p>	<p>Revista de viatges que ha aparegut recentment.</p> <p>Se li deixa full informatiu Cinquè Llac</p>

<p>LONELY PLANET MAGAZINE</p> <p>J. Vitry</p> <p>4 Impasse Georges-Legagneux 92800 Puteaux</p> <p>jv@paperbox.fr</p>	<p>Revista molt interessant. Coneix bé Catalunya i la zona del Pallars, a partir de viatges organitzats per l'Agència Catalana de Turisme a Paris.</p> <p>Interessat pel tema Cinquè Llac i iniciatives de turisme sostenible. Se li deixa full informatiu Cinquè Llac.</p>
--	---

Fitxa fira Tour Natur - Düsseldorf

31 agost-2 setembre 2012

Fira d'activitats a l'aire lliure. Es publicita com "Freiheit pur" Pura llibertat. La fira nº1 del senderisme i el trekking.

<http://www.tournatur.com>

Lloc: Düsseldorf -Messe. Horari: 10 a 18h.

Preu: 13 euros/1 dia. 20 euros/2 dies. A tenir en compte que amb l'entrada els trasllats en tren/tramvia/metro/bus són gratuïts en els trams d'anada i tornada. Per exemple, fins l'aeroport.

Periodicitat: anual. Enguany es celebra la 10ena edició.

Es celebra de forma complementària al Saló del Caravanning www.caravan-salon.de, que ocupa 12-14 salons i que té una durada de 10 dies, del 25 d'agost al 2 setembre.

Expositors:

El Saló ocupa els pavellons 1 i 2, amb 275 expositors. El pavelló 2 estava ocupat íntegrament per estands de venda de material tècnic de muntanya (roba, sabates, complements, caiacs, ...). Al link següent hi ha la relació d'expositors. www.tournatur.com/cipp/md_tournatur/custom/pub/show,oid,602/lang,1/ticket,gu_e_s_t/~/Download-Liste-der-Aussteller.html

En relació a l'any 2007 en què hi havíem estat anteriorment, es veu una major presència tant d'expositors com de públic. Tanmateix, predominen clarament els destins alemanys o de països propers. Hi ha presència important de les revistes especialitzades i en canvi, no hi ha pràcticament operadors turístics. De fet, amb stand propi només 2 operadors alemanys i 3 austríacs. Altres operadors hi tenien exposats els catàlegs en 3 mòduls que els agrupen.

Activitats associades: Durant els tres dies de la fira, es van fent presentacions per part dels diferents expositors, en un espai molt cèntric i davant els bancs i taules de "pícnic" i properes al bar, la qual cosa facilita el que la gent hi participi. En el pavelló 2 dedicat al material tècnic, també es feien presentacions.

Complementàriament, el divendres 31 d'agost es van celebrar jornades tècniques d'una hora de durada, en una sala del primer pis. Vam assistir a 2 de les jornades i cal remarcar que estaven molt concorregudes, entre 60 i 100 persones a cada una d'elles, procedents segurament dels propis expositors.

Visitants: Segons la informació de la fira s'esperaven uns 39.000 visitants però resulta complicat conèixer la xifra tenint en compte que l'entrada dona dret a visitar el saló del caravàning i Tour-Natur. Divendres va haver una afluència normal de visitants, predominant els sèniors. Dissabte i diumenge hi havia més famílies a més també de força sèniors.

Contactes realitzats i impressions:

- Catalunya - Espanya

Catalunya tenia stand propi amb la presència de tot l'equip de la delegació de l'Agència Catalana de Turisme a Alemanya (seu a Frankfurt): Montserrat Sierra (directora), Anna Mora (tècnica) info.de@act.cat i Natalia Escalé (becaria) promotion.de@act.cat

Palmengartenstr. 6
60325 Frankfurt am Main
Alemanya

www.catalunya.com info.de@act.cat

Tel. +49 (0)6974224873

En el stand hi eren presents també Vall d'Aran (Juan Manuel Morell j.morell.torisme@aran.org) i el Patronat de Turisme Costa Brava Girona (Albert Duch).

A l'espai comú de presentacions, Montserrat Sierra tenia reservat tots tres dies una presentació de mitja hora, sobre Catalunya com a destinació de turisme actiu i concretament La Ruta del Ter. La qualitat de les imatges i de la seva explicació van ser magnífiques.

Vam tenir ocasió de parlar amb Montserrat Sierra i les seves col·laboradores sobre els temes següents:

- Presentació de les tasques realitzades al Pallars Jussà i del catàleg de productes que es va preparar. Es van deixar fulls informatius preparats per l'agència Wanderkatalonia (Associació Catalana d'Empreses de Senderisme) sobre el Cinquè Llac i Casa Leonardo.
- Expliquen que tenen molt bona relació amb ADAC (Associació d'automobilistes d'Alemanya, amb molta repercussió en el món dels viatges i dels càmpings). L'any 2013 sortirà una guia de 80-100 planes amb propostes de senderisme de 1 sol dia de durada. La guia ja està tancada i es va coordinar a través de l'Agència Catalana de Turisme.
- Fan una newsletter trimestral que fan arribar a operadors i mitjans, però les informacions provenen de l'ACT, en part pel fet que no tenen prou personal per atendre totes les tasques que tenen encomanades. De fet s'ocupen d'Alemanya, Àustria, Suïssa, Txèquia, Eslovàquia i crec que van dir també Hongria.
- La recomanació de la directora és d'anar informant i enviant novetats directament a Rosalia Pont, responsable del Club de Producte de Turisme Actiu de l'Agència Catalana de Turisme ja que és la que coordina tota l'activitat de les delegacions.
- Se li pregunta si coneix fires en què els operadors hi siguin presents i mencionem Karlsruhe, on hi seran els de Wandermagazin. No la coneix (la

tècnica). Comenta que a la ITB de Berlin sí que hi sol haver-ne però no estan agrupats en una zona de “senderisme” o turisme actiu.

L'Associació Catalana d'empreses de senderisme havia contractat un estand separat, no inclòs en el de Catalunya, amb la presència de 3 persones, entre les quals Gonçal Portabella, de l'agència A Peu i Meritxell Omella del Brogit de la Vall. Portaven preparat un dossier de gran qualitat, amb diversos productes de senderisme com Itinerànnia, El Brogit, El Cinquè Llac, Priorat, Camí dels Bonshomes i d'altres, així com d'establiments especialitzats <http://amicsdelsenderisme.com/wandern-katalonien/de/>. Tots els productes portaven el preu de base i les condicions.

Abans de desplaçar-nos a Düsseldorf, vam demanar a la Núria Martí de Pirineu Emoció i a la Mireia Font de Casa Leonardo si podíem fer-ne també difusió, a la qual cosa van respondre afirmativament.

- Destinacions

Les destinacions amb major presència eren les regions alemanyes, a més de Suïssa i Àustria. També hi eren alguns destins com Eslovènia, Xipre o Noruega, o destins de Itàlia, Luxemburg, Bèlgica o Holanda títol individual.

De l'estat espanyol, tenien estand propi Canàries i Balears, tot i que sobretot en aquest últim la representació era individual dels establiments i no s'hi veia de la destinació en conjunt. Vam tenir ocasió de parlar amb Catalina Florit, la única de Menorca, amb una empresa d'excursions a cavall prop de Ciutadella www.cavallssonangel.com

També vam poder saludar a Nathalie Gregoire i un altre representant de l'Oficina regional de Mullerthal, a Luxemburg, els quals havíem conegut en el viatge de familiarització organitzat per Itinerànnia el mes d'abril. www.mullerthal.lu

- Altres estands a destacar

La presència de revistes especialitzades es feia molt evident, destacant sobretot la de Wandermagazin www.wandermagazin.de que incloïa també la revista Outdoor. En un dels números de 2012 i en la de Outdoor (aquesta es podia agafar sense cost malgrat tenir un preu de 5€), hi havia un reportatge de la Ruta del Ter.

El dissabte es feia el lliurament de premis del concurs Die schönsten Wanderwege in Deutschland, (Les rutes de senderisme més boniques d'Alemanya) que presentava Manuel Andrack <http://manuel-andrack.de/> un periodista molt conegut al país en temes de senderisme, esports, viatges, etc. Hi havia dos categories: RUTES (diversos dies) i TOURS (1 dia).

Els premiats en ROUTEN, van ser:

1. Altmühltal Panoramaweg
2. Rheinburgerweg

3. Renschtalsteig

Els criteris que es van explicar per triar els guanyadors, es basen en 5 apartats:

- Orientació (qualitat dels senyals, també el fet de trobar codis QR)
- Format del camí (per exemple, esglaons de fusta en certs desnivells, passeres, ..)
- Geotriller
- Originalitat del paisatge: elements arquitectònics, formes geològiques, aspectes culturals, ...
- Mobilitat. Com combinar senderisme i vaixell pel riu. Bus gratuït de trasllat.
- Dramaturgia. Elements associats.

També destacar la presència de l'associació alemanya de senderisme amb la promoció dels certificats de qualitat dels senders. www.wanderbares-deutschland.de En realitat l'associació compta amb una empresa associada que comercialitza productes, serveis i material. Vam assistir a la presentació de la seva nova plana web que incorpora alguns elements d'interès, a tenir en compte en el disseny de webs de destinacions, com ara establiments recomanats del mes, altres "tips", "salutacions/records de senderisme" per enviar a amics, etc. L'apartat de regions es refereix únicament a les alemanyes.

Associació de ciclisme (ADFC) www.adfc.de amb un apartat de viatges www.adfc.de/reisenplus. Promou la marca de qualitat BETT+BIKE, amb 5.200 establiments associats que estan preparats per atendre ciclistes en ruta, la qual es va explicar diverses vegades en les sessions de suport dutes a terme al Pallars.

Un altre stand important quant a mides, era el de EURO-FAMILIEN HOTELS, una associació europea d'establiments gestionats per famílies www.familien-hotels.de i www.urlaub-für-alle.de. La major part es troben a Alemanya però també hi ha a Àustria, Itàlia, Turquia i altres països. No hi ha cap a l'estat espanyol. El públic al que s'adreça és de parla alemanya. Fa 10 anys que funciona i tenen uns 100 hotels associats.

Les seves accions són de comercialització, a través de la web i de la presència en unes 40 fires a tot Europa, principalment alemanyes i dels països propers. La quota d'associat però és elevada, uns 220 euros/mes. Disposem d'informació que se'ns va fer arribar per part del Sr. Karl-Heinz Achilles info@familien-hotels.de

Mobilitat sostenible:

www.vcd.org una associació amb una publicació mensual FAIRKEHR (jugant amb la paraula alemanya VERKEHR, de mitjà de comunicació).

En la plana web hi ha un apartat dedicat a TURISME www.vcd.org/tourismus.html. En l'apartat d'Europa porta a una altra web <http://www.vertraeglich-reisen.de/anreise-zug/> (viatges responsables) amb informació general sobre els transports a diferents països, entre els quals Espanya.

Una atracció de la fira era un itinerari amb diverses “textures”, que hem anat trobant en altres fires i pensats com una activitat per a la mainada, per fer-la descalços, però aquí també servia per provar sabates/botes de muntanya, en el pavelló de material.

OPERADORS

Com s’ha comentat, hi havia molt poca presència d’operadors de forma individual però sí n’hi havia alguns catàlegs en punts determinats de la fira. Forum Anders Reisen per exemple no hi era representada però disposava d’un expositor amb alguns catàlegs (Reisepelren 2012 que recull algunes de les millors propostes dels seus associats) al costat del de Rucksack Reisen.

Proporcionalment, la major representació era d’operadors austríacs, segurament pel seu interès a introduir-se en el mercat alemany.

<p>Rucksack Reisen</p> <p>Hammer Straße 418. 48153 Münster Alemanya</p> <p>Tel. +49 (0)251871880</p> <p>www.rucksack-reisen.de</p>	<p>Parlem amb Klaus Longo</p> <p>Se l’informa sobre les possibilitats del Pallars i com exemple, les fitxes del Cinquè Llac.</p> <p>Estan especialitzats en Escandinàvia i Alemanya però van incorporant productes d’altres països.</p>
--	---

	Vam agafar el fulletó Eltern-Kind-Reisen, adreçat a famílies.
<p>GEBECO</p> <p>Holzoppelweg 19 24118 Kiel Alemanya</p> <p>Tel. +49 (0)4315446 132</p> <p>Agència de turisme cultural i circuits, del grup TUI</p> <p>A la targeta de presentació figuren:</p> <p>www.DrTigges.de www.Gebeco.de www.goXplore.de</p>	<p>Ens atén Christiane Loorz però demana que no li deixem material i que s'adreci a Heiko Blatter.</p> <p>Heiko.blatter@gebeco.de</p>
<p>Weltweitwandern</p> <p>Gaswerkstraße 99 8020 Graz Austria</p> <p>Tel. +43 316 583504-11</p> <p>www.weltweitwandern.de</p>	<p>Agència austríaca. Parlem amb Robert Wolf, que parla espanyol. robert.wolf@weltweitwandern.at</p> <p>Se li expliquen les possibilitats del Pallars Jussà i se li deixa la informació del Cinquè Llac com a mostra. Hi està interessat, sobretot sabent que hi ha una agència que se'n pot ocupar de tot.</p> <p>Tenen alguna programació a Espanya però estan interessats a tenir-ne més. Un dels projectes és fer la ruta Bilbao-Santiago però estan buscant una agència receptiva que els ajudi.</p> <p>Comenta l'elevat cost d'alguns guies a Espanya. Se li demanava 350 euros/dia per un itinerari molt interessant, però que fa inviable muntar un grup petit de senderisme. Reconeix que el problema és la precarietat de la feina, que està subjecte a canvis a última hora, anul·lacions, etc.</p>
<p>EUROHIKE Wanderreisen i EUROAKTIV</p> <p>www.eurohike.at www.euroaktiv.at</p> <p>Eurofun Touristik Mühlstraße 20</p>	<p>Parlem amb la Sra. Verena Sonnenberg, Directora. v.sonnenberg@eurohike.at</p> <p>Se li explica les possibilitats del Pallars Jussà se li deixa la informació del Cinquè Llac com</p>

5162 Obertrum Austria Tel +43 (0)664 80183160	a mostra. Podria estar interessada.
KRAULAND Agència de senderisme Lidmanskyygasse 2, A-9020 Klagenfurt, AUSTRIA Tel. +43/(0)463/50 33 83 www.krauland.at	No podem parlar amb cap responsable i per tant se li hauria d'enviar directament la informació. A l'estat espanyol veiem producte a Balears i Canàries. Són els responsables dels productes de senderisme de NECKERMANN, amb destins de Canàries, Balears (Mallorca) i Andalusia.

Altres operadors d'interès, amb presència de catàlegs en expositors comuns:

Grup Aktiv-Reisen.Netz http://aktiv-reise.net/ info@aktiv-reise.net Operadors que hi representa:	Fa les funcions de representant d'operadors en fires, blogs i social media. Al link següent hi ha la relació de fires en les que participa, catàlegs a aportar i preu. http://aktiv-reise.net/wp-content/uploads/2012/01/AktivReiseNetz_Messe-Praesenz_2012.pdf
Wanderflügel www.wanderfluegel.de	No treballa a Espanya, sí a Itàlia i altres del Mediterrani. També a Canàries.
Ameropa www.ameropa.de	Operador de la DB (trens alemanys)
Asi www.asi.at	Senderisme i turisme de natura. Opera a Espanya però no a Catalunya.
Biketeam www.biketeam-radreisen.de	Operador de cicloturisme. A Catalunya, només Barcelona
Hürzeler Radsportferien www.mallorca-aktiv.de	Operador especialitzat en entrenaments de ciclisme de carretera. Malgrat el nom de la web, opera a altres regions i països. Per exemple a la Costa Daurada.
Pedalo www.pedalo.com	Especialista en ciclisme (cicloturisme, de carretera, curses, bicicletes elèctriques..) A l'estat espanyol, Mallorca i un producte a Costa Brava.
Velociped www.velociped.de	Tot i que es presenta com un operador de cicloturisme al llarg dels rius, a l'estat espanyol programa Ruta de Santiago i Mallorca.
Velotours www.velotours.de	Operador de cicloturisme. A l'estat

<p>Wikinger Reisen www.wikinger.de</p>	<p>espanyol, un producte a Mallorca</p> <p>Un dels operadors de senderisme més importants d'Alemanya.</p> <p>Productes: Senderisme, trekking, cicloturisme. Viatges individuals i col·lectius.</p> <p>A Espanya: Catalunya, Canàries, Balears, Andalusia i Camí de Santiago.</p> <p>Una de les rutes fa Montserrat-Garrotxa-Empordà. Altres per la Costa Brava</p>
<p>Solos www.solos-singlereisen.de www.solos-erlebnisreisen.de</p> <p>solos-singlereisen@web.de solos-erlebnisreisen@email.de</p> <p>Heinz-Bartsch Str. 15 10407 Berlin Alemanya</p> <p>Telf. +49(0)30 60935929</p>	<p>Catàleg especialitzat en viatges per "singles"</p> <p>A l'estat espanyol hi ha a Mallorca i a Canàries però pel tipus de destins, es podria proposar Catalunya.</p>
<p>Forum Anders Reisen</p> <p>www.forumandersreisen.de</p>	<p>Director: Johannes Reissland</p> <p>Associació de turisme responsable amb 52 operadors associats.</p> <p>Anualment publiquen un catàleg REISEPERLEN, amb alguns dels millors productes de cada operador.</p> <p>Entre ells, sempre hi ha un per formació de guies especialment de senderisme que organitza Travel&Personality. Tenen lloc a Mallorca o a Turquia, a més d'en alguns indrets d'Alemanya.</p>
<p>a&e erlebnis reisen</p> <p>www.ae-erlebnisreisen.de</p>	<p>Viatges experiencials. No hi ha destins espanyols</p>
<p>Lupe Reisen</p> <p>www.lupereisen.com</p>	<p>Agència del grup Forum Anders Reisen. Tot i que està especialitzada en Xipre i Turquia, té productes de descoberta de la natura a</p>

	molts altres països, entre els quals un a la Costa Brava.
<p>Natours</p> <p>www.natours.de info@natours.de</p> <p>Untere Eschstraße 15 49179 Ostercappeln Alemanya</p> <p>Telf. +49(0) 5473 92290</p>	<p>Vacances actives: senderisme, cicloturisme, caiac.</p> <p>Forma part de Forum Anders Reisen, l'associació d'operadors amb criteris de turisme responsable.</p> <p>Un dels catàlegs dedicat íntegrament a vacances amb gossos (Urlaub mit dem Hund), en què no hi ha cap destinació a l'estat espanyol.</p>
<p>One World</p> <p>www.reisenmitsinnen.de</p>	<p>Operador especialitzat en "viatges amb sentit"</p> <p>Destinacions Espanya: Tour per Catalunya (Barcelona i Empordà) amb un curs de cuina a un Bio-Hotel i ruta per Andalusia cultural i aprenentatge de l'espanyol.</p>
<p>Schulz-Aktiv Reisen</p> <p>www.schulz-aktiv-reisen.de</p>	<p>Vacances actives: senderisme, i altres.</p> <p>A Espanya: Andalusia (Alpujarras-Cabo de Gata), Mallorca i Pirineus</p>
<p>Elch Adventure Tours</p> <p>www.elchtours.de</p>	<p>Diversos productes de turisme actiu: senderisme, cicloturisme, etc.</p> <p>A Espanya: Ordesa, Andalusia, Mallorca, Camí de Santiago</p>

MITJANS DE COMUNICACIÓ

REVISTES

<p>WANDERMAGAZIN</p> <p>www.wandermagazin.de</p> <p>Rudolf-Diesel-Str. 14 53859 Niederkassel Alemanya</p>	<p>La revista més important d'Alemanya especialitzada en senderisme.</p> <p>Vam tenir ocasió de entrevistar-nos amb Eva Hakes, redactora encarregada de l'estat espanyol i explicar-li en detall les possibilitats del Pallars Jussà i els productes elaborats, entre ells com a mostra El Cinquè Llac.</p>
---	---

<p>Representant per Espanya i Portugal:</p> <p>Eva Hakes eva.hakes@gmail.com</p> <p>Revista bimensual. Preu: 5,50 €</p>	<p>En l'edició del mes de març va aparèixer un reportatge sobre La Ruta del Ter.</p> <p>Nota: En l'edició setembre-octubre 2012 que vam adquirir, hi ha un especial sobre turisme en Geoparks i en zones amb restes del Juràssic i de dinosaures.</p> <p>En el stand hi havia informació sobre l'estudi: "Regionalökonomische Effekte des Wanderns in Rhein-Mosel-Eifel Land". www.bte-tourismus.de preu 23,90 €.</p>
<p>OUTDOOR Welten www.wandermagazin.de</p>	<p>Revista de la mateixa empresa que Wandermagazin i es distribuïa gratuïtament en el mateix stand, tot i tenir un preu de 5€. Edició anual, primer número el 2012. Distribució gratuïta en determinats hotels.</p> <p>Adreçada a tot tipus de practicants d'activitats a la natura, amb molta informació de regions alemanyes. Tot i això, es troba un reportatge de 6 planes del Pirineu català i 2 planes de la Ruta del Ter.</p>
<p>WANDERLUST www.wanderlust-magazin.de</p> <p>Brinkmann Henrich Medien GmbH Heerstraße 5 58540 Meinerzhagen Alemanya Telf. +49 (0)2354 77990 info@sportcombi.de</p>	<p>Revista bimensual de senderisme, de recent aparició (el número de setembre 2012 és el 5).</p> <p>Preu: 4,90 €.</p> <p>La mateixa editorial publica revistes com: Nordic Sports, e-Bike Magazin, Ski Magazin, Sport Fachhandel, etc.</p>
<p>TAMBIENTE www.tambiente.de</p>	<p>Revista gratuïta de viatges però en realitat fa difusió d'establiments i operadors turístics, amb un apartat "Aktiv".</p>
<p>NATUR GUCKER www.naturgucker-magazin.de Redacció tgp@naturgucker-magazin.de</p> <p>Bachstelzen Verlag Frankenplatz 23 42107 Wuppertal</p>	<p>Revista de ornitologia i observació de la natura, de recent aparició.</p> <p>Preu: 2,70 €</p> <p>Té com a col·laboradors associats agències com Duma-naturreisen o birdingtours.</p>

EDITORIALS DE GUIES

<p>Die Outdoor Verlage</p> <p>Cada col·lecció té la seva seu social però per premsa hi ha una representant:</p> <p>Amrei Risse a.risse@conrad-stein-verlag.de</p> <p>El representant a Espanya, només per Conrad Stein Verlag:</p> <p>mapiberia@gmail.com Tel. 920030106</p>	<p>Editen 3 col·leccions:</p> <p>Conrad Stein Verlag (senderisme i trekking) Thomas Kettler Verlag (caiac) Verlag Wolfgang Kettler (cicloturisme)</p> <p>Algunes de les guies són de destins espanyols, com Mallorca o algunes de les Illes Canàries.</p> <p>També guies generalistes adreçades a diferents públics: fotografia, guia per a nens, etc.</p>
<p>BIKELINE HIKELINE</p> <p>www.esterbauer.com</p> <p>Hauptstr. 31 3751 Rodingersdorf Austria</p> <p>El representant a Espanya, com en el cas anterior:</p> <p>mapiberia@gmail.com Tel. 920030106</p>	<p>Guies/mapes de cicloturisme i de senderisme. De l'estat espanyol n'hi ha editats de Mallorca, Camí de Santiago i algunes illes Canàries.</p>
<p>Publicpress Der Verlag mit der Sohne</p> <p>www.publicpress.de</p> <p>Mühlenstraße 11 59590 Geseke</p> <p>Tel. +49(0)294298870-0</p>	<p>Guies de viatges i senderisme, s'anuncien amb més de 500 títols.</p> <p>Hi ha de Mallorca, s'hauria de comprovar si d'altres destins de l'estat.</p>

PORTALS

<p>Radtouren.de</p> <p>www.radtouren.de</p>	<p>Revista digital de ciclisme i cicloturisme</p>
---	---

WORKSHOPS

Es va assistir a dos dels workshops professionals que es van celebrar divendres:

- *Principals tendències “trends” dels propers 10 anys.* Susanne Köeller de www.zukunftinstitut.de
- *El mercat de senderisme 2012-2022.* Heinz-Dieter Quack . Redactor del estudi sobre senderisme a Alemanya editat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia d'Alemanya i l'Associació alemanya de senderisme i del qual vam fer alguns resums a <http://www.decaba.com/senderisme-i-desenvolupament-local-perspectives-optimistes-de-futur-senderismo-y-desarrollo-local-perspectivas-optimistas-de-futuro/> i <http://www.decaba.com/temps-lliure-i-mercat-vacacional/>

Principals tendències “trends” dels propers 10 anys

Hi ha diverses xifres sobre els practicants de senderisme, poden ser 39 milions. Van arrelant moltes modalitats: senderisme i gastronomia/cuina. Senderisme amb ases per viatges familiars, ...

També estan creixent espectacularment els esdeveniments vinculats al senderisme: marxes, curses.

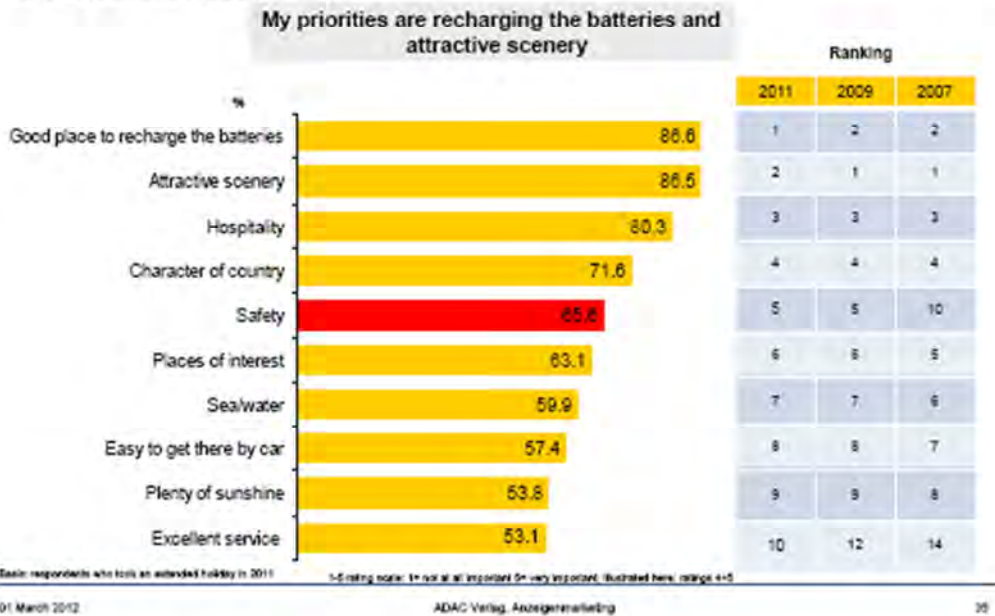
... la tendència a allotjar-se en establiments tipològics a la natura: cases als arbres, yurts, .. per viure més integrat en la natura. També creixen els “Green Hotels”.

El creixement de la població en les franges d'edat sènior es caracteritza sovint pel seu desig de mantenir-se actius. Els establiments envien missatges que els poden interessar www.hofgut.info

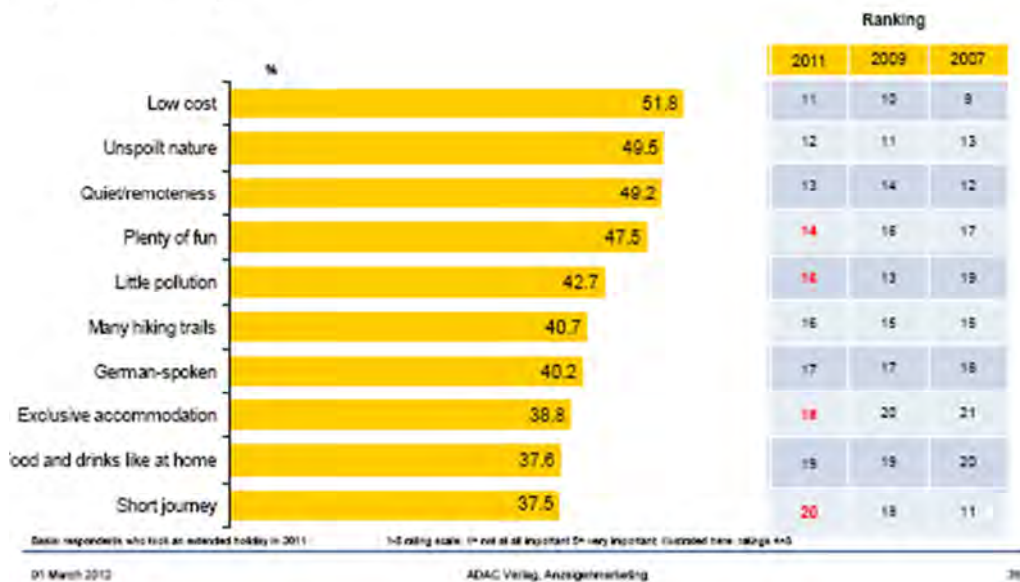
S'aporten diverses xifres sobre els criteris preferits per triar les destinacions de vacances a partir dels resultats de ADAC Reisemonitor 2012 <http://media.adac.de/mediaservice/studien.html>

Reproduïm alguns gràfics: els Top 10, els 11-20 i els Top 10 pels que volen passar les vacances a la muntanya. Hi ha més taules d'interès.

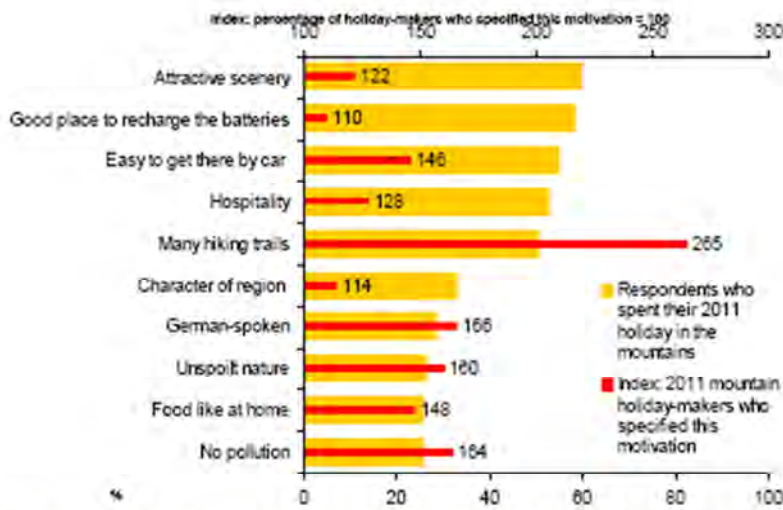
TOP 10 decision-making criteria
(ratings: very important/important)

Destination selection criteria
(very important/important)
(Ranks 11-20)

Top 10 motivations for a holiday in the mountains

* How to read the chart: For almost 50% of travelers who spent a holiday in the mountains, "easy to get there by car" was a very important destination selection criterion (rating scale 1-5, illustrated here: 5=very important). This criterion is more important for holiday-makers who go to the mountains than for the total of holiday-makers.

Destinacions preferides: Quasi la meitat, prefereixen el litoral. Un 17,6% la muntanya.

Popular 2011 holiday destinations

Almost one in two 2011 holiday-makers went to the seaside

Les “megatrends” pels propers anys:

- Mobilitat
- Connectivitat
- New work. El 73% dels alemanys treballen en empreses vinculades al coneixement i no a la producció directa.
- Silver society.

En el passat l'èxit passava per guanyar més diners. Actualment es valora més la felicitat i complementàriament, el nivell econòmic.

Una altra tendència està molt vinculada a la salut, considerada com a factor físic però també social. Comenta que abans es construïen catedrals, ara es construeixen “clíniques”. Un 8,8% dels alemanys planeja fer unes vacances de tipus wellness durant el 2012.

També el segle XXI es caracteritza per l'augment del “coaching” i això tindrà efecte també durant les vacances. Aprofitar les estades per participar en coaching, exemples d'Alacant entre d'altres.

El senderisme ofereix poder millorar l'estat de salut físic, mental i social. D'aquí el creixement de rutes com el Camí de Santiago ; per exemple la pel·lícula “El Camino” de Emilio Estevez, amb l'actor Martin Sheen.

El mercat de senderisme 2012-2022. h-d.quack@ostfalia.de

En ser l'autor de l'estudi de senderisme, la major part de taules i exemples es referien a aquest. Veure resum a www.decaba.com/temps-lliure-i-mercat-vacacional/ i i del qual vam fer alguns resums a <http://www.decaba.com/senderisme-i-desenvolupament-local-perspectives-optimistes-de-futur-senderismo-y-desarrollo-local-perspectivas-optimistas-de-futuro/>

Tendències de futur:

- Sortides de dia. Poden créixer un 11% fins 2020
- Senderisme i salut.
Tenir en compte itineraris adaptats a un segment de públic (32%) que afirma que no camina per motius de salut (diabetis i altres). Les destinacions són capaces d'oferir quelcom a aquest segment? (quadres 74 i 12 de l'estudi): itineraris terapèutics, etc.
- Online-offline
Increment de les eines de realitat augmentada, per exemple substituint els miradors antics per aparells que identifiquen i donen informació del que es pot observar. <http://www.idee-gmbh.at/produktentwicklung/viscope2>

- Més ràpid, més alt, més lluny i després?

Orientar les accions als diferents segments: natura, itineraris assolibles, sense barreres.

- Outdoor-indoor

Activitats que abans es feien només a l'exterior, ara es fan també indoor: nadar, anar en bicicleta, prendre el sol, esquiar, escalada ... es farà també senderisme?

7. Contactes realitzats DESTINATIONS The Holiday & Travel Show

THE TIMES presents
Destinations
the holiday & travel show

London Earls Court 31 Jan - 3 Feb 2013

Presentació prèvia a la fira.

Fira generalista de destins de tot el món adreçada al públic general

<http://www.destinationsshow.com/london/>

Presentació de destins, moltes animacions complementàries com presentacions d'artistes de cine/TV, periodistes, etc. Té el recolzament del prestigiós grup editorial THE TIMES. Enguany es celebra la 19ena edició

Altres fires de rellevància:

La mateixa fira es realitza a Manchester el cap de setmana previ (17 a 20 de gener)

Londres organitza una fira de turisme adreçada a professionals durant el mes de novembre: World Travel Market. www.wtmlondon.com

També una dedicada a activitats a l'aire lliure: OUTDOORS SHOW, durant el cap de setmana del 17 al 20 de gener. Tradicionalment es celebrava a Birmingham però des de fa uns anys té lloc a Londres www.theoutdoorsshow.co.uk

S'ha valorat els operadors que van a una i altra, i s'ha estimat de major interès la DESTINATIONS. L'experiència prèvia de visita quan es celebrava a Birmingham és que bona part de l'atractiu per al públic era la venda de material esportiu, i l'especialitat en activitats com caiac i vela.

En la decisió també va influir el fet que operadors de rellevància de turisme de natura a Catalunya hi aposten, dient que és la única a la qual hi són presents.

Lloc: Londres (Earls Court). Horari: 10am - 5.30pm.

Periodicitat: anual.

Preu: 10 £ passi de dia que es pot comprar per endavant a la web.

Expositors: Uns 250 expositors de tot el món, entre països, agències de viatges, publicacions, cadenes hoteleres, etc. S'han identificat alguns operadors i revistes d'interès per al Pallars, amb els quals s'ha intentat establir contacte previ via mail /Linkedin (buscant la persona més idònia) o telèfon. No s'ha identificat com a expositors Turisme de Catalunya o Turespaña degut probablement a la reducció dràstica de pressupost per a stands en fires, que ja vam comentar l'any 2012 en els resums de les visites a les fires de Amsterdam, Paris i Dusseldorf.

Operadors:

AITO (associació d'operadors amb alguns dels seus representats)

Brightwater

Chameleon (Walks Worldwide)

Exodus

Explore

Inntravel

Intrepid

Naturetrek

Peregrine

Ramblers

Voyages Jules Verne

Publicacions:

Lonely Planet Traveller

Wanderlust Magazine

Activitats associades: S'organitzen diverses activitats en paral·lel:

- Seminaris de fotografia de viatges
- Consultoria per tràmits de vacunes i temes sanitaris
- "Taste the world" un espai adreçat a conèixer i tastar les especialitats gastronòmiques de tot el món, en presentacions de 15'. Es preveu servir 2.000 tastets diaris.
- Presentacions per professionals de premsa, TV en temes de natura, viatges, ..
- "Meet the Experts Theatre" en el què experts de cada zona presenten un destí o temàtica determinada. Interessant el dissabte a les 3:45 What is responsible tourism and how to have a responsible holiday presentat per responsible travel.com que presenta així mateix un sobre noves tecnologies en els viatges.
- Wanderlust Travel Photo Gallery. Una exposició de fotos patrocinada per aquesta important revista de viatges.

Visitants: S'esperen uns 50.000 visitants interessats en buscar informació. A la presentació es posa de manifest el gran interès per als periodistes que volen trobar idees per reportatges (recordar que el promotor és un grup periodístic).

Posteriorment s'ha contactat Ffestiniogtravel o Great Rail Journeys

RESUM DE L'ASSISTÈNCIA A LA FIRA

INSTITUCIONS

<p>Agència Catalana de Turisme</p>	<p>Prèviament ens havien informat de la no assistència. Ramon Iglesias va intentar contactar per mail amb el delegat a Londres per tal de concertar una entrevista, però no va ser possible.</p>
------------------------------------	--

OPERADORS

<p>Brightwater Holidays Ellen Walker ellen@brightwaterholidays.com</p> <p>Eden Park House KY15 4HS, Cupar Tel. 0044 1334 657155</p> <p>info@brightwaterholidays.com www.brightwaterholidays.com</p>	<p>Operador especialitzat en temàtiques molt diverses, com ara visites a exposicions i jardins botànics i tours "Special interest". En realitat ens explica que sobretot actuen com a "incoming" a Regne Unit però han anat ampliant a l'estranger. Fins ara principalment en grups però volen potenciar els viatges per a individuals fets a mida.</p> <p>Acordem que li enviem el catàleg del Pallars per mail i analitzarà les possibilitats. No vol concretar si li podria interessar o no.</p>
<p>Explore! John Telfer Director de Productes i Operacions john@explore.co.uk 55 Victoria Road GU14 7PA, Farnborough, Hants Tel.0044 1252379598 www.explore.co.uk</p>	<p>Operador important quant a dimensió i programació especialitzat en senderisme, aventura per famílies (amb adolescents i amb nens de 1 a 3 anys), cicloturisme, escapades... amb diversos productes a Espanya i al Parc Nacional (amb seu a Sort).</p> <p>No concreta si li podria interessar. Enviar informació i li passarà a la persona que se'n pot ocupar millor.</p>
<p>Exodus Jim Eite jeite@exodus.co.uk</p> <p>Grange Mills, Weir Road SW12 ONE London Telf. 0044 2086755550</p> <p>info@exodus.co.uk www.exodus.co.uk</p>	<p>Operador important i a destins de tot el món, amb productes d'aventura, senderisme, trekking, cicloturisme, BTT, viatges culturals, grups petits, famílies, multi-activitats i ecoturisme. Productes a Andorra, Pirineus francesos i també al Parc Nacional Aigüestortes.</p> <p>Ens recomanen passar informació al Director de Producte (Jim Eite) que ja havíem</p>

	<p>contactat prèviament a la fira, però sense resposta.</p>
<p>Ffestiniog Travel Jenene Craven info@ffestiniogtravel.co.uk First Floor Unit 6, Snowdonia Business Park LL48 6LD, Penrhyndeudraeth Tel. 0044 1766 772030 www.ifestiniogtravel.com</p>	<p>Petit operador ubicat en el stand de AITO (associació de tour operadors independents). Està especialitzat en viatges en tren.</p> <p>Poden tenir interès a analitzar el producte del Pallars. Quedem que els enviem el link al dossier professional i des de la comarca oferir-se a ajudar-los a introduir-se.</p>
<p>G Adventures Nadia 5-11 Westbourne Grove W2 4UA Londres Tel. 0044 1697 1360 travel@gadventures.co.uk www.gadventures.co.uk</p>	<p>Empresa amb seus a diferents països de parla anglesa, especialitzats en senderisme, cicloturisme, viatges per joves i famílies, i molt més</p> <p>Parlem amb Nadia. Demana enviar informació per mail.</p>
<p>Headwater Holidays The Old School House, Chester Road CW8 1LE, Cheshire Tel. 0044 1606 822578 info@headwater.com www.headwater.com</p>	<p>Agència amb diversitat de productes: Senderisme, Cicloturisme i Vacances Actives (amb un apartat adreçat a famílies). Viatges per individuals i grups amb acords amb associacions com la Royal Society for Protection of Birds per a la comercialització de viatges.</p> <p>Ja tenen producte a Catalunya (a la costa). Quedem que els enviem informació del Pallars (dossier) per mail. Mirarà la selecció de productes que es proposen per analitzar-ho i veure si els pot interessar ampliar.</p>
<p>Inntravel Whitewell Grange, nr Castle Howard YO60 7JU, York Tel. 0044 1653617022 inntravel@inntravel.co.uk www.inntravel.co.uk</p>	<p>Un dels principals operadors de senderisme vinculat amb la descoberta de la gastronomia i la cultura. Programació a tot Espanya, molts productes a Catalunya, sobretot al litoral. Casa Leonardo ens comenta que el 2004 van programar un circuit que es deia "entrada als Pirineus" i en què s'allotjaven al seu</p>

	<p>establiment.</p> <p>La representant a Catalunya és Mariana Mier, amb qui ja hem contactat per parlar-ne durant el mes de febrer.</p> <p>Tot i això s'han recollit catàlegs de la seva programació.</p>
<p>Naturetrek</p> <p>Andy Tucker General Manager andy@naturetrek.co.uk</p> <p>Cheriton Mill, Cheriton SO24 ONG, Alresford Tel. 0044 1962733051 info@naturetrek.co.uk www.naturetrek.co.uk</p>	<p>Operador d'ecoturisme amb productes als Pirineus catalans i d'Aragó.</p> <p>La persona de l'stand ens dona el contacte del product manager Andy Tucker per enviar les propostes i el dossier.</p>
<p>Peregrine</p> <p>1st Floor, 8 Clerewater Place Lower Way RG19 3RF, Thatcham Tel. 0044 8447360170 europops@peregrineadventures.com www.peregrineadventures.co.uk</p>	<p>Operador internacional amb seu a Austràlia però que actua a diversos països europeus. Senderisme i cicloturisme, muntanyisme, trekking, cultura, gastronomia. Grups i viatges individuals.</p> <p>Més especialitzats en viatges de llarga distància.</p> <p>Algun producte a Catalunya i Barcelona. Ens suggereixen contactar els responsables d'operacions a Europa al mail indicat a l'esquerra.</p>
<p>Ramblers Worldwide Holidays</p> <p>Lemsford Mill, Lemsford Village AL8 7TR, Welwyn Garden City Tel. 0044 1707331133 info@ramblersholidays.co.uk www.ramblersholidays.co.uk</p>	<p>Operador especialitzat en senderisme a tot el món, amb un apartat dedicat a viatges per famílies.</p> <p>Parlem amb Toni Maniscalco, coneix Barcelona molt bé i ens suggereix adreçar-nos a David Kay.</p> <p>Enviar el mail a ell mateix i li passarà tonym@ramblersholidays.co.uk</p> <p>Te relació amb Vicenç de l'ACT a Londres, que precisament hi passarà per la fira el diumenge.</p>

	<p>Ramblers té interès a crear els seus propis productes a partir dels contactes directes amb les empreses.</p> <p>Li deixem dossier del Pallars i un pen drive.</p>
<p>Adagio (grup de RAMBLERS) Lemsford Mill AL8 7TR, Lemsford, Herts Tel. 0044 1707 386700 info@adagio.co.uk www.adagio.co.uk</p>	<p>Del mateix grup que RAMBLERS, més adreçat a viatges culturals i “amb caràcter”. En Toni Maniscalco ens diu que el nom li va posar ell (i n’estava ben cofoi) de l’italià “anar a poc a poc”.</p> <p>El contacte és el mateix.</p>
<p>The Travelling Naturalist P.O. Box 3141 DT1 2XD, Dorchester Tel. 0044 1305267994 info@naturalist.co.uk www.naturalist.co.uk</p>	<p>Operador especialitzat en ecoturisme per tot el món.</p> <p>La persona que ens atén, Vicky (vicky@naturalist.co.uk), ens recomana contactar a John Muddeman de Iberian Wildlife Tours que és qui els sol organitzar els viatges per a grups, a Espanya.</p> <p>De totes maneres, també interessada a rebre alguna proposta directament sobre observació d’ocells i fauna.</p> <p>Sota el nom Wild Ambitions (www.wildambitions.co.uk) treballen amb viatges de llarga distància (fora d’Europa).</p>
<p>Trafalgar Tours Picquet House, South Esplanade, St Peter Port GY1 1AF Guernsey Tel. 0044 20 7201 3505 caroline.calvert@travcorpuk.com www.trafalgartours.co.uk</p>	<p>Operador de turisme cultural i descoberta, per a grups principalment, tipus circuits.</p> <p>Ens suggereix contactar la central a Australia per oferir productes, a través del formulari a la web.</p>
<p>Trip Feast David McGuiness Travel Specialist david@tripfeast.com 5 Manfred Road SW15 2RS, London Tel. 0044 20 7183 5153 Mòbil: 0044 7722 793 382 www.tripfeast.com</p>	<p>Petit operador dedicat a viatges culturals amb un “toc culinari”</p> <p>Parlem amb un dels seus responsables. Veiem que tenen articles de Portugal però no d’Espanya, es mostra interessat i receptiu a rebre propostes per veure la viabilitat de programar rutes.</p> <p>Se li dona un pen amb el dossier del Pallars.</p>
<p>Voyages Jules Verne David Deane Product Manager</p>	<p>Agència del grup KUONI especialitzada en turisme cultural i circuits guiats.</p>

<p>david.deane@vjv.co.uk 21 Dorset Square NW1 6QE, London Tel. 0044 2076161000 Fax: 0044 2077238629 www.vjv.com</p>	<p>Ens demanen de contactar el Product manager David Deane, per mail</p>
<p>WALKS WORLDWIDE i Chameleon Worldwide Mark Wright Director mark.wright@chameleonworldwide.co.uk Sutton Manor Farm, Bishops Sutton, Alresford SO24 0AA, Hampshire Tel. 0044 1962 73 76 36 Mòbil: 0044 871 423 79 37 www.walksworldwide.com www.chameleonworldwidetravel.com</p>	<p>Empresa de senderisme dins el grup de viatges Chameleon. Diversos productes a l'estat espanyol però no en veiem al Pirineu de Lleida.</p> <p>Ens demana adreçar-nos via mail ja que no ens pot atendre a la fira.</p> <p>Ja es va fer un contacte previ però no es va aconseguir resposta.</p>

MITJANS DE COMUNICACIÓ

<p>Food and Travel Tim Broad Account Manager tim.broad@foodantravel.com Suite 51, The Business Center SW8 3NS, London Tel. 0044 1626 365 681 Mòbil: 0044 7956 238 695 www.foodantravel.com</p>	<p>Revista de gastronomia i viatges, impactant.</p> <p>Parlem amb el responsable del stand. Ens comenta que tenen relació directa amb l'Oficina Espanyola de Turismo a Londres i periòdicament inserten articles. Precisament a finals de febrer surt un especial sobre Catalunya, ja estarà tancada l'edició però es pot veure què hi surt.</p> <p>No sap si també tenen relació amb l'Agència Catalana de Turisme, no ho porta ell directament.</p>
<p>Wanderlust Heidi Hodgkins Commercial Manager heidi.hodkins@wanderlust.co.uk 1, Leworth Place, Mellor Walk SL4 1EB, Windsor Tel. 0044 1753 620426 www.wanderlusttravelmedia.co.uk</p>	<p>Es tracta d'una revista de viatges molt potent, es defineixen com la "líder" al Regne Unit.</p> <p>Com s'explica a la introducció organitzen anualment un concurs de fotografia amb el suport d'alguna destinació, que té molt de ressò durant aproximadament 18 mesos, entre el llançament, la tramesa de fotos, el repartiment de premis, etc... Es tracta de fotos amb un punt de vista diferent del què la gent habitualment s'espera d'aquell lloc.</p>

	<p>Els guanyadors passen una estada a la destinació i les fotos que hi facin se les pot quedar la destinació.</p> <p>Tot i que el Pallars no pot participar en aquest tipus de promocions, val la pena conèixer el seu funcionament ja que a petita escala es poden organitzar esdeveniments en aquesta línia, seguir-los a les xarxes socials, etc.</p> <p>També es pot proposar a les entitats de promoció superiors: Agència Catalana de Turisme, etc.</p>
<p>Stanfords 12-14 Long Acre WC2E 9LP London Tel. 0044 20 7836 1321 sales@stanfords.co.uk www.stanfords.co.uk</p>	<p>Llibreria de guies amb un ampli ventall de propostes que es comercialitzen a través de la web, amb apartats dedicats a regals per “ciclistes, senderistes, ..”</p> <p>Hi trobem tot tipus de guies i mapes d’arreu. Per exemple, d’Editorial Alpina, hi ha el mapa del Parc Nacional d’Aigüestortes a escala 1:25.000. També del Institut Cartogràfic, de l’Editorial Marco Polo, els mapes de Itinerància,...</p>

Fitxa fira FIETS- EN WANDELBEURS 9 i 10 febrer 2013

Fira de cicloturisme i senderisme

www.fietsenwandelbeurs.nl

Es tracta de la principal fira d'aquest tipus a la zona amb una gran participació d'empreses de material, organitzadors de viatges, destins turístics. L'afluència de visitants és molt elevada, predominant sèniors que s'interessen per productes molt concrets. Un altre segment important és el de famílies.

Lloc: Amsterdam (centre de congressos RAI). Horari: 10 a 17h.

Preu: 14€/dia

Periodicitat: anual. Des de 2012, es celebra una rèplica a Mechelen (Bèlgica) el 16 i 17 de febrer www.fietsenwandelbeursvlaanderen.be/ amb 200 expositors i també activitats paral·leles com workshops i presentacions d'experts.

Expositors:

Distribuïts en 3 pavellons, 515 empreses/institucions tenen estand tot i que sovint compartint espai. En el cas de Catalunya per exemple, 10 empreses/institucions en un stand més gran, una de les quals correspon a Pirineus.

La fira té també 8 seccions específiques: circuit de prova de material, GPS, bicicletes elèctriques, tàndems, càmpings responsables, petits organitzadors de viatges, cicloturisme amb nens, camins de pelegrinatge.

Activitats associades:

Al llarg dels dos dies es presenten destinacions i productes en algunes de les sales específiques o en els mateixos estands. Molts d'ells presentats per periodistes reconeguts.

Contactes realitzats i impressions:

La informació rebuda post-fira parla de que van assistir-hi 20.600 persones, 4.000 més que l'any 2012.

Les dates previstes per al 2014 són l'1 i 2 de març

Estand de Catalunya. Agència Catalana de Turisme a Benelux.

Directora: Inma Ballestín. iballestin@act.cat

Wetstraat 227 Rue de la Loi

1040 Brussel Bruxelles

Bèlgica

Telf. +32 (0)2 640 61 51

info.bnl@act.cat

www.catalunya.com

Twitter: @Catalonia_BNL.

Molt vistós, ben il·luminat, amb tota la informació gràfica en holandès. Com a taules, a part de la seva pròpia, marca Pirineus (Girona, Pallars Sobirà i Jussà, Vall d'Aran i Berguedà), Patronat de Turisme Costa Brava Girona (amb Estació Nàutica l'Estartit-Illes Medes i l'Associació Rural Girona), Patronat de Turisme Terres de l'Ebre, Diputació de Barcelona (Turisme prop de Barcelona). També empreses com Outdoor Empordà/Cicloturisme i Medi Ambient, Terra Diversions i Aventurismo (Barcelona Smart Outdoor Activities).

L'afluència va ser constant al llarg de tot el dia, predominant la cerca de productes concrets per sobre de la informació genèrica sobre el territori o allotjaments.

La responsable de l'Agència Catalana de Turisme al Benelux (amb seu a Brussel·les), Inma Ballestín va convocar una reunió a tots els participants del stand a les 5 de la tarda (hora de tancament de la fira) per explicar les actuacions que s'havien portat a terme i les propostes per als destins pel que fa a la promoció a Holanda i Bèlgica.

Els temes tractats van ser:

- Complexitat d'atendre dues fires tan seguides: A Amsterdam i el següent cap de setmana, a Mechelen (Bèlgica), ciutat de 80.000 habitants al nord de Brussel·les, de menor dimensió però també interessant. No és segur que continuï en aquesta ciutat el 2014.
- Newsletter enviat a tots els contactes d'operadors i mitjans de comunicació abans de la fira, amb les "novetats" de turisme actiu a Catalunya. Quan parlem amb ella personalment, en acabar la reunió, ens comenta que el Cinquè Llac és un d'aquests productes "estrella" que s'ha enviat.

- Han pogut gestionar tres accions en mitjans de comunicació importants. No sempre és possible triar quina serà la destinació, donen a triar entre algunes. Les accions han estat:
 - Diari Standaard – Diari belga flamenc amb una tirada d'uns 100.000 exemplars. Especial cicloturisme. Es van triar les Vies Verdes de Girona i el projecte transfronterer Enllaç.
 - Vlaanderen Vakantieland – Un programa de la televisió belga (flamenca) amb molta audiència els dissabtes al vespre. També és molt conegut a Holanda. El programa que s'emetrà es podrà descarregar d'aquí a uns mesos.
 - Wereld voor Fietzers. Un diari trimestral i portal web. En aquest cas es va seleccionar fer un reportatge de les Terres de l'Ebre, seguint els passos de Miró i Picasso, realitzat pel periodista Don Muschter, i que es va presentar a la pròpia fira.
- Recordar que l'Agència Catalana de Turisme té una microsite www.catalunya.com en la què es poden anar incloent ofertes específiques. L'ACT al Benelux té un Twitter propi @Catalonia_BNL.

Invita als assistents a anar enviant informació per què puguin anar fent continguts.

- A la plana web hi ha un resum interessant del mercat turístic holandès http://www.act.cat/wp-content/uploads/2013/02/Novembre_2012_Fitxa_Paisos_Baixos.pdf i belga http://www.act.cat/wp-content/uploads/2013/02/Novembre_2012_Fitxa_Belgica.pdf

En resum, comenta que l'estructura del mercat de vacances holandès es distribueix entre 25% sol i platja

25% vacances actives

25% city trips

25% altres

En canvi, cap a Catalunya, entre el 50 i 60% són de sol i platja i només un 7% de turisme actiu, per la qual cosa hi hauria moltes oportunitats en aquest sentit.

- El nou Pla de Màrqueting de l'Agència Catalana de Turisme marca el turisme actiu i de natura com un dels productes prioritaris al Benelux i per tant hi continuaran dedicant esforços importants. També tenir en compte que el proper BUY CATALUNYA estarà centrat en turisme actiu i de natura.
- Mantenen contactes permanents amb tour operadors i vol destacar l'interès dels grans operadors de vacances "tradicionals" com ara TUI a obrir-se a noves temàtiques sota la marca "Special". Això sí, han de ser productes/activitats "paquetitzats" i que puguin ser molt fàcilment adaptables als seus propis paquets de vols i hotels.

Recordar que **TUI** a Holanda opera amb les marques Arke, Holland International, KRAS.NL, ROBINSON, KidsWorldClub, Sunrise, Sunplugged, Goed Idee Reizen i Lastminute.nl. A Holanda, amb la marca Jetair.

Un altre contacte recent ha estat amb **VOS TRAVEL**, operador de senderisme i cicloturisme belga que els ha comentat les dificultats per programar rutes al llarg d'una temporada llarga, ja que els allotjaments pugen moltíssim els preus en temporada alta i no són competitiu en aquest tipus de productes.

Una agència autocarista belga/flamenca, **LAUWERS REIZEN** els ha informat del seu interès a començar a programar vacances actives, en general acompanyats amb guies propis.

També **THOMAS COOK** de Bèlgica ha obert una línia de turisme actiu i precisament un dels primers productes ha estat a la Vall d'Aran.

Stands de destinacions

Com en anys anteriors, les destinacions amb major presència són les més properes, a més de Noruega i Eslovènia. Turespaña tenia un stand de les mateixes dimensions aproximadament que el de Catalunya, amb representants de la Comunitat Valenciana, Canàries, Mallorca i Extremadura. Aragó tenia estand propi.

- En general, i com ja s'ha comentat en altres ocasions, val la pena destacar que és important que les destinacions i també els productes estiguin recomanats per líders d'opinió del país, siguin periodistes o aficionats blocaires que han fet una ruta determinada.

Una part de les taules de la fira estan reservades a "fietser" informen "fietser" i sempre tenen molta afluència de visitants.

- El client que visita aquesta fira té un perfil sènior i/o famílies preferentment. Per tant, les imatges de les rutes i destins que es volen promocionar han de ser amb bicicletes còmodes, altes i cada vegada més sovint, elèctriques.
- Els holandesos estan habituats a utilitzar allotjaments especialitzats en rebre ciclistes, amb tots els serveis que poden requerir. Algunes de les "marques" més conegudes són www.trekkerhutten.nl (bungalows en càmpings convencionals en què poden estar fins a 2 nits) o www.bike-and-breakfast.com, marca de qualitat de *Fietzers Welkom* www.nederlandfietsland.nl.
- Tenir en compte la diversificació de noms pel que fa als portals web, adaptant-se a cada una de les nacionalitats. Per exemple, en el cas de la Provença, vam veure www.provence-a-velo.com i www.provence-cycling.com.

OPERADORS

<p>Aktiva Tous Thijs Hartog Director Kerkhofstreet 21 5554 HG Valkenswaard Tel. 0031 402030320 Mòbil: 0031 651 668 214 thijs@aktivatours.nl www.aktivatours.nl</p>	<p>Agència de senderisme i cicloturisme en autocar o amb cotxe particular, a diversos indrets, també espanyols: Andalusia i Costa Brava.</p> <p>Parlem amb el director, estaria interessat a rebre informació de Pirineus, Costa Brava, ... a la web actualment tenen 12 productes a Espanya, distribuïts entre Andalusia i Girona.</p> <p>Enviar link al dossier del Pallars.</p>
<p>Arke Reizen (grup TUI) Jan Mensink Product Manager Colosseum 2 7521 PT Enschede POBox 365. 7500 AJ Enschede jan.mensink@tui.nl www.tui.nl</p>	<p>Operador generalista del grup TUI com s'ha explicat en l'apartat de l'Agència Catalan de Turisme, però que té un catàleg de cicloturisme.</p> <p>Ja havíem parlat amb ell l'any passat i ens deia que no tenien previst programar rutes cicloturistes per Espanya ja que hi fa massa calor.</p> <p>Tot i això enguany ens suggereix presentar productes al catàleg "general" d'Espanya ja que estan obrint el ventall de possibilitats.</p> <p>S'acorda que se li enviarà el link al dossier professional del Pallars.</p>
<p>Cycletours Buiksloterweg 7 1031 Amsterdam Tel. 0031 205218400 info@cycletours.nl www.cycletours.nl</p>	<p>Operador de cicloturisme amb diferents tipologies de productes entre els quals un per a famílies en el que han incorporat Catalunya.</p> <p>Interessant enviar-hi ofertes. No ha estat possible parlar amb els seus responsables.</p>
<p>Djoser Breestraat 125 2311 Leiden Tel. 0031 715126400 info@djoser.nl www.djoser.nl</p>	<p>Senderisme i cicloturisme de llarga distància. Només 3 productes a Espanya: Andalusia i Tenerife.</p>
<p>FIETS RELAX Molenveldlaan 110</p>	<p>Operador de senderisme i cicloturisme oferint estades en hotels o càmpings. 2 productes a Catalunya (Costa Brava) en</p>

<p>6523 RM Nijmegen</p> <p>Tel. 0031 24-3889065 (reizen) Tel. 0031 24-32499588 (webshop) e-mail info@fietsrelax.nl www.fietsrelax.nl</p>	<p>càmpings de petites dimensions.</p>
<p>Fiets Vakantie Winkel Molenveldlaan 110 6523 Nijmegen Tel. 0031 243889065 info@fietsvakantiewinkel.nl www.fietsvakantiewinkel.nl</p>	<p>Agència de cicloturisme per individuals i grups (amb desplaçament en autocar) amb programació a Catalunya.... tot i que a la web veiem que són productes d'altres operadors: SNP, Aktiva, Fiets-fun, ..</p> <p>Durant tot el dia van tenir molts visitants i va ser impossible contactar amb ells directament.</p>
<p>FITAL Vakanties Van Hennaertweg 4 2952 CA Alblisserdam Tel. 0031 78 69 20 115 vakantie@fital.nl www.fital.nl</p>	<p>Operador de senderisme, cicloturisme i també de bridge, neu, ...</p> <p>A Espanya, només un producte a la Costa Blanca.</p>
<p>KRAS Sharon van Lisdonk sharon.van.lisdonk@kras.nl Bernseweg 22a 5324 JW Ammerzoden Tel. 0031 09009697 www.kras.nl</p>	<p>Agència generalista, amb apartats de senderisme, que pertany al grup TUI. Moltes sortides en autocar però també per individuals en cotxe o en transport públic. Programen Andorra, Barcelona i un tour per Espanya i Portugal.</p> <p>Parlem amb la "product manager", molt amable, receptiva a que se li enviï informació de possibles productes d'interès.</p> <p>Enviar link al dossier del Pallars i ofertes puntuals per part de les empreses.</p>
<p>Lauwers Reizen Nijverheidsstraat 17 B-2530 Boechout Tel. 0032 70350818 reizen@lauwers.be www.lauwers.be</p>	<p>Agència autocarista de Bèlgica de què parla la Directora de l'Agència Catalana de Turisme que vol incorporar productes de turisme actiu.</p> <p>Enviar link al dossier del Pallars i possibles ofertes.</p>
<p>OLIVA TRAVEL Paul Smits 1e Helmersstraat 115 1 hoog 1054 DN Amsterdam</p>	<p>Petit operador de senderisme centrat en zones poc freqüentades d'Espanya i Portugal. A Catalunya, només una ruta pel Cap de Creus però operen al Matarranya, al centre</p>

<p>info@olivatravel.nl www.olivatravel.nl</p>	<p>d'Espanya, a Andalusia i Extremadura.</p> <p>Està ampliant una mica els destins però de moment a Castella, a la Sierra de Estrella.</p> <p>Pot ser receptiu a productes "diferents". Enviar link al dossier del Pallars i contacte d'en Ramon Iglesias</p>
<p>Snp Naturreizen Molukkenstraat 7 6524 NA Nijmegen Tel. 0031 243277000 reiswinkel@snp.nl www.snp.nl</p>	<p>Agència d'ecoturisme, senderisme, cicloturisme, touring, ... molt interessant per la tipologia de productes i per la varietat de públics a qui s'adrecen: adults, famílies, birdwatchers (fulletó específic amb destins com Doñana, Guara, Extremadura, Delta de l'Ebre)</p> <p>Editen també una revista.</p> <p>No volen rebre documentació de destins durant la fira.</p> <p>Contactar :</p> <p>Sr. Floor Langenberg Floor.langenberg@snp.nl per cicloturisme</p> <p>Sr. Peter van Damme Peter.van.damme@snp.nl</p> <p>Enviar link al dossier del Pallars i productes ecoturisme i per famílies.</p>
<p>Sawadee puur Reizen Sarphatistraat 650 1018 AV Amsterdam Telf. +31 (0)20 4202220 info@sawadee.nl www.sawadee.nl</p>	<p>Operador de viatges a tot el món.</p> <p>Han deixat de programar Espanya, veuen que no en saben prou per vendre destins de proximitat. Estan associats a EXODUS, l'operador anglès, per alguns productes.</p>
<p>Treinreiswinkel Breestraat 57 2311 CJ Leiden Tel. 0031 715 122 923 helmut.brall@treinreiswinkel.nl www.treinreiswinkel.nl</p>	<p>Operador de destins accessibles en tren Agafem el catàleg. El tren de la Pobla està marcat com a "tren escènic"</p> <p>Parlem amb el seu director i pot estar interessat a incloure productes del Pirineu.</p>

	Enviar dossier on-line i mail de contacte d'en Ramon.
VOS TRAVEL Carlos Deprez Product & Sales Manager carlos@vostravel.be Westlaan 415 B8800 Roeselare Tel. 0032 512 403 340 www.vostravel.nl	Petit operador amb seu a Bèlgica però també plana web de Holanda. Només hi ha una destinació a Catalunya en càmping però podria haver interès en incrementar la programació. Ens adrecen a Carlos Deprez per enviar dossier del Pallars.
Thomas Cook. Be Tramstraat 67C 9052 Gant Tel. 0032 9 248 48 1 www.thomascook.be	A tenir en compte els comentaris de la Directora de l'Agència Catalana de Turisme que volen impulsar una línia de turisme actiu i que la primera destinació ha estat la Vall d'Aran.

TERRA DIVERSIONS Nora info@terradiansions.com Santa Tecla 1, bis 08012 Barcelona Tel. 934160805 www.terradiansions.com	Empresa d'activitats en bicicleta de tot tipus, que actua des de Barcelona a diversos punts de Catalunya. Interessats a rebre informació i possibles productes a la comarca. Se'ls pot anar a veure directament, tenen una botiga al barri de Gracia. Van ser un dels primers impulsors a programar la Ruta del Ter.
--	---

MITJANS DE COMUNICACIÓ i WEBS

Del grup de ANWB www.anwbmedia.nl (associació automobilista d'Holanda) Nanda nraaphorst@anwb.nl Fietsen - cicloturisme Op Pad – Turisme actiu i a l'aire lliure Toeractief – senderisme	A la revista OP PAD un especial VAMOS A CAMINAR, amb productes espanyols entre els quals el Parc Nacional d'Aigüestortes i Llac de Sant Maurici i un altre al Montsant. Li deixem pen drive del Pallars. Recordar les altres revistes del grup automobilista i l'operador PHAROS REIZEN.
BIKE & TREKKING www.bikeandtrekking.nl i	Revistes de molta qualitat, del mateix grup editorial.

LIFT www.liftmagazine.nl	El 2011 Turespaña havia contractat una "separata" especial Espanya i a LIFT, una sobre Picos de Europa i Sierra de Gredos. El 2012 hi ha un especial dedicat a famílies.
Wereld voor Fietsers www.vrijetijdmedia.nl/nl/fietsen-magazine	Revista on-line i portal del què ha comentat la directora de l'Agència Catalana de Turisme
TE Voet www.wandelkrant.nl	Revista en format diari sobre senderisme. A les planes centrals ofertes de Bed & Breakfast amb un establiment de l'interior de Girona
SALT people, planet, passion, play www.getsalt.com	Revista i portal de turisme actiu
DOMINICUS www.dominicus.info	Guies de viatges i senderisme
Wereldfietser www.wereldfietser.nl	Portal d'aficionats al cicloturisme. Gestionen wiki.wereldfietser.nl Editen una revista trimestral.
HIKING SITE www.hiking-site.nl	Portal sobre senderisme, muntanyisme, amb molts apartats de material Un link a informació sobre Catalunya, de l'Associació Catalana de Senderisme. http://www.hiking-site.nl/themas/route_2013-02-01_wie-kent-catalonie-beter-dan-haar-bewoners.php i d'on es pot descarregar el catàleg. (qui coneix Catalunya millor que els seus habitants)
PIED A TERRE www.jvw.nl	Llibreria de guies i viatges a Amsterdam, amb un stand molt important a la fira. Un catàleg molt extens de guies i plànols de venda on-line.
FIETSEN MIT KINDEREN http://fietsenmetkinderen.info/	Portal web de temàtica de ciclisme amb nens, amb informació de rutes, material. Forum sobre viatges

			
<p>Molta aflluència de públic a l'obertura de la Fira, a les 10 del matí del dissabte</p>		<p>Els organitzadors indiquen que 20.600 persones han visitat la fira en els dos dies.</p>	
			
<p>El stand de Pirineus amb representació dels Pallars</p>		<p>El stand del Hotel Terradets</p>	
			
<p>OLIVA Travel, un dels operadors contactats, interessats a avaluar l'oferta del Pallars</p>		<p>Operador especialitzat en viatges en tren. El vam entrevistar només d'entrar (a les 10:15), després hagués estat molt difícil, vista l'aflluència de gent al seu stand</p>	
			
<p>L'aflluència no disminueix al llarg del dia. Vista d'un dels pavellons cap a la 1 del migdia.</p>		<p>Stand de l'Associació Catalana d'Empreses de Senderisme, amb diversos productes del Pallars Jussà</p>	

El stand de l'Agència Catalana de Turisme i la seva responsable, Inma Ballestín abans de la presentació de les accions que realitza la delegació del Benelux als representants d'empreses i territoris que compartien l'estand.

ANNEX 6 Fitxes descriptives dels operadors prioritaris

OPERADORS FRANÇA

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	73	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Grand Angle	Senderisme
<i>Adreça 1</i>		Cicloturisme
<i>Adreça 2</i>		Neu
<i>Població</i>	38112 Méaudre	Altres
<i>Província</i>		Caiaç/ canoa
<i>País</i>	França	
<i>Telèfon</i>	0033 476952300	
<i>Fax</i>	0033 476952478	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@grandangle.fr	
<i>www</i>	www.grandangle.fr	

Observacions

Origen: 1985

Seu: Parc Natural del Massís del Vercors.

Productes: Senderisme amb i sense guia, caps de setmana, productes temàtics, famílies, bicicleta i neu.

Destins: treballen sobretot a França. A Espanya: Andalusia, Canàries, Catalunya (Empordà, Encantats, Montserrat), Picos de Europa.

Estructura: 6 persones fixes i 28 col·laboradors.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Editen 2 catàlegs.

Paraules clau: no indica.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	67	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	LA BALAGUÈRE	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Route du Val d'Azun	Descoberta
<i>Adreça 2</i>	BP 3	Gastronomia
<i>Població</i>	65403 Arrens - Marsous cedex	Cultura
<i>Província</i>		Cicloturisme
<i>País</i>	França	
<i>Telèfon</i>	0033 562974646	
<i>Fax</i>	0033 562974301	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	labalaguere@labalaguere.com	
<i>www</i>	www.labalaguere.com	

Observacions

<p>Origen: 1984</p> <p>Seu: Vall d'Azun, als Pirineus centrals.</p> <p>Productes: Senderisme individual i amb guia. A destacar la diversitat de temàtiques que promocionen a la seva web. Algunes d'elles: aquarelle, art-història-cultura, festivals i música, formació, forme et bien-être, gastronomia i enologia, illes i litoral, cap d'any i carnaval, viatges solidaris.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.</p> <p>Editen 9 fulletons entre els quals: Pirineus i Senderisme per grups, Pirineus i Senderisme per individuals, Senderisme en llibertat, Famílies.</p> <p>Punts forts que volen destacar: Extensa referència als seus compromisos envers un "turisme responsable".</p> <p>Presència a xarxes socials: Facebook i Twitter. Disposen de blog propi.</p> <p>Observacions: S'ha convertit en un referent entre els operadors de senderisme a França. Promotor de la formació del grup VAGABONDAGES, amb la comercialització conjunta de rutes preparades per cada una de les agències que en formen part.</p> <p>Paraules clau: voyage aventure, trek, trekking, randonnée, randos, randonnées, agence de voyage rando, voyage à pied, randonnees pedestres, randonnee pyrenees, pyrénées randonnées, trek pyrénées, rando dans les PYRENEES, trekking maroc, trek maroc, RANDONNEE MAROC, randonnees mauritanie, voyages algérie.</p>
--

Associacions mediambientals

atr

Grups

Vagabondages

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	59
<i>Agència</i>	Montagne Evasion
<i>Adreça 1</i>	4, rue des Vosges
<i>Adreça 2</i>	BP13
<i>Població</i>	88401 Gerardmer Cedex
<i>Província</i>	
<i>País</i>	França
<i>Telèfon</i>	0033 329631750
<i>Fax</i>	0033 329636390
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	contact@montagne-evasion.com
<i>www</i>	www.montagne-evasion.com

Productes

Esports general

Descoberta

Neu

Senderisme

Observacions

Origen: 1984

Seu: Massís del Vosges (Espai natural).

Estructura: Mitjana. 10 persones fixes + 30 col·laboradors.

Productes: Senderisme individual i amb guia, famílies, desert, cicloturisme, neu i "remise en forme" (posar-se en forma).

Newsletter: sí.

Havia estat associat a Vagabondages, actualment Sentiers Croisés

Paraules clau: randonnées,nature,culinaire.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	69
<i>Agència</i>	Randonades
<i>Adreça 1</i>	1, Allée Arago
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	66500 Prades
<i>Província</i>	
<i>País</i>	França
<i>Telèfon</i>	0033 468961603
<i>Fax</i>	0033 468052944
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	randonades@wanadoo.fr
<i>www</i>	www.randonades.com

Productes

Senderisme
Neu
Esports aventura
Btt

Observacions

Origen: Creada per 2 guies de muntanya el 1990.

Seu: Prades, a la Cerdanya francesa.

Productes: Senderisme amb i sense guia, neu, escalada, BTT, sortides d'un sol dia, especial per a grups.

Estructura: Molt petita, 4 persones.

Comercialització: Editen un sol catàleg. A la web es pot consultar alguns productes.

Punts forts que volen destacar: Especialistes en els Pirineus.

Xarxes socials: Facebook.

Paraules clau: randonnées, séjours, pyrénées, accompagnée, liberté, accompagnateur, montagne, agence, trek, trekking, aventure, canyoning, à pied, raquette à neige, vélo, VTT.

OPERADORS ALEMANYA

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1033
<i>Agència</i>	Art & Reise
<i>Adreça 1</i>	Holtenuer Strasse 174
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	24105 Kiel
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0431 800 63863
<i>Fax</i>	0431 800 63864
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@art-und-reise.de
<i>www</i>	http://art-und-reise.de/

Productes

Wellness
Natura
Descoberta
Neu

Observacions

Origen: 2004.

Integrat dins el grup NAToURs, que els comercialitza els viatges de turisme actiu.

Productes de natura, turisme actiu, benestar, neu...

Destins: arreu del mon. A Espanya: Illes Canàries, Andalusia, Mallorca i Barcelona.

Pàgina només en alemany.

Paraules clau: art & reise | Reisebüro online in Kiel - Reisen mit Qualitätsanspruch, Pauschal, Last Minute, Flug, Hotel.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	81	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Avantí	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Klarastrasse 56	Cicloturisme
<i>Adreça 2</i>		Descoberta
<i>Població</i>	79106 Freiburg	Viatges general
<i>Província</i>		Cultura
<i>País</i>	Alemanya	
<i>Telèfon</i>	0049 7613865880	
<i>Fax</i>	0049 76138658820	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@avantireisen.de	
<i>www</i>	www.avantireisen.de	

Observacions

<p>Origen: 1977.</p> <p>Estructura: Es tracta d'un tour operador "autocarista" que organitza tot tipus de rutes a les quals s'hi desplaça en autocar propi.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.</p> <p>Productes: Senderisme, cicloturisme (no treballen a Espanya), viatges amb nens només (al Sud-Oest de França), viatges temàtics, viatges a ciutats i skibus (no treballen a Espanya).</p> <p>Els viatges no estan ordenats per destins sinó per calendari. A Catalunya: estades a Roses (Costa Brava). A Espanya: Andalusia.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Edita e-newsletter.</p> <p>Paraules clau: Avanti, Reisen, Bus, Busreisen, Freiburg, Schlafbus, Basel, Barcelona, Brüssel, Florenz, Lyon, London, Mailand, Mietbus, Prag, Turin, Rom, Venedig, Städte, Spanien, Frankreich, Schweiz, Italien, Griechenland, Türkei, Berner Oberland, Andalusien, Toskana, Umbrien, Marken, Piemont, Sardinien, Sizilien, Korsika, Atlantik, Loire, Ski, Wandern, Karneval, Familie, Tournée, Unterwegs, Alternativ, Rad, Charter, Mieten, Fahrrad, Fasnet, Alpen.</p>
--

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	50	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	CG Touristic	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Marktplatz 10	
<i>Adreça 2</i>		
<i>Població</i>	94149 Kösslarn	
<i>Província</i>		
<i>País</i>	Alemanya	
<i>Telèfon</i>	0049 8536912297	
<i>Fax</i>	0049 8536912296	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@wandern.de	
<i>www</i>	www.wandern.de	

Observacions

Origen: 1998.

Seu: Baviera.

Productes: Senderisme.

A Espanya, molts productes: sobretot Canàries i també Balears. A la Península: Camí de Santiago, Andalusia i ruta pels Pirineus (Ordesa). Individuals: Andalusia, Catalunya, València (s'ha de demanar la informació a la web).

Comercialització: no hi ha fulletó.

Punts forts que volen destacar: Senderisme a tot el món.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Edita e-newsletter.

Xarxes socials: Facebook i Twitter.

Paraules clau: Wandern.de, das Wanderportal der cG Touristic, bietet geführte und individuelle Wanderreisen in (fast) alle Länder der Welt.

Altres pàgines web:
www.wanderportal.de
www.bergwandern.com

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	42
<i>Agència</i>	DR. KOCH REISEN
<i>Adreça 1</i>	Bahnhofplatz 4
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	76137 Karlsruhe
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 721151151
<i>Fax</i>	0049 721151152
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@dr-koch-reisen.de
<i>www</i>	www.dr-koch-reisen.de

Productes

Btt
Senderisme
Natura
Trekking/muntanyisme
Ecoturisme
Wellness

Observacions

<p>Origen: 1980.</p> <p>Productes: els apartats a la web són: Cultura, arqueologia, senderisme i cultura, ornitologia i parcs naturals, trekking, botànica i orquídees, observació de la natura, cicloturisme, cine i foto, ioga i wellness, Turquia.</p> <p>Productes a Espanya: Andalusia, lligats a ornitologia, senderisme, Galícia i Nord de Portugal, Extremadura i Doñana.</p> <p>Punts forts que volen destacar: Turisme ecològic i especialistes en Turquia.</p> <p>Web amb moltes ofertes a la vista.</p> <p>Editen 6 catàlegs.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Paraules clau: Reisen, Türkei, Ferienanlagen, Ornithologie, Exkursionen, Botanik, Natur, Touristik, Ararat, Malreisen, Fotoreisen, Yogakurse, Seminare, Wandern, Ökologisch, Türkei Reisen.</p>

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	31
<i>Agència</i>	Drei Wünsche Wanderreisen
<i>Adreça 1</i>	
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	contact@gebeco.de
<i>www</i>	www.gebeco.de/dreiwuensche/

Productes

Senderisme
Cicloturisme
Descoberta

Observacions

Origen: 15 anys d'experiència. 2011 - absorbida per GEBECO

Productes: Senderisme i cicloturisme.

Productes a Espanya: Camí de Santiago, Canaries, Mallorca i Andalusia.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1101
<i>Agència</i>	Eurohike Wanderreisen
<i>Adreça 1</i>	Mühlstraße
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	5162 Obertrum
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Àustria
<i>Telèfon</i>	0043 6219 7444 161
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	office@eurohike.at
<i>www</i>	www.eurohike.at

Observacions

Origen: 1991.

Estructura: empresa petita de 7 treballadors.

Productes: senderisme i trekking.

Destins: Sobretot Àustria, Alemanya i Suïssa. A Espanya: Camí de Santiago, Serra de Tramuntana Tenerife i Còrdova i Granada.

Editen newsletter.

Skype: Office Eurohike.

Paraules clau: no indica.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	49	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Gebeco Länder Erleben	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Holzoppelweg 19	Descoberta
<i>Adreça 2</i>		Cicloturisme
<i>Població</i>	24118 Kiel	
<i>Província</i>		
<i>País</i>	Alemanya	
<i>Telèfon</i>	0049 43154460	
<i>Fax</i>	0049 4315446111	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	contact@gebeco.de	
<i>www</i>	www.gebeco.de	

Observacions

2011 - Ha absorbit l'agència DREI WUNSCH. També forma part del grup l'agència Dr. Tigges.

Productes: Senderisme, cicloturisme, viatges de descoberta, d'estudis i temàtics, viatges solidaris.

A Espanya: Senderisme a Andalusia, Pirineus, Mallorca, Camí de Santiago, etc. que no figuren en el fulletó.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Editen molts fulletons, un dels quals és vacances actives. Editen una revista pels clients "Fernweh" per a viatges de llarga distància. Al fulletó d'Europa hi ha molts productes de Touring amb autocar.

Edita e-newsletter.

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1034
<i>Agència</i>	Geopuls
<i>Adreça 1</i>	Neckarhalde 62
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	D-72108 Rottenburg
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 74 72 9 80 88 02
<i>Fax</i>	0049 74 72 9 80 88 04
<i>Mòbil</i>	0049 1 72 9 68 19 05
<i>e-mail</i>	info@geopuls.de
<i>www</i>	www.geopuls.de

Productes

Descoberta

Cultura

Observacions

Origen: 2004, fundada per professors de Geografia de la Universitat de Tubinga.

Productes d'art, cultura i història.

Destins: Arreu del món (Estats Units, Argentina, Namíbia, Iran, Tailandia...), Europa: França, Alemanya, Itàlia, Portugal, Regne Unit, Espanya (Andalusia, Extremadura, La Rioja, Castella, Cantàbria, Astúries).

Estructura: formada per 17 persones

Catàlegs per països, disponibles a la pàgina web en format PDF.

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1035
<i>Agència</i>	Geotoura
<i>Adreça 1</i>	Hauptstraße 169
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	69117 Heidelberg
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 6221653079-0
<i>Fax</i>	0049 62214348162
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@geotoura.com
<i>www</i>	www.geotoura.com

Productes

Descoberta
Gastronomia
Cultura

Observacions

Productes: Viatges en família, fotogràfics, gastronomia, per Setmana Santa

Destins: Andalusia, Barcelona, Extremadura, Madrid. Fora d'Espanya: Portugal i Marroc.

Editen newsletter.

Incorporen un apartat (Spanien A-Z) de diccionari traductor amb paraules espanyoles, moltes d'elles relacionades amb gastronomia i productes típics.

Estructura: 5 persones.

Paraules clau: Andalusien Rundreise, Mietwagen, Andalusien, Themenreisen, Rundreise Marokko, Fotoreise, Portugal, Rundreise Extremadura, Kulturreise, Studienreise, Spanien Rundreise, Kastilien, Urlaub, Gruppenreise, Rundreise, Wanderreise, Geotoura

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1036
<i>Agència</i>	Kulturtours
<i>Adreça 1</i>	Bogenstraße 5
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	20144 Hamburg
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0040 43263466
<i>Fax</i>	0040 43263465
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@drp-kulturtours.de
<i>www</i>	www.drp-kulturtours.de

Productes

Cultura

Música

Observacions

Viatges culturals: visites a ciutats, esdeveniments (exposicions, concerts...).

Destins: arreu del mon. A Espanya: Andalusia, País Basc, Illes Balears, Extremadura, Galícia, Illes Canàries i Catalunya (Barcelona: Liceu i Palau de la Música).

Editen newsletter.

Promouen principis de turisme sostenible.

Paraules clau: Kulturreisen, Studienreisen, Bildungsreisen, Kunstreisen, Konzertreisen, Opernreisen, Theaterreisen, Städtereisen, Musikreisen, Opernreisen.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	33	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Lupe Reisen	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Weilbergstr. 12a	Ecoturisme
<i>Adreça 2</i>		
<i>Població</i>	53844 Troisdorf	
<i>Província</i>		
<i>País</i>	Alemanya	
<i>Telèfon</i>	0049 228654555	
<i>Fax</i>	0049 228654556	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@lupereisen.com	
<i>www</i>	www.lupereisen.com	

Observacions

<p>Productes: Senderisme.</p> <p>A Espanya: Gomera, la Palma. També havíem vist Picos de Europa, Rioja i biologia marina a la Costa Brava.</p> <p>Estructura: format per 11 persones. Molt vinculats a la biologia.</p> <p>Comercialització: Editen 3 fulletons: senderisme per grups, Xipre i Albània.</p> <p>Punts forts que volen destacar: especialistes en Xipre.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Paraules clau: lupe reisen, lupereisen, wanderstudienreisen, studienreisen, naturreisen, wanderreisen, sonderreisen, wanderurlaub, natur, kultur, geschichte, aktivurlaub, alternativreisen, gartenreisen, kunst, vulkanismus, sommerurlaub, herbsturlaub, ferien, reisen, reise, reiseziele, urlaubsplanung, deutschland, frankreich, griechenland, italien, elba, umbrien, sizilien, sardinien, malta, azoren, estland, baltikum, individualisten, vulkane, antike staetten, pflanzen, tiere, kykladen, santorin, naxos, thera, akrotiri, kanalinseln, guernsey, jersey, cornwall, wales, alleine reisen, individuelle reisen, gruppenreisen, aktivurlaub, reisebuero, forum anders reisen, umwelturlaub, griechenlandreisen, tuerkeireisen, spanienreisen, portugalreisen, entdeckungen, lykien, axel neuhaus, singlereisen, tuerkei, jordanien, georgien, armenien, nordzypem, zypem, nord-zypem, studienreisen, selbstfahrertouren, mietwagenrundreise, naturschutz, pauschalreisen, erlebnisreisen, yachttouren, segeln, siebengebirge, wattenmeer, nationalpark, biosphaerenreservat, jahresprogramm 2010, kontakte, landwirtschaft, politik, mittelmeer, baden, bahnrreisen, flugreisen, naturbeobachtung, landestypisches essen, literatur, landschaft, sanfter tourismus, nachhaltiger tourismus, bodrum-halbinsel, rundreise, nordosttuerkei, lupetreff, ferienhaeuser, kreta, korfu, rhodos, symi, karpathos, norwegen, lofoten, fjorde, kanaren, provence, kanarische inseln, la palma, la gomera, gomera, madeira, porto, lissabon, iran, bulgarien, costa rica, kapverdische inseln, kapverden, kroatien, rumaenien, albanien, ukraine, krim, slowakei, kaiserstuhl, rügen, franken, pilion, wochenendreisen, schlemmerreisen, gourmetreise, reisevermittlung.</p>
--

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	47	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	NAToURs	Cicloturisme
<i>Adreça 1</i>	Untere Eschstrasse 15	Senderisme
<i>Adreça 2</i>		Neu
<i>Població</i>	49179 Ostercapplen	Caiac/ canoa
<i>Província</i>		
<i>País</i>	Alemanya	
<i>Telèfon</i>	0049 547392290	
<i>Fax</i>	0049 54738219	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@natours.de	
<i>www</i>	www.natours.de	

Observacions

Origen: més de 30 anys d'experiència.

Apartats de productes a la web: Cicloturisme, Senderisme, Caiac-canoa, individual, hivern, senderisme amb gossos i "bike and bus" Senderisme, cicloturisme, llarga distància i neu.

Molts productes a Espanya: Mallorca, Canàries, Camí de Santiago.

Estructura: Equip format per 15 persones.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Editen 3 fulletons: Senderisme/canoa/bicicleta, neu, i viatges amb gossos.

Promouen les accions de responsabilitat social corporativa.

Edita e-newsletter.

Paraules clau: Aktivreisen, Radreisen, Wanderreisen, Kanureisen, Kajakreisen, Bike Bus, Winterreisen, Skilanglauf Tour, Flussradeln, Hundewandern, Wandertour, Radtour, Schneeschuh wandern, winter wandern.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	11
<i>Agència</i>	ONE WORLD. Reisen mit Sinnen
<i>Adreça 1</i>	Neuer Graben 153
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	44137 Dortmund
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 2315897920
<i>Fax</i>	0049 231164470
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@reisenmitsinnen.de
<i>www</i>	www.reisenmitsinnen.de

Productes

Descoberta
Cicloturisme
Senderisme
Caiac/ canoa
Cultura

Observacions

Origen: 15 anys d'experiència.

Lema: viatges amb sentit.

Productes: Viatges de descoberta, cicloturisme, senderisme i caiac.

Estructura: Equip format per 14 persones.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Destinacions Espanya: Tour per Catalunya (Barcelona i Empordà) amb un curs de cuina a un Bio-Hotel i ruta per Andalusia cultural i aprenentatge de l'espanyol.

Punts forts que volen destacar: Immersió en altres cultures.

Promouen responsabilitat social corporativa.

Partner del suplement de viatges del diari DIE ZEIT.

Editen un catàleg.

Editen newsletter.

Xarxes socials: Facebook i Twitter.

Paraules clau: reisen urlaub afrika asien kapverden europa städte inseln atlantik.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
atmosfair

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	869
<i>Agència</i>	Radissimo
<i>Adreça 1</i>	Hennerbergstrasse 6
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	76131 Karlsruhe
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 7213548180
<i>Fax</i>	0049 72135481818
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@radissimo.de
<i>www</i>	www.radissimo.de

Productes

Cicloturisme

Btt

Observacions

<p>Origen: 2004.</p> <p>Fan viatges a Canàries, Balears, Andalusia i Camí de Santiago. Actualment també treballen a Catalunya. Tenen un producte que combina cicloturisme i vela. Altres productes: bicicleta de carretera, BTT, bicicletes elèctriques, viatges per famílies, viatges gourmet.</p> <p>Estructura: 7 persones.</p> <p>Té el Certificat del CSR (Corporate Social Responsibility), que garanteix un turisme sostenible, de interès social i econòmic.</p> <p>Editen fulletó en paper i on-line.</p> <p>Ofereixen autoselecció de productes.</p> <p>Promouen principis de turisme responsable.</p> <p>Paraules clau: Radreisen, Radurlaub, Radwandern, Radtouren, Fahrradtouren, Radweg, Radfahren, Rad und Schiff, Velo, Rad- und Schiffsreisen, Mountainbike Touren, Aktivreisen, Rennrad.</p>
--

Associacions mediambientals

Forum anders reisen
CSR

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	12
<i>Agència</i>	RUCKSACK REISEN
<i>Adreça 1</i>	Hammer Strasse 418
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	48153 Münster
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 251871880
<i>Fax</i>	0049 2518718820
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	reisen@rucksack-reisen.de
<i>www</i>	www.rucksack-reisen.de

Productes

Senderisme
Btt
Trekking/muntanyisme
Esports general
Neu
Caiac/ canoa
Cicloturisme

Observacions

<p>Origen: 1992</p> <p>Productes: Senderisme, trekking, btt, cicloturisme, multiesport, neu, caiac.</p> <p>Especialistes en Suècia.</p> <p>A Espanya: La Gomera, Mallorca i Tenerife.</p> <p>Estructura: Equip format per 7 persones i més de 10 col·laboradors. Disposen de 2 oficines.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.</p> <p>Editen 3 catàlegs que també es poden descarregar en pdf: estiu, hivern i "pares i fills".</p> <p>Punts forts que volen destacar: Vacances no massificades.</p> <p>Paraules clau: Urlaub, Kanutouren, Trekking, Wandern, Aktivcamp, Gruppenreisen, Reisen, Schweden, Norwegen, Frankreich, Irland, Aktiv, abenteuerlich, aussergewöhnlich, Familien, Eltern-Kind, Kanada, Italien</p>

Associacions mediambientals

atmosfair
Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	13
<i>Agència</i>	Schulz aktiv reisen
<i>Adreça 1</i>	Bautzner Strasse 39
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	01099 Dresden
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 351266255
<i>Fax</i>	0049 351266256
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@schulz-aktiv-reisen.de
<i>www</i>	www.schulz-aktiv-reisen.de

Productes

Trekking/muntanyisme
Senderisme
Turisme eqüestre
Neu

Observacions

<p>Origen: 1990</p> <p>Seu: Oficines a Dresden.</p> <p>Productes: Senderisme, trekking, rutes a cavall, activitats nàutiques, neu, viatges per famílies amb nens.</p> <p>A Espanya: Andalusia (Alpujarras-Cabo de Gata), Mallorca i Pirineus.</p> <p>Estructura: Equip format per 10 persones més guies als destins.</p> <p>Comercialització: Editen 1 catàleg.</p> <p>Punts forts que volen destacar: Viatges d'aventura i descoberta.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Edita e-newsletter.</p> <p>Xarxes socials: Facebook.</p> <p>Paraules clau: schulz aktiv reisen, Urlaub, Aktivreise, Aktivurlaub, Abenteuerreise, Erlebnisreise, Erlebnisurlaub, Trekking, Trekkingreise, Familienreise, Gruppenreise, Sportreise, Kurzurlaub, Wandern, Wanderreise, Fernreise, Bergwandern, Reiseveranstalter, Last Minute, Outdoor</p>

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	10
<i>Agència</i>	UNTERWEGS
<i>Adreça 1</i>	Bültenweg 93
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	38106 Braunschweig
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Alemanya
<i>Telèfon</i>	0049 531347427
<i>Fax</i>	0049 531344401
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	reisen@unterwegs.eu
<i>www</i>	www.unterwegs-reisen.de

Productes

Vela
Turisme actiu
Caiac/ canoa
Caravaning i camping
Cicloturisme
Senderisme

Observacions

<p>Origen: 1981</p> <p>Productes: Càmping, famílies, destinacions llunyanes, caiac, senderisme, cicloturisme, vela i d'altres vacances actives.</p> <p>A Espanya: Balears i Andalusia.</p> <p>Especialistes en viatges amb autocar malgrat que actualment fan viatges a tot el món.</p> <p>Estructura: Equip format per 16 persones i representants a Hamburg, Essen i Berlin.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Paraules clau: Unterwegs, GmbH, Wanderreisen, Radreisen, Skilanglauf, Segelreisen, Gruppenreisen, Singlereisen, Single, Reisen, Kanureisen, Kanuurlaub, Wanderurlaub, Radurlaub, Familienurlaub, Eltern, Kind, Familienreisen.</p>
--

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1041	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Vai e Via AktivReisen	Cultura
<i>Adreça 1</i>	Dr.-Streiter-Gasse 24	Enoturisme
<i>Adreça 2</i>		Senderisme
<i>Població</i>	39100 Bozen	
<i>Província</i>	SÜDTIROL	
<i>País</i>	Itàlia	
<i>Telèfon</i>	0039-0471-301818	
<i>Fax</i>		
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@vaievia.com	
<i>www</i>	www.vaievia.com	

Observacions

Origen: 2001.

Viatges en grup entre 15 i 20 participants.

Estructura: petita, 3 persones.

Catàleg disponible en format PDF.

Productes: turisme cultural, enoturisme i senderisme.

Destins a Itàlia, Alemanya, Suïssa principalment. A Espanya: Madrid, Andalusia, València, Barcelona (Barri Gòtic, Gaudí, Picasso, Miró) i Lloret de Mar (Sant Pere de Rodes, Figueres i Salvado Dalí).

Promouen principis de turisme sostenible.

Paraules clau: Aktivreisen, Wanderreisen, Erlebnisreisen, Flug, Zug, Hotel, Mietwagen, Maturafahrten, Klassenfahrten, Schulreisen, Bahnfahrkarten, Zugfahrkarten, Dolomiten, Alpen.

Associacions mediambientals

Forum anders reisen

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1042
<i>Agència</i>	Weltweitwandern
<i>Adreça 1</i>	Gaswerkstraße 99
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	8020 Graz
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Àustria
<i>Telèfon</i>	0043 31658 35 04
<i>Fax</i>	0043 31658 35 045
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	
<i>www</i>	www.weltweitwandern.at

Productes

Senderisme
Turisme actiu

Observacions

Origen: més de 25 anys d'experiència.

No hi ha adreça de correu electrònic. S'ha d'omplir formulari.

Productes: Senderisme, Turisme Actiu.

Destins: a tot el món. A Espanya: Illes Canàries, Illes Balears, Andalusia, Camí de Santiago.

Editen newsletter.

Editen catàlegs per continents disponibles a la pàgina web en format PDF.

Estructura: 15 persones.

Xarxes Socials: Facebook.

Paraules clau: Wandern, Trekking, Wanderreise, Aktivurlaub, Zelttrekking, Gruppenreise, fairreisen, Reiseveranstalter.

OPERADORS REGNE UNIT

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1081
<i>Agència</i>	Adagio
<i>Adreça 1</i>	Lemsford Mill
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	AL8 7TR Lemsford, Herts
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1707 386700
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@adagio.co.uk
<i>www</i>	www.adagio.co.uk

Productes

Descoberta

Cultura

Observacions

Part del grup Ramblers Worldwide Holidays.

Es defineixen com a "Vacances amb caràcter".

Estructura: formada per 3 persones.

Menú molt poc intuïtiu, on els viatges no estan ordenats segons cap criteri (ni per destinació ni per temàtica).

Editen fulletó que s'ha de demanar (no disponible on-line).

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

aito

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1048	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Brightwater Holidays	Cultura
<i>Adreça 1</i>	Eden Park House	Ecoturisme
<i>Adreça 2</i>		
<i>Població</i>	KY15 4HS Cupar	
<i>Província</i>	Fife	
<i>País</i>	Regne Unit	
<i>Telèfon</i>	0044 1334 657155	
<i>Fax</i>	0044 1334 657144	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@brightwaterholidays.com	
<i>www</i>	www.brightwaterholidays.com	

Observacions

Origen: 20 anys d'experiència.

Productes: botànica, cultura.

Destins: arreu d'Europa amb més propostes al Regne Unit i Irlanda. A Espanya: Andalusia (Cordoba) i Girona durant el festival Temps de Flors.

Editen 2 catàlegs: Quality Gardens i Special Interest Tours (entre els quals hi ha caps de setmana d'artesanía, arqueologia a diversos destins europeus, descoberta de trens panoràmics a Escòcia, commemoració de sistemes de transport antics, etc). L'altre fullletó és sobre Escòcia.

Estructura: formada per 13 persones.

Associada amb diferents grups sobre educació ambiental del Regne Unit.

Xarxes Socials: Facebook i Twitter.

Paraules clau: no indica.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	15
<i>Agència</i>	Exodus
<i>Adreça 1</i>	Grange Mills, Weir Road
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	SW12 ONE London
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 2086755550
<i>Fax</i>	0044 2086730779
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@exodus.co.uk
<i>www</i>	www.exodus.co.uk

Productes

Senderisme
Cicloturisme
Cultura
Neu
Ecoturisme

Observacions

<p>Origen: any 1974.</p> <p>Productes: Viatges d'aventura, senderisme, trekking, cicloturisme, BTT, viatges culturals, grups petits, famílies, safaris, multi-activitats i ecoturisme (wildlife).</p> <p>A Espanya tenen 14 productes de cicloturisme, senderisme, BTT, ecoturisme: Andalusia, Pirineus, Camí de Santiago, Sierra de Aitana, Picos de Europa, Mallorca, Castilla, Garrotxa.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.</p> <p>Tenen un apartat dedicat exclusivament a famílies amb propostes per les vacances escolars integrant visites a centres d'interès cultural. A Espanya un producte a Picos de Europa.</p> <p>Edita e-newsletter.</p> <p>Xarxes socials: Estan presents a Facebook i Twitter.</p> <p>Punts forts que volen destacar: Treballen a 171 països.</p> <p>Promoció de principis de turisme conscient i responsable.</p> <p>Paraules clau: no indica.</p>
--

Associacions mediambientals

responsible travel

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	14
<i>Agència</i>	EXPLORE!
<i>Adreça 1</i>	55 Victoria Road
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	GU14 7PA Farnborough, Hants
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1252379598
<i>Fax</i>	0044 1252391110
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	res@explore.co.uk
<i>www</i>	www.explore.co.uk

Productes

Senderisme
Esports aventura
Cicloturisme
Descoberta
Trekking/muntanyisme

Contactes

Mark Wright
Xarxes

Observacions

Origen: 1981.

Seu: Hampshire

Productes: Senderisme, aventura per famílies (amb adolescents i amb nens de 1 a 3 anys), cicloturisme, escapades.

Destinacions a Espanya: Picos de Europa, Andalusia, Sierra de Aracena, País Basc, Canaries, Mallorca, productes transfronterers amb Marroc. A Catalunya: via verda Ripoll-Garrotxa.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Cada producte té una fitxa que es pot descarregar en pdf.

Editen newsletter.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Paraules clau: Adventure holidays, adventure travel, single holidays, walking holidays, activity holidays.

Associacions mediambientals

responsible travel
aito
Climate care

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1059
<i>Agència</i>	Ffestiniogtravel
<i>Adreça 1</i>	First Floor Unit 6, Snowdonia Business Park
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	LL48 6LD Penrhyndeudraeth
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1766 772030
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@ffestiniogtravel.co.uk
<i>www</i>	www.ffestiniogtravel.com

Productes

Viatges general

Cultura

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: 1974.

Productes: viatges amb tren, tant com a mitjà de transport com a experiència de viatge amb trens històrics.

Destins: arreu del món, però sobretot Regne Unit i Europa. A Espanya: Barcelona i Madrid.

Editen catàleg.

Promouen principis de turisme responsable i sostenible.

Paraules clau: rail holidays, holidays by rail, rail holidays Europe.

Associacions mediambientals

aito

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1089
<i>Agència</i>	G Adventures
<i>Adreça 1</i>	5-11 Westbourne Grove
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	W2 4UA Londres
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1697 1360
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	travel@gadventures.co.uk
<i>www</i>	www.gadventures.co.uk

Productes

Senderisme
Cicloturisme
Descoberta
Vela

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: 1990.

També tenen oficines a Toronto, Vancouver i Melbourne. Estructura de gran empresa.

Productes: creuers i vela, senderisme i trekking, descoberta, voluntariat, viatges per joves de 18-30 anys, viatges per famílies.

Destins: treballen a tots els continents amb un total de 675 productes. A Espanya: Andalusia, Barcelona, Eivissa, Mallorca, Pamplona per San Fermin i nord d'Espanya amb bici.

Fan promoció de turisme responsable i sostenible.

Editen newsletter.

Editen 12 fulletons per zones del món i també un exclusiu per viatges en família. Es poden visualitzar on line.

Paraules clau: G Adventures, G Adventure, adventure travel, travel adventure, great adventure people, adventure tours, adventure vacations, adventure holidays, adventure trips, adventure trip, adventure tour, adventure packages, G Adventure tours, G Adventure travel.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1038	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Headwater Holidays	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	The Old School House, Chester Road	Cicloturisme
<i>Adreça 2</i>		Neu
<i>Població</i>	CW8 1LE Cheshire	
<i>Província</i>	Northwich	
<i>País</i>	Regne Unit	
<i>Telèfon</i>	0044 1606 822578	
<i>Fax</i>	0044 1606 720034	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@headwater.com	
<i>www</i>	www.headwater.com	

Observacions

Origen: 1985.

Productes: Senderisme, Cicloturisme i Vacances Actives (amb un apartat adreçat a famílies). Viatges per individuals i grups.

Destins: sobretot França, Itàlia i Espanya. A Espanya: Canàries, Balears, Andalusia, Camí de Santiago, Catalunya (Costa Brava i Barcelona).

Combinen l'activitat amb la descoberta del patrimoni natural i cultural.

Dins els apartats de cada producte, hi ha els enllaços de la pàgina de cada allotjament a TripAdvisor.

Editen catàlegs disponibles on-line en format PDF (Senderisme, Cicloturisme i Neu). Editen newsletter.

Tenen un acord d'exclusivitat amb RSPB (Royal Society for Protection of Birds): organitzen els viatges que es publiciten en aquesta web i a canvi, donen un % de les reserves, a aquesta entitat

Promouen principis de turisme responsable.

Estructura: formada per 20 persones.

Xarxes socials: són presents a Facebook, Twitter i Google+.

Paraules clau: walking holidays, cycling holidays, activity holidays, cross country skiing holidays, canoeing holidays.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	22	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	Inntravel	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Whitewell Grange, nr Castle Howard	Cicloturisme
<i>Adreça 2</i>		Neu
<i>Població</i>	YO60 7JU York	Turisme eqüestre
<i>Província</i>		Descoberta
<i>País</i>	Regne Unit	
<i>Telèfon</i>	0044 1653617022	
<i>Fax</i>	0044 1653617941	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	inntravel@inntravel.co.uk	
<i>www</i>	www.inntravel.co.uk	

Observacions

Origen: 1984.

Estructura: Agència important quant a diversitat i nombre de productes. Slow holiday people.

Destaca la presentació i qualitat d'edició de catàlegs i web.

Productes: Senderisme, cicloturisme, neu, escapades rurals, vacances en família, touring (amb tren, cotxe o vaixell). Viatges itinerants i també estades. Viatges individuals i en grup.

Tenen molts productes a Catalunya: Garrotxa, Costa Brava, Ports de Tortosa, Pirineus, etc.

Més de 90 propostes a Espanya: Asturias, Galicia, Andalusia, Mallorca, Canàries, etc.

Comercialització: la web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Publiquen 6 catàlegs, segons els productes. Alguns d'ells incorporen apartats per viatges en família.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Edita e-newsletter.

Xarxes socials: Facebook, Twitter, Flickr, Youtube, Pinterest.

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

aito
Climate care

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	134
<i>Agència</i>	Naturetrek
<i>Adreça 1</i>	Cheriton Mill, Cheriton
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	SO24 0NG Alresford
<i>Província</i>	Hampshire
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1962733051
<i>Fax</i>	0044 1962736426
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@naturetrek.co.uk
<i>www</i>	www.naturetrek.co.uk

Productes

Senderisme
Ecoturisme
Birdwatching

Observacions

Productes: Viatges relacionats amb la observació ornitològica, de fauna, de flora, ecoturisme, etc.

A Espanya: Mallorca, Menorca, Canaries, Andalusia, Picos d'Europa etc. relacionat amb observació ornitològica i botànica/fauna.

A Catalunya: ruta pels Pirineus.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Edita e-newsletter.

Xarxes socials: són presents a Facebook.

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

aito

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	28
<i>Agència</i>	Ramblers Worldwide Holidays
<i>Adreça 1</i>	Lemsford Mill, Lemsford Village
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	AL8 7TR Welwyn Garden City
<i>Província</i>	Herts
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 1707331133
<i>Fax</i>	0044 1707333276
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@ramblersholidays.co.uk
<i>www</i>	www.ramblersholidays.co.uk

Productes

Senderisme

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: 1946

Vinculada a l'associació RAMBLERS ASSOCIATION, la més important de senderisme del Regne Unit, amb més de 137.000 associats i més de 70 anys d'història. 2012 - ja no està vinculada, sinò HF HOLIDAYS

Productes: Senderisme a tot el món. Una pestanya adreçada a viatges per a famílies

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Editen 4 fulletons que també es poden consultar on-line.

Punts forts que volen destacar: 200 productes de senderisme en 70 països.

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Edita e-newsletter.

Paraules clau: walking holidays, walking holiday, trekking holidays

Associacions mediambientals

aito

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	109	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	The Travelling naturalist	Ecoturisme
<i>Adreça 1</i>	P.O. Box 3141	Senderisme
<i>Adreça 2</i>		Natura
<i>Població</i>	DT1 2XD Dorchester	
<i>Província</i>	Dorset	
<i>País</i>	Regne Unit	
<i>Telèfon</i>	0044 1305267994	
<i>Fax</i>	0044 1305265506	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	info@naturalist.co.uk	
<i>www</i>	www.naturalist.co.uk	

Observacions

Productes: Observació de la natura, ecoturisme, senderisme, fotografia.

A Catalunya: Pirineus, Vall d'Aran, Delta de l'Ebre.
Birdwatching a Extremadura i Andalusia

Promoció de principis de turisme conscient i responsable.

Edita e-newsletter.

Paraules clau: antarctic, cruises, arctic, wildlife holidays, birdwatching, bird tours, birding tours, birding holidays, wildlife holidays, whale-watching, safaris, nature, natural history, botany, butterflies, flowers, naturalist, vacations, tour operator, travel, ATOL, Caribbean, Argentina, Brazil, Costa Rica, Galapagos Islands, Ecuador, Guyana, Jamaica, Panama, Central America, Patagonia, Chile, Peru, Trinidad and Tobago, Venezuela, South America, Churchill, Grand Manan, Canada, Canadian Rockies, USA, California, Texas, New Mexico, Wyoming, Montana, North America, South Shetland Islands, Bouvet Island, Falklands, Polar Circle, South Georgia, Antarctic Mainland, Weddell Sea, Antarctic Peninsula, Antarctica, South Atlantic, tropics, Bharatpur, India, Darjeeling, Sikkim, Assam, Japan, Maldives, Sri Lanka, Asia, Australia, New Zealand, Ghana, Kenya, Madagascar, Namibia, South Africa, Uganda, Africa, Baffin Island, Faroes, Jan Mayen, North Pole, Northwest Passage, Spitsbergen, North-east Greenland, Tanquary Fjord, Austria, Azores, Bulgaria, Canary Islands, North Africa, Cyprus, Estonia, Finland, Camargue, Cevennes, Corsica, La Brenne, Loire, Sologne, France, Bavarian Alps, Peloponnese, Greece, Crete, Kos, Lesvos, Greek Islands, Holland, Hungary, Iceland, Morocco, Norway, Poland, South Portugal, Romania, Eastern Europe, Slovakia, Czech Republic, Slovenia, Andalusia, Catalan, Coto Donana, Garrotxa, Extremadura, Menorca, Picos de Europa, Spanish Pyrenees, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Europe, Britain, Alderney, Channel Islands, Dorset, Eigg and Rum, Fair Isle, Burren, Aran Islands, Ireland, Islay, Isles of Scilly, New Forest, England, Orkney, Outer Hebrides, Scottish Islands, Shetland, Scotland, UK,

Associacions mediambientals

aito
responsible travel

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1094
<i>Agència</i>	Trip Feast
<i>Adreça 1</i>	5 Manfred Road
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	SW15 2RS Putney
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Regne Unit
<i>Telèfon</i>	0044 20 7183 5153
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@tripfeast.com
<i>www</i>	www.tripfeast.com

Productes

Gastronomia

Enoturisme

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: no indica.

Estructura: petita. Fundada per dos nois amants dels viatges i la gastronomia (Dave i Rahul).

Productes: gastronomia i enologia, per grups i per individuals.

Destinacions: Àsia, Àfrica, centre Amèrica, Carib, Europa (Irlanda, Portugal i Sèrbia).

Disposen d'un xat en directe.

Promoció de turisme responsable.

Paraules clau: no indica.

OPERADORS HOLANDA

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	58
<i>Agència</i>	AKTIVA TOURS
<i>Adreça 1</i>	PO Box 431 Kerkhofstraat 21
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	5550 Valkenswaard
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 402030320
<i>Fax</i>	0031 402047795
<i>Mòbil</i>	0031 651 668 214
<i>e-mail</i>	info@aktivatours.nl
<i>www</i>	www.aktivatours.nl

Productes

Cicloturisme
Senderisme

Contactes

xarxes

Observacions

Origen: 1994, 15 anys d'experiència.

Seu: Valkenswaard.

Productes: Cicloturisme, senderisme, nordic walking i combinats per a grups, individuals, famílies i singles. En l'apartat de grups tenen viatges a mida que promocionen esport i cultura.

Destinacions espanyoles 8 productes: Andalusia (Axarquía i Antequera), Catalunya (Costa Brava).

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. Estan associats a Batavus que és una botiga de venda de bicicletes i caiacs on-line.

No s'anuncia cap fulletó a la pàgina web. A la fira presentaven un extracte en paper d'alguns dels productes.

Editen newsletter.

Presència a Facebook.

Punts forts a destacar: Viatges en grup, individuals, per famílies i singles.

Paraules clau: Fietsreizen, wandelreizen, fietsen, wandelen, singlereis, fietsvakantie, wandelvakantie, fietsreis, wandelreis, Belgie, Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk, Italie, Tjechie, Spanje, Zwitserland, Aktiva Tours.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	126
<i>Agència</i>	ARKE
<i>Adreça 1</i>	Colosseum 2
<i>Adreça 2</i>	Postbus 365
<i>Població</i>	7521 PT Enschede
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@tui.nl
<i>www</i>	www.arke.nl

Productes

Wellness

Altres

Viatges general

Contactes

xarxes

Observacions

Productes: Viatges en general (sol i platja, relax, wellness, famílies, etc.).

És una de les agències tradicionals d'Holanda ara incorporada al grup TUI. Aquest grup a Alemanya té programes específics de senderisme i cicloturisme.

Fulletons: Editen 7 catàlegs, entre ells un de wellness.

El grup de viatges TUI Països Baixos inclou 220 agències de viatges. A Holanda ha incorporat Arke Reizen i Holland International que eren els principals tour operadors del país. També hem vist que petites agències com Sawadee forma part d'aquest grup.

A www.tuinederland.nl Publiciten principis de turisme sostenible.

Paraules clau: arke, vakantie, reizen, strandvakantie, aanbieding, last minute.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	106
<i>Agència</i>	CYCLETOURS
<i>Adreça 1</i>	Buiksloterweg 7
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	1031 Amsterdam
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 205218400
<i>Fax</i>	0031 204232517
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@cycletours.nl
<i>www</i>	www.cycletours.nl

Productes

Cicloturisme

Contactes

xarxes

Observacions

Origen: 1981.

Seu: Amsterdam.

Productes: Cicloturisme i càmping, Rutes cicloturistes i de ciclisme per carretera. Algunes rutes amb autocar portant les bicicletes en un remolc.

Molts productes a França (Provença) a Itàlia (Toscana) i Portugal (Algarve). A Espanya: Catalunya, Andalusia, Mallorca, Lanzarote, Navarra, Alacant i camí de Santiago.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. Incorpora mapa.

Nombre de fulletons: 1 en paper.

No editen newsletter.

Punts forts a destacar: Més de 25 anys d'experiència en viatges en bicicleta. Promou principis de sostenibilitat. Associats a Natuurmonumenten.

Xarxes socials: presència a Facebook, Twitter, Youtube. Tenen una comunitat pròpia on els seus clients comparteixen opinions, fotos...

Paraules clau: no indica.

Associacions mediambientals

Green Seat

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	184
<i>Agència</i>	KRAS
<i>Adreça 1</i>	Bernseweg 22a
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	5324 JW Ammerzoden
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 09009697
<i>Fax</i>	0031 735999900
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@kras.nl
<i>www</i>	www.kras.nl

Productes

Cicloturisme
Senderisme
Viatges general
Neu
Gastronomia

Contactes

xarxes

Observacions

Origen: 1922 fent excursions amb autobusos de l'època i va mantenir una estructura familiar fins el 1983. Des del 1969 organitzen viatges especials per seniors. El 1999 va entrar en el grup Tui. Des del 2007 incorpora agències de viatges per a la venda directa dels seus productes.

Estructura: pertany al grup de viatges TUI.

Productes: Gamma molt àmplia: Touring, sol i platja, circuits culturals, fly & drive, vacances per singles. També un apartat de viatges culinaris, la major part a destins holandesos i belgues tot i que n'inclou 3 a Itàlia.

Una de les especialitats és la línia de senderisme i cicloturisme per individuals i grups, en aquest cas amb sortides en avió i en autocar.

Fulletons: Molts fulletons. Un dedicat al senderisme i cicloturisme per individuals i per grups.

Destins: Andorra, Andalusia, Mallorca i Catalunya (Costa Brava) en aquest cas amb seu a Lloret de Mar des d'on es fan les diverses sortides.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. Incorpora mapa.

Editen newsletter.

Promouen principis de turisme sostenible i responsable.

Xarxes socials: Facebook, Twitter, Google+, Flickr, Youtube.

Paraules clau:

vakantie, vakanties, vaknatie, vaknaties, vacantie, vaccanties, reis, reizen, zon, zee, strand, actieve vakanties, autovakantie, autovakanties, stedenreis, stedenreizen, goedkope vakantie, goedkope vakanties.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	117
<i>Agència</i>	OLIVA TRAVEL WANDELREIZEN
<i>Adreça 1</i>	1e Helmersstraat 115
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	1054 Amsterdam
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 207714135
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@olivatravel.nl
<i>www</i>	www.olivatravel.nl

Productes

Senderisme

Observacions

Seu: Amsterdam.

Senderisme per descobrir Espanya i Portugal.

Productes: Senderisme a Espanya (Matarranya i Maestrat) i Portugal (zona centre). El 2012 una ruta a Costa Brava (Cap de Creus), Salamanca i Sierra de Francia.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. Incorpora mapa.

Nombre de fulletons: No en fan, la informació és via web.

Editen newsletter.

Punts forts a destacar: Senderisme.

Paraules clau: Portugal,wandelreis,wandelen,wandelvakantie,trektocht,mediterrane.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	188
<i>Agència</i>	SNP NATUURREIZEN
<i>Adreça 1</i>	Molukkenstraat 7
<i>Adreça 2</i>	Postbus 1270
<i>Població</i>	6524 NA Nijmegen
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 243277000
<i>Fax</i>	0031 243277099
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	reiswinkel@snp.nl
<i>www</i>	www.snp.nl

Productes

Birdwatching
Descoberta
Senderisme
Cicloturisme
Natura

Contactes

xarxes

Observacions

Origen: 1984.

Seu: Nijmegen.

Productes: Ecoturisme, birdwatching, observació de papallones, senderisme, cicloturisme, viatges temàtics, circuits i neu. Viatges per individuals, grups i famílies.

Molts productes a Espanya (70 rutes): Extremadura, València, Andalusia, Castilla, Astúries, Rioja, Balears, Gibraltar i Doñana. A Catalunya: La Garrotxa, Baix Empordà, Penedés, Serra del Montsant i el Montseny.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes.

Estructura: Agència important vinculada a ANWB (Automòbil Club d'Holanda).

Nombre de fulletons: n'editen diversos però no se'n fa promoció a la web..

No editen newsletter.

Punts forts a destacar: Especialistes en viatges de natura a tot al món.

Promouen principis de turisme conscient i responsable.

Xarxes socials: Facebook, Youtube, blog i fòrum (Reiscafé).

Paraules clau: snp, wandelvakantie, wandelvakanties, wandelreizen, wandelen, fietsvakantie, fietsvakanties, fietsreizen, actieve, verre, reizen, rondreizen, wintervakantie, winterreizen, gezinsvakantie, gezinsvakantie, vakanties, natuurreizen.

Associacions mediambientals

Green Seat

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1099
<i>Agència</i>	Treinreswinkel
<i>Adreça 1</i>	Breestraat 57
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	2311 CJ Leiden
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Holanda
<i>Telèfon</i>	0031 715 122 923
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@treinreiswinkel.nl
<i>www</i>	www.treinreiswinkel.nl

Contactes

Helumt Brall
Xarxes

Observacions

Origen: no indica

Productes: viatges amb tren. Tren d'Alta Velocitat, trens convencionals, trens amb paisatges escènics, trens de luxe...

Destins: treballen a tot Europa. A Espanya: Barcelona i Madrid.

Editen 1 catàleg disponible on line.

Paraules clau: treinreiswinkel, treinreis, leiden, breestraat, amsterdam, singel, treinwinkel, reiswinkel, treintickets, reinvakanties, treinarrangementen, thalys, ice international, interrail, euro domino, britrail, ustickets, ferries, boottickets, tickets, autoslaaptrein, groepsreizen, vakantietreinen, treinpassen, citynightline, dbautozug, ov, ov-vakanties, fietsvakanties, oriënt express, amtrak.

OPERADORS BÈLGICA

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1095
<i>Agència</i>	Lauwers Reizen
<i>Adreça 1</i>	Nijverheidsstraat 17
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	B-2530 Boechout
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Bèlgica
<i>Telèfon</i>	0032 70350818
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	reizen@lauwers.be
<i>www</i>	www.lauwers.be

Productes

Descoberta
Cicloturisme

Observacions

Origen: 1947.

Operador autocarista que comença a treballar amb altres productes.

Productes actuals: touring amb autocar, cicloturisme, vacances amb família, escapades de caps de setmana.

Destins: a Espanya ofereix estades en hotels principalment de la costa (Benidorm, Lloret de Mar, etc.).

Editen newsletter.

Paraules clau: no indica.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	189
<i>Agència</i>	VOS TRAVEL
<i>Adreça 1</i>	Westlaan 415
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	8800 Roeselare
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Bèlgica
<i>Telèfon</i>	0032 51240340
<i>Fax</i>	0032 51240440
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@vostravel.be
<i>www</i>	www.vostravel.be

Productes

Neu
Cicloturisme
Senderisme

Observacions

Origen: 20 anys.

Seu: Roeselare.

Estructura: Petita, 8 persones. Oficina a Holanda: Versteeghstraat 82, 7558 HV Hengelo. Tel: 0031 074 277 83 82 info@vostravel.nl

Productes: Senderisme, cicloturisme, esquí i snowboard. Alguns d'aquests productes són específics per a famílies amb nens.

Pàgina web en flamenc, anglés i rus. Agència de receptiu a Holanda i Bèlgica.

Destinacions espanyoles: Cantàbria.

Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. Incorpora mapa.

Nombre de fulletons: 2 en paper (cicloturisme-senderisme i esquí-snowboard).

Editen newsletter.

Punts forts a destacar: Viatges en grups i individuals.

Paraules clau: vos, travel, reis, reizen, vakantie, vakanties, ski, snowboard, sneeuw, fiets, fietsen, wandel, wandelen, zon, ontspannen, relaxen

OPERADORS ESPANYA

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	920
<i>Agència</i>	ALÚA TURISMO ACTIVO
<i>Adreça 1</i>	C/ Hondo del Río, 26-A
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	14870 Zuheros
<i>Província</i>	Còrdoba
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	955 984 182
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	648 756 457
<i>e-mail</i>	jc@alua.es
<i>www</i>	www.alua.es

Productes

Turisme actiu
Senderisme
Esports aventura
Estades joves i escolars
Altres
Btt

Contactes

Xarxes

Observacions

Altres telèfons mòbils: 616 906 349 / 618 615 931

Productes: Tot tipus de productes relacionats amb la natura, com per exemple senderisme, BTT, espeologia, barrancs, paintball, rafting, en definitiva, turisme actiu. Viatges a mida, per a escolars i viatges de fi de curs. Destinació Catalunya: Pirineus. A Espanya: Andalusia. Europa: França, Itàlia, Croàcia, etc. També comercialitzen viatges de llarga distància.

Comercialització: Web molt complerta. Hi ha un menú per accedir directament al producte que es vol consultar.

Web en castellà, anglès, francès, italià, portuguès i rus.

Fulletons: Edita un catàleg d'incentius. La resta d'informació s'ha de demanar via mail.

Estructura: Oficines a Còrdoba capital i a Sevilla. També ofereix servei de consultoria i botiga. 12 treballadors.

Edita e-news.

Paraules clau:

Incentivos Sevilla, Incentivos empresa sevilla, Incentivos de empresa sevilla, Actividades para empresa Sevilla, Eventos Sevilla, Animación Sevilla, Incentivos de empresa cordoba, Actividades para empresa cordoba, Incentivos de empresa Andalucía, Tienda de montaña, Ropa de montaña, Material técnico de montaña, Turismo Activo zuheros, turismo activo Cordoba, Team buiding cordoba, multiaventura zuheros, multiaventura cordoba, raids, escalada, espeleologia, paintball, piragua, senderismo, via ferrata, barrancos, zuheros, cordoba, andalucia, raids zuheros, raids cordoba, barrancos cordoba, espeleologia cordoba, senderismo cordoba, escalada cordoba, etc.

Font: Congreso Nacional del Medio Ambiente. Cumbre de Desarrollo Sostenible.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	910
<i>Agència</i>	CLUB MARCO POLO
<i>Adreça 1</i>	Hurtado de Amézaga, 4 Entreplanta
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	48008 Bilbao
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	902 99 55 11
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@clubmarcopolo.es
<i>www</i>	www.clubmarcopolo.com

Productes

Senderisme
Esports aventura
Trekking/muntanyisme
Nàutica

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: 1980. Però el seu director portava 15 anys d'experiència en el sector. Actualment treballen amb la Q de qualitat turística.

És un Tour Operador Internacional. Els viatges del Club Marco Polo es troben a les oficines de viatges Azul Marino i en totes les agències de viatges autoritzades. L'adreça correspon a l'agència de viatges que està situada a Madrid.

Productes: Multiaventura, senderisme, trekking, nàutica i viatges solidaris. Algun producte de nàutica, multiaventura i senderisme al Pallars Sobirà, encara que hi ha destinacions d'arreu del món.

Comercialització: La web està molt ben estructurada. Incorpora un menú per autoselecció de productes.

Editen e-news.

Fulletons: 1 en paper, encara que comenten que la web és l'eina més fiable en informació i actualització de dades.

Estructura: Majorista-minorista.

Font: pròpia.

Paraules clau: no indica.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	928
<i>Agència</i>	ISMALAR RUTAS
<i>Adreça 1</i>	Plaza Poeta Alfonso Canales, 4
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	29001 Màlaga
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	952217076
<i>Fax</i>	952217322
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@ismalar.org
<i>www</i>	www.ismalar.com

Productes

Senderisme

Btt

Cultura

Altres

Contactes

Cristina González
Xarxes

Observacions

Origen: 2002.

Productes: Senderisme, cultura, BTT i rutes per a dones. Destinacions: Andalusia, Marroc, i Senegal principalment, però també tenen interès en productes a la resta de l'estat, per a clients individuals que puguin penjar a la seva web.

Comercialització: la web incorpora un menú amb despegable per accedir directament al producte/ruta. Pàgina només disponible en castellà.

Fulletons: No en fa ni en paper ni en pdf, tota la informació és a la web.

Agència de viatges Responsables. th.

Estructura: Societat limitada. L'empresa té 5 components.

No edita butlletí electrònic.

Font: Congreso Nacional de Medio Ambiente. Cumbre de Desarrollo Sostenible.

Paraules clau: ismalar, Ismalar, Marruecos, marruecos, Senegal, senegal.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	1071
<i>Agència</i>	Nuestros caminos
<i>Adreça 1</i>	C/ Gran Vía 45, 3ª Planta
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	28013 Madrid
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	915 472 509
<i>Fax</i>	915 471 792
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@nuestroscaminos.es
<i>www</i>	www.nuestroscaminos.es

Productes

Cultura
Gastronomia

Contactes

Xarxes

Observacions

No indica origen ni estructura.

Productes: El seu lema és: viatges culturals i gastronòmics.

Propostes diverses: per estiu, escapades, caps de setmana i ponts, "passejant per Europa", cap d'any i Setmana Santa.

Destins: arreu del món. A Espanya: Andalusia, Salamanca, València, Aragó, Valladolid.

Editen newsletter.

Paraules clau: viajes, travel, tour, agencia, europa, españa, calidad.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	924
<i>Agència</i>	RUTAS PANGEA
<i>Adreça 1</i>	Paseo Yeserías nº 15, Cantonada c/Arganda
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	28005 Madrid
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	915172839
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	680 49 21 59
<i>e-mail</i>	pangea@rutaspangea.com
<i>www</i>	www.rutaspangea.com

Productes

Cicloturisme
Senderisme
Btt
Altres
Esports aventura
Cultura

Contactes

Xarxes

Observacions

Origen: 1993.

Productes: cicloturisme, senderisme, vies verdes, formació. Rutes majoritàriament per Espanya. A Catalunya: una ruta de Teruel a Tarragona. A Europa: Eslovènia, Itàlia, Àustria i Hongria.

Comercialització: web molt complerta en informació, menú amb autoselecció de productes.

No edita fulletó, tota la informació és a la web.

Ofereix servei de consultoria turística i cursos de formació. També lloguer de bicicletes.

No edita newsletter.

Estructura: Societat Limitada.

Paraules clau:
rutas, pangea, excursiones

Font: Congreso Nacional del Medio Ambiente. Cumbre de Desarrollo Sostenible.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	901
<i>Agència</i>	S-CAPE
<i>Adreça 1</i>	Plaza del Castañeu
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	33554 Arenas de Cabrales
<i>Província</i>	Asturias
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	985846455
<i>Fax</i>	985846365
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@s-cape.es
<i>www</i>	www.s-cape.eu

Productes

Senderisme
Cicloturisme
Gastronomia
Enoturisme

Contactes

Barbra Fogarty
Maria Knaapen
Xarxes

Observacions

Seu: Astúries.

Estructura: Té una altra oficina a Itàlia.

Productes: Senderisme, cicloturisme, viatges gastronòmics, viatges en cotxe i viatges en família.

Destinacions: Espanya, Itàlia, Grècia i França principalment. També altres països europeus. Diverses rutes per Catalunya: Penedès, Montsant, Costa Brava, ...

Comercialització: La web incorpora menú per autoselecció de productes. Web disponible en anglès, català, castellà i suec.

Edita e-news.

Fulletons: No en fa ni en paper ni en pdf, tota la informació i reserves és on-line o per telèfon.

Promouen principis de turisme responsable.

Font: Congreso Nacional del Medio Ambiente. Cumbre de Desarrollo Sostenible.

Paraules clau: Cycling holidays, Walking holidays, Biking vacation, Croatia, France, Spain, Italy, Sardinia, Sicily, Austria, Belgium, Holland, Portugal, Greece, Majorca, Germany, family, couple, tour operators, Mallorca, Istria, Europe.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	909
<i>Agència</i>	TEE TRAVEL
<i>Adreça 1</i>	Avda. Agustín Romero, 50
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	36600 Vilagarcía de Arousa
<i>Província</i>	Pontevedra
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	986565026
<i>Fax</i>	986508114
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@tee-travel.com
<i>www</i>	www.tee-travel.com

Productes

Senderisme
Enoturisme
Cicloturisme
Cultura

Contactes

Ruben Díaz Valcarcel
Xarxes

Observacions

Origen: 2001.

En un principi només es dedicava a vendre productes turístics d'Espanya a altres operadors estrangers. En l'actualitat han portat a terme una gran expansió de productes i ampliació de clients, alhora ofereixen paquets nacionals i internacionals. Tenen la "Q" de qualitat turística.

Seu: Pontevedra.

Productes: Senderisme, cicloturisme, enoturisme i cultura.

Destinacions arreu d'Espanya, 1 a Catalunya, "Marismas del Empordà". Gran promoció del Camí de Santiago. Altres productes a França, Itàlia, Àustria, Hongria, Alemanya, Escòcia.

Comercialització: La web incorpora un menú per l'autoselecció de productes. Pàgina disponible en castellà i anglès. Informació molt completa a la web.

Fulletons: 1 en pdf.

Edita e-news.

Estructura: Empresa mitjana, formada per a 6 departaments.

Els viatges són per a individuals i per a grups.

Paraules clau: tee travel, agencia de viajes, senderismo, cicloturismo, vino, gourmet, gastronomía, enoturismo, taller de cocina, viajes culturales, rias baixas, camino de Santiago organizado, Danubio en bici, viaje a la Toscana.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	926
<i>Agència</i>	TERRA DIVERSIONS
<i>Adreça 1</i>	Santa Tecla 1 bis
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	08012 Barcelona
<i>Província</i>	
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	934160805
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@terraversions.com
<i>www</i>	www.terraversions.com

Productes

Cicloturisme
Senderisme
Btt
Turisme actiu

Observacions

<p>Seu: Barcelona.</p> <p>Productes: Cicloturisme, senderisme en família, BTT, rutes per carretera, vies verdes, multiesports, etc. Quasi totes les rutes que promociona són a Catalunya (una és la Ruta del Ter). També té algun producte de travessa per carretera a França (de Ginebra a Niça i els Alps) i a Itàlia (Dolomites).</p> <p>No indica cap direcció ni el número de fax.</p> <p>Comercialització: La web incorpora un menú per autoselecció de productes. La web conté informació detallada de les etapes de les rutes. Pàgina disponible en català, castellà, anglès i francès.</p> <p>Fulletons: No en fa ni en paper ni en pdf, tota la informació és a la web.</p> <p>Estructura: Societat limitada.</p> <p>Punts forts a destacar: viatges a mida per a grups, viatges de senderisme i cicloturisme per empreses, cursos de GPS-Gamin. Posseeix el distintiu de qualitat SICTED.</p> <p>Paraules clau: balneari caldes de montbui, balneario caldes de montbui, balnearios en caldes de montbui, barcelona, barcelona excursions, barcelona mountain bike, barcelona mountainbike, barcelonat tour, barcelona tours, bici, bicicleta de carreres, biciletas, biciletas carretera, bicis, caldes de montbui, calendario cicloturista, carrera cicloturista, ciclismo, ciclismo en ruta, cicloturismo, cicloturista, club cicloturista, excursion, excursiones guiadas, excursiones y senderismo, excursions, excursions catalunya, fin de semana ciclista, granollers, grupo cicloturista, marcha cicloturista, marxa cicloturista, montserrat, ruta cicloturista, ruta en bici, rutas ciclismo, rutas cicloturismo, rutas cicloturista, rutas guiadas de bici, rutas guiadas de bicicleta, rutas de cicloturismo, rutas en bici, rutas guiadas, etc.</p> <p>Font: Congreso Nacional del Medio Ambiente. Cumbre de Desarrollo Sostenible.</p>
--

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	975	<i>Productes</i>
<i>Agència</i>	TIERRA DE FUEGO	Senderisme
<i>Adreça 1</i>	Trav. Conde Duque, 3	Neu
<i>Adreça 2</i>		Trekking/muntanyisme
<i>Població</i>	28015 Madrid	
<i>Província</i>	Madrid	
<i>País</i>	Espanya	
<i>Telèfon</i>	915 215 240	
<i>Fax</i>	915 425 124	
<i>Mòbil</i>		
<i>e-mail</i>	infotierradefuego@gmail.com	
<i>www</i>	www.tierradefuego.es	

Observacions

Origen: 1980

Les activitats són dissenyades i gestionades per Senderos y Patrimonio, S.L.,

Productes: Senderisme a diferents parts d'Espanya com Huelva, Ourense i Mallorca. Excursions d'un dia i de cap de setmana. A Catalunya hi havia una ruta a la província de Girona, pels volcans de la Garrotxa.

Comercialització: La web incorpora un menú pel qual s'accedeix als diferents nivells de rutes que es desitja consultar. De la mateixa manera, n'hi ha un per l'autoselecció de productes. Es caracteritza per la varietat de productes que ofereix a cada època de l'any.

No editen e-news.

Fulletons: 1 en PDF.

Paraules clau: senderismo Madrid, senderismo, madrid, excursiones a pie, excursiones, montaña, montañismo, agencia de montañismo, tierra, tierra de fuego, rutas, sierra de madrid, sierra, sierra de guadarrama, sierra de gredos.

FITXA AGÈNCIA

<i>Codi</i>	967
<i>Agència</i>	SENDEROS Y PUEBLOS
<i>Adreça 1</i>	Calle de la Sierra 8
<i>Adreça 2</i>	
<i>Població</i>	40590 Siguero
<i>Província</i>	Segovia
<i>País</i>	Espanya
<i>Telèfon</i>	+34 618 219 449
<i>Fax</i>	
<i>Mòbil</i>	
<i>e-mail</i>	info@senderosypueblos.com
<i>www</i>	www.senderosypueblos.com

Productes

Turisme actiu
Cicloturisme
Senderisme

Contactes

xarxes

Observacions

Origen: 2007.

Productes: Viatges a peu, en bicicleta, en burro, en vespa, amb família, individuals i en grup.

Actuen per a clients espanyols sota la marca VIAJES ACTIVOS (www.viajesactivos.com) i a més per a clients internacionals, de receptiu a Espanya, AWAY FROM THE CROWDS (www.awayfromthecrowds.com).

Destinacions: Espanya: Segovia, Via de la Plata, Cabo de Gata i Camí de Santiago; França i Escòcia.

Font: Ponent al Congrés Cycle & Walking 2010

Paraules clau: Vacaciones y viajes en familia, con niños, bicicleta, senderismo, cicloturismo, en coche, Francia, Escocia, Tierras Altas. Senderos y Pueblos.